

EXAMINATION SCHEDULE

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
FIRST TERM (2019-2020) INTERNAL EXAMINATION - SEPTEMBER - 2019

8.00 TO 09.45

10.15 TO 12.00

TIME	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem- V	B.COM.- Sem- V	TIME	B.A. Sem- I	B.A.Sem- III	B.COM. Sem- III
MONDAY 23-09-2019	Bus.Economics-I (E.M./G.M.)	English P. XI Gujarati P. XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	MONDAY 23-09-2019	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature-III (E.M./G.M.)
TUESDAY 24-09-2019	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P. XII Gujarati P. XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P. V (E.M./G.M.)	TUESDAY 24-09-2019	Sanskrit (CL)- I Prakrit (CL)- I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 25-09-2019	Ele.of Banking & Insu.- I (E.M./G.M.)	English P. XIII Gujarati P. XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 25-09-2019	<u>(Core Course)</u> English P. I Gujarati P. I Sanskrit P. I History P. I Economics P. I Psychology P. I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
THURSDAY 26-09-2019	Bus.Administration- I (E.M./G.M.)	English P. XIV Gujarati P. XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	THURSDAY 26-09-2019	<u>(Core Course)</u> English P. II Gujarati P. II Sanskrit P. II History P. II Economics P. II Psychology P. II	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)
FRIDAY 27-09-2019	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P. XV Gujarati P.XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P.XV	Bus.Administration - V (E.M./G.M.)	FRIDAY 27-09-2019	Environmental studies-I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)
SATURDAY 28-09-2019	Environmental Studies- I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI - A & B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	SATURDAY 28-09-2019	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. I Sanskrit P. I History P. I Economics P. I Psychology P. I Political Science P. I	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
MONDAY 30-09-2019	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratyayan Kushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	MONDAY 30-09-2019	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. II Sanskrit P. II History P. II Economics P. II Psychology P. II Political Science P. II	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - I / B.A. Sem. - V / B.COM. Sem. - V EXAM TIME : 8-00A.M. TO 09-45 A.M.

B.A. Sem. - I / B.A. Sem. - III / B.COM. Sem. - III EXAM TIME 10:15 AM TO 12:00 PM

Co-ordinator
IQAC

VC PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
EXTRA FIRST TERM (2019-2020) INTERNAL EXAM. OCTOBER - 2019

TIME/DATE	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM.-Sem-V	B.A. Sem-I	B.A Sem-III	B.COM. Sem-III
THURSDAY 03-10-2019 8-00 TO 9-45	Bus.Economics- I (E.M./G.M.)	English P.XI Gujarati P.XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan kaushal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature-III (E.M./G.M.)
THURSDAY 03-10-2019 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P.XII Gujarati P.XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P.V (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)-I Prakrit (CL)-I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
FRIDAY 04-10-2019 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insu.-I (E.M./G.M.)	English P.XIII Gujarati P.XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 1 Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
FRIDAY 04-10-2019 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-I (E.M./G.M.)	English P.XIV Gujarati P.XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 2 Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)
SATURDAY 05-10-2019 8-00 TO 9-45	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P.XV Gujarati P.XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P.XV	Bus-Administration - V (E.M./G.M.)	Environmental studies- I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)
SATURDAY 05-10-2019 10-15 TO 12-00	Environmental Studies-I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI-A Gujarati P.XVI-B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1 Political Science P. 1	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
MONDAY 06-10-2019 8-00 TO 9-45	Statistics for Business - I (E.M./G.M.) Co-ordinator IQAC	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2 Political Science P. 2	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.) H.C. PRINCIPAL S.B.Garda College (Arts) & P.K.Patel College of Com. NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.

SECOND TERM INTERNAL EXAMINATION - FEBRUARY/MARCH - 2020

8.00 TO 09.45

10.15 TO 12.00

TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	TIME	B.A. Sem-II	B.A. Sem-IV	B.COM. Sem-IV
FRIDAY 28-02-2020	Bus.Economics-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVII ✓ Gujarati P.XVII ✓ Sanskrit P.XVII ✓ History P.XVII ✓ Economics P.XVII ✓ Psychology P.XVII ✓	M.Law ✓ (E.M./G.M.)	FRIDAY 28-02-2020	Lang.Through Literature-II ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-II ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II ✓ (Gujarati)	(Core Compulsory) English P.8 ✓ Gujarati P.8 ✓ Sanskrit P.8 ✓ History P.8 ✓ Economics P.8 ✓ Psychology P.8 ✓	Lang.Through Literature-IV ✓ (E.M./G.M.)
SATURDAY 29-02-2020	Lang.Through Literature-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVIII ✓ Gujarati P.XVIII ✓ Sanskrit P.XVIII ✓ History P.XVIII ✓ Economics P.XVIII ✓ Psychology P.XVIII ✓	Adv.A/C & Auditing P.VII ✓ (E.M./G.M.)	SATURDAY 29-02-2020	Sanskrit (CL)-II ✓ Prakrit (CL)-II ✓	(Core Compulsory) English P.9 ✓ Gujarati P.9 ✓ Sanskrit P.9 ✓ History P.9 ✓ Economics P.9 ✓ Psychology P.9 ✓	Banking - III ✓ OR Statistics P.V ✓ (E.M./G.M.)
MONDAY 02-03-2020	Ele.of Banking & Insu.-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XIX ✓ Gujarati P.XIX ✓ Sanskrit P.XIX ✓ History P.XIX ✓ Economics P.XIX ✓ Psychology P.XIX ✓	Lang.Through Literature-VI ✓ (E.M./G.M.)	MONDAY 02-03-2020	(Core Course) English P.3 ✓ Gujarati P.3 ✓ Sanskrit P.3 ✓ History P.3 ✓ Economics P.3 ✓ Psychology P.3 ✓	(Core Compulsory) English P.10 ✓ Gujarati P.10 ✓ Sanskrit P.10 ✓ History P.10 ✓ Economics P.10 ✓ Psychology P.10 ✓	Adv.A/C & Auditing P.IV ✓ OR Statistics P.VI ✓ (E.M./G.M.)
TUESDAY 03-03-2020	Bus.Administration-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XX ✓ Gujarati P.XX ✓ Sanskrit P.XX ✓ History P.XX ✓ Economics P.XX ✓ Psychology P.XX ✓	Banking - VII ✓ OR Statistics-IX ✓ (E.M./G.M.)	TUESDAY 03-03-2020	(Core Course) English P.4 ✓ Gujarati P.4 ✓ Sanskrit P.4 ✓ History P.4 ✓ Economics P.4 ✓ Psychology P.4 ✓	Impact ✓ Cal. Psychology ✓ Cal. History of Gujarat ✓ H. M. R. ✓	Accountancy & Taxation-IV ✓ (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 04-03-2020	Financial Accountancy-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XXI ✓ Gujarati P.XXI ✓ Sanskrit P.XXI ✓ History P.XXI ✓ Economics P.XXI ✓ Psychology P.XXI ✓	Bus.Administration - VI ✓ (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 04-03-2020	Environmental studies-II ✓	Lang.Through Literature-IV ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV ✓ (Gujarati)	Macro Economics-IV ✓ (E.M./G.M.)
THURSDAY 05-03-2020	Environmental Studies-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XXII ✓ Gujarati P.XXII - A ✓ Gujarati P.XXII - B ✓ Sanskrit P.XXII ✓ History P.XXII ✓ Economics P.XXII ✓	Adv.A/C & Auditing P.VIII ✓ OR Statistics P. X ✓ (E.M./G.M.)	THURSDAY 05-03-2020	(Subjective Elective) English P.3 ✓ Gujarati P.3 ✓ Sanskrit P.3 ✓ History P.3 ✓ Economics P.3 ✓ Psychology P.3 ✓ Political Science P.3 ✓	(Core Elective) English P.8 ✓ Gujarati P.8 ✓ Hindi P.8 ✓ Sanskrit P.8 ✓ History P.8 ✓ Economics P.8 ✓ Psychology P.8 ✓	Adv.A/C & Auditing P.III ✓ (E.M./G.M.)
FRIDAY 06-03-2020	Statistics for Business - II ✓ (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI ✓ (Gujarati)	Economics - VI ✓ (E.M./G.M.)	FRIDAY 06-03-2020	(Subjective Elective) English P.4 ✓ Gujarati P.4 ✓ Sanskrit P.4 ✓ History P.4 ✓ Economics P.4 ✓ Psychology P.4 ✓ Political Science P.4 ✓	(Core Elective) English P.9 ✓ Gujarati P.9 ✓ Hindi P.9 ✓ Sanskrit P.9 ✓ History P.9 ✓ Economics P.9 ✓ Psychology P.9 ✓	Bus. Administration - IV ✓ (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - II / B.A. Sem. - VI / B.COM. Sem. - VI EXAM TIME : 8.00A.M. TO 09.45 A.M.

B.A. Sem. - II / B.A. Sem. - IV / B.COM. Sem. - IV EXAM TIME 10:15 AM TO 12:00 PM

Co-ordinator
IQAC

V.C. PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

V.C. PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
EXTRA SECOND TERM INTERNAL EXAMINATION : MARCH - 2020

TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV	B.COM. Sem-IV
WEDNESDAY 11-03-2020 8-00 TO 9-45 28-2-2020	Bus.Economics-II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II (Gujarati)	(Core Compulsory) English P.8 Gujarati P.8 Sanskrit P.8 History P.8 Economics P.8 Psychology P.8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 11-03-2020 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)-II Prakrit (CL)-II	(Core Compulsory) English P.9 Gujarati P.9 Sanskrit P.9 History P.9 Economics P.9 Psychology P.9	Banking - III OR Statistics P.V (E.M./G.M.)
THURSDAY 12-03-2020 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insu.-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI (E.M./G.M.)	(Core Course) English P.3 Gujarati P.3 Sanskrit P.3 History P.3 Economics P.3 Psychology P.3	(Core Compulsory) English P.10 Gujarati P.10 Sanskrit P.10 History P.10 Economics P.10 Psychology P.10	Adv.A/C & Auditing P. IV OR Statistics P.VI (E.M./G.M.)
THURSDAY 12-03-2020 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX (E.M./G.M.)	(Core Course) English P.4 Gujarati P.4 Sanskrit P.4 History P.4 Economics P.4 Psychology P.4	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation-IV (E.M./G.M.)
FRIDAY 13-03-2020 8-00 TO 9-45	Financial Accountancy-II (E.M./G.M.)	English P.XXI Gujarati P.XXI Sanskrit P.XXI History P.XXI Economics P.XXI Psychology P.XXI	Bus.Administration - VI (E.M./G.M.)	Environmental studies-II	Lang.Through Literature-IV OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV (Gujarati)	Macro Economics-IV (E.M./G.M.)
FRIDAY 13-03-2020 10-15 TO 12-00	Environmental Studies-II (E.M./G.M.)	English P.XXII Gujarati P.XXII A Gujarati P.XXII B Sanskrit P.XXII History P.XXII Economics P.XXII	Adv.A/C & Auditing P.VIII OR Statistics P. X (E.M./G.M.)	(Subjective Elective) English P.3 Gujarati P.3 Sanskrit P.3 History P.3 Economics P.3 Psychology P.3 Political Science P.3	(Core Elective) English P.8 Gujarati P.8 Hindi P.8 Sanskrit P.8 History P.8 Economics P.8 Psychology P.8	Adv.A/C & Auditing P.III (E.M./G.M.)
SATURDAY 14-03-2020 8-00 TO 9-45	Statistics for Business - II (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI (Gujarati)	Economics - VI (E.M./G.M.)	(Subjective Elective) English P.4 Gujarati P.4 Sanskrit P.4 History P.4 Economics P.4 Psychology P.4 Political Science P.4	(Core Elective) English P.9 Gujarati P.9 Hindi P.9 Sanskrit P.9 History P.9 Economics P.9 Psychology P.9	Bus. Administration - IV (E.M./G.M.)

P.K. Patel
Co-ordinator
IQAC

U/C PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

U/C PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

28/03/2020 41 નાંબરે બહાર

S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.
FIRST TERM (2018- 2019) INTERNAL EXAMINATION - SEPTEMBER - 2018

8.00 TO 09.45				10.15 TO 12.00			
TIME	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem- V	B.COM.- Sem- V	TIME	B.A. Sem- I	B.A.Sem- III (Core Compulsory)	B.COM. Sem- III
MONDAY 24.09.2018	Bus.Economics-I (E.M./G.M.)	English P. XI Gujarati P. XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	MONDAY 24.09.2018	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature- III (E.M./G.M.)
TUESDAY 25.09.2018	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P. XII Gujarati P. XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P. V (E.M./G.M.)	TUESDAY 25.09.2018	Sanskrit (CL)- I Prakrit (CL)- I	(Core Compulsory) English P. 6 Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDA 26.09.2018	Ele.of Banking & Insu.- I (E.M./G.M.)	English P. XIII Gujarati P. XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 26.09.2018	(Core Course) English P. I Gujarati P. I Sanskrit P. I History P. I Economics P. I Psychology P. I	(Core Compulsory) English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
THURSDAY 27.09.2018	Bus.Administration- I (E.M./G.M.)	English P. XIV Gujarati P. XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	THURSDAY 27.09.2018	(Core Course) English P. II Gujarati P. II Sanskrit P. II History P. II Economics P. II Psychology P. II	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)
FRIDAY 28.09.2018	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P. XV Gujarati P. XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P. XV	Bus.Administration - V (E.M./G.M.)	FRIDAY 28.09.2018	Environmental studies-I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)

FRIDAY 29.09.2018	Environmental Studies- I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI - A & B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	SATURDAY 29.09.2018	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. I Sanskrit P. I History P. I Economics P. I Psychology P. I Political Science P. I	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
MONDAY 01.10.2018	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratnyan Kushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	MONDAY 01.10.2018	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. II Sanskrit P. II History P. II Economics P. II Psychology P. II Political Science P. II	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

COM. Sem. - I / B.A. Sem. - V / B.COM. Sem. - V

EXAM TIME : 8-00A.M. TO 09-45 A.M.

B.A. Sem.- I / B.A. Sem.- III / B.COM. Sem.- III

M.P. Patel
Co-ordinator
IQAG

VC PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arta) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI

EXTRA FIRST TERM (2018-19) INTERNAL EXAM. OCTOBER - 2018

TIME/DATE	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM.- Sem-V	B.A. Sem-I	B.A.Sem-III	B.COM. Sem-III
TUESDAY 02-10-2018 8-00 TO 9-45	Bus.Economics- I (E.M./G.M.)	English P.XI Gujarati P.XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan kaushal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature-III (E.M./G.M.)
TUESDAY 02-10-2018 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P.XII Gujarati P.XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P.V (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)- I Prakrit (CL)- I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 03-10-2018 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insu.-I (E.M./G.M.)	English P.XIII Gujarati P.XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 1 Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 03-10-2018 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-I (E.M./G.M.)	English P.XIV Gujarati P.XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 2 Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)

THURSDAY 04-10-2018 8-00 TO 9-45	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P.XV Gujarati P.XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P.XV	Bus.Administration - V (E.M./G.M.)	Environmental studies- I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)
THURSDAY 04-10-2018 10-15 TO 12-00	Environmental Studies-I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI-A Gujarati P.XVI-B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1 Political Science P. 1	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
FRIDAY 05-10-2018 8-00 TO 9-45	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2 Political Science P. 2	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

773 Patel
Co-ordinator
IQAC

10/PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.

SECOND TERM INTERNAL EXAMINATION - FEBRUARY/MARCH - 2019

	8.00 TO 09.45			10.15 TO 12.00			
TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	TIME	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV	B.COM. Sem-IV
FRIDAY 01-03-2019	Bus.Economics-II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law (E.M./G.M.)	FRIDAY 01-03-2019	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P.8 Gujarati P.8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
SATURDAY 02-03-2019	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII (E.M./G.M.)	SATURDAY 02-03-2019	Sanskrit (CL)-II Prakrit (CL)-II	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Banking - III OR Statistics P.V (E.M./G.M.)
MONDAY 04-03-2019	Ele.of Banking & Insu.-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI (E.M./G.M.)	MONDAY 04-03-2019	<u>(Core Course)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 10 Gujarati P. 10 Sanskrit P. 10 History P. 10 Economics P. 10 Psychology P. 10	Adv.A/C & Auditing P. IV OR Statistics P.VI (E.M./G.M.)
TUESDAY 05-03-2019	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX (E.M./G.M.)	TUESDAY 05-03-2019	<u>(Core Course)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation-IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 06-03-2019	Financial Accountancy-II (E.M./G.M.)	English P.XXI Gujarati P.XXI Sanskrit P.XXI History P.XXI Economics P.XXI Psychology P.XXI	Bus.Administration - VI (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 06-03-2019	Environmental studies-II	Lang.Through Literature-IV OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV (Gujarati)	Macro Economics-IV (E.M./G.M.)

THURSDAY 07-03-2019	Environmental Studies-II (E.M./G.M.)	English P.XXII Gujarati P.XXII - A Gujarati P.XXII - B Sanskrit P.XXII History P.XXII Economics P.XXII	Adv.A/C & Auditing P.VIII OR Statistics P. X (E.M./G.M.)	THURSDAY 07-03-2019	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3 Political Science P. 3	<u>(Core Elective)</u> English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Adv.A/C & Auditing P.III (E.M./G.M.)
FRIDAY 08-03-2019	Statistics for Business - II (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI (Gujarati)	Economics - VI (E.M./G.M.)	FRIDAY 08-03-2019	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4 Political Science P. 4	<u>(Core Elective)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Bus. Administration - IV (E.M./G.M.)
B.COM. Sem. - II / B.A. Sem. - VI / B.COM. Sem. - VI EXAM TIME : 8-00A.M. TO 09-45 A.M.					B.A. Sem.- II / B.A. Sem.- IV / B.COM. Sem.- IV EXAM TIME 10:15 AM TO 12:00 PM		

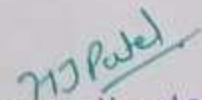
770 Patel
Co-ordinator
IQAC

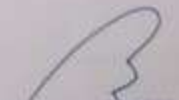
UC PRINCIPAL
S.B. Bards College (Arts) &
P.J. Patel College of Com.
MUSARI

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
SECOND TERM EXTRA INTERNAL EXAM. MARCH - 2019

TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV	B.COM. Sem-IV
SATURDAY 09-03-2019 8-00 TO 9-45	Bus.Economics- II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Hindi P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan kaushal-II (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
SATURDAY 09-03-2019 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Hindi P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII	Sanskrit (CL)- II Prakrit (CL)- II	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Banking - III OR Statistics P. V (E.M./G.M.)
MONDAY 11-03-2019 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insu.-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Hindi P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI	<u>(Core Course)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Hindi P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 10 Gujarati P. 10 Hindi P. 10 Sanskrit P. 10 History P. 10 Economics P. 10 Psychology P. 10	Adv.A/C & Auditing P. IV OR Statistics P. VI (E.M./G.M.)
MONDAY 11-03-2019 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Hindi P. XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX	<u>(Core Course)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Hindi P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- IV (E.M./G.M.)

TUESDAY 12-03-2019 8-00 TO 9-45	Financial Accountancy-II (E.M./G.M.)	English P.XXI Gujarati P.XXI Hindi P.XXI Sanskrit P.XXI History P.XXI Economics P.XXI Psychology P.XXI	Bus.Administration - VI	Environmental studies- II	Lang.Through Literature-IV OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics- IV (E.M./G.M.)
TUESDAY 12-03-2019 10-15 TO 12-00	Environmental Studies-II (E.M./G.M.)	English P.XXII Gujarati P.XXII-A Gujarati P.XXII-B Hindi P.XXII Sanskrit P.XXII History P.XXII Economics P.XXII	Adv.A/C & Auditing P.VIII OR Statistics P. X	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Hindi P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	<u>(Core Elective)</u> English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Adv.A/C & Auditing P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 13-03-2019 8-00 TO 9-45	Statistics for Business - II (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - VI	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Hindi P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	<u>(Core Elective)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Bus. Administration - IV (E.M./G.M.)


Co-ordinator
IQAC


H.P. PRINCIPAL
S.E. Garde College (Arts) &
R.K. Patel College of Com.
NAYSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.
FIRST SEMESTER EXAMINATION SEPTEMBER - 2017

8.00 TO 10.00

10.30 TO 12.30

TIME	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM.- Sem-V	TIME	B.A. Sem-I	B.A.Sem-III	B.COM. Sem-III
MONDAY 18-09-2017	Bus.Economics-I (E.M./G.M.) ✓	English P.XI ✓ Gujarati P.XI ✓ Hindi P.XI ✓ Sanskrit P.XI ✓ History P.XI ✓ Economics P.XI ✓ Psychology P.XI ✓	M.Law ✓ (E.M./G.M.)	MONDAY 18-09-2017	Lang.Through Literature-I ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) ✓ Pratiyayan Kaushal (Gujarati) ✓	(Core Compulsory) English P. 5 ✓ Gujarati P. 5 ✓ Hindi P. 5 ✓ Sanskrit P. 5 ✓ History P. 5 ✓ Economics P. 5 ✓ Psychology P. 5 ✓	Lang.Through Literature-III ✓ (E.M./G.M.)
TUESDAY 19-09-2017	Lang.Through Literature-IV ✓ (E.M./G.M.)	English P. XII ✓ Gujarati P. XII ✓ Hindi P. XII ✓ Sanskrit P. XII ✓ History P. XII ✓ Economics P. XII ✓ Psychology P. XII ✓	Adv.A/C & Auditing P. V ✓ (E.M./G.M.)	TUESDAY 19-09-2017	Sanskrit (CL)- I ✓ Prakrit (CL)- I ✓	(Core Compulsory) English P. 6 ✓ Gujarati P. 6 ✓ Hindi P. 6 ✓ Sanskrit P. 6 ✓ History P. 6 ✓ Economics P. 6 ✓ Psychology P. 6 ✓	Banking - I ✓ OR Statistics P. III ✓ (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 20-09-2017	Ele.of Banking & Insu.- I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XIII ✓ Gujarati P. XIII ✓ Hindi P. XIII ✓ Sanskrit P. XIII ✓ History P. XIII ✓ Economics P. XIII ✓ Psychology P. XIII ✓	Lang.Through Literature-V ✓ (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 20-09-2017	(Core Course) English P. 1 ✓ Gujarati P. 1 ✓ Hindi P. 1 ✓ Sanskrit P. 1 ✓ History P. 1 ✓ Economics P. 1 ✓ Psychology P. 1 ✓	(Core Compulsory) English P. 7 ✓ Gujarati P. 7 ✓ Hindi P. 7 ✓ Sanskrit P. 7 ✓ History P. 7 ✓ Economics P. 7 ✓ Psychology P. 7 ✓	Adv.A/C & Auditing P. II ✓ OR Statistics P. IV ✓ (E.M./G.M.)
THURSDAY 21-09-2017	Bus.Administration- I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XIV ✓ Gujarati P. XIV ✓ Hindi P. XIV ✓ Sanskrit P. XIV ✓ History P. XIV ✓ Economics P. XIV ✓ Psychology P. XIV ✓	Banking - V ✓ OR Statistics- VII ✓ (E.M./G.M.)	THURSDAY 21-09-2017	(Core Course) English P. 2 ✓ Gujarati P. 2 ✓ Hindi P. 2 ✓ Sanskrit P. 2 ✓ History P. 2 ✓ Economics P. 2 ✓ Psychology P. 2 ✓	Impact ✓ Cul. Psychology ✓ Cul. History of Gujarat ✓ H. M. R. ✓	Accountancy & Taxation-III ✓ (E.M./G.M.)
FRIDAY 22-09-2017	Financial Accountancy-I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XV ✓ Gujarati P.XV ✓ Hindi P.XV ✓ Sanskrit P.XV ✓ History P.XV ✓ Economics P.XV ✓ Psychology P.XV ✓	Bus.Administration - V ✓ (E.M./G.M.)	FRIDAY 22-09-2017	Environmental studies-I ✓	Lang.Through Literature-III ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal ✓ (Gujarati) ✓ Pratiyayan kaushal ✓ (Gujarati) ✓	Macro Economics-III ✓ (E.M./G.M.)
SATURDAY 23-09-2017	Environmental Studies- I ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVI ✓ Gujarati P.XVI - A & B ✓ Hindi P.XVI ✓ Sanskrit P.XVI ✓ History P.XVI ✓ Economics P.XVI ✓	Adv.A/C & Auditing P.VI ✓ OR Statistics P. VIII ✓ (E.M./G.M.)	SATURDAY 23-09-2017	(Subjective Elective) English P. 1 ✓ Gujarati P. 1 ✓ Hindi P. 1 ✓ Sanskrit P. 1 ✓ History P. 1 ✓ Economics P. 1 ✓ Psychology P. 1 ✓	(Core Elective) English P. 5 ✓ Gujarati P. 5 ✓ Hindi P. 5 ✓ Sanskrit P. 5 ✓ History P. 5 ✓ Economics P. 5 ✓ Psychology P. 5 ✓	Adv.A/C & Auditing P. IV ✓ (E.M./G.M.)
SUNDAY 24-09-2017	Statistics for Business - I ✓ (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal ✓ (Gujarati) ✓ Pratiyayan Kushal ✓ (Gujarati) ✓	Economics - V ✓ (E.M./G.M.)	MONDAY 25-09-2017	(Subjective Elective) English P. 2 ✓ Gujarati P. 2 ✓ Hindi P. 2 ✓ Sanskrit P. 2 ✓ History P. 2 ✓ Economics P. 2 ✓ Psychology P. 2 ✓	(Core Elective) English P. 6 ✓ Gujarati P. 6 ✓ Hindi P. 6 ✓ Sanskrit P. 6 ✓ History P. 6 ✓ Economics P. 6 ✓ Psychology P. 6 ✓	Bus. Administration - III ✓ (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - I / B.A. Sem. - V / B.COM. Sem. - V EXAM TIME : 8.00 A.M. TO 10.00 A.M.

B.A. Sem.- I / B.A. Sem.- III / B.COM. Sem.- III EXAM TIME 10:30 AM TO 12:30 PM

Co-ordinator
IQAC

I/C PRINCIPAL

I/C PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
EXTRA FIRST INTERNAL EXAM. SEPTEMBER - 2017

TIME	B.COM-Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM - Sem-V	B.A. Sem-I	B.A.Sem-III	B.COM Sem-III
TUESDAY 26-09-2017 8-00 TO 10-00	Bus.Economics-I (E.M./G.M.)	English P.XI Gujarati P.XI Hindi P.XI Sanskrit P.XI History P.XI Economics P.XI Psychology P.XI	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-I OR Bhavana Sahitya Kanchal (Gujarati) Pratiyayan Kanchal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Hindi P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature-III (E.M./G.M.)
TUESDAY 26-09-2017 10-30 TO 12-30	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P.XII Gujarati P.XII Hindi P.XII Sanskrit P.XII History P.XII Economics P.XII Psychology P.XII	Adv.A/C & Auditing P.V (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)-I Prakrit (CL)-I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Hindi P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 27-09-2017 8-00 TO 10-00	Ele.of Banking & Insu.-I (E.M./G.M.)	English P.XIII Gujarati P.XIII Hindi P.XIII Sanskrit P.XIII History P.XIII Economics P.XIII Psychology P.XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 1 Gujarati P. 1 Hindi P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Hindi P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 27-09-2017 10-30 TO 12-30	Bus-Administration-I (E.M./G.M.)	English P.XIV Gujarati P.XIV Hindi P. XIV Sanskrit P.XIV History P.XIV Economics P.XIV Psychology P.XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 2 Gujarati P. 2 Hindi P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)

7/1/2018
Co-ordinator
IOAC

UC PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

WEDNESDAY 28-09-2017 10-30 TO 12-30	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P.XV Gujarati P.XV Hindi P.XV Sanskrit P.XV History P.XV Economics P.XV Psychology P.XV	Bus. Administration - V (E.M./G.M.)	Environmental studies- I	Lang. Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics-III (E.M./G.M.)
THURSDAY 29-09-2017 10-30 TO 12-30	Environmental Studies-I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI-A Gujarati P.XVI-B Hindi P.XVI Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv. A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 1 Gujarati P. 1 Hindi P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1	<u>(Core Elective)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Hindi P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv. A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
FRIDAY 29-09-2017 8-00 TO 10-00	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang. Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 2 Gujarati P. 2 Hindi P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2	<u>(Core Elective)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Hindi P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

Handwritten: Noted
Co-ordinator
IQAC

Handwritten Signature:
VC PRINCIPAL
S.B. Genda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI

SECOND INTERNAL EXAMINATION - MARCH - 2018

8.00 TO 10.00				10.30 TO 12.30			
TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.-Sem-VI	TIME	B.A. Sem-II	B.A. Sem-IV	B.COM. Sem-IV
SATURDAY 03-03-2018	Bus.Economics-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVII ✓ Gujarati P.XVII ✓ Hindi P.XVII ✓ Sanskrit P.XVII ✓ History P.XVII ✓ Economics P.XVII ✓ Psychology P.XVII ✓	MLaw ✓ (E.M./G.M.)	SATURDAY 03-03-2018	Lang.Through Literature-II ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-II ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II ✓ (Gujarati)	(Core Compulsory) English P.8 ✓ Gujarati P.8 ✓ Sanskrit P.8 ✓ History P.8 ✓ Economics P.8 ✓ Psychology P.8 ✓	Lang.Through Literature-IV ✓ (E.M./G.M.)
MONDAY 05-03-2018	Lang.Through Literature-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVIII ✓ Gujarati P.XVIII ✓ Hindi P.XVIII ✓ Sanskrit P.XVIII ✓ History P.XVIII ✓ Economics P.XVIII ✓ Psychology P.XVIII ✓	Adv.A/C & Auditing P.VII ✓ (E.M./G.M.)	MONDAY 05-03-2018	Sanskrit (CL)-II ✓ Prakrit (CL)-II ✓	(Core Compulsory) English P.9 ✓ Gujarati P.9 ✓ Sanskrit P.9 ✓ History P.9 ✓ Economics P.9 ✓ Psychology P.9 ✓	Banking - III ✓ OR Statistics P.V ✓ (E.M./G.M.)
TUESDAY 06-03-2018	Ele.of Banking & Insu.-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XIX ✓ Gujarati P.XIX ✓ Hindi P.XIX ✓ Sanskrit P.XIX ✓ History P.XIX ✓ Economics P.XIX ✓ Psychology P.XIX ✓	Lang.Through Literature-VI ✓ (E.M./G.M.)	TUESDAY 06-03-2018	(Core Course) English P.3 ✓ Gujarati P.3 ✓ Sanskrit P.3 ✓ History P.3 ✓ Economics P.3 ✓ Psychology P.3 ✓	(Core Compulsory) English P.10 ✓ Gujarati P.10 ✓ Sanskrit P.10 ✓ History P.10 ✓ Economics P.10 ✓ Psychology P.10 ✓	Adv.A/C & Auditing P.IV ✓ OR Statistics P.VI ✓ (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 07-03-2018	Bus.Administration-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XX ✓ Gujarati P.XX ✓ Hindi P. XX ✓ Sanskrit P.XX ✓ History P.XX ✓ Economics P.XX ✓ Psychology P.XX ✓	Banking - VII ✓ OR Statistics - IX ✓ (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 07-03-2018	(Core Course) English P.4 ✓ Gujarati P.4 ✓ Sanskrit P.4 ✓ History P.4 ✓ Economics P.4 ✓ Psychology P.4 ✓	Impact ✓ Cal. Psychology ✓ Cal. History of Gujarat ✓ H.M.R. ✓	Accountancy & Taxation-IV ✓ (E.M./G.M.)
THURSDAY 08-03-2018	Financial Accountancy-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XXI ✓ Gujarati P.XXI ✓ Hindi P.XXI ✓ Sanskrit P.XXI ✓ History P.XXI ✓ Economics P.XXI ✓ Psychology P.XXI ✓	Bus.Administration - VI ✓ (E.M./G.M.)	THURSDAY 08-03-2018	Environmental studies-II ✓	Lang.Through Literature-IV ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV ✓ (Gujarati)	Macro Economics-IV ✓ (E.M./G.M.)
FRIDAY 09-03-2018 14 th	Environmental Studies-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XXII ✓ Gujarati P.XXII - A & B ✓ Hindi P.XXII ✓ Sanskrit P.XXII ✓ History P.XXII ✓ Economics P.XXII ✓	Adv.A/C & Auditing P.VIII ✓ OR Statistics P. X ✓ (E.M./G.M.)	FRIDAY 09-03-2018	(Subjective Elective) English P.3 ✓ Gujarati P.3 ✓ Hindi P.3 ✓ Sanskrit P.3 ✓ History P.3 ✓ Economics P.3 ✓ Psychology P.3 ✓	(Core Elective) English P.8 ✓ Gujarati P.8 ✓ Hindi P.8 ✓ Sanskrit P.8 ✓ History P.8 ✓ Economics P.8 ✓ Psychology P.8 ✓	Adv.A/C & Auditing P.III ✓ (E.M./G.M.)
SATURDAY 10-03-2018	Statistics for Business - II ✓ (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI ✓ (Gujarati)	Economics - VI ✓ (E.M./G.M.)	SATURDAY 10-03-2018	(Subjective Elective) English P.4 ✓ Gujarati P.4 ✓ Hindi P.4 ✓ Sanskrit P.4 ✓ History P.4 ✓ Economics P.4 ✓ Psychology P.4 ✓	(Core Elective) English P.9 ✓ Gujarati P.9 ✓ Hindi P.9 ✓ Sanskrit P.9 ✓ History P.9 ✓ Economics P.9 ✓ Psychology P.9 ✓	Bus. Administration - IV ✓ (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - II / B.A. Sem. - VI / B.COM. Sem. - VI EXAM TIME : 8-00A.M. TO 10-00 A.M.

Co-ordinator
IQAC

B.A. Sem. - II / B.A. Sem. - IV / B.COM. Sem. - IV EXAM TIME 10:30 AM TO 12:30 PM

H.C. PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
EXTRA SECOND INTERNAL EXAMINATION : MARCH - 2018

TIME	B.COM - Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM - Sem-VI	B.A. Sem-II	B.A. Sem-IV	B.COM - Sem-IV
MONDAY 12-03-2018 8-00 TO 10-00	Bus.Economics-II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Hindi P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II (Gujarati)	(Core Compulsory) English P.8 Gujarati P.8 Sanskrit P.8 History P.8 Economics P.8 Psychology P.8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
MONDAY 12-03-2018 10-30 TO 12-30	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Hindi P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)-II Prakrit (CL)-II	(Core Compulsory) English P.9 Gujarati P.9 Sanskrit P.9 History P.9 Economics P.9 Psychology P.9	Banking - III OR Statistics P.V (E.M./G.M.)
TUESDAY 13-03-2018 8-00 TO 10-00	Ele.of Banking & Insu-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Hindi P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI (E.M./G.M.)	(Core Course) English P.3 Gujarati P.3 Sanskrit P.3 History P.3 Economics P.3 Psychology P.3	(Core Compulsory) English P.10 Gujarati P.10 Sanskrit P.10 History P.10 Economics P.10 Psychology P.10	Adv.A/C & Auditing P.IV OR Statistics P.VI (E.M./G.M.)
TUESDAY 13-03-2018 10-30 TO 12-30	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Hindi P. XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX (E.M./G.M.)	(Core Course) English P.4 Gujarati P.4 Sanskrit P.4 History P.4 Economics P.4 Psychology P.4	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation-IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 14-03-2018 8-00 TO 10-00	Financial Accountancy-II (E.M./G.M.)	English P.XXI Gujarati P.XXI Hindi P.XXI Sanskrit P.XXI History P.XXI Economics P.XXI Psychology P.XXI	Bus.Administration - VI (E.M./G.M.)	Environmental studies-II	Lang.Through Literature-IV OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV (Gujarati)	Macro Economics-IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 14-03-2018 10-30 TO 12-30	Environmental Studies-II (E.M./G.M.)	English P.XXII Gujarati P.XXII A & B Hindi P.XXII Sanskrit P.XXII History P.XXII Economics P.XXII	Adv.A/C & Auditing P.VIII OR Statistics P. X (E.M./G.M.)	(Subjective Elective) English P.3 Gujarati P.3 Hindi P.3 Sanskrit P.3 History P.3 Economics P.3 Psychology P.3	(Core Elective) English P.8 Gujarati P.8 Hindi P.8 Sanskrit P.8 History P.8 Economics P.8 Psychology P.8 Political Science-8	Adv.A/C & Auditing P.III (E.M./G.M.)
THURSDAY 15-03-2018 8-00 TO 10-00	Statistics for Business - II (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI (Gujarati)	Economics - VI (E.M./G.M.)	(Subjective Elective) English P.4 Gujarati P.4 Hindi P.4 Sanskrit P.4 History P.4 Economics P.4 Psychology P.4	(Core Elective) English P.9 Gujarati P.9 Hindi P.9 Sanskrit P.9 History P.9 Economics P.9 Psychology P.9 Political Science-9	Bus. Administration - IV (E.M./G.M.)

M.J.Patel
Co-ordinator
IQAC

VC PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

8.00 TO 10.00

10.30 TO 12.30

TIME	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem - V	B.COM.- Sem - V	TIME	B.A. Sem-I	B.A.Sem-III	B.COM. Sem- III
MONDAY 26-09-2016	Bus.Economics-I ✓ (E.M./G.M.)	English P.XI ✓ Gujarati P.XI ✓ Hindi P.XI ✓ Sanskrit P.XI ✓ History P.XI ✓ Economics P.XI ✓ Psychology P.XI ✓	MLaw ✓	MONDAY 26-09-2016	Lang.Through Literature-I ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal ✓ (Gujarati)	(Core Compulsory) English P. 5 ✓ Gujarati P. 5 ✓ Hindi P. 5 ✓ Sanskrit P. 5 ✓ History P. 5 ✓ Economics P. 5 ✓ Psychology P. 5 ✓	Lang.Through Literature- III ✓ (E.M./G.M.)
TUESDAY 27-09-2016	Lang.Through Literature-I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XII ✓ Gujarati P. XII ✓ Hindi P. XII ✓ Sanskrit P. XII ✓ History P. XII ✓ Economics P. XII ✓ Psychology P. XII ✓	Adv.A/C & Auditing P. V ✓	TUESDAY 27-09-2016	Sanskrit (CL)-I ✓ Prakrit (CL) - I ✓	(Core Compulsory) English P. 6 ✓ Gujarati P. 6 ✓ Hindi P. 6 ✓ Sanskrit P. 6 ✓ History P. 6 ✓ Economics P. 6 ✓ Psychology P. 6 ✓	Banking - I ✓ OR Statistics P. III ✓ (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 28-09-2016	Ele.of Banking & Insu.- I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XIII ✓ Gujarati P. XIII ✓ Hindi P. XIII ✓ Sanskrit P. XIII ✓ History P. XIII ✓ Economics P. XIII ✓ Psychology P. XIII ✓	Lang.Through Literature-V ✓	WEDNESDAY 28-09-2016	(Core Course) English P. 1 ✓ Gujarati P. 1 ✓ Hindi P. 1 ✓ Sanskrit P. 1 ✓ History P. 1 ✓ Economics P. 1 ✓ Psychology P. 1 ✓	(Core Compulsory) English P. 7 ✓ Gujarati P. 7 ✓ Hindi P. 7 ✓ Sanskrit P. 7 ✓ History P. 7 ✓ Economics P. 7 ✓ Psychology P. 7 ✓	Adv.A/C & Auditing P. II ✓ OR Statistics P. IV ✓ (E.M./G.M.)
THURSDAY 29-09-2016	Bus.Administration- I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XIV ✓ Gujarati P. XIV ✓ Hindi P. XIV ✓ Sanskrit P. XIV ✓ History P. XIV ✓ Economics P. XIV ✓ Psychology P. XIV ✓	Banking - V ✓ OR Statistics. VII ✓	THURSDAY 29-09-2016	(Core Course) English P. 2 ✓ Gujarati P. 2 ✓ Hindi P. 2 ✓ Sanskrit P. 2 ✓ History P. 2 ✓ Economics P. 2 ✓ Psychology P. 2 ✓	Impact ✓ Cul. Psychology ✓ Cul. History of Gujarat ✓ H. M. R. ✓	Accountancy & Taxation- III ✓ (E.M./G.M.)
FRIDAY 30-09-2016	Financial Accountancy-I ✓ (E.M./G.M.)	English P. XV ✓ Gujarati P.XV ✓ Hindi P.XV ✓ Sanskrit P.XV ✓ History P.XV ✓ Economics P.XV ✓ Psychology P.XV ✓	Bus.Administration - V ✓	FRIDAY 30-09-2016	Environmental studies-I ✓	Lang.Through Literature-III ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal ✓ (Gujarati) Pratiyayan kaushal ✓ (Gujarati)	Macro Economics- III ✓ (E.M./G.M.)
SATURDAY 01-10-2016	Environmental Studies- I ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVI ✓ Gujarati P.XVI - A & B ✓ Hindi P.XVI ✓ Sanskrit P.XVI ✓ History P.XVI ✓ Economics P.XVI ✓	Adv.A/C & Auditing P.VI ✓ OR Statistics P. VIII ✓	SATURDAY 01-10-2016	(Subjective Elective) English P. 1 ✓ Gujarati P. 1 ✓ Hindi P. 1 ✓ Sanskrit P. 1 ✓ History P. 1 ✓ Economics P. 1 ✓ Psychology P. 1 ✓	(Core Elective) English P. 5 ✓ Gujarati P. 5 ✓ Hindi P. 5 ✓ Sanskrit P. 5 ✓ History P. 5 ✓ Economics P. 5 ✓ Psychology P. 5 ✓	Adv.A/C & Auditing P. I ✓ (E.M./G.M.)
MONDAY 03-10-2016	Statistics for Business - I ✓ (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal ✓ (Gujarati) Pratyayan Kushal ✓ (Gujarati)	Economics - V ✓	MONDAY 03-10-2016	(Subjective Elective) English P. 2 ✓ Gujarati P. 2 ✓ Hindi P. 2 ✓ Sanskrit P. 2 ✓ History P. 2 ✓ Economics P. 2 ✓ Psychology P. 2 ✓	(Core Elective) English P. 6 ✓ Gujarati P. 6 ✓ Hindi P. 6 ✓ Sanskrit P. 6 ✓ History P. 6 ✓ Economics P. 6 ✓ Psychology P. 6 ✓	Bus. Administration - III ✓ (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - I / B.A. Sem. - V / B.COM. Sem. - V EXAM TIME : 8-00A.M. TO 10-00 A.M.

B.A. Sem. - I / B.A. Sem. - III / B.COM. Sem. - III EXAM TIME 10:30 AM TO 12:30 PM

Co-ordinator
IQAC

IC PRINCIPAL
S.B. Bards College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
KAVASARI

IC PRINCIPAL

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI

EXTRA FIRST TERM (2016-2017) INTERNAL EXAM. OCTOBER - 2016

TIME/DATE	B.COM - Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM - Sem-V	B.A. Sem-I	B.A. Sem-III	B.COM. Sem-III
TUESDAY 04-10-2016 8-00 TO 9-45	Bus.Economics-I (E.M./G.M.)	English P.XI Gujarati P.XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kankshal (Gujarati) Pratirayon Kankshal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature-III (E.M./G.M.)
TUESDAY 04-10-2016 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P.XII Gujarati P.XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P.V (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)-I Prakrit (CL)-I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 05-10-2016 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insur-I (E.M./G.M.)	English P.XIII Gujarati P.XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 1 Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 05-10-2016 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-I (E.M./G.M.)	English P.XIV Gujarati P.XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 2 Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)

Co-ordinator
IQAC

ICP/PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

THURSDAY 06-10-2016 8-00 TO 9-45	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P.XV Gujarati P.XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P.XV	Bus.Administration - V (E.M./G.M.)	Environmental studies- I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)
THURSDAY 06-10-2016 10-15 TO 12-00	Environmental Studies-I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI-A Gujarati P.XVI-B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1 Political Science P. 1	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P.I (E.M./G.M.)
FRIDAY 07-10-2016 8-00 TO 9-45	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2 Political Science P. 2	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

7/10/16
Co-ordinator
IQAC

VC PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.
SECOND આંતરીક ગુણક કસોટી પરીક્ષા MARCH - 2017

8.00 TO 10.00

10.30 TO 12.30

TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	TIME	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV	B.COM. Sem-IV
FRIDAY 03-03-2017	Bus.Economics-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVII ✓ Gujarati P.XVII ✓ Hindi P.XVII ✓ Sanskrit P.XVII ✓ History P.XVII ✓ Economics P.XVII ✓ Psychology P.XVII ✓	M.Law ✓	FRIDAY 03-03-2017	Lang.Through Literature-II ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-II ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II ✓ (Gujarati)	(Core Compulsory) English P.8 ✓ Gujarati P.8 ✓ Hindi P.8 ✓ Sanskrit P.8 ✓ History P.8 ✓ Economics P.8 ✓ Psychology P.8 ✓	Lang.Through Literature-IV ✓ (E.M./G.M.)
SATURDAY 04-03-2017	Lang.Through Literature-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XVIII ✓ Gujarati P.XVIII ✓ Hindi P.XVIII ✓ Sanskrit P.XVIII ✓ History P.XVIII ✓ Economics P.XVIII ✓ Psychology P.XVIII ✓	Adv.A/C & Auditing P.VII ✓	SATURDAY 04-03-2017	Sanskrit (CL)-II ✓ Prakrit (CL)-II ✓	(Core Compulsory) English P.9 ✓ Gujarati P.9 ✓ Hindi P.9 ✓ Sanskrit P.9 ✓ History P.9 ✓ Economics P.9 ✓ Psychology P.9 ✓	Banking - III ✓ OR Statistics P.V ✓ (E.M./G.M.)
MONDAY 06-03-2017	Ele.of Banking & Insu.-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XIX ✓ Gujarati P.XIX ✓ Hindi P.XIX ✓ Sanskrit P.XIX ✓ History P.XIX ✓ Economics P.XIX ✓ Psychology P.XIX ✓	Lang.Through Literature-VI ✓	MONDAY 06-03-2017	(Core Course) English P.3 ✓ Gujarati P.3 ✓ Hindi P.3 ✓ Sanskrit P.3 ✓ History P.3 ✓ Economics P.3 ✓ Psychology P.3 ✓	(Core Compulsory) English P.10 ✓ Gujarati P.10 ✓ Hindi P.10 ✓ Sanskrit P.10 ✓ History P.10 ✓ Economics P.10 ✓ Psychology P.10 ✓	Adv.A/C & Auditing P. IV ✓ OR Statistics P.VI ✓ (E.M./G.M.)
TUESDAY 07-03-2017	Bus.Administration-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XX ✓ Gujarati P.XX ✓ Hindi P. XX ✓ Sanskrit P.XX ✓ History P.XX ✓ Economics P.XX ✓ Psychology P.XX ✓	Banking - VII ✓ OR Statistics- IX ✓	TUESDAY 07-03-2017	(Core Course) English P.4 ✓ Gujarati P.4 ✓ Hindi P.4 ✓ Sanskrit P.4 ✓ History P.4 ✓ Economics P.4 ✓ Psychology P.4 ✓	Impact ✓ Cul. Psychology ✓ Cul. History of Gujarat ✓ H. M. R. ✓	Accountancy & Taxation-IV ✓ (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 08-03-2017	Financial Accountancy-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XXI ✓ Gujarati P.XXI ✓ Hindi P.XXI ✓ Sanskrit P.XXI ✓ History P.XXI ✓ Economics P.XXI ✓ Psychology P.XXI ✓	Bus.Administration - VI ✓	WEDNESDAY 08-03-2017	Environmental studies-II ✓	Lang.Through Literature-IV ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV ✓ (Gujarati)	Macro Economics-IV ✓ (E.M./G.M.)
THURSDAY 09-03-2017	Environmental Studies-II ✓ (E.M./G.M.)	English P.XXII ✓ Gujarati P.XXII - A & B ✓ Hindi P.XXII ✓ Sanskrit P.XXII ✓ History P.XXII ✓ Economics P.XXII ✓	Adv.A/C & Auditing P.VIII ✓ OR Statistics P. X ✓	THURSDAY 09-03-2017	(Subjective Elective) English P.3 ✓ Gujarati P.3 ✓ Hindi P.3 ✓ Sanskrit P.3 ✓ History P.3 ✓ Economics P.3 ✓ Psychology P.3 ✓	(Core Elective) English P.8 ✓ Gujarati P.8 ✓ Hindi P.8 ✓ Sanskrit P.8 ✓ History P.8 ✓ Economics P.8 ✓ Psychology P.8 ✓	Adv.A/C & Auditing P.III ✓ (E.M./G.M.)
FRIDAY 10-03-2017	Statistics for Business - II ✓ (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI ✓ OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI ✓ (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI ✓ (Gujarati)	Economics - VI ✓	FRIDAY 10-03-2017	(Subjective Elective) English P.4 ✓ Gujarati P.4 ✓ Hindi P.4 ✓ Sanskrit P.4 ✓ History P.4 ✓ Economics P.4 ✓ Psychology P.4 ✓	(Core Elective) English P.9 ✓ Gujarati P.9 ✓ Hindi P.9 ✓ Sanskrit P.9 ✓ History P.9 ✓ Economics P.9 ✓ Psychology P.9 ✓	Bus. Administration - IV ✓ (E.M./G.M.)

Co-ordinator
IQAC

IC PRINCIPAL
S.B.Gard College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV	B.COM. Sem-IV
TUESDAY 14-03-2017 8-00 TO 10-00	Bus.Economics- II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Hindi P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
TUESDAY 14-03-2017 10-30 TO 12-30	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Hindi P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII	Sanskrit (CL)- II Prakrit (CL)- II	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Banking - III OR Statistics P. V (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 15-03-2017 8-00 TO 10-00	Ele.of Banking & Insu.-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Hindi P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI	<u>(Core Course)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Hindi P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 10 Gujarati P. 10 Hindi P. 10 Sanskrit P. 10 History P. 10 Economics P. 10 Psychology P. 10	Adv.A/C & Auditing P. IV OR Statistics P. VI (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 15-03-2017 10-30 TO 12-30	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Hindi P. XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX	<u>(Core Course)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Hindi P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	Impact Cal. Psychology Cal. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- IV (E.M./G.M.)
THURSDAY 16-03-2017 8-00 TO 10-00	Financial Accountancy-II (E.M./G.M.)	English P.XXI Gujarati P.XXI Hindi P.XXI Sanskrit P.XXI History P.XXI Economics P.XXI Psychology P.XXI	Bus.Administration - VI	Environmental studies- II	Lang.Through Literature-IV OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics- IV (E.M./G.M.)
THURSDAY 16-03-2017 10-30 TO 12-30	Environmental Studies-II (E.M./G.M.)	English P.XXII Gujarati P.XXII-A Gujarati P.XXII-B Hindi P.XXII Sanskrit P.XXII History P.XXII Economics P.XXII	Adv.A/C & Auditing P.VIII OR Statistics P. X	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Hindi P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	<u>(Core Elective)</u> English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Adv.A/C & Auditing P. III (E.M./G.M.)
FRIDAY 17-03-2017 8-00 TO 10-00	Statistics for Business - II (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - VI	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Hindi P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	<u>(Core Elective)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Bus. Administration - IV (E.M./G.M.)

No Paid
Co-ordinator
IQAC

IC PRACTICE
S.D. Gadga Village (Arts) &
P.A. Patil College of Com.
NAYSAH

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.
FIRST TERM (2015-2016) INTERNAL EXAMINATION - OCTOBER - 2015

		8.00 TO 09.45		10.15 TO 12.00			
TIME	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM.- Sem- V	TIME	B.A. Sem- I	B.A.Sem- III	B.COM. Sem- III
MONDAY 19-10-2015	Bus.Economics-I (E.M./G.M.)	English P. XI Gujarati P. XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	MONDAY 19-10-2015	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature- III (E.M./G.M.)
TUESDAY 20.10.2015	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P. XII Gujarati P. XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P. V (E.M./G.M.)	TUESDAY 20.10.2015	Sanskrit (CL)- I Prakrit (CL)- I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 21.10.2015	Ele.of Banking & Insu.- I (E.M./G.M.)	English P. XIII Gujarati P. XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 21.10.2015	<u>(Core Course)</u> English P. I Gujarati P. I Sanskrit P. I History P. I Economics P. I Psychology P. I	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
THURSDAY 22.10.2015	Bus.Administration- I (E.M./G.M.)	English P. XIV Gujarati P. XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	THURSDAY 22.10.2015	<u>(Core Course)</u> English P. II Gujarati P. II Sanskrit P. II History P. II Economics P. II Psychology P. II	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)
FRIDAY 23.10.2015	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P. XV Gujarati P.XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P.XV	Bus.Administration - V (E.M./G.M.)	FRIDAY 23.10.2015	Environmental studies-I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)

THURSDAY 24.10.2015	Environmental Studies- I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI - A & B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	SATURDAY 24.10.2015	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. I Sanskrit P. I History P. I Economics P. I Psychology P. I Political Science P. I	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
MONDAY 26.10.2015	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratyayan Kushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	MONDAY 26.10.2015	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. II Sanskrit P. II History P. II Economics P. II Psychology P. II Political Science P. II	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - I / B.A. Sem. - V / B.COM. Sem. - V

EXAM TIME : 8-00A.M. TO 09-45 A.M.

B.A. Sem.- I / B.A. Sem.- III / B.COM. Sem.- III

Co-ordinator
IQAC

VC PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
EXTRA FIRST TERM (2015-16) INTERNAL EXAM. OCTOBER - 2015

TIME/DATE	B.COM.-Sem-I	B.A. - Sem-V	B.COM.- Sem-V	B.A. Sem-I	B.A.Sem-III	B.COM. Sem-III
TUESDAY 27-10-2015 8-00 TO 9-45	Bus.Economics- I (E.M./G.M.)	English P.XI Gujarati P.XI Sanskrit P. XI History P. XI Economics P. XI Psychology P. XI	M.Law (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-I OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan kaushal (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 5 Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Lang.Through Literature-III (E.M./G.M.)
TUESDAY 27-10-2015 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-I (E.M./G.M.)	English P.XII Gujarati P.XII Sanskrit P. XII History P. XII Economics P. XII Psychology P. XII	Adv.A/C & Auditing P.V (E.M./G.M.)	Sanskrit (CL)- 1 Prakrit (CL)- 1	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 6 Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Banking - I OR Statistics P. III (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 28-10-2015 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insu.-I (E.M./G.M.)	English P.XIII Gujarati P.XIII Sanskrit P. XIII History P. XIII Economics P. XIII Psychology P. XIII	Lang.Through Literature-V (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 1 Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 7 Gujarati P. 7 Sanskrit P. 7 History P. 7 Economics P. 7 Psychology P. 7	Adv.A/C & Auditing P. II OR Statistics P. IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 28-10-2015 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-I (E.M./G.M.)	English P.XIV Gujarati P.XIV Sanskrit P. XIV History P. XIV Economics P. XIV Psychology P. XIV	Banking - V OR Statistics- VII (E.M./G.M.)	<u>(Core Course)</u> English P. 2 Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- III (E.M./G.M.)

THURSDAY 29-10-2015 8-00 TO 9-45	Financial Accountancy-I (E.M./G.M.)	English P.XV Gujarati P.XV Sanskrit P. XV History P. XV Economics P. XV Psychology P.XV	Bus.Administration - V (E.M./G.M.)	Environmental studies- I	Lang.Through Literature-III OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Macro Economics- III (E.M./G.M.)
THURSDAY 29-10-2015 10-15 TO 12-00	Environmental Studies-I (E.M./G.M.)	English P.XVI Gujarati P.XVI-A Gujarati P.XVI-B Sanskrit P.XVI History P.XVI Economics P.XVI	Adv.A/C & Auditing P.VI OR Statistics P. VIII (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 1 Sanskrit P. 1 History P. 1 Economics P. 1 Psychology P. 1 Political Science P. 1	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 5 Sanskrit P. 5 History P. 5 Economics P. 5 Psychology P. 5	Adv.A/C & Auditing P. I (E.M./G.M.)
FRIDAY 30-10-2015 8-00 TO 9-45	Statistics for Business - I (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-V OR Bhasha Sahitya Kaushal (Gujarati) Pratiyayan Kaushal (Gujarati)	Economics - V (E.M./G.M.)	<u>(Subjective Elective)</u> Gujarati P. 2 Sanskrit P. 2 History P. 2 Economics P. 2 Psychology P. 2 Political Science P. 2	<u>(Core Elective)</u> Gujarati P. 6 Sanskrit P. 6 History P. 6 Economics P. 6 Psychology P. 6	Bus. Administration - III (E.M./G.M.)

Co-ordinator
IQAC

I/C PRINCIPAL
S.B.Garda College (Arts) &
P.K.Patel College of Com.
NAVSARI

S.B.GARDA COLLEGE (Arts) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI.

SECOND TERM INTERNAL EXAMINATION - MARCH - 2016

	8.00 TO 09.45			10.15 TO 12.00			
TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	TIME	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV	B.COM. Sem-IV
FRIDAY 04-03-2016	Bus.Economics-II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law (E.M./G.M.)	FRIDAY 04-03-2016	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-II (Gujarati)	<u>(Core Compulsory)</u> English P.8 Gujarati P.8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
SATURDAY 05-03-2016	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII (E.M./G.M.)	SATURDAY 05-03-2016	Sanskrit (CL)-II Prakrit (CL)-II	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Banking - III OR Statistics P.V (E.M./G.M.)
MONDAY 07-03-2016	Ele.of Banking & Insu.-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI (E.M./G.M.)	MONDAY 07-03-2016	<u>(Core Course)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	<u>(Core Compulsory)</u> English P. 10 Gujarati P. 10 Sanskrit P. 10 History P. 10 Economics P. 10 Psychology P. 10	Adv.A/C & Auditing P. IV OR Statistics P.VI (E.M./G.M.)
TUESDAY 08-03-2016	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX (E.M./G.M.)	TUESDAY 08-03-2016	<u>(Core Course)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation-IV (E.M./G.M.)
WEDNESDAY 09-03-2016	Financial Accountancy-II (E.M./G.M.)	English P.XXI Gujarati P.XXI Sanskrit P.XXI History P.XXI Economics P.XXI Psychology P.XXI	Bus.Administration - VI (E.M./G.M.)	WEDNESDAY 09-03-2016	Environmental studies-II	Lang.Through Literature-IV OR Bhasha Sahitya Kaushal-IV (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-IV (Gujarati)	Macro Economics-IV (E.M./G.M.)

THURSDAY 10-03-2016	Environmental Studies-II (E.M./G.M.)	English P.XXII Gujarati P.XXII - A Gujarati P.XXII - B Sanskrit P.XXII History P.XXII Economics P.XXII	Adv.A/C & Auditing P.VIII OR Statistics P. X (E.M./G.M.)	THURSDAY 10-03-2016	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 3 Gujarati P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3 Political Science P. 3	<u>(Core Elective)</u> English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Adv.A/C & Auditing P.III (E.M./G.M.)
FRIDAY 11-03-2016	Statistics for Business - II (E.M./G.M.)	Lang.Through Literature-VI OR Bhasha Sahitya Kaushal-VI (Gujarati) Pratiyayan Kaushal-VI (Gujarati)	Economics - VI (E.M./G.M.)	FRIDAY 11-03-2016	<u>(Subjective Elective)</u> English P. 4 Gujarati P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4 Political Science P. 4	<u>(Core Elective)</u> English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Bus. Administration - IV (E.M./G.M.)

B.COM. Sem. - II / B.A. Sem. - VI / B.COM. Sem. - VI EXAM TIME : 8-00A.M. TO 09-45 A.M.

B.A. Sem.- II / B.A. Sem.- IV / B.COM. Sem.- IV EXAM TIME 10:15 AM TO 12:00 PM

Co-ordinator
IQAG

VC PRINCIPAL
S.B. Gada College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARU

S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI
SECOND TERM EXTRA INTERNAL EXAM. MARCH - 2016

TIME	B.COM.-Sem-II	B.A. - Sem-VI	B.COM.- Sem-VI	B.A. Sem-II	B.A.Sem-IV (Core Compulsory)	B.COM. Sem-IV
SATURDAY 12-03-2016 8-00 TO 9-45	Bus.Economics- II (E.M./G.M.)	English P.XVII Gujarati P.XVII Hindi P.XVII Sanskrit P.XVII History P.XVII Economics P.XVII Psychology P.XVII	M.Law	Lang.Through Literature-II OR Bhasha Sahitya Kaushal-II (Gujarati) Pratiyayan kaushal-II (Gujarati)	English P. 8 Gujarati P. 8 Hindi P. 8 Sanskrit P. 8 History P. 8 Economics P. 8 Psychology P. 8	Lang.Through Literature-IV (E.M./G.M.)
SATURDAY 12-03-2016 10-15 TO 12-00	Lang.Through Literature-II (E.M./G.M.)	English P.XVIII Gujarati P.XVIII Hindi P.XVIII Sanskrit P.XVIII History P.XVIII Economics P.XVIII Psychology P.XVIII	Adv.A/C & Auditing P.VII	Sanskrit (CL)- II Prakrit (CL)- II	(Core Compulsory) English P. 9 Gujarati P. 9 Hindi P. 9 Sanskrit P. 9 History P. 9 Economics P. 9 Psychology P. 9	Banking - III OR Statistics P. V (E.M./G.M.)
MONDAY 14-03-2016 8-00 TO 9-45	Ele.of Banking & Insu.-II (E.M./G.M.)	English P.XIX Gujarati P.XIX Hindi P.XIX Sanskrit P.XIX History P.XIX Economics P.XIX Psychology P.XIX	Lang.Through Literature-VI	(Core Course) English P. 3 Gujarati P. 3 Hindi P. 3 Sanskrit P. 3 History P. 3 Economics P. 3 Psychology P. 3	(Core Compulsory) English P. 10 Gujarati P. 10 Hindi P. 10 Sanskrit P. 10 History P. 10 Economics P. 10 Psychology P. 10	Adv.A/C & Auditing P. IV OR Statistics P. VI (E.M./G.M.)
MONDAY 14-03-2016 10-15 TO 12-00	Bus.Administration-II (E.M./G.M.)	English P.XX Gujarati P.XX Hindi P. XX Sanskrit P.XX History P.XX Economics P.XX Psychology P.XX	Banking - VII OR Statistics- IX	(Core Course) English P. 4 Gujarati P. 4 Hindi P. 4 Sanskrit P. 4 History P. 4 Economics P. 4 Psychology P. 4	Impact Cul. Psychology Cul. History of Gujarat H. M. R.	Accountancy & Taxation- IV (E.M./G.M.)

INTERNAL MARKSHEETS

INTERNAL EVALUATION FOR THE YEAR - 2018-19

Name of Lecturer : R.R.Mistry

Name of Examination : Internal Exam

Class : S. Y. B.Com

Sem : IV

Subject : Accountancy & Taxation -IV

Div. : IV (English Medium)

INTERNAL EVALUATION MARKS OUT OF 50

ROLL NO.	MARKS	ROLL NO.	MARKS	ROLL NO.	MARKS	ROLL NO.	MARKS
2001		2026		2051		2076	
2002		2027		2052		2077	
2003		2028		2053		2078	
2004		2029		2054		2079	
2005		2030		2055		2080	
2006		2031		2056		2081	
2007		2032		2057		2082	
2008		2033		2058		2083	
2009		2034		2059		2084	
2010		2035		2060		2085	
2011		2036		2061		2086	
2012		2037		2062		2087	
2013		2038		2063		2088	
2014		2039		2064		2089	
2015		2040		2065		2090	
2016		2041		2066		2091	
2017		2042		2067		2092	
2018		2043		2068		2093	
2019		2044		2069		2094	
2020		2045		2070		2095	
2021		2046		2071		2096	
2022		2047		2072		2097	
2023		2048		2073		2098	
2024		2049		2074		2099	
2025		2050		2075		2100	

INTERNAL EVALUATION FOR THE YEAR - 2018-19

Name of Lecturer : R.R.Mistry

Name of Examination : Internal Exam

Class : S. Y. B.Com

Sem : IV

Subject : Accountancy & Taxation -IV

Div. : IV (English Medium)

INTERNAL EVALUATION MARKS OUT OF 50

ROLL NO.	MARKS	ROLL NO.	MARKS	ROLL NO.	MARKS	ROLL NO.	MARKS
2101						Extra Test	
2102							
2103							
2104							
2105							

INTERNAL EVALUATION FOR THE YEAR - 2017-18

Name of Lecturer : R.R.Mistry

Name of Examination : Internal Exam

Class : T. Y. B.Com

Sem : VI

Subject : Banking

Div. : II (Gujarati Medium)

INTERNAL MARKS OUT OF 20

ROLL NO.	INTERNAL EXAMINATION		Out of 10	Assignment Out of 05	Present Out of 05	Total Out of 20
	Out of 50	Out of 100				
101	21	42	04	05	04	13
102	06	12	01	05	03	09
103	20	40	04	05	03	12
104	11	22	02	05	04	11
105	14	28	03	05	02	10
106	15	30	03	05	04	12
107	26	52	05	05	04	14
108	16	32	03	05	03	11
109	08	16	02	05	03	10
110	04	08	01	05	03	09
111	10	20	02	05	03	10
112	13	26	03	05	04	12
113	18	36	04	05	04	13
114	AB	00	00	00	00	<u>00</u>
115	15	30	03	05	04	12
116	06	12	01	05	02	08
117	18	36	04	05	05	14
118	18	36	04	05	04	13
119	20	40	04	05	02	11
120	18	36	04	05	03	12
121	15	30	03	05	02	10
122	24	48	05	05	03	13
123	21	42	04	05	05	14
124	25	50	05	05	05	15
125	18	36	04	05	02	11

Name:

Department:

Signature:

INTERNAL EVALUATION FOR THE YEAR - 2017-18

Name of Lecturer : R.R.Mistry

Name of Examination : Internal Exam

Class : T. Y. B.Com

Sem : VI

Subject : Banking

Div. : II (Gujarati Medium)

INTERNAL MARKS OUT OF 20

126	18	36	04	05	02	11
127	23	46	05	05	03	13
128	11	22	02	05	02	09
129	18	36	04	05	02	11
130	18	36	04	05	03	12
131	24	48	05	05	04	14
132	23	46	05	05	04	14
133	19	38	04	05	03	12
134	25	50	05	05	04	14
135	22	44	04	05	04	13
136	18	36	04	05	04	13
137	22	44	04	05	05	14
138	18	36	04	05	04	13
139	22	44	04	05	03	12
140	16	32	03	05	04	12
141	16	32	03	05	02	10
142	21	42	04	05	02	11
143	12	24	02	05	02	09
144	15	30	03	05	02	10
145	18	36	04	05	02	11
146	15	30	03	05	03	11
147	14	28	03	05	03	11
148	20	40	04	05	03	12
149	28	56	06	05	05	16
150	10	20	02	05	02	09

Name:

Department:

Signature:

INTERNAL EVALUATION FOR THE YEAR - 2017-18

Name of Lecturer : R.R.Mistry

Name of Examination : Internal Exam

Class : T. Y. B.Com

Sem : VI

Subject : Banking

Div. : II (Gujarati Medium)

INTERNAL MARKS OUT OF 20

151	18	36	04	05	04	13
152	28	56	06	05	04	15
153	12	24	02	05	03	10
154	18	36	04	05	02	11
155	13	26	03	05	05	13
156	20	40	04	05	04	13
157	21	42	04	05	03	12
158	24	48	05	05	04	14
159	13	26	03	05	03	11
160	19	38	04	05	04	13
161	20	40	04	05	03	12
162	33	66	07	05	05	17
163	14	28	03	05	05	13
164	16	32	03	05	04	12
165	16	32	03	05	04	12
166	14	28	03	05	04	12
167	13	26	03	05	03	11
168	19	38	04	05	04	13
169	19	38	04	05	04	13
170	29	58	06	05	03	14
171	18	36	04	05	02	11
172	09	18	02	05	02	09
173	19	38	04	05	02	11
174	09	18	02	05	02	09
175	18	36	04	05	02	11

Name:

Department:

Signature:

INTERNAL EVALUATION FOR THE YEAR - 2017-18

Name of Lecturer : R.R.Mistry

Name of Examination : Internal Exam

Class : T. Y. B.Com

Sem : VI

Subject : Banking

Div. : II (Gujarati Medium)

INTERNAL MARKS OUT OF 20

176	22	44	04	05	02	11
177	10	20	02	05	03	10
178	14	28	03	05	03	11
179	18	36	04	05	03	12
180	18	36	04	05	02	11
181	20	40	04	05	04	13
182	18	36	04	05	02	11
183	20	40	04	05	04	13
184	18	36	04	05	03	12
185	33	66	07	05	05	17
186	18	36	04	05	02	11
187	06	12	01	05	02	08
188	18	36	04	05	05	14
189	15	30	03	05	04	12
190	18	36	04	05	02	11
191	13	26	03	05	02	10
192	18	36	04	05	02	11
193	11	22	02	05	03	10
194	12	24	02	05	02	09
195	20	40	04	05	03	12
196	15	30	03	05	02	10
197	18	36	04	05	02	11
198	10	20	02	05	02	09

Department:

Name:
Signature:

INTERNAL QUESTION PAPERS

MCQ Test (Regular/Additional) : September-2019

Subject : PSYCHOLOGY P – I (CORE COURSE)

Total Marks : 04

Date : 25-09-2019

Time :10-15 TO 10-30 (15 Minutes)

Student Name : _____ Roll No. : _____

Class Class : F.Y.B.A. Sem : I Div : _____ Supervisor Sign : _____

Note : Any type of Correction in the answer is not allowed. Do not use Whitener. (04)

Q.1 ક્ષેત્ર નિરીક્ષણનો પ્રકાર જણાવો.

- [A] સાદું નિરીક્ષણ
- [B] તુલનાત્મક નિરીક્ષણ
- [C] સહભાગી નિરીક્ષણ
- [D] નિરીક્ષણ

Ans. : ☐

Q.2 જનીન તત્વોનાં પ્રકાર જણાવો.

- [A] સબળ
- [B] જનીનતત્વ
- [C] વારસાનાં વાહક
- [D] બાળકની જાત

Ans. : ☐

Q.3 મજજા સંસ્થાનો વિભાગ જણાવો.

- [A] કરોડરજ્જુ
- [B] મજજાસેતુ
- [C] મોટું મગજ
- [D] મધ્યવર્તી મજજા સંસ્થા

Ans. : ☐

Q.4 આંખનું કાર્ય જણાવો.

- [A] લહેરી લંબાઇ
- [B] રંગની ઓળખ
- [C] જટિલતા
- [D] સરવાળાત્મક પદ્ધતિ

Ans. : ☐

Q.5 ધ્યાનનાં વસ્તુલક્ષી ઘટકો જણાવો.

[A] અભિરૂચી

[B] સૂચન

[C] ઉદ્દીપકની તીવ્રતા

[D] ટેવ

Ans. : ☐

Q.6 ભ્રમનો વ્યક્તિગત કારણ જણાવો.

[A] જ્ઞાનેન્દ્રિયની ખામી

[B] સંદર્ભ

[C] સાર્દશ્ય

[D] વાતાવરણનો અભાવ

Ans. : ☐

Q.7 ધ્વનિનું લક્ષણ જણાવો.

[A] ઉપસ્વર

[B] બુલંદતા

[C] સહકંપન નાદ

[D] ભેદસ્વર

Ans. : ☐

Q.8 સંવેદનનું લક્ષણ જણાવો.

[A] પ્રકાશનું કિરણ

[B] ગુણ

[C] ધ્વનિનાં મોજાં

[D] લોહીનું ભ્રમણ

Ans. : ☐

Obtained Marks : _____

In words : _____

Examiner Sign : _____

**S.B.GARDA COLLEGE (ARTS) AND P.K.PATEL COLLEGE OF
COMMERCE, NAVSARI**

INTERNAL / EXTRA TEST – SEPTEMBER – 2019

CLASS:- F.Y.B.A.

SEM:-I

MARKS:- 35

SUBJECT:-PSYCHOLOGY

PAPER:- I (CORE COURSE)

DATE:- 25-09-2019

TIME:-10-30 TO 12-00

પ્રશ્ન – ૧ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી, મનોવિજ્ઞાનનાં અભ્યાસક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. (૧૨)

અથવા

પ્રશ્ન – ૧ મનોવિજ્ઞાનની પ્રયોગ પદ્ધતિ અને પ્રસ્નાવલિ પદ્ધતિ વિશે સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. (૧૨)

પ્રશ્ન – ૨ અનુવંશની વ્યાખ્યા આપી, તેના ક્રિયાતંત્ર વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. (૧૧)

અથવા

પ્રશ્ન – ૨ મજ્જા સંસ્થાના વિભાગોની વિગતે ચર્ચા કરો. (૧૧)

પ્રશ્ન – ૩ વર્ણનાત્મક નોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૨)

(૧) સંવેદનનાં લક્ષણો

(૨) ધ્યાન પ્રત્યક્ષીકરણના નિર્ણાયકો

(૩) પ્રત્યક્ષીકરણની ક્ષતિઓ

(૪) રંગાંધતા

Q.1નરસિંહ પૂર્વેના સાહિત્યને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

- [A] પ્રાગનરસિંહ સાહિત્ય
- [B] મધ્યકાલીન સાહિત્ય
- [C] સુધારકયુગનું સાહિત્ય
- [D] પંડિતયુગનું સાહિત્ય

Q.2આખ્યાન સાહિત્યના પિતાકોને ગણવામાં આવે છે ?

- [A] પ્રેમાનંદ
- [B] નાકર
- [C] ભાલણ
- [D] નરસિંહમહેતા

Q.3નરસિંહમહેતાનોજન્મકયાંથયોહતો?

- [A] ભાવનગરમાં
- [B] જૂનાગઢમાં
- [C] તળાજામાં
- [D] નડિયાદમાં

Q.4 'ભરલેશ્વરબાહુબલિરાસ'નાસર્જકનુંનામ.

- [A] વિજય સંત સૂરિ
- [B] શાલિભદ્રસૂરિ
- [C] ધર્મસૂરિ
- [D] કીર્તિસૂરિ

Q.5 ભાલણે કયા સર્જકની કઈ કૃતિનો અનુવાદ કર્યો છે ?

- [A] બાણભટ્ટની 'કાદંબરી'
- [B] શામળની 'મદનમોહના'
- [C] દયારામના 'ભક્તિપોષણનો'
- [D] પ્રેમાનંદના 'માળાખ્યાનનો'

Q.6 ક્રાગુસાહિત્યસ્વરૂપનોસંબંધમુખ્યત્વેકઈઋતુસાથેછે ?

- [A] ગ્રીષ્મઋતુ
- [B] શરદઋતુ
- [C] વસંતઋતુ
- [D] શિશિરઋતુ

Q.7 પ્રબંધનીમુખ્યલાક્ષણિકતાકઈછે.

- [A] ઐતિહાસિકતાવર્ણન
- [B] પ્રકૃતિ- વર્ણન
- [C] પ્રણયનું વર્ણન
- [D] પ્રભુભક્તિનું વર્ણન

Q.8 મીરાંબાઈનોજીનવકાળકયોછે?

- [A] ઈ.સ.1500 થી ઈ.સ.1550
- [B] ઈ.સ.1499 થી ઈ.સ.1547
- [C] ઈ.સ.1414થી ઈ.સ.1480
- [D] ઈ.સ.1480થી ઈ.સ.1500

S.B.GARDA(ARTS)AND P.K.PATEL COMMERCE COLLEGE, NAVSARI

EXTRA INTERNAL TEST-2018

CLASS: F.Y.B.COM SEM-II

DATE: 27/10/2018

SUBJECT: પર્યાવરણ

TIME: 7:30 TO 9:30

MARKS: 50

પ્ર-૧નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૮)

- ૧) પર્યાવરણ સાથે સંકળાયેલી બે વ્યક્તિના નામ આપો.
- ૨) GEDA નું પૂરું નામ લખો.
- ૩) જૈવવૈવિધ્યમાં કયું એટલે શું?
- ૪) રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનની વ્યાખ્યા આપો.
- ૫) કયા દિવસને 'વિશ્વવસ્તી દિવસ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે?
- ૬) જંતુનાશક દવાના બે ફાયદા જણાવો.
- ૭) પવન ઉર્જા એટલે શું?
- ૮) ઊપભોક્તાની વ્યાખ્યા આપો.

પ્ર-૨નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈ પણ ચાર)

(૧૨)

- ૧) જલીય નિવસન તંત્ર સમજાવો.
- ૨) પર્યાવરણ શિક્ષણના હેતુઓ જણાવો.
- ૩) જંગલોના પ્રકારો જણાવો.
- ૪) જૈવિક વિવિધતાના પ્રકારો લખો.
- ૫) જમીનનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
- ૬) ધાસિયા પ્રદેશોનું નિવસન તંત્ર વિશે લખો.

પ્ર-૩ ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે)

(૧૨)

- ૧) ઓક્સિજન ચક્ર
- ૨) પર્યાવરણ શિક્ષણનું મહત્વ
- ૩) ખાતરના પ્રકારો
- ૪) જૈવવૈવિધ્યના ભયસ્થાનો

પ્ર-૪નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈ પણ બે)

(૧૮)

- ૧) નિવસન તંત્ર એટલે શું ? તે સમજાવી દરિયાઈ નિવસન તંત્ર વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.
- ૨) પર્યાવરણની વ્યાખ્યા આપી તેના ઘટકો જણાવી તેના હેતુઓની ચર્ચા કરો.
- ૩) "ત્રીજું વિશ્વ યુધ્ધ પાણી માટે લડશે" પાણીના વધારે પડતા ઉપયોગના સંદર્ભમાં આવિધાનની

ચર્ચા કરો.

- ૪) જૈવવૈવિધ્ય એટલે શું ? તેના મૂલ્યોની ચર્ચા કરો.

Best of luck

CLASS : F.Y.B.COM

SEM-II

DATE: 27/10/2018

SUBJECT: ENVIRONMENTAL STUDIES

TIME: 7:30 TO 9:30

MARKS: 50

Q1. GIVE THE ANSWER OF THE FOLLOWING QUESTION: (08)

- 1) Write any two names of the persons related to field of environment.
- 2) Write long form of GEDA.
- 3) What is Biodiversity index?
- 4) Give the definition of National Park.
- 5) Which day is celebrated as a 'world population day'?
- 6) State any two disadvantages of pesticides.
- 7) What is wind energy?
- 8) Give the definition of consumer.

Q2. ANSWER THE FOLLOWING QUESTION: (ANY FOUR) (12)

- 1) Explain Aquatic Ecosystem.
- 2) State the purpose of Environment education.
- 3) Discuss the types of Forest in India.
- 4) Explain the types of Biodiversity.
- 5) State the classification of land.
- 6) Describe the Grassland Ecosystem.

Q3. WRITE SHORTNOTE:(ANY TWO) (12)

- 1) Oxygen cycle
- 2) Important of Environment education
- 3) Explain the types of Fertilizers
- 4) State the Threats of Biodiversity

Q4. GIVE THE ANSWER OF THE QUESTIONS :(ANY TWO) (18)

- 1) Give the definition of Environment. Explain the components of environment and its objective.
- 2) "The third world war would be fought for water". Explain this statement with a viewpoint Of too much misuse of water.
- 3) What is ecosystem? Explain the marine ecosystem in detail.
- 4) What is biodiversity? Explain the value of biodiversity.

BEST OF LUCK

ASSIGNMENTS



Assignment Book

S. B. Garda College (Arts) & P. K. Patel College of Commerce Navsari.

(GRANT-IN-AID)

(Parsi Minority Educational Institution)

(Accredited "B" By NAAC)

Sayaji Road, Navsari, Gujarat - 396 445
Ph : (02637) 250277 / 250860

Email : sbgardacollege@gmail.com
www.sbgardacollege.org

OUR VISION

To provide quality education by infusing a new spirit among the learners is the prime objective of the college. It will be our endeavor to march ahead with our motto "Excelsior" and pursue knowledge in a fruitful way.

OUR MISSION

- ❖ Equal opportunity of Education to all.
- ❖ Value based Learning.
- ❖ All round development of students to face the challenges of life.
- ❖ Preparing students for placements both during and outside the course-work
- ❖ Focus on Department-Centred Activities.

શિક્ષણ અને સંસ્કારનું ધામ

Name :	Dhimmar Dheruni Maheshbhai		
Subject :	O.C. (B.A.)		
Class :	F.Y.	Sem : I	Division :
	B.com		Roll No. : 1010



Congratulations

PRIDE OF THE INSTITUTION



Divyaben Sureshbhai Lahamage

Congratulations for achieving Highest CGPA with Advanced Accounting & Auditing at B.Com. Final Year Examination 2019 conducted by Veer Narmad South Gujarat University, Surat.

She was conferred with the following medals and prizes offered by VNSGU, Surat & S. B. Garda College (Arts) & P. K. Patel College of Commerce, Navsari.

VNSGU PRIZES

- Mangalya Medal
- Shri Ashwin Mehta Prize
- Bhutpurva Vidhyarthio Prerit Prin. A. C. Choksi Medal
- Shri Chandulal H. Sopariwala Prize
- Hemaliben Sundarlal Desai Prize

INSTITUTIONAL PRIZES

- The Late Shri Rustomji Bhikhaji Rustom Baria Chalange Shield
- The Late Shri Chhotalal Jagjivandas Shah Scholarship
- Prof. V.R.Shah Memorial Prize
- Smt. Maniben Ranchhodji Naik & Shri Ranchhodji Bhagvanji Naik (Sarav) Prize
- Shri Rambhai Dayalbhai Patel Scholarship
- Late Shri Rustomji M. Desai Scholarship
- Late Shri Rajmalbhai Badaramalbhai Mehta Scholarship
- The Late Shri Ashok N. Desai Scholarship
- Shri Maganbhai Motichand Patel Scholarship
- The Late Shri Pirojshah Harmasji Gamir Scholarship
- The Late Shri Darji Bhikhalal Chhaganlal And Late Shakuntalaben Bhikhalal Darji Medal
- Shri Rameshbhai D. Patel (Dantej) Navsari, Silver Medal
- Shri Pravinbhai Chimanlal Shah Lecturer In Accountancy Memorial Prize For Accountancy

TOPPERS IN COLLEGE 2019-20



ASIFA A. BHOLAT
B.A. SEM - II
76.04%



NIRALI T. SHAH
B.A. Sem-VI
80%



DHRUVIBEN H. PRAJAPATI
B.A. SEM - VI
75%



NITAKUMAREE B. VNJARAYA
M.A. SEM - II (HISTORY)
79.5%



SEEMABANU S. DHENDHEN
M.A. SEM - II (GUJARATI)
75.9%



KRISHNABEN T. TANDEL
M.A. SEM - IV (HISTORY)
78.20%



DEVENKUMAR A. PATEL
M.A. SEM - IV (GUJARATI)
78.20%



MANSI D. SHAH
B.COM. SEM - II
75.8%



DIIPIKA G. BHANDARI
B.COM. SEM - IV
75%



DIVYABEN S. LAHAMAGE
B.COM. SEM - VI
77.50%



RINKALBEN S. PATEL
M.COM. SEM - II
72.5%



JANKI D. SONI
M.COM. SEM - II
72.5%



KAJAL R. DESHMUKH
M.COM. SEM - IV
70.80%



Student's Council 2019-2020



Haresh K. Bharwad
General Secretary (G.S)



Chitra R. Desai
Finance & Student Welfare
Committee



Kenil C. Ahir
Gymkhana Committee



Drushti T. Desai
Cultural Committee



Aarif E. Patel
Debate Committee



Jinal M. Patel
Educational Tour Committee



Mitali G. Mahyavanshi
Magazine Committee



Kinjalben M. Thakor
Planning Forum Committee



❖ વિધાર્થીઓ માટે કોલેજના નિયમો ❖

- ❖ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવનાર વિધાર્થીઓએ સ્વયં શિસ્તનું પાલન કરવાનું રહેશે.
- ❖ વિધાર્થીઓએ કોલેજમાં સભ્ય પોશાકમાં આવવાનું રહેશે.
- ❖ કોલેજમાં પ્રવેશ માટે આઈ કાર્ડ ફરજિયાત છે.
- ❖ કોલેજના ટાઈમ ટેબલ મુજબ વર્ગખંડોમાં નિયમિત હાજરી આપવાની રહેશે.
- ❖ વર્ગખંડોમાં ચુસ્ત પણે શિસ્તનું પાલન કરવાનું રહેશે.
- ❖ વિધાર્થીઓએ કોલેજના આચાર્ય / શૈક્ષણિક સ્ટાફ / બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફ સાથે વિવેકી વર્તન રાખવું.
- ❖ અવિવેકી વર્તન દાખવનાર વિધાર્થીનો પ્રવેશ રદ થઈ શકે છે.
- ❖ કોલેજની ભૌતિક સુવિધાનું વિધાર્થીઓએ સંપૂર્ણ રીતે જતન કરવાનું રહેશે.
- ❖ કોલેજની ભૌતિક સુવિધાને નુકશાન પહોંચાડનાર વિધાર્થીઓનો પ્રવેશ રદ થઈ શકે છે.
- ❖ સ્વચ્છતા માટે સૌ વિધાર્થીઓએ કટિબદ્ધ રહેવું.
- ❖ કોલેજમાં સ્વચ્છતાની જાળવણી માટે દરેક વિધાર્થીઓએ સ્વચ્છતા અંગેના તમામ નિયમોનું પાલન કરવાનું રહેશે.
- ❖ નોટિસ બોર્ડ પર મુકાતી નોટિસ વિધાર્થીઓએ નિયમિત વાંચનમાં લેવાની રહેશે.
- ❖ કોલેજની સહશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિમાં ઉત્સાહભરે ભાગ લેવાનો રહેશે.
- ❖ સ્નાતક કક્ષાએ કોલેજનો સમય 7:30 થી 12:45 નો રહેશે.
- ❖ અનુસ્નાતક કક્ષાએ કોલેજનો સમય 12:45 થી 5:00 નો રહેશે.

INDEX / અનુક્રમણિકા

NO.	DATE	SUBJECT	MARKS	SIGNATURE
1				
2			6	
3				
4				
5				

(અહીંથી લખાણ શરૂ કરો)

Assignment :- 1

1. Characteristics of planning.

Ans.:- The main characteristics of planning can be described as under :-

(1) Planning is all-pervasive :-

Planning is not confined to a particular section or department, nor is it limited to top management. Rather, it encompasses all levels of management. George R. Terry writes in this connection, 'It is true that top level management devotes more time and attention to planning than lower level management, and tackles more important problems of business, and yet, the fact is that planning, is needed at all levels of management.'

(2) Planning is primary function of management :-

Planning is the starting point of managerial functions. Hence it is regarded as primary function of management. Proper organisation of business is impossible if plan is not framed beforehand. How can staffing be possible when it is not decided through planning who has to do a particular job or what job is to be given to a particular person?

(3) Planning is a continuous process :-

Planning is required not only on starting a business, but it is also required when any change is to be made. For instance, planning does not stop, after completing, say, a five year plan. All progressive companies set up a separate planning department on a permanent basis consisting of expert planning officers.

(4) Planning is a conscious and intellectual activity :-

Planning aims at achieving basic objectives of the business. Hence, planners have to take into consideration all positive consequences of a particular course of action. They have to consider whether

than planning becomes possible. e.g. Next year profit is to be increased by 20% and for that sales are to be increased by 20%.

(12) Decision making is essential in planning :-

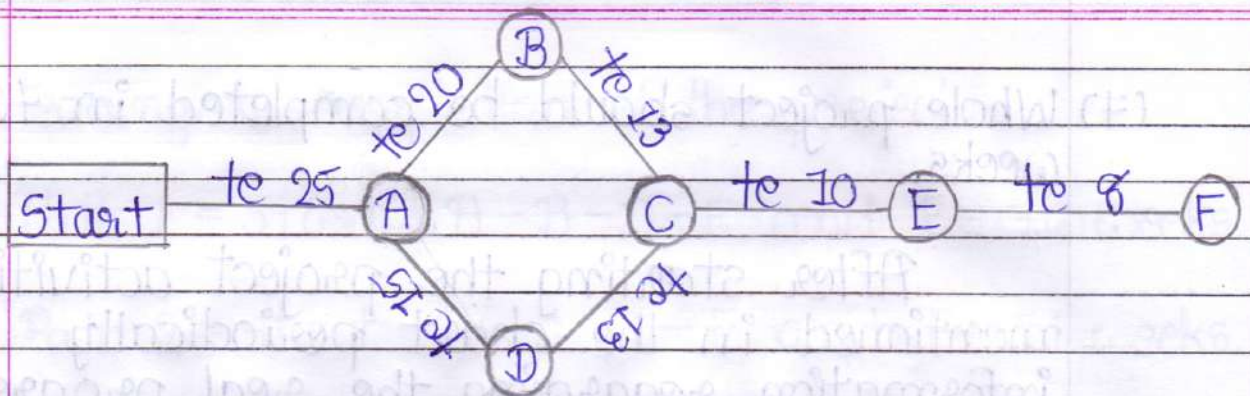
Planning means choosing the best alternative from among different alternatives. This selection is the result of decision-making. Thus, decision-making is an integral part of planning, without it planning does not become possible.

Assignment :- 2

2. Process of Decision making.

Ans. :- We learnt in the foregoing paragraphs that decision making is a process. This process consists of the following steps.

- (1) Identifying the problem and collection of Information.
- (2) Analysis of the problem.
- (3) Searching out alternatives.
- (4) Evaluation of the alternatives and the selection of the best alternative.
- (5) Implementation of decision and its evaluation.



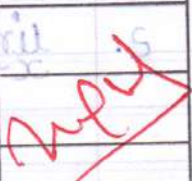
PERT chart

A, B, ---, E, F etc = Different activities
te = Estimated time

The above PERT chart provides us the following standards for controlling:

- (1) Activity A should be finished within 25 weeks.
- (2) Activity B should be finished within 20 weeks and its cumulative time is 45 weeks.
- (3) Activity C should be finished within 15 weeks and its cumulative time is 40 weeks.
- (4) Activity D should be finished within 15 weeks and its cumulative time is 50 weeks.
- (5) Activity E should be finished within 10 weeks and its cumulative time is 60 weeks.
- (6) Activity F should be finished within 8 weeks and its cumulative time is 76 weeks.

INDEX / અનુક્રમણિકા

NO.	DATE	SUBJECT	MARKS	SIGNATURE
1		Assignment - 1		
2		Assignment - 2		
3		Assignment - 3		
4		Assignment - 4		
5				

(અહીંથી લખાણ શરૂ કરો)

March :- 2017

1. $\lim_{x \rightarrow 3} e^{x-3}$

$= e^{3-3}$

$= e^0$

$= 1$

Ans

Assignment No :- 2

Page
Date

* વિકલગતી યામ્યા સમાપી, વિકલગતા નિયમ જાણી
Ans વિકલગતી યામ્યા :-

દાતો કે $F: A \rightarrow R$ અને $a \in A$, જ્યાં
A એ R નો કોઈ વિદ્યુત સંગ્રહ છે. જો $\lim_{x \rightarrow a} F(x) = L$

$$F(a+h) - F(a) = h$$

સાધન તો, તે આ નિયમ વિધેય F નું a સમાવેશ
વિકલિત સમયા વિકલગ, કા કહેવાય તે જ સંકેતો
 $F'(a)$ વડે દર્શાવાય છે.

→ 'વિકલિત સમયાની કિયાતી વિકલગ કહેવાય છે.'

→ વિકલગતા નિયમો :-

• વિકલગ મારેના કાર્યનિયમો.

→ જો બે વિધેયો અલગ, બારબારી, ગુણકાર
અને ભાગકાર મારે વિકલિત નિયમો મારે કહેવાય
નિયમો જાણી ક્યાં વગર આપણે સ્વીકારીએ

→ જો u અને v એ જો વિકલગીય વિધેય હોય
તો

1. જો $y = u \pm v$ હોય તો,

$$\frac{dy}{dx} = \frac{du}{dx} \pm \frac{dv}{dx}$$

૫. નિરપેક્ષ ઘરના :-

Ans :- કોઈ એક ઘરનાની પ્રાપ્તિ અન્ય ઘરનાનીની પ્રાપ્તિ કે અપ્રાપ્તિ ઉપર આધાર ન રાખતી હોય તો તે ઘરનાનીને નિરપેક્ષ ઘરનાની કહે છે.

દા.ત. :- જો એક ભિક્ષી ને વખત કિલવવામાં આવે તો પ્રથમ પ્રથમમાં દાખ મળે અને બીજા સ્થાનમાં દાખ મળે તો બંને ઘરનાઓ નિરપેક્ષ ઘરનાઓ છે. એવી બીજા પ્રકારનું પરિણામ પ્રથમ પ્રથમના પરિણામ ઉપર આધાર રાખતું નથી. ઉપરનો આંક '૩' એવે નિમજ પામીને જોડમાંથી એક પાત્ર લેવામાં આવે તો તે કાળીનું પાત્ર આવે તો બંને ઘરનાઓ નિરપેક્ષ છે.

૫. સમસંભાવી ઘરનાઓ :-

Ans :- કોઈ પણ પદ્ધતિ પ્રયોગમાં જો કોઈ એક ઘરનાની પ્રાપ્તિની નક અન્ય ઘરનાનીની પ્રાપ્તિની નક કરતાં વધુ કે ઓછી હોય તો તે ઘરનાઓને સમસંભાવી ઘરનાઓ કહેવામાં આવે છે. ભિક્ષી કિલવવામાં આવે તો દાખ અને કાંડો એ બે સમસંભાવી ઘરનાઓ છે.

૬. શાસ્ત્રકુળ બનાવી :-

Ans :- કોઈ એક પ્રયોગમાં ઘરના A નો પ્રાપ્તિ માર્ગમાં અજકુળ નિદર શંખિંદુઓને A ના શાસ્ત્રકુળ બનાવી કહેવામાં આવે છે. દા.ત. :- પામીને જોડમાંથી પાત્ર લેવામાં આવે તો તે કાળીનું પાત્ર હોય તો કારણ શાસ્ત્રકુળ બનાવી ૩ છે.

INDEX / अनुक्रमणिका

NO.	DATE	SUBJECT	MARKS	SIGNATURE
1	23-12-20	Assignment : 1		
2	23-12-20	Assignment : 2		
3	23-12-20	Assignment : 3		
4	23-12-20	Assignment : 4		
5				

(अर्हीथी लजावा शर करो)

Assignment : 1

प्रश्न - 1. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए।

(1) दिनकरजी का बाह्य व्यक्तित्व कैसा था ?

दिनकरजी का बाह्य व्यक्तित्व में दृष्टि का तेज, ब्राह्मण परशुराम का गर्जन और कमिश्नर की कलात्मकता ऐसी थी।

(2) कर्ण को बाँधिय क्यों कहा जाता है ?

कर्ण की पत्निक पिता का नाम बाँधिय था। उसकी माता का नाम बाँधिया था। बाँधिया ने पालित होने से कर्ण का एक नाम बाँधिय भी है।

(3) मातृ - शीघ्र के कारण धृतराष्ट्र तथा पाण्डु की क्या दशा थी ?

मातृ - शीघ्र के कारण धृतराष्ट्र प्रसन्न के ही अन्धे और पाण्डु के शोक के थे। अतएव, पुत्र उत्पन्न किया अश्विका की प्रेरणा से व्यासजी ने उसकी शांति के निमित्त पुत्र उत्पन्न किया जिसका नाम विदुर था।

(4) कर्ण के जीवन का सबसे बड़ा हास क्या था ?

इन्द्र मिथुन ब्राह्मण का तेज बजाकर कर्ण के सामने आते हैं। कपट और कुण्डल की धातन की, कर्ण 'माहि' कर न सका। कर्ण बड़बुद से अपना दुःख भी कपट कुण्डल के रूप में अपनी विषय तटी अपने

8. "सुतकेभाष्य" कथानी के मुख्य और गौण पात्रों के नाम लिखिए?

Ans

"सुतकेभाष्य" कथानी के मुख्य और गौण पात्रों के नाम निम्नलिखित हैं: 1) सखी, 2) सुनील, 3) सुनील, 4) सुनील, 5) सुनील, 6) सुनील, 7) सुनील, 8) सुनील, 9) सुनील, 10) सुनील, 11) सुनील।

9. सुतकेभाष्य क्या काम करता है?

Ans

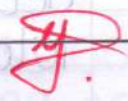
सुतकेभाष्य का काम यह है कि यह एक ऐसा काम है जो कि बहुत ही लंबा और बड़ा है।

10. बानकी के नवल किरदार का स्वभाव क्यों पसंद नहीं आता?

Ans

बानकी के नवल किरदार का स्वभाव यह है कि यह एक ऐसा काम है जो कि बहुत ही लंबा और बड़ा है।

INDEX / અનુક્રમણિકા

NO.	DATE	SUBJECT	MARKS	SIGNATURE
1				
2			6	
3				
4				
5				

(અહીંથી લખાણ શરૂ કરો)

Assignment :- 1

1. Net assets method for Calculating purchase consideration.

Ans. :- The purchase consideration is the price that the purchasing company agrees to pay for taking over the business of the firm. purchase consideration is found but by any one of the two methods :-

- (1) Net assets method and
- (2) Consideration method.

Here, we see only net assets method.

⇒ Net assets method :-

The price at which various assets and liabilities are taken over are given in the problem. The amount to be paid for goodwill

Purchase consideration Rs. 59,000

Payment :-

Equity shares (3,000 x 10)	30,000
Cash (balance)	29,000
	<u>59,000</u>

→ Notes :-

- (1) Goodwill does not appear in the books of the firm but the company has agreed to pay Rs. 10,000 for goodwill. Hence, it must be included in the total assets.
- (2) The fictitious assets like debit balance of profit and Loss account, advertisement suspense A/c etc.
- (3) Only the new values agreed upon must be considered in ascertaining net assets.
- (4) If any fixed assets is to be taken over by the company at book value and the depreciation fund is also given in the firm's books, then the same must be deducted from book value.
- (5) The accumulated profit is not to be deducted from the assets as they are not the outside liabilities.

of the firm, If any, is also given, In such a case, the net assets is ascertained by deducting total liabilities taken over from total assets taken over at new values.

⇒ Example :-

The following assets and liabilities appear in the books of a firm; Land and building Rs. 30,000, Stock Rs. 20,000, Debtors Rs. 15,000, creditors Rs. 18,000, Advertisement suspense A/c Rs. 1,000, General reserve Rs. 5,000.

The new value of assets are given from which net assets will be ascertained.

Net assets method (purchase consideration) :-

Total assets		
Goodwill	10,000	
Land & building	35,000	
Stock	18,000	
Debtors	15,000	78,000
less(-) Total liabilities		
Creditors	18,000	
provision for doubtful debts	1,000	19,000
	Net assets	<u>59,000</u>

(9) For giving information to employee :-

There is no personal relation between the management and the employees due to large scale of operation. Hence, the only tool of getting information about the company's business for the employee is the balance sheet and profit and loss account. They can get the idea of the bonus which they would get, from the final accounts only.

(10) Customers and society :-

The customers are interested in knowing that they are not being exploited. The final accounts are useful to them in this respect this society is interested in knowing whether the business is sound and whether it is progressing or not. because, the standard of living of the society depends to a great extent on the solvency and development of business. If the business is closed down, many persons would be rendered jobless. unemployment would increase.

P.K. Patel
Co-ordinator
IQAC

[Signature]
I/C PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

PROJECTS

SY B.A. , 2019-20

SEM = III

GUJRATI PAPER = 5

અંદાજ આખ્યાન

કુલુ = 18

GROUP DISCUSSION

ROLL No NAME

89

Patel Ankur

90

Co-ordinator
IQAC

Patel chaitali s.

આ કડવું 'હસ્તુ યાજ્ઞિક' દ્વારા સંપાદિત
નાકરકૃત 'ચંદ્રહાસ વ્યાખ્યાન' માંનું કડવું
18 ઓને રાગ દિશાખ છે.

ઓના પાત્રો ચંદ્રહાસ, મદન, વિષયા
ઓને દુષ્ટવૃદ્ધિ છે.

આ કડવામાં નારદ કહે સાંભળો
ચંદ્રહાસને રાખનાર તો ભગવાન છે. વિષ્ણુ
ભગવાન જેની રક્ષા કરે છે તેને કંઈ નડતુ
નથી. વિષ્ણુની સેવા કરીને ચંદ્રહાસ
વિષયા પામે છે.

પર મળ્યા મુજબ મદને વિષયાના
લગન ચંદ્રહાસ સામે કર્યા ઓને બીજી તરફ
પ્રધાન મનીમન ખુશ થતા હતા. એ ચઢીની
વાતમાં પ્રધાન રાજાને એવી બનાવે છે ઓને
કુલિંદનું રાજ્ય છીનવી લે છે. રાજા ઓને રાણીને
રાજ્યમાંથી કાઢી મૂકે છે. રાજા ઓને રાણી
માર્ગમાં ઘરવાતા બધી ભય છે. તથા પ્રધાન
મનીમન ચંદ્રહાસને મૃત્યુ પામેલા જાણી
ઓને રાજ્ય પર પીતાનો હઠ
સમજીને આનંદમાં આવી ભય
છે.

સ્ટૂડન્ટ્સ પ્રશ્નો

① ચંદ્રલાલનું પત્ર લઈને દુહરબુદ્ધિ ક્યા નગરમાં મોકલે છે?

→ ચંદ્રલાલનું પત્ર લઈને દુહરબુદ્ધિ કુંતલનગરમાં મોકલે છે.

② મદન વિષયાના લગ્ન કોની સાથે કરાવે છે?

→ મદન વિષયાના લગ્ન ચંદ્રલાલ સાથે કરાવે છે.

③ શામ્લ કુલિંદનું શાળ્ય કોણ છીનવી લે છે?

→ શામ્લ કુલિંદનું શાળ્ય દુહરબુદ્ધિ છીનવી લે છે.

④ શામ્લ કુલિંદ બચે શાણી મેઘાવતીને કોણ બંદી બનાવે છે?

→ શામ્લ કુલિંદ બચે શાણી મેઘાવતીને દુહરબુદ્ધિ બંદી બનાવે છે.

⑤ દુહરબુદ્ધિ કોને બંદી બનાવે છે?

→ શામ્લ કુલિંદ બચે શાણી મેઘાવતીને દુહરબુદ્ધિ બંદી બનાવે છે.

Co-ordinator
IQAC

I/C PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVARRI.

S.Y. Bcom -

DIV :- I

(2019-20)

Roll NO

Name

85

Ghodela Ankita Harishbhai

89

Gupta punita shivabansan

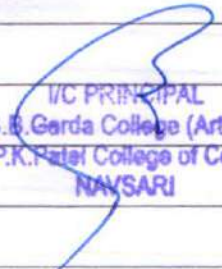
111

kevat Rima Gokshanbhai

127

Lohana Khushboo Shobhraj

N.J. Patel
Co-ordinator
IQAC


I/C PRINCIPAL
S.B. Gerda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

INDEX

Subject	Page no.
પ્રમુખ વિનિમય પ્રથા	1 - 4
ગાંધીજીનું ઇતિહાસ	5 - 20
ડિજિટલ પેમેન્ટ :	21 - 27
ભારતમાં ડિજિટલ પેમેન્ટની શરૂઆત	

કુશાન સિલ્કાબાણી? જોકે બાળુ રાજાની મૂર્તિ હોમર બ્લર
બાળુ ઇ બાળુ રાજાની પ્રિય દેવતા હતી.



ગુપ્તા સામ્રાજ્યમાં માર્તી સંખ્યામાં સ્થાપના સિલ્કા ઉત્પન્ન
થયા હતા જેમાં ગુપ્તા રાજાઓ વિવિધ દાર્શનિક વિદ્યાઓ
કર્તા હતા. જોકે કોતરેલી સિલ્કાઓની આ પ્રવેશ કાર
ભારતમાં પુર્ણ સ્થાપના આગમન સુધી ચાલતી હતી.



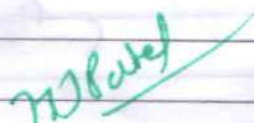
70 Paks

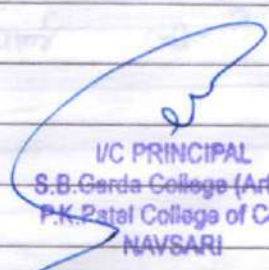
MC PESTICIDAL
SACRED

ડિજિટલ પેમેન્ટ

- પ્રસ્તાવના
- ભારતમાં ડિજિટલ પેમેન્ટના પ્રકારો
- ડિજિટલ ચુકવણી
- ડિજિટલ પેમેન્ટના સામાન્ય ઉપયોગો
- ડિજિટલ પેમેન્ટના લાભો
- વર્તમાન સમયમાં ભારતમાં ડિજિટલ પેમેન્ટના વપરાશ

દર્શાવતો ચાર્ટ


Co-ordinator
IQAC


I/C PRINCIPAL
S.B. Gerda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

ડિજિટલ પેમેન્ટની લાભો

જ્યારે ડિજિટલ ચુકવણી સીધાથી ડી. ડાઈ
અથવા અનિલાઈન દરેક ગ્રાહક ઉપલબ્ધ હોય
ત્યારે અર્થતંત્રના દરેકને પરિભ્રમણને લાભ
મળી શકે છે. અભાગ સમાવે છે.

- કાયદેસરના અર્થ ગતિમાં વધારો દ્વારા
અર્થતંત્રની વૃદ્ધિ.

- જ્યાંવધારી અને ટ્રેડિંગને વધારીને પારદર્શિતા
અને સુવર્ધા, પરિભ્રમણ પ્રચાર અને અર્થ
દાયક છે.

- વ્યવસ્થા અભાગ અને વીમા ઉત્પાદકો સહિત વિવિધ
ગોળાકીય સેવાઓની સ્પર્ધા વધારીને ગોળાકીય
સમાવેશ.

- ગ્રાહિતાઓને તમામ ગોળાકીય જગત પર વધુ
નિયંત્રણ આપીને અને અર્થતંત્ર તકનીકો
સુધારી કરીને ગ્રાહિતાઓની અર્થતંત્ર લાગીદાર

- સંસ્થાઓના ઠિગાળા દ્વારા સમાવેશ પ્રદેશ જે
અર્થતંત્રવસ્થાની આધાર બનાવી છે અને અર્થ
અભાગની સંચિત પ્રભાવ, પારદર્શિતામાં વધારો.
ગોળાકીય સમાવેશ અને ગ્રાહિતાઓની અર્થતંત્ર
લાગીદારી પણ ખૂબ જ મોટી લાભ છે.

20/10/21

IC PRINCIPAL

2018-19

ગુજરાતી વાર્તાશ્રુષ્ટિ
F.Y.B.A

GROUP DISCUSSION

વાર્તા :~ ડમરી

લેખક :~ મીણાલાલ કુ. પટેલ

Roll No :~ CONTRIBUTION

✓ 308

✓ 166

✓ 305

✓ 306

✓ 332

710 Patel
Co-ordinator
IQAC

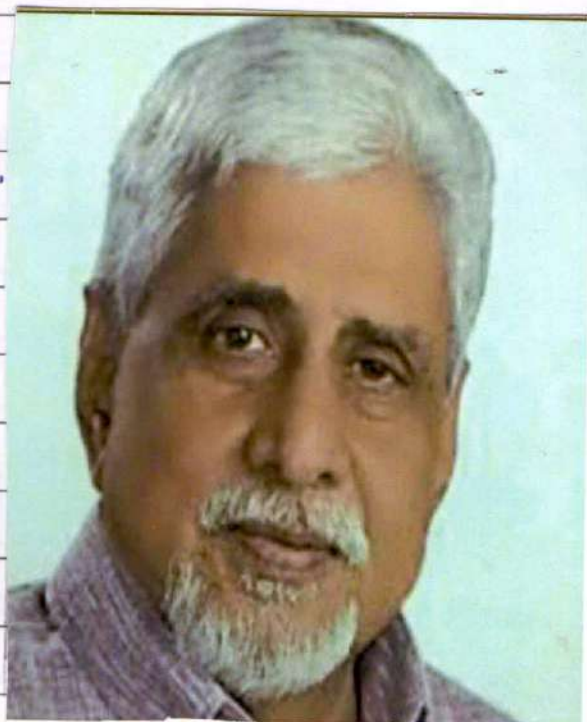
1/C PRINCIPAL
S.B. Gerda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI



Date :

મહિલાલ કુ. પટેલની પૈરિચય

વિષયક મહિલાલ કુ. પટેલ
ની જન્મ દિ. ૧૫.૫૧ માં મીટા
પાલ્સા, દુધાવાડામાં વધી ડલી. નિબંધ,
નવલકથા, વિવિધન આદિ વિવિધ
કૃતિમાં વર્ષની સક્રિય જડિલા
મહિલાલ કુ. પટેલ કાલ અ.પ. યુનિ ના
અધ્યક્ષતાક ગુજરાતી વિભાગમાં
અધ્યાપક છે. લેખની ટૂંકી વાર્તાઓ
'જાતવાસી', 'ફેલી', 'વ્યાપાની
છેલ્લી કાગળ' આદિ વાર્તાઓંગ્રૂપી
અને સંપાદિત વાર્તા અવનના
ગ્રંથમાં પ્રકાશિત થયેલી છે.



મહિલાલ કુ. પટેલ પાસે ગ્રંથસુવનની વ્યાપક અને સ્પષ્ટ
અનુભવ છે. ઉચ્ચ વાહલના ગામને અને ગ્રંથસુવનની પુલ
ગપુકથી, સંવેદનશીલ નવરે લેખની નિકાલ છે. આયુનિકીયર
વાતની પળીવામાં મહિલાલ કુ. પટેલની વાર્તાવિવિધ થકુ
સાર્થક ઠરેલું છે. 'જાતવાસી', 'મારીવર', 'માવરુ',
'ફેલી', 'વાહલી', 'કમરી', 'વ્યાપાની છેલ્લી કાગળ'
અને અન્ય અન્યકલ વાર્તાઓ છે.

PK Patel
Co-ordinator
IQAC

I/C PRINCIPAL
S.B. Gadia College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

Page :



Date :

મુખ્ય પાત્રો :-

૧) રામચ

૨) બા

૩) મુપાકાકા

૪) જીકાકાકા

૫) અપ્પી

૬) નાની

Page :





Date :

ટૂંકા પ્રશ્નો :-

૧. "કમરી" વાર્તાના સર્વકર્તુ નામ જણાવો.

→ "કમરી" વાર્તાના સર્વકર્તુ નામ "મીંઠાલાલ ડ. પટેલ" છે.

૨. મીંઠાલાલ ડ. પટેલની જન્મ કઈ સ્થાનમાં થયેલી હોય તે જણાવો.

→ મીંઠાલાલ ડ. પટેલની જન્મ દી.સ. ગ્રામમાં મીંઠાલાલ, ભુલ્લાવાડામાં થયેલી હતી.

૩. મીંઠાલાલ ડ. પટેલ દ્વારા આ.પ. દુનિના અનુભવનાત્મકતા હોય તે વિષયમાં અભ્યાસ કરો.

→ મીંઠાલાલ ડ. પટેલ દ્વારા આ.પ. દુનિના અનુભવનાત્મકતા ગુજરાતી વિષયમાં અભ્યાસ કરો.

૪. 'કમરી' વાર્તા મીંઠાલાલ ડ. પટેલના હોય તે સંગ્રહમાંથી જણાવો.

→ 'કમરી' વાર્તા મીંઠાલાલ ડ. પટેલના "સાલવામાં" સંગ્રહમાંથી જણાવેલી છે.



Page :



Date :

૬. જામખુ દીર ય્યાવલા પીતાના કુટુંબીજનો મારે જુ-જુ લાવેહો?

→ જામખુ દીર ય્યાવલા નાનીવડિન મારે આડું આડું પાલાનું,
મીઠાભાઈ મારે બી મીઠી કપડાં જાને વા જો કાળ લાખી
મંગાવેલા પૈસા લાવી હો

૭. 'કમરી' વાલમાં મુલ્ય પાડમાં કીની અમાવિશ વાથ હો?

→ 'કમરી' વાલમાં મુલ્ય પાડમાં 'જામખુ' ની અમાવિશ
વાથ હો.

૮. જામખુને કઈ નીકરી મળી હતી?

→ જામખુને જીંદની ભાગીદારીવાળા કાશ્વાનામાં ચાર-હ મામખી
વધારાની નીકરી મળી હતી.

૯. વા જો જામખુને કાળ લાખીને બોલાવ્યો ત્યારે જામખુને
મનમાં જુ પયીલું?

→ વા જો જામખુને કાળ લાખીને બોલાવ્યો ત્યારે જામખુને
મનમાં વધુકે વા- પીતાના જાન મારે લેને બોલાવી હો.

૧૦. શુવાકાકા યાને વીકાકાકા કીકા હતા.

→ શુવાકાકા વાયાના નૅંગીટિયા ભરુ જાને વીકાકાકા
શુવાકાકાના નાના ભાઈ હતા.



Page :



Date :

10. રામપુ દરિયાથી આવી ફેરાથી પૂંદલી ત્યાં લીને જુમવી વડે.

→ રામપુ વાળપણમાં દરિયાથી આવી ફેરાથી પૂંદલી ત્યાં લીને લાખા જે દારૂલા અવળક મિલકા મળી જતા.

11. રામપુને પૂલ્લાપેલ્લા જીંઠની નીકરી માટે જાડેડ ઊંઘા લઈ મથ છે.

→ રામપુને પૂલ્લાપેલ્લા જીંઠની નીકરી માટે જાડેડ વેઠાકાકા લઈ મથ છે.

12. “ જીંઠિયા , રામપુઠાને લઈ મ , ઉઘળી છી તે જીંઠના દરમાં બપરી ” એવા વાકય ઊંઘા બોલે છે.

→ “ જીંઠિયા , રામપુઠાને લઈ મ , ઉઘળી છી તે જીંઠના દરમાં બપરી ” એવા વાકય બુલાકાકા બોલે છે.

13. વા પીતાના મીઠા દીકરના લગન ઊંઘી આવી ઉરાવવા ઈચ્છતી હતી.

→ વા પીતાના મીઠા દીકરના લગન બુલાકાકાની ઈચ્છી એમની આવી ઉરાવવા ઈચ્છતી હતી.



Page :



Date :

કપાલસ્તુ :~

લીપક મહિલાલ કુ. પટેલની વાતો 'કમરી'માં વાર્તાનાયક જામચુ જાડેશમાંથી દેશમાં આવતા નીકળ્યો તો લીગાચ્યો લીકો દારૂલું કૈ, વાચ્યો કાળ લખીને, પૈસા લઈને, પૈસા લઈને વામ લીકાચો હો એવેલે કાંઈ કાચા ફરી. ભગવાનામાં બી વ્યાર દિવસ કુશા-કુશાની મઠા આવશે... એવા લૈશાપમાં કુશા પીલાના ભગન નીકળાઈ પછા મથા! પીલાને આવેલી મીઈને 'દાર દીલુંગાંડુ વર્ષે જશે, એવા વખતે તો જામચુ નાની બડેન માટે આડું આડું પાગળું. મીપલ્લાઈ મટે બી મીકો કપડાં એવને જીઠાકીચ્યો વા માટે આવેલી ગલા વીવી એમની આઠલી ઉમંગલર લાવ્યો કુતો પીકો ભરીને દીર પાછા કરતા પીલા લીકવાર્તાના લાવા લકામશ વીવી મનોદશામાં, મનભાવન એવનીમાં જાચતો જામચુ દીર આવ્યો દ્યારે મઠી આસમાને ફર્યો કુતો. પછા આઠલી ને પૈસા લઈ કુવારમાં મૂકલી વાચ્યો કૈ મીપલ્લાઈચ્યો પછા લીને આવકાચો ન દીધો. વાચ્યો જમલી વખતે લિગા જાને વાલ નાખીકૈ, મીપના ભગન ચુવાકાકાની દીકરી એવની આવી નીકળાઈ મથ તો આડું. જુલો આંત્સનીને 'જામચુને ગળે કચ્છરી વાડીલો... બાના વ્યોલ



Page :



Date :

પ્રધુક્તિ તમા વેદક રૂપમાં ઉપસ્થાપિત વાર્તાનાથકની
અંતર્ગત વેદના- અંતર્ગતના રૂપાંતરમાં, અનપદી
લોકોનીના આર્થ વિનિયોગમાં અર્થ ઉપચિત્તના
અંતર્ગતના આર્થનામાં દરિયાઈ પતી લેખકની ઉભાત
અર્થ - અભાનના આર્થના દરિયાઈ લેખાથ લેવી હો.

P.K. Patel
Co-ordinator
IQAC

I/C PRINCIPAL
S.B. Gadia College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

Page :



Name : Bharti. Archana. R.

F.Y B.A Sem - II

Roll no : 04

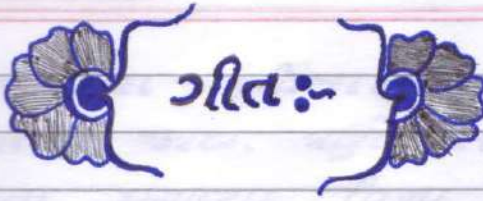
Gujarati paper - III

Sub : ગીતનું સાહિત્ય - સ્વરૂપ

Date :- 5/2/19

7/2/19
Co-ordinator
IQAC

[Signature]
I/C PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI



ગીતની ગંગોત્રી કવિતાના પ્રાદુર્ભાવ જોઈને જ પુરાતન અને અપરિચિત છે. માનવ-કંઠ ગીતશ્રુતો રહ્યો નથી. કવિતા લખાવી થઈ તે પૂર્વેથી અને પછી તેની આશીર્વાદ પણ માનવજાત પોતાનાં આનંદોત્સાહ, ધૈન્ય અને પરાક્રમને પોષકોત્તમની રીતે અને પિલિય પદ્યો ઉદ્ગાર્યા વિના રહી રહી નથી. આ ઉદ્ગારો પ્રથમ ગીતરૂપે મળ્યા. ગુજરાતની વાત કરીએ તો પણ પિલિય ભાવોનીચીના અને ગીતરૂપે ઉદ્ગારરૂપે પિલિય અવસ્થાનું કંઈક બધું બોલ્યાવિત્ય આપણે સાંપડ્યું છે! ગીત એ માનવજાતની ઘણી સાહજિક અને મૂલ્યવાન આત્મીય અંગ છે. પહેલા પ્રકરણમાં આ પ્રશ્ન કાળની વાત કરી છે. તો ત્રીજા પ્રકરણમાં સંગીત આપેલા કવિતાના સંબંધની વાત કરી છે. તેમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે સંગીત માટેના રાષ્ટ્રોમાંથી કવિતાતત્ત્વ હાથ આવી જતાં અને તેની આશાના વધારા, ઉત્ક્રિષ્ટતાની પ્રાપ્તિ થકી એક કાળ આગળ ભરતો જો કાવ્યસ્વરૂપ સદાજું તે ગીત એવી વિચારણા થઈ કરી છે. ગીત આ રીતે સુલભતા રાષ્ટ્રોની માં કવિતા અને સંગીતના સંલગ્નતા સીમાડા પડે છે. સંગીત અને કવિતા ઉભયનાં કલ્પત્ત્યોને પોતાનામાં પિલિયતાથી સમાવી બધું ગીત પોતાનું સ્વરૂપ સાધે છે. આ રીતે સદાતા સ્વરૂપમાં જી સુલભતા દર્શાવે છે તેમ પિલિય તત્ત્વે આવી છે. 'કવિતાનું, સંગીતનાં અને ગીતનાં પોતાનાં આત્મ ગીતમાં પિલિય તત્ત્વ' એવા છે. આ ત્રણે તત્ત્વોના સંલગ્નતા સંગીતની જગતનું ગીત માનવજાતની સાહજિકતાથી આર્થિક અને સમાર્થ કરે તે સ્વરૂપ છે.

ગીતરચના કવિતાની રીતે થાય તો અધૂરો પડતાઈ જાય. ત્રુટી તથા પદ એકમબધી પ્રભુતા ધરાવ્યા વિના ગીતનો પરિપૂર્ણ કલાકૃતિ સાધી ન શકાય. આનો અર્થ એ થયો કે સાચું કાવ્યત્વ હોવા છતાં સંગીતત્વ અને ગીતત્વના અભાવે, અથવા સંગીતત્વ હોવા છતાં કાવ્યત્વ અને ગીતત્વના અભાવે કે ગીતત્વ હોવા છતાં કાવ્યત્વ અને સંગીતત્વના અભાવે તે સ્વાભાવિક ગીત લખીકે નિર્બળ અને નિઃસ્વ બને. આ ત્રુટી શકિતના સંયોગથી અને સંજોગો સ્પર્શ અને સ્પર્શ પડા નિર્માણ પાત્રનો આવે, છતાં સંગીત ગીતમાં આ ત્રુટી લખીકે કલાત્મક સહસ્થિતિ જોવા મળે છે.

ગીત અને સંગીત

ગીતમાં રહેલા સંગીતત્વનો પ્રથમ વિચાર કરી લઈએ, ગીતના ઉદ્ભવને ગોચર સાથે સંબંધ છે. ગીત શબ્દ ગાવાની ક્રિયાને વ્યંજક છે. ગાવાય તે ગીત. આપણાં ભાનગીતો, યુદ્ધગીતો, નૃસિંહગીતો, મમજીવીચીના ગીતો તથા સંસારજીવનના જુદાજુદા પ્રસંગોમાં ગીતો ગાવાય છે. ગીતનું ગીત માટે આછી મહત્ત્વની વસ્તુ નથી. ગીતના અંતર્ગત ભાવલયને - કલે કે ગીતમાંના કાવ્યત્વના સંગીતને પ્રકટયા આપે તેવા સંજોગો. ગીતનો સંગીતસ્વરોનું આયોજન થયું હશે તે જ ગાન અસરકારક થવાનું. ગીતમાંના કાવ્યત્વના વીરતાનો હોય અને તેનું સંગીત કસ્ટોરિયનના રાગમાં થયું હોય તે સાચું ગીત પણ મૂલ્ય પાત્ર. બીજી ગીતના શબ્દોને ગાવા માટે ગાનને તીકા, ભંભાવવા કે મરડવા પડે, તેના ઉચ્ચારણને વિકૃત કરવું પડે કે ખોડંગાવું પડે, તે પણ ગીતને હાનિ

થવાની. સંગીત ગીત પર આક્રમણ કરી
તેના કાલ્પતત્ત્વને દાબી દે, તેના નાવલત્વ
કે સ્વતંત્ર્યથી જીતવાની વિશુદ્ધ કરી દે, તો
તે સંગીત ગીતને ક્રિયા રૂપ બનાવે.
ગીતને આપવામાં આવતું સંગીત પાછળથી
જ અપાય છે. પણ તે તેના અંતસ્સ્વર આથી
એકરૂપ થઈને હોય તેવી સંબંધ બંધાવી
જાઈએ. સામે પક્ષે સ્વરો દ્વારા સ્વાંગનો
આપણે આંતરણીએ છીએ કે જ્યાં સંગીતની
આગંદ મળી છે. ગીતનો નહીં ગીતના કે કાલ્પતત્ત્વને
નામે તેમા નહીં શુદ્ધતા હોય છે. આ બંને
પ્રકારની અંતિમતાએ ગીતને માટે દાનિકારક
છે. સંગીત, ગીતના અંતર્ગત સંગીતની પાંચક
બેને, તેની નાવસૃષ્ટિને ઉત્કર્ષક બને અને
તેના નયને સમર્થક રહે તે પ્રકારનો
સંબંધ અપેક્ષિત છે. સંબંધનો અર્થ
સ્વયંચાલિત થાય ત્યારે જ, સંગીત પાંચકની
સીધી અસરકારક શક્તિથી માનવમાનસની
અને સ્પર્શવાની અને ઉત્તેજિત કરવાની
જે અપાર શક્તિ ધરાવે છે તેનો બાળ
ગીતમાંના કાલ્પતત્ત્વને મળે છે અને ગીત
ખીલી ઊઠે. સંગીત આપેલા ગીતનો
સંબંધની આટલી વિચારણા આવી
પર્યાપ્ત છે.

ગીત અને કાલ્પતત્ત્વ

હવે ગીત અને કાલ્પતત્ત્વ વિશે
થોડો વિચાર કરીએ. ગીત એ ઉત્તેજકારક
છે. તેના બધા જ ગુણ તેમાં અપેક્ષિત
છે. કાલ્પનાની અર્જનાત્મક ક્રિયા દ્વારા

જેમ કાલેય રંગેપેદની આદ્ય અને કાલકા
અવસ્થાઓ પણ જઈ અસાનુભવ કરાવે છે,
તેમજ ગીત પણ અસાનુભવ કરાવવાની પૂરી
કક્ષતા ધરાવતું જોઈએ, આ બાબતમાં તો
ગીત અને ઉર્જિકાલેય સમાનધર્મી છે. બન્નેમાં
કોઈ એક જ ઉર્જિ, વિચાર કે ઘટનાનું
નિરૂપણ હોય છે. ગીત જેવા શુદ્ધ અને
સરળ સ્વરૂપમાં એક જ ઉર્જિ - સંવેદનું
આલેખન હોય તે તો સમજાય છે.

સુદેશનું તો 'એક સવારી' કોઈ એક
સૂક્ષ્મ અનુભૂતિનાં સંવેદનનું જ સુમધુર ગીત
છે. પરંતુ ગીતમાં વિચાર કે ઘટનાનું
નિરૂપણ ગીત થઈ શકે તે સ્પષ્ટતા માગે છે
ચીતના ગીતલે અને અંગીતલેયને સમાવીને
વિચાર કે ઘટનાને નિરૂપણ ગીતને લખ્ય છે.
નરસિંહ મહેતાએ 'જાગીએ જોઉં તો' અને
'આખર પૂજારી'માં એ પદોમાં વેદાન્તના અર્થ
સૂક્ષ્મ અને ગૂઢ વિષયને પૂરું સામર્થ્યથી
ગીતમાં નિરૂપ્યો છે. સર્જનાત્મક કાવ્યનાની
પ્રબળ શક્તિ આ ગીતોમાં સફળતાથી ઉતરી છે.
'નીરખીને ગાનમાં', 'હરિનો મારગ', 'તરણા આંધે
ડુંગર', 'શાંતિ પાકે તેને તો અંત કહીએ', 'ભક્તને
મોઢો ભડકે આગને' અને 'ભક્ત જેવી પંડિતી'
જેવાં ગીતોમાં વિચાર કે ચિંતનને વિવિધ બનાવેલ
છે તે તરત જ દેખાઈ આવે છે. અર્પણીન
શ્રુતમાં 'નવ કવચો કોઈ શોક' ગીતમાં કવિ પીતાના
વિચારને ઉદ્બોધનરૂપે પ્રગટ્ય આવે છે.
હાનાલપના 'વિચારનો હડોળો' અને 'ફૂલો
કદોરી' એવાં ગીતોમાં, પૂરી ગીતશક્તિથી કવિ
જેનું આલેખન કરે છે તે તો, પરીણમાં વિચાર
વિષયની સંબંધી ગતિના આનંદહિલ્લોળનું અને
બીજામાં કે દરિયના પરજ શુદ્ધ અસાનુભવ

કીલ્લાની પ્રાકૃત માનવીની અપાત્રતાનું કવિનું
જીવનદર્શન વ્યક્ત થયેલ છે. આ દષ્ટાંતોથી
અમજી શકાય છે કે ગીતમાં કેવળ પ્રકૃત્યોર્જિ
જેવા ભાવ-સંવેદનનું જ અપારિપક્વ થાય છે તે
જ્યાલ કામક છે ગીતનું ગીતવ્ય સાધનારા
તરફે કવિએ સિદ્ધ કર્યા હોય તે ગમે તે
પિણ્ડ: ઉર્જિ -સંવેદન, વિચાર કે પ્રસંગ-દરના
ગીતને માટે બાધક નીવડતો નથી

P.K. Patel
Co-ordinator
IQAC

[Signature]
I/C PRINCIPAL
S.B. Garda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAV SARI

2018-19

“ગુજરાતી વાર્તામૃદ્ધિ”

GROUP DISCUSSION

લેખક :- જયંત ખટ્ટી

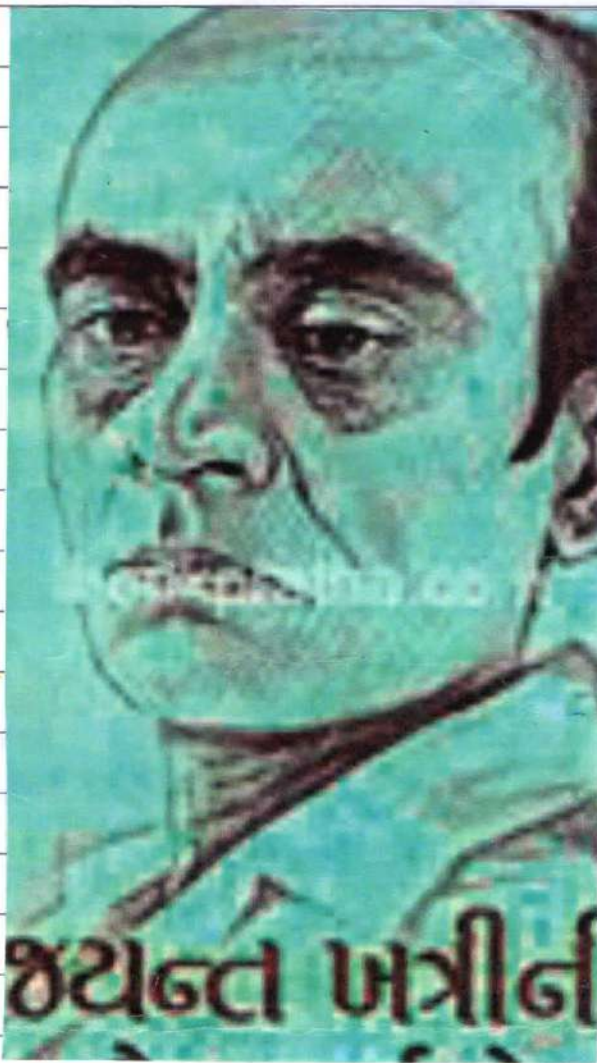
વાર્તા :- “લોહિજું દીપું”



M.P. Patel
Co-ordinator
IQAC

HC PRINCIPAL
S.P. Ganga College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

લેખકોનો પરિચય

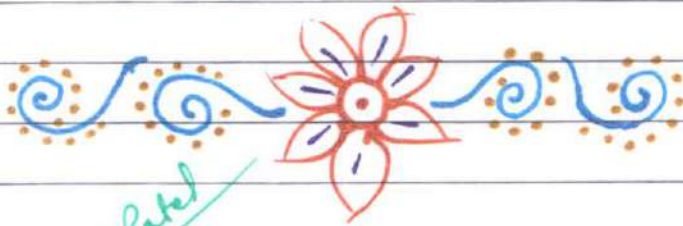


P. Patel
Coordinator
QAC

I/C PRINCIPAL
S.B. Gada College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

લેખક જયન્ત હીરજી ખત્રીજીનો જન્મ ૧૯૦૮માં થયો હતો. અને તેમનું મૃત્યુ ૧૯૮૦માં થયું હતું. તેઓ વ્યાવસાયિક ડૉક્ટર હતા. જયન્ત ખત્રી અરૂંદ કોટિની, મુરેશ વાર્તાકોતે વ્યાગમન પૂર્વે, ઇલેના દ્રાસ દ્વારા ચૈતન્યિક વાસ્તવનું સ્પર્શતી અને કળાત્મક વાર્તાઓના સર્જક તરીકે ધ્યાતિ પામ્યા છે. તેમની વાર્તાઓ

કનેચાની જ્યોતપ્રસ્થાપ આ દિવસે વાર્તાના વ્યક્તિસંવિધાન
ને કાળના કૃતિપ્રતિકૃતિ દૃષ્ટિએ પણ પૂર્ણ મહત્વની છે. હાંત
રિવાજ 'સા... નેપટ, પાજ, સારાજ' કનેચાને કૃતિ નિહીત્વકા
ને જાણ્યા પછી વેચક પત્રને પૂછે છે: 'કહે તો પછી એ કૃતિ નિહીત્વ
કું છે? પત્રને લેવારના માધાના વાળ પસવાલનાં ધીમીધી પાત્રને
છે છે: 'એ કૃતિ નિહીત્વ કું છે? - આ પ્રશ્ન એ જ મુજબ
ચલે છે! નિર્મમ નિવારે આમ જૂજના અને તેજાથી ગિરાચા
વેદ સુધી દાખડી કુર્ચા પછી અંતે પસવા પામના માનવીની
પરજ કુદકાનાં આ વાતોમાં કાપકના અને કુલાકીય સ્વજનાપ્રવંડ
માનિયાચેન રિવાજ ભાવકને લેચેન પત્રની મુદે તેવું મર્મવેદકું છે.



M. Patel
Co-ordinator
IQAC

[Signature]
V/C PRINCIPAL
S.B. Ganga College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

કોના સોહીનું ટીચુ", છે." વ્યા વાચ્ય કોણે બોલે છે?
વ્યા વાચ્ય બેચર બોલે છે.

બેચરને કોણે વર્ષની જલે વાઈ હતી?
બેચરને આઠા પાંચ વર્ષની જલે વાઈ હતી.

લિમાં બેચરને કું કહિને સંબોદે છે?
લિમાં બેચરને કાકા કહિને સંબોદે છે.

લોહિનું ટીચુ" વાતના પિતા - પુત્રના નામ જણાવે?
લોહિનું ટીચુ" વાતના પિતા - પુત્રના ના નામ બેચર
ને કહેશે છે.



NJPatel
Co-ordinator
IQAC

I/C PRINCIPAL
S.B. Gerda College (Arts) &
P.K. Patel College of Com.
NAVSARI

નામ : ભીલાત આર્મિકા અસતમ

F. Y. B. A

Sem = 2

R.N = 374

વિષય = ગુજરાતી પંચર = 3

* ગીતનું સાહિત્ય સ્વરૂપ સ્વરૂપ ઉચ્ચ *
~~~~~

*M. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

HC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



## ગીતનાં મુખ્ય અંગો :-

શાલ્કદેહ, રમયુદ્ધગામ અને વિષય ત્રિપુલગ એ પ્રાચીન મુદ્દરમ મુખ્ય અંગો ગણાવે છે. ગીતનાં અંદર શાલ્કદેહ તથા અને તાલના આધારે રચાય છે. આપણાં ભિક્ષુગીતો, ભજન, ગરબા, ગરબી, રામ આદિ ગીતપ્રકારોમાં તથા અને તાલ આવે છે. તેની રચના કથારિક માત્રમળ દંદોમાં તે કથારિક પંચરના ઢાળોમાં થતી હોય છે. તાલ તેમાં મહત્વનું રચના ભાગવે છે. ગીતની દેહ ઉર્મિકાવ્યની જેમ નાની હોય છે. પરંતુ જેમ ઉર્મિકાવ્યનું ટૂંકાણ તેના વિષય અને તેના પર્ચાપ વિકાસ પર આધારિત છે, તેમ ગીતમાં પણ છે. ગીતની ત્રિપુલગીતિને આપણા પ્રાચીનયુગ આદિ મૂળભૂત અંગે છે. ત્યારે બધાં જ ઉર્મિકાવ્યો ગીતસ્વરૂપે જે રચાયાં છે. મુદ્દરને અભાવે કાવ્યની આસ્વાદ ગાન અને સ્વરો દ્વારા જ થતી. અર્થે વિષયની માંડણી અને તેના વિકાસની વિગ્રિહ રીતિની આવશ્યકતા ઊભી થઈ. જેમ જેમ કાવ્ય અંભળાતું મથ તેમ તેમ ક્રીતાના રિત પર તેના અંકુરો અપહર રીતે અંકાઈ મથ. આ ત્રિપુલગીતિને કિલ્લાંક આગવા ભક્તો દે, જેના અભાવે રચના ગીતત્વ પ્રાપ્ત ન કરે એ ભક્તો મેઈએ.



વિષય દૃષ્ટિએ જેમ ગીતોની  
વિચાર કર્યો તેમ હાળ અને સ્વરૂપ  
પ્રમાણે પણ તેની વિચાર કરી શકાય.  
આપણાં પદ , ભજન , ગરબા- ગરબી , દીપ  
અને રામ , ઈત્યાદિ ગીતનાં વિવિધ  
સ્વરૂપો પણ હોય છે. જુદા જુદા હાળ-  
ભય ની આપણી ગીતરચનાઓને વિવિધતા  
આપવામાં વિષય અને સ્વરૂપના કાળા  
જેટલા જ કાળો છે. કોઈપણ ઉત્તમ  
કાવ્યમાં હોવી એઈએ તેવી દ્યનિશક્તિ  
ગીતમાં પણ હોવી એઈએ. તેના અભાવે  
ગીત કુલ અંગીતની દિકલો ભાકડીથી  
કેળું વિશેષત્વ પાળા કવિ નહીં. ગીત  
વિજીની આપણી વિચારણા પર્થોપત ગળી  
અહીં વિશ્લેષી.

*R.P. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

H.C. PRINCIPAL  
S.B. Ganga College (Jr) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVARRI



F.Y. B.A. Sem-1

ગુજરાતી વાર્તા સૃષ્ટિ પેપર-2

વાર્તા :- ભૌંડીની સગાઈ

લેખક :- દશિર પેટલીકર

Group Discussion

Roll.No.

Contribution

✓ 42

મુખ્ય પાત્રો

✓ 49

કથાવસ્તુ

✓ 50

ટૂંકા પ્રશ્નો

✓ 107

વિષય વસ્તુ

✓ 108

વક્તા





‘જીવન પ્લાતર કુલા’માં માનતા પેટલીકરની ફરલીક વાર્તાઓ લેખકી છે, તેમ છતાં ‘લોદીની સગાઈ’, ‘દુઃખની પાંચનાં’, ‘મધુરાં સ્વપ્નાં’, ‘અનુભુતી’ જેવી વાર્તાઓમાં સૂક્ષ્મ સવિસ્તર તેમજ વાસ્તવિક અને કળાત્મક સૂક્ષ્મ ઘણે બધે આલેખન તેમની પ્રત્યાયક સર્ગશક્તિનું દ્યોતક છે.

જન્મથી જ ગાંડી ચોંદકની વચની દીકરી મંગુને ગાંડાની હિંમતમાં મૂકી આપવાની ગામલીકની અને મોટી દીકરીની સલાહ સાચી હોવા છતાં અમરતકાકીને ગળે ઊતરતી નથી, તેનું મુખ્ય કારણ એ છે કે પહેલે સગી મા થઈને એ મંગુની આકરી ન કરી શકે તો ‘દવાખાનાવાળાને ચી સાગડગી હોય’ તેમની દાદાએ ‘દીકરા કમાતા-ધમાતા હોય, દીકરી સાસરે દીકરાની ખાતે ફસતી હોય, ત્યારે દુ મા પતી જઈ એનો કંઈ અરથ નથી મંગુની સાચી માવની રહે ત્યારે જ મારી લોદીની સગાઈ પ્યરી. પણ અગામની એક ગાંડી દીકરી કુસુમની દવાખાનાની સારવારથી સારું થઈ ગયું ત્યારે એની પાસેથી દવાખાનાનાં નર્સો- દાકતરોનાં વર્તન એને પૂછીને ચોક્કસાઈ કર્યા પછી તેમના મનમાં દાકતરો- નર્સો વિશે પકી ગયેલી ગાંઠ ઊઝલી જવાથી તેમણે મંગુને દવાખાને મૂકવાનો નિર્ણય કર્યો, એ ઘટનાથી વાર્તાના પટ્ટામાં એક નિર્ણાયક વળાંક આવે છે.

આગાંતરી જરૂરી તૈયારી કરીને દીકરાને સાથે લઈ લે મંગુને દવાખાને લઈ આવે છે. ત્યાં નર્સો- દાકતરોનું સમત્વાયુક્ત વર્તન સગી આંખે જોવા પછી અસ્સ્વમરતકાકીનો જીવ દેઈ બેસે છે. તેમ છતાં દાકતરને મંગુને ખાવા-પીવાની ટેવ અંગે તે ખાસ સૂચના આપે છે. ઘર પાછા ફરતાં મુનમાં તેમને રડતાં મોઢું એક રહી પૂછે છે :



સાચી જાણકારી 'સોદીની સગાઈ' મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ  
અનુસાર દિવાલ છે. આ વાર્તામાં અમરલકાડી ના વાતચીતનું  
અંગુષ્ઠ મેં જે નાનપણથી અપરિચિત મગજની છે. તેની નિઃસ્વાર્થ  
કોમ્પ્યુટરો અને આશાવાદની વાતનું અભિલેખન કરવામાં આવ્યું  
હો જાય છે તેને ગાંડાની દોસ્તિયતમાં મૂકવાની વાત કરવામાં આવેલું  
આઈ તેવું દુઃખ વીધાઈ જાય છે. અને વાર્તાના અંતમાં મેં  
અને અમરલકાડી એક થઈ ગયા હોય એવો અસ્પષ્ટ સંસાર  
જાય છે.

પુત્રીના ગાંડપણની નિમિત્ત બનાવી એક માન।  
દુઃખ કમળના દલોદળને અત્યંત નમકત પૂર્વક 'ઈશ્વર પેલીકરે'  
જુલું કરી દીધું છે. આ વાર્તામાં 'મા તે માં' બીજા પગડા ના  
વાં કવિત સાર્થક થાય છે'.

Co-ordinator  
IQAC



I/C PRINCIPAL  
S.B. Gorda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



વિષય : ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ.

15. " ગોકળજીનો પંથો "

Group Name :

| No. | Name                     | Roll No. |
|-----|--------------------------|----------|
| 1.  | prajapati Bhagyashree S. | 06       |
| 2.  | patel Jaishree D.        | 69       |
| 3.  | Ahir Hetvi K.            | 117      |
| 4.  | patel Vaishali S.        | 118.     |

7/9/2017  
Co-ordinator  
IQAG

I/C PRINCIPAL  
S.B. Gada College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



# 15. 'ગોંડલજીનો વેલો'

- ઘનશ્યામ દેસાઈ.

## \* Short Question:

1. 'ગોંડલજીનો વેલો' કંઈ વાર્તાના લેખક કોણ છે?

→ 'ગોંડલજીનો વેલો' કંઈ વાર્તાનો લેખક ઘનશ્યામ દેસાઈ છે.

2. લેખક ઘનશ્યામ દેસાઈનો જન્મ કયારે અને કયાં થયો હતો.

→ લેખક ઘનશ્યામ દેસાઈનો જન્મ ઇ.સ. 1934 માં દેવગઢધારિયા માં થયો હતો.

3. 'ગોંડલજીનો વેલો' વાર્તા લેખની કઈ વાર્તા સંગ્રહમાંથી લેવાઈ છે.

→ 'ગોંડલજીનો વેલો' વાર્તા લેખના વાર્તાસંગ્રહ "રોણુ" માંથી લેવાઈ છે.

4. ગોંડલજી ગામના કોણ હતા?

→ ગોંડલજી ગામના નગરશેઠ હતા.



21. ગોંડળામુના પત્નીનું નામ શું હતું ?

ગોંડળામુના પત્નીનું નામ જરીદાદી હતું.

22. જરીદાદી સ્વભાવે કેવી હતી ?

જરીદાદી રંગે અત્યંત જ્વામ, સ્વભાવે કડકશ અને હાડે મજબૂત હતી.

23. ગોંડળામુ અને જરીદાદી વચ્ચે <sup>કુદરતી</sup> કયા ત્યારે ગોંડળામુ શું કરતા.  
કોડા નિસાસો નોંખીને મેડા અને પાઘડી પહેરીને બ્રમરમાં ચાલ્યા જતા.

24. ગોંડળામુનું દાંપત્ય મુવન કેવું હતું.

ગોંડળામુનું દાંપત્ય મુવન સુખદ નહોતું.

25. આ વાર્તાનો સૂર શું છે ?

આ વાર્તાનો પ્રધાન સૂર એ છે કે માનવીનું અસ્તિત્વ આફસિમક પરિવર્તોની નીપજ છે.

26. ગોંડળામુના સમયમાં મકાનની બોંદિલી કેવી હતી ?

ગોંડળામુના સમયમાં મકાનની બોંદિલી એટલી હતી કે દારૂની વચ્ચે વાડો હોય અને તેમાં પાણી નીકળે.

*Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

I/O PRINCIPAL  
S.B. Ganga College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



S. B. Gardar college Navsari

Subject :- Gujarati - 4

Class :- F.Y.B.A Sem-II

Roll No - 96 to 100

" દરિયાલાલ નવલકથા "

પ્રકરણ 21 - ચરારેખા

Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Gerda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



- (6) સાત હમર માનવીના ટોળુમાં સૌથી આગળ કોણ ચાલતું હતું અને તેમની પાછળ કોણ ચાલતો હતા.  
→ સાત હમર માનવીનાં ટોળુમાં સૌથી આગળ રામજીભા ચાલતો હતો ને એની પાછળ સાતહમર જેટલા ગઈ કાલના ગુલામો અને આવતી કાલના ખેડૂતો ચાલતાં હતા.
- (7) હિન્દી સંસ્કૃતિની સર્વ પરાકાષ્ઠાઓ શામાંથી જન્મી છે?  
→ હિન્દી સંસ્કૃતિની સર્વ પરાકાષ્ઠાઓ જંગલમાંથી જ જન્મી છે.
- (8) વેશનમાંથી કોણે સંસ્કારનો રજકણો શોધ્યા છે?  
→ વેશનમાંથી હિન્દી સંસ્કૃતિએ સંસ્કારનાં રજકણો શોધ્યા છે.
- (9) કાણભર આયમતાં સૂર્યની સોનેરી તેજે જંગલ ઉપર શું પાથરી રહ્યા છે?  
→ કાણભર આયમતાં સૂર્યનાં સોનેરી તેજ જંગલ ઉપર મહાપ્રભા પાથરી રહ્યા છે.
- (10) રાતના અંધારા અપનિ ઊતરવા માઝ્યા પછી શું થયું?  
→ રાતનાં અંધારા અપનિ ઊતરવા માઝ્યાં પછી કોઈ પૂંમરી દેવમંદિરમાં જઈ એક પછી એક દીપક પ્રગટાવતો હોય એમ આકાશમાં એકે પછી એકે તારા અમકવા લાગ્યા.
- (11) એમનાં ચેહરા કેવા બની ગયા હતા?  
→ એમનાં ચેહરા મુદુ બની ગયા હતા. એમના હાથ ઠંડા પડ્યા હતા.



(12) રામજીભા આપ્યા અને રાહબાર માટે કોના પાસે આશિષ માગી રહ્યા.

→ રામજીભા આપ્યા અને રાહબાર માટે પોતાના દેવાદિદેવ પાસે પોતાના આ રાહબાર માટે આશિષ માગી રહ્યા.

(13) કંગબાર કોનું ઊંચા મકાનની અગાશી ઉપર ચડી ને શું જુઓ તો એને શું બોધા મળે છે.

→ કંગબાર કોનું ઊંચા મકાનની અગાશી ઉપર ચડીને કોઈ જુઓ તો એને એક ભવ્ય મઠ દેખાવ બોધા મળે એમ હતું.

(14) ટાશરેખા પાઠમાં મુખ્ય પાત્ર કોનું હશે

→ ટાશરેખા પાઠમાં મુખ્ય પાત્ર લદાલા, રામજીભાદે

P.K. Patel  
Co-ordinator  
IQAC

3  
VC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



## Group Discussion

વાર્તા: પીટકું

લેખક: રઘુવીર ચૌધરી

Roll No: Contribution

✓ 157

લેખક પરિચય

✓ 158

મુખ્ય પાત્રો

✓ 159

ટૂંકા પ્રશ્નો

✓ 160

કથા વસ્તુ

713844

Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B.Gerde College (Arts) &  
P.K.Patel College of Com.  
NAVSARI

Teacher's Signature

Celebration



## રઘુવીર ચૌધરીની પરિચય

લેખક રઘુવીર ચૌધરીનો જન્મ ઇ.સ. 1938માં જાપુપુરામાં (જિ. મહેસાણા)માં પયો હતો. તેમણે એમ.એ. અને પી.એચ.ડીનો અભ્યાસ કર્યો હતો. વ્યવસાયે તેઓ હિન્દી ભાષા સાહિત્યનું અધ્યાપન કરતા હતા. 'આકાશ્મિક સ્પર્શ' અને 'આતિથિગૃહ' એ તેમના અણીતા વાર્તાસંગ્રહ છે. 'પોટકું' વાર્તા તેમના વાર્તાગ્રંથ 'રઘુવીર ચૌધરીની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ' માંથી લેવાઈ છે.



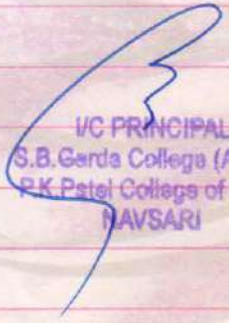
રઘુવીર ચૌધરી કોઈપણ સ્વરૂપની પોતાની પક્ષમાં લઈ શકે એવા પ્રતિભાસંપન્ન સર્જક છે. નવલકથા એમનું માનીતું સ્વરૂપ ભલે હોય પણ એમની સર્જકતાએ ટૂંકી વાર્તામાં પણ વૈશિષ્ટ્ય દાખવ્યું છે. જીવન અને અનુભવને કાલવીને કલામાં મૂકવાનું વલણ એમની વાર્તાઓમાં ઓળાય છે. તેમના 'આકાશ્મિક સ્પર્શ', 'ગીરસમજ', 'આતિથિગૃહ' જેવા સંગ્રહોમાં વાર્તાની રચનારીતિનું વૈવિધ્ય સમૃદ્ધ માત્રામાં છે. વાસ્તવના અભિવ્યક્તિમાં તેઓ પાત્રોની હિદાયત સ્થિતિને અસરકારક રીતે ખડી કરે છે.

Teacher's Signature \_\_\_\_\_



અંગીના રહસ્યની વાર્તાના અંત સુધી અપ્રગટ રાખવાના કાર્તના પ્રયોજનની દૃષ્ટિએ ઉપકારક નીવડે તેવી મહત્વપૂર્ણ છે. વડ અને તળાવનાં અંદાણને આધારે માજી રસ્તી શોધવા ફાંફા મારે છે અને છેવટે ગાંઠ છોડવા મયામણ કરે છે. વાર્તાના આરંભી આકાશ વાદળથી દોરાયેલું હતું, અને ગામના જસસ્ટેન્ડથી થોડે દૂર જસમાંથી ઊતર્યા તે વખતે પણ વાતાવરણ વાદળાંને કારણે ઘૂંઘળું હતું. આ અંદકારહોયે પ્રાકૃતિક પરિવેશમાં માજીની અસહાયતા - વિવશતા - હતાશા અને મનોભ્રાન્તિકન્ય દિશાશૂન્યતાની સંકેત અનુસ્યુત છે. ગાંવલ્યસ્થાન અંગીની મનોહિદા - સંહિદતાને કારણે દિશાશૂન્યતામાં આમતેમ અટવાયા કરતી આધુનિક સમયની માનવસંસ્કૃતિનાં પ્રતીકરૂપ માજી અને તેમના રહસ્યગર્ભ પોટકાના રૂપવિધાનમાં પ્રગટતી કાર્તની કલાગત સૂક - સભાનતા સાવિશેષ ધ્યાનપાત્ર લેખાય તેવી છે.

  
Co-ordinator  
IQAC

  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
R.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

Teacher's Signature \_\_\_\_\_



# પોરબંદર કોલેજ ઓફ એજીકેશન

સુરત

ટર્મ પેપર

વર્ષ : 2019-20

એમ. એ સેમેસ્ટર - 4

નામ : ભોયા નેહાબેન દનજીભાઈ

વિષય : ગુજરાતી

હાજરી ફ્રાંક : 08

વિષયાંગ : ડૉમ દનશ્યામ દેસાઈ

કોલેજનું નામ : એસ. વી. ગાર્ડ કોલેજ - નવસારી

માર્ગદર્શક : ડૉ. આશાભેમ

62  
70

Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



MEET  
A GATEWAY TO SUCCESS

T-003

Teacher's Sign.

triangel  
plus





- ત્રિમિ ઘનશ્યામ દેસાઈ

જન્મ - 5 એપ્રિલ 1938,  
મુંબઈ, ભારત

વ્યવસાય - પ્રિન્સિપલ, ભાષાશાસ્ત્રી  
Co-ordinator  
IQAC

Teacher's Sign.  
R.K. Patel College of Com.



# વિભાગ : 2

## રૂપશાસ્ત્ર

### પ્રકરણ - ૫

રૂપ ઘટક અને તેના ઉપરોની સમજ આપીને તેને લાંબાનું કાર્ય રૂપશાસ્ત્રમાં કરવામાં આવે છે તે જાણ્યું છે. તે પછી રૂપોના કાર્યને આધાર પડતા હો રૂપવર્ગોની ઓળખ આપવામાં આવી છે. જેવા કે : ① સંજ્ઞા ② સર્વનામ ③ વિશેષણ - કૃદન્ત ④ ક્રિયાવિશેષણ ⑤ નિપાત - સંયોજક - ઉદગારવાચક ⑥ પદના લક્ષ્ય ઓળખા પ્રત્યયો. જેમાં છઠ્ઠા રૂપવર્ગમાં આવતા પ્રત્યયોના બે પેટા વિભાગ - પદસાધક અને ઓળખા સાધક પ્રત્યયો ગણાયા છે. આમ, રૂપશાસ્ત્રના બે વિભાગો પડે છે : પદસિદ્ધિ અને ઓળખાસિદ્ધિ. રૂપશાસ્ત્રમાં આ બંનેનું વિભાજન પાળીને કરવામાં આવે છે. પછી પ્રકૃતિ કે ઓળખા અને પ્રત્યયની સમજ આપીને રૂપાખ્યાનની સમજ, તેના પ્રકારો - નામિક અને આખ્યાનિક દર્શાવવામાં આવ્યા છે.





પ્રાપ્ત થતા ઉદાહરણો છાત્રા અધિસ્તાર  
રજૂ કરવામાં આપ્યું છે. જેમાં  
ક્રિયાવાચક સંજ્ઞાવાચક ૧૦ પ્રત્યયો; સાધન  
વાચક સંજ્ઞાસાધક ૪ પ્રત્યયો; કર્તૃવાચક  
પિશ્તિષળ સાધક ૭ પ્રત્યયો નોંધવામાં  
આપ્યા છે.

### પ્રકરણ : ૬

નામિક પરપ્રત્યયોમાં ① સંજ્ઞાને લગતા  
અમૂર્ત સંજ્ઞાવાચક ૫ પ્રત્યયો, સાધનવાચક  
સંજ્ઞાસાધક ૧૦ પ્રત્યયો; ② પિશ્તિષળને લગતા  
સંજ્ઞાસાધક ૮ પ્રત્યયો, સંજ્ઞાવાચક પિશ્તિષળને  
લગતા ૩ પ્રત્યયો; તથા પિશ્તિષળને લગતા  
પિશ્તિષળસાધક ૩ પ્રત્યયો, સંજ્ઞાવાચક પિશ્તિષળ  
લગતા ૨ પ્રત્યયો; ③ સર્વનામને લગતા  
પિશ્તિષળસાધક ૪ પ્રત્યયો, ક્રિયાપિશ્તિષળસાધક  
૪ પ્રત્યયોની પિમત્ત રજૂઆત આદાદરણ  
કરવામાં આવી છે.

### પ્રકરણ : ૭

સંજ્ઞાધિસ્તારક પ્રત્યયોની સમજણ આપીને  
આ પ્રત્યયોના મુખ્ય અર્થો ૮ પ્રત્યયો  
અને તેનાં પિમત્ત રૂપો, તથા હિતય  
પિમત્ત રૂપો દર્શાવતા ૩૦ પ્રત્યયો



MEET  
A GATEWAY TO SUCCESS

T-003

Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Gada College (Arts) &  
R.K. Patel College of Com.  
NAVSARI Teacher's Sign.



ગાઈકાલેટર્મ x પેપરશૈક્ષણિક x વર્ષ :૨૦૧૮-૨૦૧૯ભીયા મનિષાબેન. એસ.શીલ નંબર - ૭એમ. એ. એમેસ્ટર - ૪વિષય :- શુભચાલીવિષયાંગ :- કે.કા શાસ્ત્રનું ભુવન વિષયક  
ભાગદર્શકનું નામ :-ડૉ. આશાબેન773 PatelCo-ordinator  
IQAC

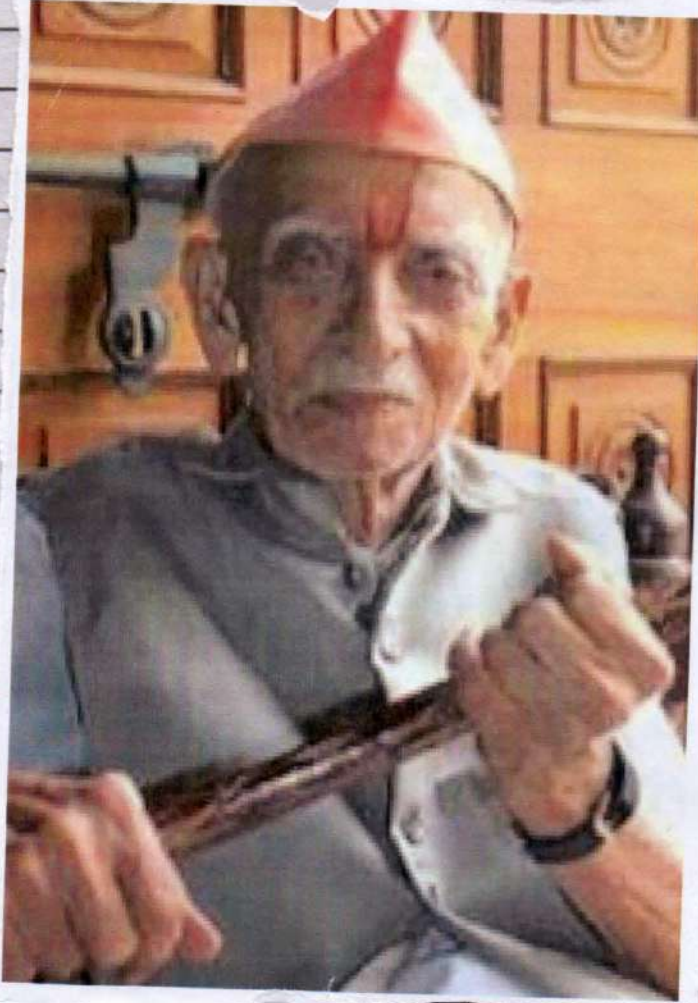
SIGN.

HC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Tata) &  
P.S. P. College of Com.  
NAVSARI



Page :

Date :



કે.કાશીભાઈ

જન્મ : ૨૮

જન્મ ૨૮ જુલાઈ ૧૯૦૬

પિતાનું નામ માંગરોળ

મૃત્યુ ૯ સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૬

પુરસ્કાર બાલકવિદ્યાશ્રમચંદ્રક પદ્મશ્રી

H-3

*7/12/2021*  
Co-ordinator  
IQAC

HO PRINCIPAL  
S.B. Genda College (Arts) &  
P.K. Patal College of Com,  
KAWARI



ભાષાશાસ્ત્ર

લઘુકરણ

'અક્ષર અને શબ્દ' (1945) ગુજરાત  
 ભાષાનું ક્રમિક લઘુકરણ ' (1946) ગુજરાત  
 ભાષાનિબંધ ' (1947) ગુજરાત વાર્ષિકિકાશ  
 (1951) , ગુજરાત રૂપરચના (1958) , ગુજરાત  
 ભાષાશાસ્ત્ર , ભાષાનું અંક 1-2 (1960) ,  
 ગુજરાત લઘુકરણશાસ્ત્ર ' (1963) ગુજરાત  
 ભાષાનો વિકાસ અને અર્વાચીન ગુજરાત  
 માન્ય ભાષાનું સ્વરૂપ (1965) , સંસ્કૃત  
 ભાષા ઉત્પત્તિ અને વિકાસ ' (1968) ,  
 ગુજરાત માન્ય ભાષાનું લઘુકરણ (1969)  
 'ભાષાશાસ્ત્ર' અને ગુજરાત ભાષા' (1969)  
 'વાર્ષિકાવલ' (1973) ગુજર અપ્રત્યક્ષ: લોક-  
 સાહિત્ય ' દુર્લભગણ (1999).

→ કાંશાસાહિત્ય:

ગુજરાત ભાષાની લઘુ શબ્દકોશ  
 1950 ' ગુજરાત ભાષાની અનુપ્રાસકોશ (1951)  
 ગુજરાત ભાષાની વાચના કોશ ' (1956)  
 'પુરુષ ગુજરાત કોશ' (અં. ૨: 1971, અં: 2  
 1991) , 'વૈભાષિકોશ' (1981) ગુજરાત ભાષાની  
 લઘુ જોડાણકોશ (2003) ગુજરાત લેખકોશ

H-3

Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
 S.B. Gadhia College (Arts) &  
 P.K. Patel College of Com.  
 NAVSARI



જે કરદારને પ્રગૃહીત હાસલિયા, ચાળિયા, સંસ્કૃતિ  
 અને સ્થાપત્યકલા નેવા વિષયોની વિચારણા કરે  
 છી. સ્મિતનાથ વિશેના પુસ્તકમાં સ્મિતનાથ  
 મંદિરનાં નવમિર્માણ પૂર્વેનું સ્વરૂપ, પાશુપત  
 સંપ્રદાય ભિન્ન - ભિન્ન લખડકે તેનાં વચેલાં  
 મિર્માણ, હાથ અને મુર્તિ દ્વારા વિશેની  
 માહિતી આપે છે. આ વિષય અનુષંગી  
 શાસ્ત્રાનુસાર ભારતીય મંદિર - સ્થાપત્ય, પુદ્ગ-  
 મિર્માણ, સમ્રાટ અશોકનો શાસ્ત્રકાળ, પાટણનું  
 સદસ્ત્રલિંગ લખાવ, મોદિશનું સૂર્યમંદિર અને  
 કુમારપાળના શિલાલિખ્ય પદ્યોનું અંશોદયનકાર્ય પણ  
 કર્યું છે. ભી. જી. વિદ્યાભવન દ્વારા પ્રિન્ટિંગ  
 સંપાદિત - પ્રકાશિત ગ્રંથોની ગુજરાતી  
 શાળકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસમાં ગુજરાતના  
 રાજ્યશૈલિ વિશેનાં પુસ્તકો શાસ્ત્રીય કુસ્તી  
 લખ્યાં છે અને સ્મૃતિ વાતા દર્શિયાળ કરેલા  
 અભ્યાસના પરિણામો અમેરિકામાંની મોંઝલોઈડ,  
 કોપીઈડ, કોંગીઈડ અને સ્મૃતિ લોઈડની  
 વિસ્તૃત પરિચય, કોલંબસની આગચાત્રા,  
 અમેરિકાની નગરરચના, આર્થિક આમાનિક અને  
 શાળકીય પરિચય અને પરિચિત વગેરે  
 આપતોની રચના રજૂઆત તથા છે.

H-3

Co-ordinator  
IQAC

IC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.N. Patel College of Com.  
NAVSARI



ટર્મ પેપર-૨૦૧૬-૨૦

વીર નર્મદ દક્ષિણ

ગુજરાત

યુનિવર્સિટી

એસ. બી. ગાર્ડા

કોલેજ

નાવસારી

Co-ordinator  
IQAC

HC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.,  
NAVSARI



# હિંદુ ભદ્રેની દુક પરિચય

જન્મનું નામ :- હિંદુ ગિરધરલાલ ભદ્રે

જન્મ :- ૧૮, સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૪ (વર્ષ - ૬૫)  
જોધપુર, રાજસ્થાન

માતા :- કમલાબહેન

પિતા :- ગિરધરલાલ

વ્યવસાય :- લેખિકા, નવલકથાકાર, વિવેચક  
અને ભાષાંતરકાર

શિક્ષણ :- માસ્ટર ઓફ આર્ટ્સ  
પી.એચ.ડી. (ગુજરાત વિશ્વવિદ્યાલય)

સમયગાળો :- આધુનિકકાળ પછીનું ગુજરાતી  
સાહિત્ય.

કીમત પ્રકારો :- લઘુકથાઓ, નવલકથા

નોંધપાત્ર સર્જનો :- મીરા યાજ્ઞિકની ડાયરી (૧૯૯૨)

નોંધપાત્ર પુરસ્કારો :- સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર

રુપનસાધી :- હર્ષદ ત્રિવેદી (૧૯૯૧ - હાલ સુધી)

સંતાનો :- જયજીત ત્રિવેદી

હિંદુ મિત્રાંધી-માર્ગદર્શક :- મીળાભાઈ પટેલ





અમૃતાળી મળમાં વસી ગયેલું કે કુંચન મળે  
 રાખ્યો, બેન વચ્ચે પાંચ વર્ષે સુધી નામ માત્ર  
 સંબંધ રહ્યો. બેન જીકતાં પડી ગયાં. જા તાવી  
 કુંચનની પેલી જીકતા વધારે વિસ્તારતી -  
 જાં જાં અમૃત મળિયાં રંગે જીકી ન વધી. મિળતા  
 ઘરના, કોમી રમખાણ - જી જીના જીવનની -  
 વળાંક છે. 'હું જ્યારેથી સમરી કમ્પાતા પહોંચીને  
 તિજાવીશ.' કહીને અમૃત કુંચનની વતનમાં ચાલ્યાં  
 કણું. જી છોલી રાત હતી. પતિ-પત્નીનું જી  
 સ્નેહમિલન હતું. બીજા દિવસે પિંજનાચની સ્ટીમર  
 સંતાની જીને સસરાની લઈને જીને કવાળું હતું પરંતુ  
 રમખાણ જીને જાગની કારણે બધું રૂંદેડે વધે ગયું.  
 ગૌતમ ખીવાઈ ગયો. જીને રાધિયા ગયેલી રમિત  
 ગયો. સ્ટીમરમાંથી દરિયામાં પાગલ દુષ્ટરાંકર પડી  
 લાશ જાવી છે. ત્રીજા દિવસે જીના બંદરે જી લોકો  
 સ્વઠવાડિયા પછી કીધકે ર કણું દરિયાકાંઠે જીકે  
 જાવી છે, કુંચન કાપ છે. રાત્રીની સમય હતી. -  
 જાગરની ભીંગે બની જી પરીઠે પાછી જાવી. જામ,  
 પિંધવિધ વળાંકી રમિત જીના જીવનની જીકે તબક્કો  
 વાપ છે.

જી વતનમાં જાધે છે. ચક્રમાનસુત્રી કુરીને સંતાની  
 નીયે કરે છે. જા બીજા તબક્કામાં પાગ સંધર્ષ જાજૂર

**Co-ordinator**  
**IQAC**

U.C. PRO. DIP.  
 S.B. Gada College of Education  
 P.K. Patel College of Com.  
 NAVSAR





વાર્ષ-2020

ટર્મ પેપર

ર્ષ 19-20

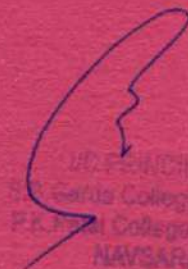
જાગ્યા: પટેલ ફેની બાપુભાઈ

ચેલ નંબર: 20 MAR. 5 PM-4

વિષય: પાળનાનાના આદિનાની  
જાગ્યાકાળનાનાનાનાની  
જાગ્યાકાળનાનાનાની

માર્ગદર્શક: ધનસુખસર  
એસ.બી. ગાર્ડ કોલેજ  
નાવસારી

*NDK*  
Co-ordinator  
IQAC

  
Principal  
Navsari University  
Navsari





આ ફિત કાવ પન્નાલાલ પટેલ ચરિત છે. અને  
કોનો સાહિત્ય પ્રકાર નવલકથા છે. માનવીની  
આજીવની અને આજીવ હૃદયલાલ નવલકથા છે.

શીર્ષક જ કપ્પાનિયા દુકાળની કુટુંબજનક  
પરિસ્થિતિનો નિર્દેશ કરે છે. દુકાળના ત્રાસથી વચવા  
નવલકથાનાં મુખ્ય પાત્રો કાળુ અને ચાલુ જ નહિ,  
પણ તેમના ગામના લોકો પીતેલાં શામ હોડી દેગડિયા, ચાલુ,  
કેન્ડેલિયાં, ચુંદરજી જેઠે સ્થાપત ખોલ્યું હતું. સૌ અનાજ  
જેવા કતારમાં ઊભા છે, પણ કાળુનું ગળું ડાંખે છે. પીતે ખેડ  
હોય તેને લાગે છે. કે આ અનાજ માં તેનું પકવેલું અનાજ પણ  
હશે. કાળુ માને છે કે માળા કરતાં મરવું જુલું. દુકાળની  
કારમી પરિસ્થિતિ અવધાનીય છે. ભિજે દલાવળના  
માણસને ઘેરનો કાળુ માને છે કે ભૂખથી ભૂંડી ભોખ  
છે. ભીખ માણસ ની દેડને, સ્વમાનની, આત્મને હુગી  
નામે છે. આ પ્રકારનાં કુદરતના કોપ સમય  
દુકાળ સામે ઝડપી લોકોની લેનાર હૃદયલેષ છે.

7/12/24  
Co-ordinator  
IQAC

HC PRINCIPAL  
S.B. Gadia College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



My School Partner



ગાંધી જયંતી

અવશ્ય કરતો ઉનાળો અને લૈશાખી લાંચી અહીં ધુપેરે  
જલ્દથી થાય છે. ધુળયું ગામડું માત્ર નીતેના ઝાડી, ઝાંખરા  
જુઓ કે નદી, પવન. તળાવથી જ નથી અજાણ્યાનું. ગામના  
લોકોએ બાંધેલી ખેતરો દરમિયાનું વર્ણન પણ અહીં  
લોકોનાં મુંદાની પૂરવણી તરીકે આવે છે. લોકો નોંધે છે:

ગામેગામ લાડુ જમતા લગાયા, ભૂખ તરી નાગ કાલિયાતલ મદારી  
કે તલવાર, લાખા લાખોડાં લોકોને બનાવતાં ભુલારિયાં લાદી.  
લાડુના જેવા તપાસ વગેરે વ્યવસાયના પાત્રોથી દુનિયાનું જનજન.  
પૃથ્વીનો પીડી' પુકરના માં જુવન અભોજન પામે છે.

લૈશાખ માહિનાનું વર્ણન જુઓ: "હેલો આપ્યા લૈશાખના  
વંદી! જૂનાં પુરાણાં ઝાડવાં ઉડેડતાં, કોઈ ઝાડનાં ડાળાં તોડી  
પડતા તો કોઈ દરનાં દાપરાં ઉડાડતા; મળી રાઠાવોલ દાસ કીંદા  
તો વાડીનાં ગોરિયાં ઉડાડી કાંઈ લેતા..."

દુષ્કાળના કપરા દિવસોમાં અપડાવોલ અખાલ પંપક ના  
મનવીઓની અપહાને લોકો તાદેશ ઉપસાવી છે. બનીજની  
કેસ્ટી અને દાખનિયા ડાળના ખાવા વેસમસતા લોકો જાણ  
જેવા બડકાદારની આડરી કસોટી કરે છે. મરોના ઠોર પર  
પરી પડેલા વીર પચીસ હાડપિંજર જેવા ભૂખાવળા દેહવાળા  
ભીતોનું વર્ણન દુષ્કાળની ભયાનકતાને આપાદ રીતે વ્યક્ત કરે છે.

અમગ જવાસકથા માં ગામડું છે, ગામડાનાં તહેવારો, રીતિરિવાજો  
દુષ્કાળ, રિસામણ - મનામણ, ખેતી, લાજર - હુડાના ગામીય  
અસખાલ ને પરી મળાડાથી થી લોકોના માં આપ્યો છે.

Co-ordinator  
IQAC

HC PRINCIPAL  
S.B. Gada College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



My Contact No. : 9999999949



એસ.બી.ગાર્ડ આર્ટસ એન્ડ પી.કે. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નાવસારી



વર્ષ :- ૨૦૧૯-૨૦

## ટર્મ પેપર

વિષય :- “ ઔરંગઝેબ ”

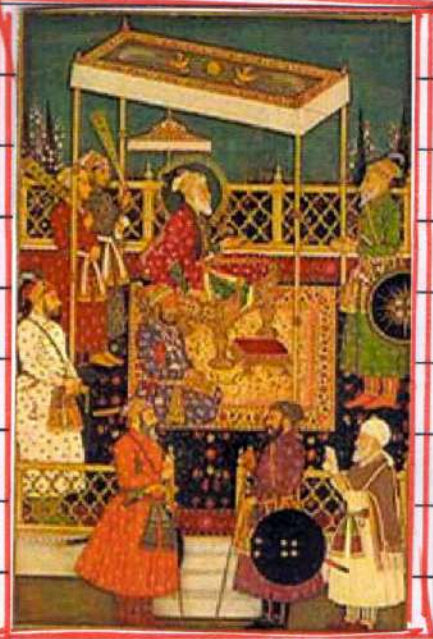
નામ : રાહોડ રાહુલ એન.  
રોલ નં. : ૪૬  
મેથડ : ઇતિહાસ  
વર્ગ : એમ. એ. (સેમ-૪)

*M. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

IC PRINCIPAL  
S.B.Garda College of Arts &  
P.K.Patel College of Com.  
NAVSARI



## મોગલ સામ્રાજ્યનું વિસ્તરણ



1663 માં, નદાબની લીમની મુલાકાત દરમિયાન, ઔરંગઝેબે સામ્રાજ્યના તે ભાગ પર સીધી નિયંત્રણ સ્થાપિત કર્યો અને કિલ્લાન નમગ્યાન જોવા લકાદાર વિષયો સ્થાપિત અને લકાદારી વચ્ચે વ્યાપવા સંમત થયો. કિલ્લા નમગિયે નિહમાં ભવ્ય મસ્જિદ બનાવવા તે પણ મહત્વનું છે. જે તેમણે મોગલ સામ્રાજ્યને સમર્પિત કર્યું હતું.

1685 માં ઔરંગઝેબે પીમાના પુત્રી મહેમદ આઝમ શારને લગભગ 50,000 માણસોની હા સાથે બીજીપુર કિલ્લો કબ્જે કરવા અને કિલ્લેર આદિલ શાહ ને હરાવવા માટે વખાણ કર્યો. જેણે વામન બનવાની ઈનકાર કર્યો. મોગલો બીજીપુર કિલ્લા પર ક્રોધ પ્રાપ્ત કરી શક્યા નહિ.

C

જ્ઞાન



મોગલ બાદશાહ ઓરંગઝેબને તેમના શાસનકાળ દરમિયાન ખાસ કરીને સૈયદ અલી નવ્વરીઝીએ દારૂનામિક યુદ્ધોના કામ કર્યું હતું.

### વ્યાપારિક્ષર

તેના પિતાના તપશીલ, ઓરંગઝેબને વ્યાપારિક્ષરમાં ખૂબ રસ ન હતો. ઓરંગઝેબે દિલ્હીમાં માલ ડુલ્લા અંકુલમાં મોતી મસ્જિદ [મોતી મસ્જિદ નામે અલિખાતી વ્યવસાયની એક જાણી મસ્જિદ બનાવી. તેમણે બોધકામના વ્યવેશ વ્યાપ્ત રતા. બાદશાહી મસ્જિદની માં તારીર તેમણે બનાવેલી મસ્જિદ પણ બનાવી. શ્રીનગરમાં તેમણે બનાવેલા મસ્જિદ કાશ્મીરમાં પણ પણ સૌથી મોટી છે. ઓરંગઝેબમાં બીબા કા મહલનાં બંધારણ, જે હવે ઐતહાસિક સ્મારક છે - ઓરંગઝેબના પુત્રો દ્વારા તેમની માતાની યાદમાં બનાવવામાં આવ્યું હતું. તાજ મહેલમાંના ત્રીસમી મળી હતી કારણકે તેના વ્યાપારના તે સ્પષ્ટ દેખાય છે.



# એસ.બી. ગાર્ડ કોલેજ નવસારી

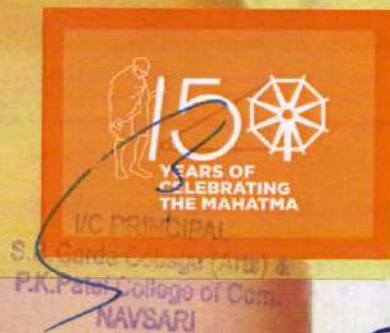
ટર્મ પેપર

વર્ષ :- ૨૦૧૯-૨૦

વિષય :- “ગાંધી અને દાંડી”

નામ : વંજરીયા નિતા બી.  
રોલ નં. : ૪૫  
એમ.એ : સેમ-૪

*713 Patel*  
Co-ordinator  
IQAC





લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર

પત્રમાં સામાન્ય ભાષા આપવામાં આવેલી છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

## લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

Gandhi Heritage Portal

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

[પત્ર અવગત]

જાન્યુઆરી, ૨૦-૩-૧૯૩૦

## લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

લોર્ડ ઈરવીન ને પત્ર આપવામાં આવેલ છે અને તે સમજી છે, એ મુજબ આ પત્ર આપવામાં આવેલ છે.

Gandhi Heritage Portal

Co-ordinator  
IQAC

S.B. Gorda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



# \* દાંડી હેરિટેજ માર્ગ \*



દાંડી પથ: અમદાવાદથી દાંડી વચ્ચેનાં 21 ઐતિહાસિક સ્થળો



ઈ.સ ૧૯૦૬ માં ત્યારના વડાપ્રધાન મનમોહનસિંહ દ્વારા શ્રેણી મહેતાન ઉપવામાં શ્રી કે દાંડીકથ દરમ્યાન દાંડીયાત્રા જે માર્ગ ઉપરથી પસાર થઈ હતી તે શ્રીશ્રી માર્ગને હેરિટેજ રૂટ તરીકે ઓળખાવવામાં શ્રીવાવશે.

ત્યારબાદ દાંડીયાત્રાના શ્રીશ્રી માર્ગને જે નેશનલ હાઇવે નંબર ૨૨૬ તરીકે ઓળખાતો તે શ્રીશ્રી માર્ગ હેરિટેજ રૂટ મહેર ઉપવામાં શ્રીવાવશે.

માર્ગ પરિવહન અને રાજમાર્ગ મેંચાલ્યો શ્રીશ્રી ૨૦૧૦ થી રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગો માટે શ્રીશ્રી નવી વ્યવસ્થિત નંબર સિસ્ટમ શ્રીયનાવી છે જે મુજબ પૂર્વથી પશ્ચિમ ત્રણ દોરીમાર્ગોના નંબર

શ્રીશ્રી સંખ્યાથી શ્રીશ્રી થશે. અને ઉત્તરથી દક્ષિણ ત્રણ દોરીમાર્ગોના નંબર શ્રીશ્રી સંખ્યાથી શ્રીશ્રી થશે. શ્રી સિસ્ટમ શ્રીશ્રી મુજબ દાંડી હેરિટેજ રૂટ જે પહેલા નેશનલ હાઇવે નંબર ૨૨૬ તરીકે ઓળખાતો તેને હવે નેશનલ હાઇવે નંબર ૬૫ તરીકે ઓળખવામાં શ્રીવાવે છે. જે મુજબ મો શ્રીશ્રી



નંબર ૬૫ તરીકે ઓળખવામાં શ્રીવાવે છે. જે મુજબ મો શ્રીશ્રી

Co-ordinator IQAC

U.C. PRINCIPAL  
S.B. Gada College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



My Contact No : 9999999953



2018-19

ગુજરાતી વાર્તાશ્રુષ્ટિ  
F.Y.B.A

# GROUP DISCUSSION

વાર્તા :~ ડમરી

લેખક :~ મીરાલાલ કુ. પટેલ

Roll No :~ CONTRIBUTION

✓ 308

✓ 166

✓ 305

✓ 306

✓ 332

710 Patel  
Co-ordinator  
IQAC

1/C PRINCIPAL  
S.B. Gerda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

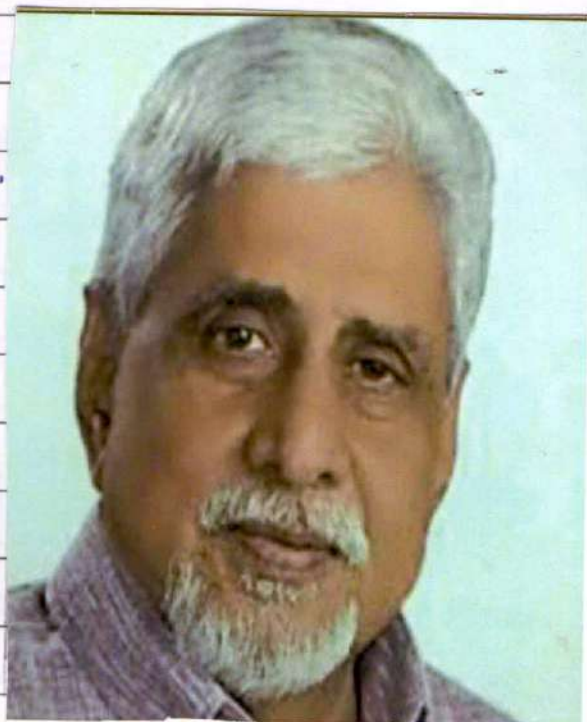




Date :

## મહિલાલ કુ. પટેલની પૌરુષ

વિખ્ખ મહિલાલ કુ. પટેલ  
ની જન્મ દિવસ ૧૯૫૧ માં મીટા  
પાલ્સા, દુધાવાડામાં થયો હતો. નિબંધ,  
નવલકથા, વિવિધન આદિ વિવિધ  
કૃતિમાં વર્ષની સક્રિય જિંદગી  
મહિલાલ કુ. પટેલ કાલ અ.પ. જુનિ ના  
અવસાનકાલ ગુજરાતી વિભાગમાં  
અધ્યાપક હો. તેમની ટૂંકી વાર્તાઓ  
'જાતવાસી', 'ફેલી', 'વ્યાપાની  
હોલ્સી કાગલ' આદિ વાર્તાઓ  
અને સંપાદિત વાર્તાસંગ્રહ  
ગ્રંથોમાં પ્રકાશિત થયેલી છે.



મહિલાલ કુ. પટેલ પાસે ગ્રંથલેખનની વ્યાપક અને સક્રિય  
અવગુણ છે. ઉચ્ચ લેખન ગામને અને ગ્રંથલેખનની પુણ્ય  
ગુણથી, સંવેદનશીલ નજરે લેખન નિહાળ્યું છે. આધુનિકીકરણ  
વાતની પગલિમાં મહિલાલ કુ. પટેલની વાર્તાવિવેચન થકી  
સાચું કહેલું છે. 'જાતવાસી', 'માટેવો', 'માવડું',  
'ફેલી', 'લેખી', 'કમરી', 'વ્યાપાની હોલ્સી કાગલ',  
અને અન્ય વાર્તાઓ છે.

*PK Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Gadia College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

Page :





Date :

## મુખ્ય પાત્રો :-

૧) રામચ

૨) બા

૩) મુપાકાકા

૪) જીકાકાકા

૫) અપ્પી

૬) નાની

Page :





Date :

## ટૂંકા પ્રશ્નો :-

૧. "ઠમરી" વાર્તાના સર્વકર્તુ નામ જણાવો.

→ "ઠમરી" વાર્તાના સર્વકર્તુ નામ "મીંઘાલાલ ડ. પટેલ" છે.

૨. મીંઘાલાલ ડ. પટેલની જન્મ કઈ સ્થાનમાં થયેલી હતા?

→ મીંઘાલાલ ડ. પટેલની જન્મ દી.સ. ગ્રામમાં મીંઘાલાલ, ભુલ્લાવાડામાં થયેલી હતી.

૩. મીંઘાલાલ ડ. પટેલ કાલ સ.પ. દુનિના અગ્રણીતાલકના કથા વિભાગમાં અધ્યાપક છે.

→ મીંઘાલાલ ડ. પટેલ કાલ સ.પ. દુનિના અગ્રણીતાલકના ગુજરાતી વિભાગમાં અધ્યાપક છે.

૪. 'ઠમરી' વાર્તા મીંઘાલાલ ડ. પટેલના કથા સંગ્રહમાંથી લેવામાં આવેલી છે.

→ 'ઠમરી' વાર્તા મીંઘાલાલ ડ. પટેલના "ચાલવામાં" સંગ્રહમાંથી લેવામાં આવેલી છે.



Page :





Date :

૬. જામખુ દીર ય્યાવલા પીતાના કુટુંબીજનો મારે જુ-જુ લાવેહો?

→ જામખુ દીર ય્યાવલા નાનીવડિન મારે આડું આડું પાલાનું, મીઠાભાઈ મારે બી મીઠી કપડાં જાને વા જો કાળ લાખી મંગાવેલા પૈસા લાવી હો

૭. 'કમરી' વાલામાં મુલ્ય પાડામાં કીની અમાવિશ વાથ હો?

→ 'કમરી' વાલામાં મુલ્ય પાડામાં 'જામખુ' ની અમાવિશ વાથ હો.

૮. જામખુને કઈ નીકરી મળી હતી?

→ જામખુને જીંદની ભાગીદારીવાળા કાશ્વાનામાં ચાર-હ મામખી વધારાની નીકરી મળી હતી.

૯. વા જો જામખુને કાળ લાખીને બોલાવ્યો ત્યારે જામખુને મનમાં જુ પયીલું?

→ વા જો જામખુને કાળ લાખીને બોલાવ્યો ત્યારે જામખુને મનમાં વધુકે વા- પીતાના જાન મારે લેને બોલાવી હો.

૧૦. શુવાકાકા જાને વીકાકાકા કીલો હતા.

→ શુવાકાકા વાવાના નૈંગિટિયા ભરુ જાને વીકાકાકા શુવાકાકાના નાના ભાઈ હતા.



Page :





Date :

10. રામપુ દરિયાથી આવી ફેરાથી પૂંદલી ત્યાં લીને જુમવી વડે.

→ રામપુ વાળપદામાં દરિયાથી આવી ફેરાથી પૂંદલી ત્યાં લીને લાખા જે દારૂલા અવગણક મિલકત મળી જતા.

11. રામપુને પૂલ્લાપેલ્લા જીંઠની નીકરી માટે જાડેડ ઊંઘા લઈ મથ છે.

→ રામપુને પૂલ્લાપેલ્લા જીંઠની નીકરી માટે જાડેડ વેઠાકાકા લઈ મથ છે.

12. “ જીંઠિયા , રામપુઠાને લઈ મ , ઉજળી છીંતે જીંઠના દરમાં બપરો ” એવા વાકય ઊંઘા બોલે છે.

→ “ જીંઠિયા , રામપુઠાને લઈ મ , ઉજળી છીંતે જીંઠના દરમાં બપરો ” એવા વાકય બુલાકાકા બોલે છે.

13. વા પીતાના મીઠા દીકરના લગન ઊંઘા આવી ઉરાવવા ઈચ્છતી હતી.

→ વા પીતાના મીઠા દીકરના લગન બુલાકાકાની ઈચ્છા એમની આવી ઉરાવવા ઈચ્છતી હતી.



Page :





Date :

## કપાલસ્તુ :~

લીપક મહિલાલ કુ. પટેલની વાતો 'કમરી'માં વાર્તાનાયક જામચુ જાડેજાંવી દેશમાં જાણતા નીકળ્યો તો લીગાચો લીકો દારૂકું કૈ, વાચ્યો કાળ સખીને, પૈસા લઈને, પૈસા લઈને વામ લીકાચો હો એવેલે કાંઈ કાચા ફરી. લગનગાળામાં વી વ્યાર દિવસ કુશા-કુશાની મઠા આવશે... એવા લૈજાખમાં કુશા પીલાના લગન નીકળાઈ પડ્યા મથા! પીલાને આવેલી મીલીને 'દાર દીલુંગાંડુ વર્ષે જશે, એવા વખતે તો જામચુ નાની બકિન મારે આડું આડું પાગળું. મીપલ્લાઈ મારે વી મીકો કપડાં એવને જીઠાકીચો વા મારે જાપીલો ગલા વીવી એમની આઠલી ઉમંગલર લાવ્યો કુતો પીકો ભરીને દીર પાછા કરતા પીલા લીકવાર્તાના લાવા લકામશ વીવી મનીદશામાં, મનભાવન એવનીમાં જાણતો જામચુ દીર આવ્યો દ્યારે મહી જામમાને કુચી કુતો. પછા આઠલી ને પૈસા લઈ કુચારમાં મૂકલી વાચ્યો કૈ મીપલ્લાઈચો પછા લીને આવકાચો ન દીધો. વાચ્યો જમલી વખતે લિગા જાને વાલ નાખીકૈ, મીપના લગન ચુવાકાકાની દીકરી એવની આવી જાકિવાઈ મથ તો આડું. જીવી આંત્વળીને 'જામચુને ગળે કચુરી વાકીલો... બાના વાલ



Page :





Date :

પ્રધુક્તિ ધરાવી શકે તેવા રૂપમાં ઉપસ્થાપિત વાલ્મીકીયકની  
અંતર્ગત વૈદ્યા-અંતર્ગત રૂપાંતરમાં, અનુપદી  
લોકોની આર્થિક વૈવિધ્યમાં અર્થ ઉપચારના  
વ્યવસ્થામાં આવીશમાં દરિયાઈ પાલી લેવાની ઉચ્ચાત  
અનુ - અભ્યાસ આયોજિત હયાતમાં લેવાય લેવી છે.

*P.K. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Gadia College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

Page :





Name : Bharti. Archana. R.

F.Y B.A Sem - II

Roll no : 04

Gujarati paper - III

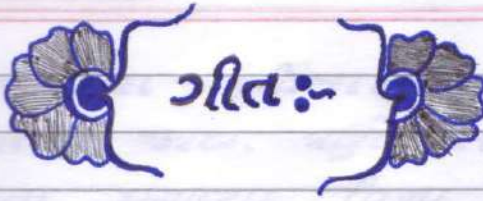
Sub : ગીતનું સાહિત્ય - સ્વરૂપ

Date :- 5/2/19

*7/2/19*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI





ગીતની ગંગોત્રી કવિતાના પ્રાદુર્ભાવ જોઈ જ પુરાતન અને અપિચ્છત છે. માનવ-કંઠ ગીતશ્રુતો રહ્યો નથી. કવિતા લખાવી થઈ તે પૂર્વેથી અને પછી તેની આશીસાથ પડ્યા માનવજાત પોતાનાં આનંદોત્સાહ, યેના અને પરાક્રમને યોગ્યતાની રીતે અને પિલિય પદ્યો ઉદ્ગાર્યા વિના રહી શકી નથી. આ ઉદ્ગારો પ્રથમ ગીતરૂપે મળ્યા. ગુજરાતની વાત કરીએ તો પડ્યા પિલિય ભાવોનીઓના અને ગીતરૂપે ઉદ્ગારરૂપે પિલિય અવસ્થાનું કંઈક બધું બોલ્યાવિત્ય આપણે સાંપડ્યું છે! ગીત એ માનવજાતની ઘણી સાહજિક અને મૂલ્યવાન આત્મીય અંગ છે. પહેલા પ્રકરણમાં આ પ્રાચીન કાળની વાત કરી છે. તો ત્રીજા પ્રકરણમાં સંગીત આપેલા કવિતાના સંબંધની વાત કરી છે. તેમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે સંગીત માટેના શબ્દોમાંથી કવિતાતત્ત્વ હાથ આવી જતાં અને તેની આશાના વધારા, ઉત્ક્રિષ્ટાવાની પ્રાપ્તિ વધુ એક કાળ આપણને ભરતો જો. કાવ્યસ્વરૂપ અઘાતું તે ગીત એવી વિચારણા જુદી કરી છે. ગીત આ રીતે સુલભજ્ઞના શબ્દોની માં 'કવિતા અને સંગીતના સંબંધ' આશાના પાસે છે. સંગીત અને કવિતા ઉભાનાં કલાત્ત્વને પોતાનામાં પિલિયતાથી સમાવી બધું ગીત પોતાનું સ્વરૂપ આપે છે. આ રીતે અઘાત સ્વરૂપમાં જી સુલભજ્ઞ દર્શાવે છે તેમ પિલિય તત્ત્વ આપે છે. 'કવિતાનું, સંગીતનાં અને ગીતનાં પોતાનાં' આમ ગીતમાં 'પિલિય તત્ત્વ' રચાય છે. આ ત્રણે તત્ત્વોના સંયોજનથી સંગીતની જગતનું ગીત માનવજાતની સાહજિકતાથી આર્થિક અને સમાર્થ કરે તે સ્પષ્ટ છે.



ગીતરચના કવિતાની રીતે થાય તો અધૂરો પડતાઈ જાય. ત્રુટી તથા પદ એકમબધી પ્રભુતા ધરાવ્યા વિના ગીતનો પરિપૂર્ણ કલાકૃતિ સાધી ન શકાય. આનો અર્થ એ થયો કે સાચું કાવ્યત્વ હોવા છતાં સંગીતત્વ અને ગીતત્વના અભાવે, અથવા સંગીતત્વ હોવા છતાં કાવ્યત્વ અને ગીતત્વના અભાવે કે ગીતત્વ હોવા છતાં કાવ્યત્વ અને સંગીતત્વના અભાવે તે સ્વાભાવિક ગીત લખીકે નિર્બળ અને નિઃસ્વ બને. આ ત્રુટી શકિતના સંયોગથી અને સંજોગો સ્પર્શ અને સ્પર્શ પડા નિર્માણ પાત્રનો આવે, છતાં સંગીત ગીતમાં આ ત્રુટી લખીકે કલાત્મક સહસ્થિતિ જોવા મળે છે.

## ગીત અને સંગીત

ગીતમાં રહેલા સંગીતત્વનો પ્રથમ વિચાર કરી લઈએ, ગીતના ઉદ્ભવને ગોચર સાથે સંબંધ છે. ગીત શબ્દ ગાવાની ક્રિયાને વ્યંજક છે. ગાવાય તે ગીત. આપણાં ભાવગીતો, શુદ્ધગીતો, નકલગીતો, મમજીવીએના ગીતો તથા સંસારજીવનના જુદાજુદા પ્રસંગોમાં ગીતો ગાવાય છે. ગીતનું ગીત માટે આછી મહત્ત્વની વસ્તુ નથી. ગીતના અંતર્ગત ભાવલયને - કલે કે ગીતમાંના કાવ્યત્વના સંગીતને પ્રકટયા આપે તેવા સંજોગો. ગીતનો સંગીતસ્વરોનું આયોજન થયું હશે તે જ ગાન અસરકારક થવાનું. ગીતમાંના કાવ્યત્વના વીરતાનો હોય અને તેનું સંગીત કસ્ટોરિયનના રાગમાં થયું હોય તે સાચું ગીત પણ મૂલ્ય પાત્ર. બીજી ગીતના શબ્દોને ગાવા માટે ગાનને તીકા, ભંભાવવા કે મરડવા પડે, તેના ઉચ્ચારણને વિકૃત કરવું પડે કે ખોડંગાવું પડે, તે પણ ગીતને હાનિ



થવાની. સંગીત ગીત પર આક્રમણ કરી  
તેના કાલ્પતત્ત્વને દાબી દે, તેના નાવતત્ત્વ  
કે સ્વતત્ત્વથી જીતવાની વિશુદ્ધ કરી દે, તો  
તે સંગીત ગીતને ક્રિયા રૂપ બનાવે.  
ગીતને આપવામાં આવતું સંગીત પાછળથી  
જ અપાય છે. પણ તે તેના અંતસ્તત્ત્વ આથી  
એકરૂપ થઈને હોય તેવી સંબંધ બંધાવી  
જાઈએ. સામે પક્ષે એવી દ્રુતી અંગતરો  
આપણે આંતરિકથી છીએ કે જ્યાં સંગીતની  
આગંદ મળી છે. ગીતનો નહીં ગીતના કે કાલ્પતત્ત્વને  
નામે તેમા નહીં શુદ્ધતા હોય છે. આ બંને  
પ્રકારની અંતિમતત્ત્વ ગીતને માટે હાનિકારક  
છે. સંગીત, ગીતના અંતર્ગત સંગીતની પાંચક  
બંને, તેની નાવસૃષ્ટિને ઉત્કર્ષક બને અને  
તેના નવને સમર્થક રહે તે પ્રકારનો  
સંબંધ અપેક્ષિત છે. સંબંધનો અર્થ  
અન્યથા થાય ત્યારેજ, સંગીત પાંચકની  
સીધી અસરકારક શક્તિથી માનવમાનસની  
અને સ્પર્શવાની અને ઉત્તેજિત કરવાની  
જે અપાર શક્તિ ધરાવે છે તેનો બાળ  
ગીતમાંના કાલ્પતત્ત્વને મળે છે અને ગીત  
ખીલી ઊઠે. સંગીત આપેલા ગીતનો  
સંબંધની આટલી વિચારણા આવી  
પર્યાપ્ત છે.

## ગીત અને કાલ્પતત્ત્વ

હવે ગીત અને કાલ્પતત્ત્વ વિશે  
થોડો વિચાર કરીએ. ગીત એ ઉત્તેજકારક  
છે. તેના બધા જ ગુણ તેમાં અપેક્ષિત  
છે. કાલ્પનાની અર્જનાત્મક ક્રિયા દ્વારા



જેમ કાલેય રંગેપેદની આઈ અને કાલકા  
અવસ્થાએ બધે જઈ અસાનુભવ કરાવે છે,  
તેમજ ગીત પણ અસાનુભવ કરાવવાની પૂરી  
કક્કા ઘરાવણું જોઈએ, આ બાબતમાં તો  
ગીત અને ઉર્જિકાલે સમાનધર્મી છે. બન્નેમાં  
કોઈ એક જ ઉર્જિકા, વિચાર કે ઘટનાનું  
નિરૂપણ હોય છે. ગીત જેવા શુદ્ધ અને  
સરળ સ્વરૂપમાં એક જ ઉર્જિકા - સંવેદનું  
આલેખન હોય તે તો સમજાય છે.

સુદેશનું નું 'એક સવારી' કોઈ એક  
સૂક્ષ્મ અનુભૂતિનાં સંવેદનનું જ સુમધુર ગીત  
છે. પરંતુ ગીતમાં વિચાર કે ઘટનાનું  
નિરૂપણ ગીત થઈ શકે તે સ્પષ્ટતા માગે છે  
ચીતના ગીતલે અને અંગીતલે સમાવીને  
વિચાર કે ઘટનાને નિરૂપણ ગીતને લખ્ય છે.  
નરસિંહ મહેતાએ 'જાગીએ જોઉં તો' અને  
'આખરે પ્રભાંડમાં' એ પદોમાં બેલના અર્થ  
સૂક્ષ્મ અને ગૂઢ વિષયને પૂરું સામર્થ્યથી  
ગીતમાં નિરૂપ્યો છે. સર્જનાત્મક કાવ્યનાની  
પ્રબળ શક્તિ આ ગીતોમાં સફળતાથી ઉતરી છે.  
'નીરખીને ગાનમાં', 'હરિનો મારગ', 'તરણા આંધે  
ડુંગર', 'શાંતિ પાકે તેને તો અંત કહીએ', 'ભક્તને  
જોઈએ ભક્ત કોક આગળે' અને 'ભક્ત જેવી પંડિતી'  
જેવાં ગીતોમાં વિચાર કે ચિંતનને વિષય બનાવેલ  
છે તે તરત જ દેખાઈ આવે છે. અર્પણીન  
શુભમાં 'નવ કવચો કોઈ શોક' ગીતમાં કવિ પીતાના  
વિચારને ઉદ્બોધનરૂપે પ્રગટ્ય આવે છે.  
હાનાલખના 'વિચારનો હડોળો' અને 'ફૂલો  
કહેલી' એ બે ગીતોમાં, પૂરી ગીતશક્તિથી કવિ  
જેનું આલેખન કરે છે તે તો, પરીણમાં વિચાર  
વિષયની સંવાદી ગતિના આનંદહિલોળનું અને  
બીજામાં કે દરિયાના પરજ શુદ્ધ અસાનુભવ



કીલ્લાની પ્રાકૃત માનવીની અપાત્રતાનું કવિનું  
જીવનદર્શન વ્યક્ત થયેલ છે. આ દષ્ટાંતોથી  
અમજી શકાય છે કે ગીતમાં કેવળ પ્રકૃત્યોર્જિ  
જેવા ભાવ-સંવેદનનું જ અપારીખન થાય છે તે  
ખ્યાલ કામક છે ગીતનું ગીતવ્ય સાધનામાં  
તરબો કવિએ સિદ્ધ કર્યા હોય તે ગમે તે  
પિણ્ય: ઉર્જિ -સંવેદન, વિચાર કે પ્રસંગ-દરના  
ગીતને માટે બાઇક નીવડતો નથી

*P.K. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAV SARI



2018-19

“ગુજરાતી વાર્તામૃદ્ધિ”

GROUP DISCUSSION

લેખક :- જયંત ખટ્ટી

વાર્તા :- “લોહિજું દીપું”

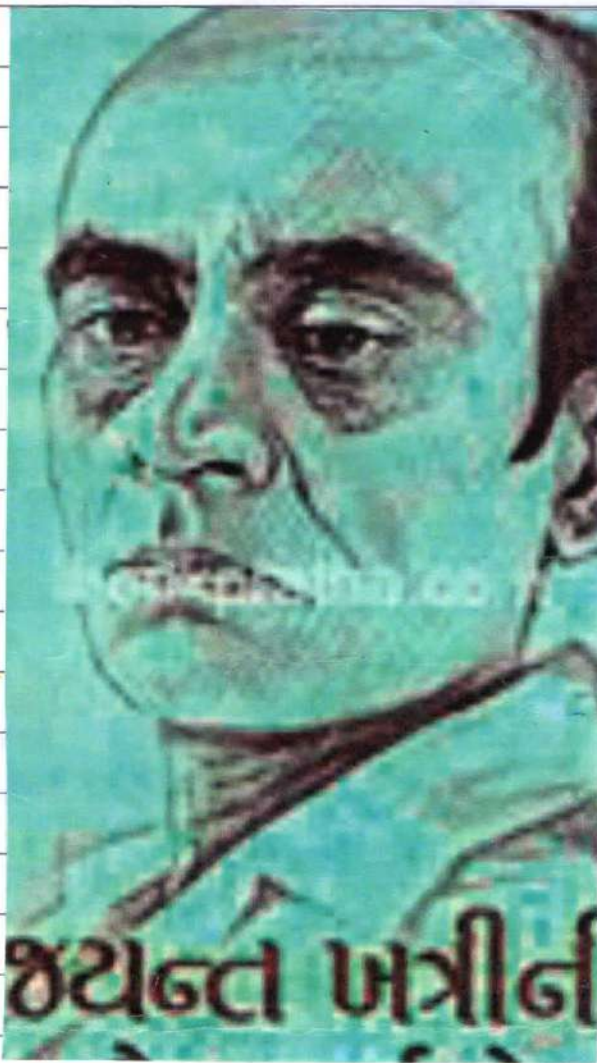


M.P. Patel  
Co-ordinator  
IQAC

HC PRINCIPAL  
S.P. Ganga College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



# લેખકોનો પરિચય



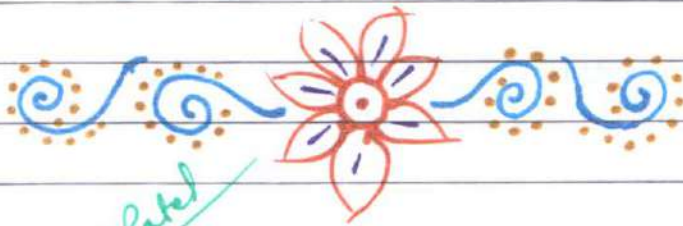
P. Patel  
Coordinator  
QAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Gada College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

લેખક જયન્તિ હીરજી ખત્રીજીનો જન્મ ૧૮-૦૮-૧૯૦૮માં થયો હતો. અને તેમનું મૃત્યુ ૧૯૮૦માં થયું હતું. તેઓ વ્યાવસાયિક ડૉક્ટર હતા. જયન્તિ ખત્રી અરૂંદ કોટિની, મુરેશ વાર્તાકર્તા વ્યાજમન પૂર્વે, ઇલનાદ્રાસ દ્વારા ચિત્રિત વાસ્તાવ્ય સ્પર્શતી અને હજારોમાં વાર્તાઓના સર્જક તરીકે જ્ઞાતિ પામ્યા છે. તેમની વાર્તાઓ



કનેચાની જ્યોતપ્રસ્થાપ આ દિગ્ગી વાર્તાના વ્યક્ત્યવિદ્યાન  
જી કાળના કૃતિપ્રત્યક્ષીની દૃષ્ટિએ પણ ખૂબ મહત્વની છે. હાંત  
રિગીન 'સા... નેપટ, પાજ, સારાન' કનેચાની કૃતિ નિહીશ્વરકા  
જી નાખ્યા પછી વેચાણ પત્રની પૃષ્ઠે છે: 'કહે તો પછી એ કૃતિ નિહીનું  
પું છે? પત્રની વેચાણના માધાના વાળ પસંદગનું ધીમીધી પત્રની  
છે છે: 'એ કૃતિ નિહીનું દીપું છે? - આ પ્રશ્ન એ જ મળી  
ચલું ક્રોધ છે! નિર્મમ નિયતિ આમ જૂજના અને ત્રણી ગિરાણા  
વેચાણ સુધી દાખડી કુર્ચા પછી અંતે પસંદ પામના માનવીની  
પરજ કુદકાનાનું આ વાળેમાં કાપકા અને કુલાકીય સ્વચ્છતાપ્રવૃત્તિ  
માનિયાચીન રિગી ભાવકની વેચીન પત્રની મૂકે તદ્દ મર્મવેદક છે.



*M. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
V/C PRINCIPAL  
S.B. Ganga College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



કોના સોહીનું ટીચુ", છે." વ્યા વાચ્ય કોણે બોલે છે?  
વ્યા વાચ્ય બેચર બોલે છે.

બેચરને કોણે વર્ષની જલે વાઈ હતી?  
બેચરને આઠા પાંચ વર્ષની જલે વાઈ હતી.

લિમાં બેચરને કું કહિને સંબોદે છે?  
લિમાં બેચરને કાકા કહિને સંબોદે છે.

લોહિનું ટીચુ" વાતના પિતા - પુત્રના નામ જણાવે?  
લોહિનું ટીચુ" વાતના પિતા - પુત્રના ના નામ બેચર  
ને કહેશે છે.



NJPatel  
Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Gerda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



Page

Date

5/2/19

નામ : ભીલાત આર્મિકા અસતમ

F. Y. B. A

Sem = 2

R.N = 374

વિષય = ગુજરાતી પંચર = 3

\* ગીતનું સાહિત્ય સ્વરૂપ સ્વરૂપ ઉચી \*

*M. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

HC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



## ગીતનાં મુખ્ય અંગો :-

શાબ્દિક, રસપુદ્ગત અને વિષય ત્રિપુલ્લ  
એ પ્રતિનિધિ મુદ્દરમુ મુખ્ય અંગો ગણાવે છે.  
ગીતનાં અંદર શાબ્દિક તથા અને તાલના  
આધારે રચાય છે. આપણાં ભિક્ષુકીતિ, ભજન,  
ગરબા, ગરબી, રામ આદિ ગીતપ્રકારોમાં  
તથા અને તાલ આવે છે. તેની રચના  
કથારિક માત્રમળ દંદીમાં ની કથારિક પંચરના  
ઢાળોમાં થતી હોય છે. તાલ તેમાં મહત્વનું  
રચના ભાગવે છે. ગીતની દરેક ઉર્મિકાવ્યની  
જેમ નાની હોય છે. પરંતુ જેમ ઉર્મિકાવ્યનું  
ટૂંકાણ તેના વિષય અને તેના પર્ચાપ વિકાસ  
પર આધારિત છે, તેમ ગીતમાં પણ છે.  
ગીતની ત્રિપુલ્લગીતિને આપણા પ્રાચીનયુગ  
આદિ મૂળભૂત અંગે છે. ત્યારે બધાં જ  
ઉર્મિકાવ્યો ગીતસ્વરૂપે જે રચાયાં છે. મુદ્દરને  
અભાવે કાવ્યની આસ્વાદ ગાન અને સ્વર  
દ્વારા જ થતી. અર્થને વિષયની માંડણી અને  
તેના વિકાસની વિશિષ્ટ રીતની આવશ્યકતા  
ભેલી થઈ. જેમ જેમ કાવ્ય અંભળાતું મથ  
તેમ તેમ ક્રિતાના રિત પર તેના અંકુરો  
અપર રીતે અંકાઈ મથ. આ ત્રિપુલ્લગીતિને  
કેટલાંક આગવા મજાળી છે, જેના અભાવે  
રચના ગીતત્વ પ્રાપ્ત ન કરે એ મજાળી  
મીઈએ.



વિષય દૃષ્ટિએ જેમ ગીતોની વિચાર ક્યો તેમ હાળ અને સ્વરૂપ પ્રમાણે પણ તેની વિચાર ક્ષેત્ર શકાય. આપણાં પદ , ભજન , ગરબા-ગરબી , દીપા અને રામ , ઈત્યાદિ ગીતનાં વિવિધ સ્વરૂપો પણ હોય છે. જુદા જુદા હાળ-ભય ની આપણી ગીતરચનાઓને વિવિધતા આપવામાં વિષય અને સ્વરૂપના કાળા જેટલી જ કાળા છે. કોઈપણ ઉત્તમ કાવ્યમાં હોવી એઈએ તેવી દ્યનિશક્તિ ગીતમાં પણ હોવી એઈએ. તેના અભાવે ગીત કુલ અંગીતની દિકલ તાકડીથી કબું વિશેષત્વ પાળ ક્ષેત્રે નહીં. ગીત વિશ્વની આરાતી વિચારના પર્થોત્ત ગળી અહીં વિશ્લેષ.

*R.P. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

H.C. PRINCIPAL  
S.B. Gadhia College (Jr) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVARRI



F.Y. B.A. Sem-1

ગુજરાતી વાર્તા સૃષ્ટિ પેપર-2

વાર્તા :- ભૌંડીની સગાઈ

લેખક :- દશિર પેટલીકર

Group Discussion

Roll.No.

Contribution

✓ 42

મુખ્ય પાત્રો

✓ 49

કથાવસ્તુ

✓ 50

ટૂંકા પ્રશ્નો

✓ 107

વિષય વસ્તુ

✓ 108

વક્તા





‘જીવન પ્લાતર કુલા’માં માનતા પેટલીકરની ફરલીક વાર્તાઓ લેખકી છે, તેમ છતાં ‘લોદીની સગાઈ’, ‘દુઃખની પાંચનાં’, ‘મધુરાં સ્વપ્નાં’, ‘અનુભુતી’ જેવી વાર્તાઓમાં સૂક્ષ્મ સવિસ્તર તેમજ વાસ્તવિક અને કળાત્મક સૂક્ષ્મ ઘણે બધે આલેખન તેમની પ્રત્યાયક સર્ગશક્તિનું દ્યોતક છે.

જન્મથી જ ગાંડી બોદેકની વચની દીકરી મંગુને ગાંડાની હિંમતમાં મૂકી આપવાની ગામલીકની અને મોટી દીકરીની સલાહ સારી હોવા છતાં અમરતકાકીને ગળે ઊતરતી નથી, તેનું મુખ્ય કારણ એ છે કે પહેલે સગી મા થઈને એ મંગુની આકરી ન કરી શકે તો ‘દવાખાનાવાળાને ચી સાગડગી હોય’ તેમની દાદાએ ‘દીકરા કમાતા-ધમાતા હોય, દીકરી સાસરે દીકરાની ખાતે ફસતી હોય, ત્યારે દુ મા પતી જઈ એનો કંઈ અરથ નથી મંગુની સાચી માવની રહે ત્યારે જ મારી લોદીની સગાઈ પ્યરી. પણ અગામની એક ગાંડી દીકરી કુસુમની દવાખાનાની સારવારથી સારું થઈ ગયું ત્યારે એની પાસેથી દવાખાનાનાં નર્સો- દાકતરોનાં વર્તન એને પૂછીને ચોક્કસાઈે કર્યા પછી તેમના મનમાં દાકતરો- નર્સો વિશે પકી ગયેલી ગાંઠ ઊઝલી જવાથી તેમણે મંગુને દવાખાને મૂકવાનો નિર્ણય કર્યો, એ ઘટનાથી વાર્તાના પટ્ટામાં એક નિર્ણાયક વળાંક આવ્યો છે.

આગાતરી જરૂરી તૈયારી કરીને દીકરાને સાથે લઈ લે મંગુને દવાખાને લઈ આવ્યો છે. ત્યાં નર્સો- દાકતરોનું સમત્વાયુક્ત વર્તન સગી આંખે જોવા પછી અસ્સ્ અમરતકાકીનો જીવ દેઈ બેસી છે. તેમ છતાં દાકતરને મંગુને ખાવા-પીવાની ટેવ અંગે તે ખાસ સૂચના આપે છે. ઘર પાછા ફરતાં મુનમાં તેમને રડતાં મોઢું એક રહી પૂછે છે :



સાચી જાણકારી 'સોડીની સગાઈ' મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ અંતર આવી દેખાઈ છે. આ વાર્તામાં અમરતકાકી ના વાતસલ્યનું અંગુ મંગુ જે નાનપણથી અપરિચિત મગજની છે. તેની નિઃસ્વાર્થ કોમલતાને જાણે આશાવાદની વાતનું અભિલેખન કરવામાં આવ્યું છે. જ્યારે તેને ગાંડાની દોસ્તિયતમાં મૂકવાની વાત કરવામાં આવે છે ત્યારે તેનું દુઃખ વીધાઈ જાય છે. જ્યારે વાર્તાના અંતમાં મંગુ જાણે અમરતકાકી અંકે થઈ ગયા હોય જ્યારે અસ્પષ્ટતાસર જાય છે.

પુત્રીના ગાંડપણની નિમિત્ત બનાવી અંકે માન। દુઃખ કમળના દલેદળને અત્યંત નમકત પૂર્વક 'ઈશ્વર પેલીકરે' જુલું કરી દીધું છે. આ વાર્તામાં 'મા લે માં' બીજા પગડા ના 'વા' કવિત સાર્થક થાય છે'.

*મોહન*  
Co-ordinator  
IQAC



I/C PRINCIPAL  
S.B. Gorda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



# એમજીઆઈઓએન

ટર્મ પેપર

શૈક્ષણિક વર્ષ: ૨૦૧૮-૧૯

સોનાલબેન એન.બોયા

શોલ શાંખાદ: ૯

એમ. એ. એમેલ્ટર: ૪

વિષય: ગુજરાતી

વિષયાંગ: ડૉ. પ્રભોદ પંડિત

માર્ગદર્શકનું નામ: ડૉ. આશા મેમ

Co-ordinator  
IQAC

IC PRINCIPAL  
S.B.Garda College (Arts) &  
P.K.Patel College of Com.  
NAVSARI



## ડૉ. પ્રબોધપંડિતનું આદેશકૃતિ પ્રદાન :-

પ્રબોધિભાઈએ ગુજરાતી, અંગ્રેજી અને અંગ્રેજી ભાષામાં, ગ્વાલિયર કોલેજમાં ઉપજીત અને નિર્મલગણી ગુણી, ૪૪૪૨ વસનનું આદેશનું, હિયરાજ અને કાવ્ય નમીદ જીવી વ્યાખ્યાનભાષાઓમાં વ્યાખ્યાની આદેશો, આ વ્યાખ્યાની નિર્મલ બધેલા ક્ષણોમાં લેખનની ફેલ શ્રુત ઉપે શુદ્ધાં શુદ્ધાં આગવિકામાં લેખી લખ્યાં અને ભારત સરકાર ત્રિજ ન જ ગ્વાલિયર યુનિવર્સિટીનાં નિર્મલગણી ક્ષણોમાં અને ભારતી નીચેના પુસ્તકો લખ્યાં છે.

**પુસ્તકો**

### \* ગુજરાતી

- 'પ્રાકૃત ભાષા' (૧૯૫૪)
- 'ગુજરાતી ભાષાનું હાનિકારક અને હાનિચરિત્ત' (૧૯૬૬)
- 'ભાષાગ્વિજ્ઞાનના અવલોકનના આત્મચરિત્ત' (૧૯૭૩)



## સંદર્ભ સૂચિ

૧. ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસ  
ગ્રંથ - ૬  
ગાંધીયુગીન - અનુગાંધીયુગીન ગાયકર્ણકી  
ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અમદાવાદ
૨. ડૉ. પ્રભોદિ પંડિત ગુજરાતી ગ્રંથકાશ  
ક્રીડા - ૨ ડૉ. શાંતલાલ આચારી  
કુમકુમ પ્રકાશન ગાંધીચોક  
અમદાવાદ ૩૮૦૦૦૧
૩. ભાષાવિજ્ઞાન (સંસ્કૃતી પ્રજ્ઞાતરી)  
લિપિ: પ્રા. ગન્ધર્વશંકર લાલશંકર પંડ્યા  
[અધ્યતન અમૃતસર : (૨૦૧૬ - ૨૦૧૭)]  
ન્યૂ પોપ્યુલર પ્રકાશન, ગુરુલ

૪. [www.pavbodhpandit.in](http://www.pavbodhpandit.in)

*Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

PRINCIPAL  
S.B. Gorda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



**ARTICLES  
WRITTEN  
BY  
THE STUDENTS  
IN  
COLLEGE  
GARDIAN**



## અનુક્રમણિકા

| ક્રમ | કૃતિ                                                                      | કર્તા                           | પૃષ્ઠ |
|------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------|
| ૧    | સંપાદકીય : 'શિક્ષણ પધ્ધતિમાં નૂતનતા અનિવાર્ય'                             | પ્રા. ડૉ. મહાવીરસિંહ ગોહિલ      | ૧     |
| ૨    | ઈન્ચાર્જ આચાર્યની કલમે                                                    | ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર          | ૨     |
| ૩    | જનરલ સેક્રેટરીનો અહેવાલ                                                   | હરેશ ભરવાડ                      | ૩     |
| ૪    | શૈક્ષણિક સ્ટાફની સિધ્ધિ : ૨૦૧૯-૨૦૨૦                                       | ---                             | ૪     |
| ૫    | સુખી જીવન                                                                 | પ્રા. નટુભાઈ ગામીત              | ૫     |
| ૬    | પેરન્ટ બોડી ઓફ ગાર્ડ કોલેજ ટ્રસ્ટ                                         | ---                             | ૬     |
| ૭    | ગવર્નીંગ બોડી મેમ્બર્સ                                                    | ---                             | ૭     |
| ૮    | ઈન્ચાર્જ આચાર્યનો ફોટો                                                    | ---                             | ૮     |
| ૯    | સ્ટુડન્ટસ કાઉન્સિલના હોદ્દેદારો                                           | ---                             | ૯     |
| ૧૦   | શૈક્ષણિક સ્ટાફ                                                            | ---                             | ૧૦    |
| ૧૧   | વહિવટી સ્ટાફ                                                              | ---                             | ૧૧    |
| ૧૨   | સ્ટુડન્ટસ કાઉન્સિલ સમિતિ                                                  | ---                             | ૧૨    |
| ૧૩   | સપ્તધારા ૨૦૧૯-૨૦ ની વિવિધ ધારાના અધ્યક્ષો અને તેના સહ અધ્યક્ષો            | ---                             | ૧૩    |
| ૧૪   | વિદ્યાર્થી યુનિયનની વિવિધ સમિતિઓ અને તેના અધ્યક્ષો તેમજ સહ અધ્યક્ષો       | ---                             | ૧૪    |
| ૧૫   | વિદ્યાર્થીની સિધ્ધિ                                                       | ---                             | ૧૫    |
| ૧૬   | One Day National Conclave                                                 | Dr. Radha S. Gautam             | ૧૬    |
| ૧૭   | A Report on the activities organized by Sorabji Eco Club during 2019-2020 | Dr. Radha S. Gautam             | ૧૭    |
| ૧૮   | અજાણ ઇતિહાસ (સંશોધનાત્મક લેખ)                                             | રાજયગુરુ ભાર્ગવ રવિશંકરભાઈ      | ૧૮    |
| ૧૯   | ફોટો ગેલેરી                                                               | ---                             | ૧૯    |
| ૨૦   | 20 Gujarat BN NCC Navsari                                                 | ---                             | ૨૦    |
| ૨૧   | NCC UNIT : 2019-2020                                                      | ---                             | ૨૧    |
| ૨૨   | Drawings                                                                  | ---                             | ૨૨    |
| ૨૩   | ફર્સ્ટ ક્લાસ વિદ્યાર્થીઓની તસ્વીર                                         | ---                             | ૨૩    |
| ૨૪   | કવિતા/ લેખ                                                                | ---                             | ૨૪    |
| ૨૫   | ફર્સ્ટ ક્લાસ ફર્સ્ટ ઈન કોલેજ સ્ટુડન્ટની યાદી                              | ---                             | ૨૫    |
| ૨૬   | સાંસ્કૃતિક સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                       | પ્રા. ડૉ. નેહા હરિયાણી, અધ્યક્ષ | ૨૬    |
| ૨૭   | ડિબેટ સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                            | પ્રા. આર. એફ. પાલ્યા, અધ્યક્ષ   | ૨૭    |
| ૨૮   | જીમખાના સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                          | પ્રા. એચ. જે. પટેલ, અધ્યક્ષ     | ૨૮    |
| ૨૯   | પ્લાનીંગ ફોરમ સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                    | પ્રા. ગામિત એન. એન., અધ્યક્ષ    | ૨૯    |
| ૩૦   | ઉદ્દેશાનો અહેવાલ                                                          | પ્રા. ડૉ. એમ. ડી.ગોહિલ, અધ્યક્ષ | ૩૦    |



## અનુક્રમણિકા

| ક્રમ | કૃતિ                                                           | કર્તા                            | પૃષ્ઠ નં. |
|------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------|
| ૩૧   | SCOPE 2019-20                                                  | Prof. K. R. Desai                | ૧૦૧       |
| ૩૨   | રાષ્ટ્રીય સેવાયોજના (N.S.S.) નો વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ નો વાર્ષિક અહેવાલ | પ્રા. મહેશભાઈ નાયક, અધ્યક્ષ      | ૧૦૨       |
| ૩૩   | એન.સી.સી. નો વાર્ષિક અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                          | લેફ્ટનન્ટ ઇન્ચાર્જ એ. ચૌધરી,     | ૧૦૯       |
| ૩૪   | પ્રવાસ સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                | પ્રા. ડૉ. એ. આર. પટેલ, અધ્યક્ષ   | ૧૧૨       |
| ૩૫   | ગાર્ડ કોલેજમાં મેગા પ્લેસમેન્ટ કેમ્પ યોજાયો                    | ---                              | ૧૧૩       |
| ૩૬   | કારકીર્દી માર્ગદર્શન વ્યાખ્યાન                                 | પ્રા. એમ. સી. નાયક               | ૧૧૪       |
| ૩૭   | સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિ ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                  | પ્રા. એન. એન. ગામિત, અધ્યક્ષ     | ૧૧૫       |
| ૩૮   | જ્ઞાનધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                   | પ્રા. ડૉ. એમ. ડી. ગોહિલ, અધ્યક્ષ | ૧૧૬       |
| ૩૯   | ગીત-સંગીત-નૃત્ય ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                        | પ્રા. કે. આર. દેસાઈ, અધ્યક્ષ     | ૧૧૮       |
| ૪૦   | રંગકલા કૌશલ્ય ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                          | પ્રા. ડૉ. એ. આર. પટેલ, અધ્યક્ષ   | ૧૧૯       |
| ૪૧   | નાટ્યધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                                   | પ્રા. આઈ. એ. ચૌધરી, અધ્યક્ષ      | ૧૨૦       |
| ૪૨   | સામુદાયિક સેવાધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                          | પ્રા. એમ. સી. નાયક, અધ્યક્ષ      | ૧૨૧       |
| ૪૩   | વ્યાયામ-યોગ-ખેલક્રીડાધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૯-૨૦                   | પ્રા. ડૉ. એચ. જે. પટેલ, અધ્યક્ષ  | ૧૨૨       |
| ૪૪   | કલા મહાકુંભ : ૨૦૧૯-૨૦                                          | પ્રા. કે. આર. દેસાઈ, અધ્યક્ષ     | ૧૨૩       |
| ૪૫   | સ્કોલરશિપનું લિસ્ટ                                             | ---                              | ૧૨૪       |

*MJ Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI





## એન.એસ.એસ. દ્વારા માનવ જીવનનું ઘડતર

દર્શન પરમાર  
એસ.વાય.બી.એ.

એન.એસ.એસ. નું આખું નામ "National Service Scheme" છે. તેને ગુજરાતીમાં "રાષ્ટ્રીય સેવા યોજના" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તેમનું પ્રતિક એ કોણાકના સૂર્યમંદિરનું રથચક્રને આધારે રચાયું છે. એન.એસ.એસ. ની સ્થાપના ઇ.સ. ૧૯૫૯માં કરવામાં આવી હતી. આ યોજના કેન્દ્ર સરકારના માનવ સંસાધન મંત્રાલય હેઠળ આવેલી છે. આ યોજનાના દર વર્ષે લાખો વિદ્યાર્થીઓ હોય છે અને પોતાનાથી થતી દેશ તથા સમાજસેવામાં પોતાનું યોગદાન આપે છે. આ યોજનાનાર વ્યક્તિનું સૂત્ર જ હોય છે કે "Not me but You" આ સૂત્રને આધારે જ સર્વે એન.એસ.એસ. સ્વંયસેવકો કાર્ય કરે છે જેમનો અર્થ થાય છે કે, "હું નહીં પણ તમે"

એન.એસ.એસ. માં કરવામાં આવતા કાર્યક્રમોની જો આપણે વાત કરીએ તો અહીં તેમની પ્રવૃત્તિઓની શરૂઆત તો અભિયાનને આધારે કરાવવામાં આવે છે. અને તેના માટે સ્વંયસેવકો પાસે સમગ્ર કોલેજ કેમ્પસની સ્વચ્છતા અંગેનો અભિયાન હોય છે. અને આ કાર્યક્રમની સાથે એન.એસ.એસ. ના પ્રોગ્રામ ઓફિસરો દ્વારા સ્વચ્છતા અંગેની જાગૃતતા અભિયાન હોય છે. અને વોલેન્ટિયરમાં સ્વચ્છતા અંગેના ખોટા ખ્યાલો દૂર કરીને કોઈ કામ નાનું હોતું નથી એવો મત જાગૃત કરવામાં આવે છે. જેથી વિદ્યાર્થી પોતાના શેરી, વિસ્તાર, મહોલ્લામાં રહેતા લોકોને જાગૃત કરીને આ સ્વચ્છ ભારત અભિયાન અંગેની જાગૃતતા લાવવામાં આવે છે. જ્યારે કોલેજ કેમ્પસમાં સ્વચ્છતા અભિયાન ચાલતું હોય છે ત્યારે તે પ્રોગ્રામ ઓફિસરો પણ અભિયાનને આ સ્વચ્છતા અભિયાનમાં જોડાય છે અને તેઓ પણ વોલેન્ટિયરો સાથે કામ કરીને તે પણ તેમની સાથે સમાનતા જાળવે છે. એન.એસ.એસ. ની પહેલી પ્રવૃત્તિ થાય છે.

એન.એસ.એસ. ની બીજી પ્રવૃત્તિમાં કોલેજ કેમ્પસ દ્વારા રક્તદાન શિબીર યોજવામાં આવે છે ત્યારે આ એન.એસ.એસ. ના ઓફિસરો દ્વારા આ રક્તદાન શિબિરમાં આવતા રક્તદાતાઓને રક્ત આપવા માટે ઉત્સાહિત કરે છે અને ત્યારબાદ આ રક્તદાન કેમ્પમાં તેવો તેમના પ્રોગ્રામ ઓફિસર દ્વારા તેમને સોંપવામાં આવતા કાર્યો કરીને તે પોતાની સેવા અર્પિત કરે છે. આ રક્તદાન કર્યા પહેલા જે રક્તદાનાર્થી છે તે વ્યક્તિની નામ નોંધણી તથા તેમને રક્તભરવા બોટલ આપવી તથા તેમને રક્ત આપવા માટે બીજા વોર્ડમાં લઈ જઈ તેમનું લોહી લઈ લીધા બાદ તે વ્યક્તિને ચા-નાસ્તો કરાવી આ સમગ્ર પ્રક્રિયા બાદ તે વ્યક્તિને આપીને તેમને ફરી રક્તદાન કરજો એમ કહી ઉત્સાહિત કરીને મોકલવા સુધીનું સમાન્ય કાર્ય એન.એસ.એસ. ના ઓફિસરો કરે છે અને તે સમય દરમિયાન ડોક્ટરને જોઈતી ચીજ વસ્તુ પણ એન.એસ.એસ. ના વોલેન્ટિયર દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવે છે. આમ, આ રક્તદાનનાં શિબિરમાં અંતે તેઓ પણ પોતાનું રક્તદાન કરીને છૂટા પડે છે. અને આ કાર્યક્રમ દ્વારા એન.એસ.એસ. ના વિદ્યાર્થીમાં દર બે થી ત્રણ મહીને રક્તદાન કરીને પોતાની સેવા આપે છે અને જેના દ્વારા દેશના કે સમાજના લોકોનો જીવ બચી જાય છે. આમ એન.એસ.એસ. દ્વારા અન્ય લોકોને પણ જાગૃત કરવામાં આવે છે, કે જેથી તેઓ પણ રક્તદાન કરીને દેશસેવા અને સમાજસેવામાં પોતાનો ભાગ ભજવે, જ્યારે આપણી કોલેજ દ્વારા રક્તદાન કેમ્પ કરવામાં આવ્યો હતો, કે ૧૦૦ રક્ત ભરેલી બોટલનો લક્ષ્ય નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો હતો પરંતુ તે લક્ષ્યને પાર કરી જઈ ૧૦૦ થી વધુ રક્ત ભરેલી બોટલો આપણી કોલેજ દ્વારા મોકલાવવામાં આવી હતી.



ત્યારબાદ એન.એસ.એસ. દ્વારા એક કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ કેમ્પમાં જોડાનાર વિદ્યાર્થીઓને જાણવામાં આવે છે. અને ત્યાં તેમનો એક એન.એસ.એસ. શિબિર યોજવામાં આવે છે, અને આ શિબિરમાં આવનાર વિદ્યાર્થીઓનું નિર્ધારિત કરેલા સમય અનુસાર દેશ સેવા તથા સમાજસેવા, લોકજાગૃતિ જેવા વિવિધ પ્રકારના કાર્યક્રમો કરવામાં આવે છે. એન.એસ.એસ. શિબિરએ અંતરીયાળ ગામડાઓમાં યોજાય છે. ત્યાં એન.એસ.એસ. ના વિદ્યાર્થીને કુલ સાત દિવસ રહેવા પડે છે. આ સાત દિવસ દરમિયાન તેઓ દ્વારા આ અંતરિયાળ ગામડાના લોકોને સ્વચ્છતા, સ્વાસ્થ્ય, અંધશ્રદ્ધા, શિક્ષણ અને ટેકનોલોજી જેવા વિવિધ પ્રકારના વિષયો વિષે તેમનામાં જાગૃતતા લાવવામાં આવે છે. આ વાર્ષિક શિબિરમાં જોડાનાર વિદ્યાર્થીઓ માત્ર એક જ સૂત્ર હોય છે. “હું નહીં પણ તમે” આમ આ સૂત્રને આધારે દરેક વિદ્યાર્થી કાર્યકરતા હોય છે. આમ આ સૂત્રને લોકો એ શહેરી લોકો કરતા ઓછી સુખ સુવિધામાં પોતાનું જીવન ગાળતા હોવા છતાં તેઓ જ્યારે રાત્રે પોતાના ઘરમાં સુતી જાય ત્યારે તેમને ખૂબ જ ઓછા સમયમાં ઘસઘસાટ ઊંઘ આવે છે. પરંતુ શહેરી લોકોએ કાર્ય કરવા છતાં તેમને રાત્રે ઊંઘની ઓછી પડે છે. શા માટે આવું ? તેનું માત્ર એક જ કારણ જે શ્રમકાર્ય. એન.એસ.એસ. માં વિદ્યાર્થીઓ પાસે થોડું શ્રમકાર્ય પડે છે આવે છે. જેથી કરીને તેઓ પોતાની શારીરિક સ્વસ્થતા જાળવી શકે છે. ત્યાર બાદ આ શિબિરમાં વોલેન્ટિયરો પોતાની આપવામાં આવે છે અને તેઓને ફાસ્ટફૂડ વિષે સમજ આપવામાં આવે છે. અને જેથી કરીને વિદ્યાર્થીઓને રોજ સ્વચ્છ ઊઠવાની ટેવ પાડવામાં આવે છે. આમ એક સારામાં સારી દિનચર્યાનું આયોજન અહીં આવનાર વોલેન્ટિયરો આચરે છે. તેમના ઘરે પણ તેમનું આચરણ કરે તો તેઓ પોતાના સમયનું યોગ્ય સંકલન કરી શકશે અને તેઓ પોતાને સામાજિક કોઈપણ કાર્યમાં તેમનો ભાગ માનીને તે કોઈ પણ કાર્યમાં કાર્યરત થશે અને તે તેમનું કાર્ય સંચાલન પણ કરી શકશે.

આ શિબિરમાં માત્ર શ્રમ કાર્ય જ કરવામાં આવતું નથી. પરંતુ જીવન જરૂરિયાત ભાથું મળી રહે તેવા કાર્યક્રમો આયોજિત કરીને દ્વારા યોજવામાં આવે છે, જેની અંતર્ગત સમગ્ર ગુજરાત તથા છેક મુંબઈથી વક્તાઓને બોલાવવામાં આવે છે. દ્વારા જ્ઞાનનો ભંડાર વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે વહેંચવામાં આવે છે અને તેમની સિધ્ધિઓ માટે તેમણે વેઠેલી વિવિધ પ્રકારની સમસ્યાઓ પણ તે વાત કરે છે. તથા તેમના દ્વારા જેઓ જે તે ક્ષેત્રે ખ્યાતિ પામ્યા હોય તેમના વિષેની માહિતી આ વિદ્યાર્થીઓને આ ભાષણ દરમિયાન વહેંચવામાં આવે છે અને તેઓ દ્વારા એવા સૂત્રો આપવામાં આવે છે. દા.ત. પહેલા શ્રમ પછી શિક્ષણ વિવિધ પ્રકારના સૂત્રો આપીને શ્રમનું મહત્વ જણાવવામાં આવે છે અને તેને જે કંઈપણ કમાવ તેમાંથી તમારે અમુક ટકા દાન કરવું જોઈએ એમ જણાવવામાં આવે છે. આમ, એક વિદ્યાર્થી તરીકે આવેલો વિદ્યાર્થીએ સમાજમાં નામના કમાવી કીયા કરવાની છે તેમના વિવિધ પ્રકારના પથ પર પ્રકાશ પાડીને દેખાડવામાં આ એન.એસ.એસ. નો વાર્ષિક શિબિર ખૂબ જ છે અને તે શિબિર કરનાર વિદ્યાર્થીમાં વિવિધ પ્રકારના ગુણો પ્રદાન કરવામાં આવે છે.

આ એન.એસ.એસ. ના વાર્ષિક શિબિરમાં આવનારા વિદ્યાર્થીઓ જ્ઞાતિ-જાતિના ભેદ ભૂલીને તેઓ એક સાથે તેમની સાથે રહીને વ્યક્તિ બીજી વ્યક્તિ પ્રત્યેના રહેલા પૂર્વગ્રહોને દૂર કરે છે. અને તેમના સાથે હળી મળીને રહેતા થાય છે. આ એન.એસ.એસ. ના શિબિરમાં વ્યક્તિમાં ભાઈચારો વધે છે અને તે નિઃસંકોચ પોતાની વાતો પોતાના મિત્રોને વહેંચી શકે તેમના જ કારણે વ્યક્તિ ક્ષેત્રનું જેવા મોટા રોગના શિકાર થતા બચી જાય છે.

આ કેમ્પ દ્વારા વ્યક્તિમાં લઘુતાગ્રંથિને દૂર કરીને તેનામાં સારો વિકાસ કરવામાં આવે છે. તે માટે તે વોલેન્ટિયરો લઘુતાગ્રંથિ વધારે હોય તેમને બાકી બધા વિદ્યાર્થીની સામે ઊભો રાખવામાં આવે છે અને તેમને પોતાની ઓળખ આપવામાં આવે છે.



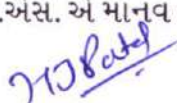
આમ પ્રથમ વખત ઘણા સમૂહ વચ્ચે આ વિદ્યાર્થી બોલે એટલે ત્યારબાદ તેમનામાં રહેલી લઘુતાગ્રંથિ ધીમે ધીમે ઓછી થતી જાય છે અને સમય જતા તે વ્યક્તિ અન્ય વ્યક્તિ સામે બોલે છે અને તે પહેલા માત્ર બે વ્યક્તિ વચ્ચે પણ બોલવામાં સંકોચ અનુભવતા વ્યક્તિ નિસંકોચ ૧૦૦ વ્યક્તિ વચ્ચે બોલી શકે એટલી હદે આની અસર જોવા મળે છે. અને તેમના જ કારણે વ્યક્તિમાં સ્વચ્છતાનો વિકાસ થાય છે અને તે એક પ્રખર વક્તા બની શકે છે.

આમ એન.એસ.એસ. નો વાર્ષિક શિબિર એ વ્યક્તિને સામાજિક રીતે, આર્થિક રીતે અને એક સારા નાગરિક તરીકેનું ઘડતર કરવાનું છે. જ્યાં જ અગત્યનો ભાગ ભજવે છે અને વ્યક્તિના જીવનમાં આવનારી વિવિધ પ્રકારની સામાજિક, આર્થિક અને માનસિક સમસ્યાઓ કેવી રીતે પોતાની જાતને ટકાવી રાખીને તથા તે સમસ્યાનો ઉકેલ લાવશે તે વિવિધ પ્રકારની પદ્ધતિ એન.એસ.એસ. ના શિબિર દરમ્યાન શીખવાડવામાં આવે છે. અને એ કેમ્પમાં એક દિવસ આંખના મોતિયાના ઓપરેશન ફી માં કરી આપવામાં આવે છે અને તે વખતે જેમને દ્રષ્ટિ મળે અને ત્યારે તેમના અંતરાત્મા દ્વારા મળતા આશીર્વાદ તે કહે છે કે ભગવાન તમારું ભલું કરે છે અને તે દ્વારા તેના મો માંથી નીકળેલા આવા વાક્યથી આ કેમ્પ સુંદર બને છે.

આમ, એન.એસ.એસ. ની વિવિધ પ્રવૃત્તિ દ્વારા વ્યક્તિમાં દેશ માટે તથા પોતાના સમાજ માટે ની સેવાના કાર્યમાં અગ્રિમતા આવે છે. ગુણોનો વિકાસ કરવામાં આવે છે. જેથી વ્યક્તિના જીવનમાં આવનારી સામાજિક, માનસિક અને શારીરિક સમસ્યાને તે સમજી શકે. તેવા ગુણોનો પણ અહીં વિકાસ કરવામાં આવે છે.

એન.એસ.એસ. દ્વારા સામાજિક, આર્થિક અને માનસિક આ ત્રણેય રીતે વ્યક્તિનો વિકાસ કરવામાં આવે છે. જેથી વ્યક્તિના જીવનમાં આવેલી કોઈ પણ સમસ્યાને તે સામાન્ય રીતે દૂર કરી શકે.

આમ, એન.એસ.એસ. એ માનવ તરીકેનું સાચા અર્થમાં ઘડતર કરતી એક માતૃ સંસ્થા છે.

  
Co-ordinator  
IQAC



ગાંધી

  
I/C PRINCIPAL  
S.B.Garda College (Arts) &  
P.K.Patel College of Com.  
KAVSARI

કણ કણમાં વિદ્યમાન છે ગાંધી,  
ભારતનું સ્વાભિમાન છે ગાંધી.

સ્વચ્છ ભારતનું સપનું સેવી,  
સત્યનિષ્ઠ મહાન છે ગાંધી.

અંગ્રેજો તો માફી માંગતા,  
એવો તારો પડકાર છે ગાંધી.

પ્રખર વક્તાનો સાગર ગાંધી,  
અભિમાનતો લેશમાત્ર ન ગાંધી.

હિંસા સામે પ્રહાર છે, ગાંધી,  
અખિલ ગીતાનો સાર છે ગાંધી.

સદાચારથી યુક્ત છે ગાંધી,  
વાસનાથી મુક્ત છે ગાંધી.

સામે કર્યો ના વાર તે ગાંધી,  
ગોરાઓ એ ખાધો માર રે ગાંધી.

આવ્યો બસ વિચાર છે ગાંધી,  
ના માની તું એ હાર રે ગાંધી.

અંતે રામના શરણે સાંધી,  
કર્યું મુક્ત ભારત તે ગાંધી.

દડિયા જૈમિન બી.  
એફ.વાય.બી.કોમ.



## મહિલા સશક્તિકરણ

સૂરતી કોમલ રાજેન્દ્ર  
ટી.વાય.બી.કેમ.સે.

ગુગલમાં તમે જેવું Women empowerment લખો એટલે તરત જ જવાબ મળશે કે "Social women Empowerment is a critical aspect of social empowerment of women is the promotion of gender equality. Gender equality implies a society a society in which women and men enjoy the same opportunities. Outcomes rights and obligations in all spheres of life." અર્થાત "મહિલા સશક્તિકરણ એ સ્ત્રીઓ ની જાતિ સમાનતા માટે પ્રોત્સાહન પૂરું પાડવા સામાજિક સશક્તિકરણ નું એક જટિલ પાસું છે. જાતે સમાનતા એ એક એવા સમાજનું સૂચન કરે છે કે જેમાં જીવનનાં દરેક ક્ષેત્રોમાં સ્ત્રી અને પુરુષ એક સમાન તકો, પરિણામો, નિયમો અને જવાબદારીઓનો સંપૂર્ણપણે આનંદ મેળવે."

ટૂંકમાં કહીએ તો મહિલા સશક્તિકરણ એટલે સ્ત્રીઓને પુરુષની જેમ જ સમાજનાં દરેક હક્કને, સન્માન, હિસ્સા પરિણામ કે પછી સમાજ જવાબદારી અપાવતું એક સામાજિક અભિયાન રોજ જ આપણે છાપામાં, ટેલિવિઝનમાં કે સોશિયલ મિડિયામાં WOMEN EMPOWERMENT વિષે કોઈને કોઈ સમાચાર વાંચતા જોતા કે સાંભળતા હોઈએ છીએ, પરંતુ આપણે જોવા ખાતર જોઈ લેતા હોઈએ છીએ કારણ કે અંતે તો આપણે પણ પુરુષ જ છીએ ને... ! પરંતુ શું આપણે ક્યારેય વિચાર કર્યો છે કે સમાજ ને નારી સશક્તિકરણનું આ અભિયાન ચલાવવાની જરૂર કેમ પડી ? દેશમાં, વિશ્વભરમાં સશક્તિકરણ માટેના અનેક અભિયાનો ચલાવાય છે. કેમ સરકાર કે ન્યાયાલય સ્ત્રીઓ પર થતાં અત્યાચારો પ્રત્યે અપનાવતાં થઈ ગયા છે ? ના બિલકુલ નહિ ! કારણ કે પુરુષપ્રધાન દેશોમાં સ્ત્રીઓનાં વિચાર કોણ કરે ભાઈ ! એક તો દુનિયામાં કામ હોય એમાં સ્ત્રીઓનાં અધિકારો વિષે કોણ વાત કરે... ! સ્ત્રીઓ ચંદ્ર પર ભલે ને પહોંચી જાય પણ છે તો પગની જૂતી એવું વિચારતા અભણ અને અભદ્ર પુરુષોને કોણ સમજાવે... !

નારીનાં સન્માન માટે તેમનાં અધિકારો માટે, અને તેમનાં પોતાનાં આત્મગૌરવ માટે થઈ ને સમાજનાં સશક્તિકરણનાં પ્રયાસો ચાલુ થયાં છે. પરંતુ ક્યા અધિકારો ? ક્યાં નિયમો ? કઈ તકો ? અને કઈ જવાબદારીઓ ?

સ્ત્રીએ ભગવાને બનાવેલી સુંદર રચનાઓ માની એક અપ્રતિમ રચના છે. નારી વગરતો આ સમાજની કલ્પના શકે. જો નારી નાં હોય તો પુરુષનો જન્મ જ શક્ય નથી. નારી એ તો ઘર, પરિવાર અને સમાજનું એક અભિન્ન અંગ હોવા સાથે તેનું ગૌરવ પણ છે. સદીઓથી નારી "મા" ના સર્વોચ્ચ સ્થાન પર બિરાજે છે અને હંમેશાં તેનું સ્થાન સર્વોચ્ચ જ રહેશે. સમાજના દરેક પુરુષો અભણ કે અભદ્ર નથી. ઘણાં પુરુષો એવાં છે જે સ્ત્રીઓનાં સન્માનની કદર કરે છે અને તેમને પ્રિય પ્રદાન કરે છે અને સમાજનાં આવાજ બહાદુર અને સમજું લોકો સ્ત્રીઓને પુરુષ સમોવડી બનાવવામાં અને પુરુષનાં ખાતર મેળવીને આગળ વધવામાં મદદ કરે છે.

આજે સ્ત્રી સમાજનું એક અભિન્ન અંગ હોવાં છતાં પણ તે હંમેશાં સમાજનાં દૂષણોનો ભોગ બનતી રહી છે. જુલમ, દહેજ, સાસરિયાઓનો ત્રાસ, પોતાના અત્યાચાર, અસામાજિક તત્વો દ્વારા છેડછાડ અને બળાત્કાર જેવાં ઘણાં દૂષણો સામે સ્ત્રીઓ દરેક દીકરી, બેન, વહુ, પત્ની કે માતા અવારનવાર બાથ ભીડતીજ રહે છે. અરે ઘણાં શહેરો કે ગામડાંઓ તો એવાં છે કે જ્યાં સ્ત્રી ઘરની બહાર નીકળતાં ડરે છે તો ક્યાંક તો ઘરમાં ઘુસીને અત્યાચાર કરનારાઓ પણ સમાજમાં ઓછાં નથી... ! દુનિયામાં



જો સ્ત્રીઓને માત્ર એક ઘરકામ કરતું મશીન અને બાળકોને જન્મ આપવાનું મશીન સમજે છે. તેમને લાગે છે કે જો સ્ત્રીઓ કામ કરવા લાગશે તો અમારી મર્દાનગી નું શું ? પરંતુ એ લોકોને ખબર નથી કે આજના આ યુગમાં જો તમે સ્ત્રીઓને સન્માન અને સન્માન આપશો તો તમને સાચેજ મર્દ સમજશે. દહેજ માટે દીકરા સાથે મળીને વહુઓ પર અત્યાચાર કરતી સ્ત્રીઓને સન્માન કે જે વહુ પર તે અત્યાચાર કરે છે તેને જો તે યોગ્ય રીતે પ્રેમ આપે તો જ તેજ વહુ તેની દીકરી કરતાં પણ વધુ પ્રેમ કરે છે. દીકરીને દૂધપીતી કરીને દીકરાની આશા રાખતા પરિવારોને શું ખબર કે ઘરમાં લક્ષ્મીજી બનીને આવતી હોય છે તેમજ પાપનું સ્વમાન બનીને જન્મ લેતી હોય છે, દીકરીઓ ! અને આજ દીકરીઓ આગળ વધીને પુરુષના ખભા સાથે સમાજમાં પોતાનું અને પરિવાર તેમજ દેશનું નામ રોશન કરે તેને જ સાચા અર્થમાં નારી સશક્તિકરણ કહેવાય છે.

કોઈ જરૂર પડી મહિલા સશક્તિકરણ અભિયાનની ? પહેલાં એવું માનવામાં આવતું હતું કે સ્ત્રીઓને હંમેશાં પુરુષનાં પાછળ પડે છે. સ્ત્રીઓને પોતાના મનથી કોઈ પણ કામ કરવા નહોતું દેવાતું, સ્ત્રીઓને માત્ર ઉપભોગનું સાધન ગણીને તેમનું અપમાન કરવામાં આવતું, પરંતુ જ્યારથી સ્ત્રીઓ શિક્ષણમાં આગળ વધવા લાગી તેમ તેમ આવાં રાક્ષસી વિચારો અને ધીમે-ધીમે સ્ત્રીઓ પણ પુરુષની જેમ જ સમાજમાં આગળ આવતી ગઈ, પણ હજી દુનિયામાં ઘણા એવા વિસ્તારો છે, જ્યાં સ્ત્રીઓની હાલત કફોડી છે. તેમની પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લઈને, તેમનાં અધિકારો અને સન્માનને ધ્યાનમાં રાખીને જ મહિલા સશક્તિકરણ અભિયાનની શરૂઆત થઈ. નારી સશક્તિકરણમાં ઘણાં એવાં અસામાજિક મુદ્દાઓ જેવાં કે યૌન અત્યાચાર, ઘરેલું હિંસા, દહેજ પ્રથા, નોકરી અથવા કામનાં સ્થળો પર શારીરિક છેડછાડ, પરદા પ્રથા, લગ્ન પછી પતિ દ્વારા શારીરિક અત્યાચાર અને ભ્રુણ હત્યા વગેરેને આવરી લેવામાં આવ્યાં છે અને આ અભિયાન દ્વારા એમાંથી કોઈ પણ ઘટનાનો અંત દરેક મહિલાને યોગ્ય ન્યાય અપાય છે અને તેને સમાજ યોગ્ય સન્માન અપાવવા માટેનાં પૂરતાં પ્રયાસો કરાય છે.

જ્યારેલાલ નહેરુજી એ કહ્યું છે કે “કોઈ પણ દેશની સ્થિતિનો અંદાજ તે દેશની મહિલાઓની સ્થિતિ જોઈને મેળવી શકાય છે” અને ખરેખર એવું જ છે. આજે મહિલાઓ દરેક ક્ષેત્રમાં પોતાનું મહત્વનું યોગદાન આપી રહી છે. કલ્પના ચાવલા હોય કે સચીવ, ગીતા ફોગટ હોય કે ચંદા કોચર, પ્રિયંકા ચોપરા હોય કે છાંવ રાજાવત દરેક સ્ત્રીઓ એ પોતાનાં ક્ષેત્રમાં સારું એવું યોગદાન આપેલું છે. આવી બીજી ઘણી મહાન સ્ત્રીઓ ભારત તેમજ દુનિયામાં પોતાના નામનો ડંકો વગાડી રહી છે.

સત્તીવાર વિચાર કરતા એવું લાગે છે કે, નારી શક્તિને નબળી પાડવામાં ઘરનાં સભ્યોનો, સમાજનો કે પછી તેના સભ્યોનાં વાતાવરણનો પણ ફાળો હોય છે. સ્ત્રી જ્યારે બાળક હોય છે ત્યારથી જ કુટુંબ કે સમાજ તેને એક સ્ત્રી હોવાનો અહેસાસ કરાવે પગલે કરાવતાં જ રહે છે, અને આવા તો અવારનવાર આપણને આવાં વાક્યો સંભળાતા જ રહે છે કે “તું છોકરી છે, તને જેમ શું કામ વર્તન કરે છે. તને ભણાવીને શું કામ, કાલે ઊઠીને એને તો સાસરે જઈને રસોડું જ સંભાળવાનું છે ને. અથવા તો એટલે પૈસા તો ભેગાં કરવા જ પડશે ને લગ્ન વખતે દહેજ પણ તો આપવું પડશે ને. !” આવાં વાતાવરણમાં રહી રહીને સ્ત્રી જ પોતાને નબળી માનવા લાગે છે. આગળ જતાં તેનું માનસ એ જ રીતે ઘડાય છે કે હું પોતે સ્ત્રી છું અને હું કંઈજના કરી શકું. તે જ્યારે આ વિચારધારામાંથી બહાર આવશે અને પોતાનાં અધિકારોની જાણકારી મેળવીને તે મુજબ આગળ વધશે ત્યારે જ અભિયાન સફળ થયેલું ગણાશે અને તેનું પગથિયું છે, યોગ્ય શિક્ષણ, સારું શિક્ષણ જ સ્ત્રીઓને એક સશક્ત નારી બનાવવામાં મદદ કરી શકે. સરકાર દ્વારા ચલાવાતા “બેટી બચાવો, બેટી પઢાવો” અભિયાન નો પૂરતો લાભ લો અને આગળ વધવા માટે એક પગ આગળ કરો. રસ્તો આપોઆપ બની જશે. સમાજના ઘણા ભણેલા અને સમજું પુરુષો, સરકાર અને ન્યાયાલય હંમેશાં તમારી



સાથે અને પડખે જ છે. એક સરસ વાક્ય છે ને કે “કૌન કહેતાં હૈ કી આસમાં મેં સુરાખ હો નહિ સકતાં, એક પથ્થર હો ઉછાલો યારો... !”

સંસ્કૃતમાં એક શ્લોક છે “યત્ર પૂજન્તે નાર્યેસ્તુ તત્ર રમન્તે દેવતા:” એટલે કે જ્યાં નારીની પૂતી હોય છે ત્યાં રમવાનું કરે છે.

રામાયણમાં એક ખૂબ જ સરસ પ્રસંગ છે કે, જ્યારે રાવણ સીતામાતાનું અપહરણ કરીને ગયો ત્યારે શ્રીરામ સીતામાતાને શોધતાં શોધતાં સુગ્રીવ આકાશમાર્ગેથી સીતામાતા દ્વારા ફેંકાયેલી ઘરેણાંની પોટલી શ્રીરામને આપે છે. સીતામાતાનાં ગળાનો હાર લક્ષ્મણજીને બતાવે છે અને કહે છે કે “જો લક્ષ્મણ આ હાર મારી પ્રિયે સીતાનો જ છે જો લક્ષ્મણજી આંખમાં આંસુ સાથે કહે છે કે “પ્રભુ સીતા ભાભીની સેવા કરતાં કરતાં મેં ક્યારેય તેમનાં મુખ સામે જોયું જ નહીં હાર કેવી રીતે ઓળખું ? પરંતુ હા આ ઝાંઝરી તેમની છે કારણ કે રોજ સવારે હું તેમના ચરણ સ્પર્શ કરતો ત્યારે મેં તેમની જોયા છે.” જ્યારે સમાજનાં દરેક પુરુષોમાં આ ભાવનાં પ્રગટશે ત્યારે મહિલા સશક્તિકરણનું અભિમાન ખરેખર સાચું ગણાશે. !

“ભારત તો જ આંધ્રમાં એક સશક્ત રાષ્ટ્ર બની શકે જો તે પોતાનાં દેશની સ્ત્રીઓને સાચેજ સમર્થ બનાવે.”

Co-ordinator  
IQAC

ભારતીય

અલ્લાહ, ઈશ્વર કરી કરી તે તારો ધર્મ લજવયો છે,  
આંખ ઉગાડી જો “જવલંત” આ માનવતા તો ભવ્ય છે.

હું છું ભગવા, તું લીલાં કે, શ્વેત તારી નિશાની છે,  
બસ કર તારા બકવાસો, આ તિરંગો જ કુરબાની છે.

ગીતા, કુરાન ના વાગ્યા તે, બસ, ભ્રમિત જ્ઞાનમાં ભળ્યો છે !  
તું એ કદાપિ ના ભૂલ કે તું માનવ માતાનો જણ્યો છે !

ભારતમાં હિંદુ-મુસ્લિમ છે, બાકી બધા તો ગૌણ છે,  
સાલું, બધા હિંદુ-મુસ્લિમ છે, તો ભારતીય કોણ છે ?

હિંદુ-મુસ્લિમ પરંપરામાં માનવ ધર્મ એક મારો છે,  
ગર્વથી હું છું ભારતીય, અને ભારત દેશ અમારો છે.

રાજયગુરુ ભાર્ગવ ‘જલવંત’



## પ્રેમ વિસ્તાર છે, અને સ્વાર્થ સંકુચન છે.

પરમાર દર્શન રાજેશભાઈ  
એસ.વાય.બી.એ.

વિધાનનું ઉચ્ચારણ સ્વામી વિવેકાનંદએ કર્યું છે. જેમનો અર્થ એ થાય છે કે, જ્યારે આપણે કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે સંબંધ બાંધીને તે સંબંધને આગળ વધારવાનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ ત્યારે તે સંબંધને આપણે વધારે સમય સુધી ટકાવી શકીએ, પરંતુ તે સંબંધમાં વ્યક્તિ પોતાનો સ્વાર્થ જ જોતો હોય તો તે સંબંધને ટકાવી રાખવો સંભવ નથી અને તે સંબંધ તૂટી જાય છે.

જ્યારે આપણે કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે નિઃસ્વાર્થ સંબંધ બાંધીએ છીએ તેમાં કંઈક અલગ પ્રકારનો આનંદ આવે છે. આ સંબંધથી વ્યક્તિના જીવનમાં ઘણા બધા સુખો ઉત્પન્ન થાય છે અને આ સુખો ના કારણે જ વ્યક્તિમાં અન્ય વ્યક્તિ પ્રત્યે લાગણી ઉત્પન્ન થાય છે, અને આજ આત્મિયતાની લાગણીએ વ્યક્તિ સાથેના સંબંધને ગાઢ બનાવે છે. આ સંબંધ નો આવા જ પ્રકારના સંબંધમાં વ્યક્તિમાં પ્રેમ ઉત્પન્ન થાય છે અને આ પ્રેમ નિઃસ્વાર્થ હોવાના કારણે તે અનંત ચાલે છે.

નિઃસ્વાર્થ પ્રેમના ઘણાં સ્વરૂપો છે. જેમ કે માં અને દીકરાનો સંબંધ, પિતા અને તેમના પુત્રનો સંબંધ, ભાઈ-ભાઈ વચ્ચેનો સંબંધ, જ્યારે આ ઉપરોક્ત દરેક પ્રકારના સંબંધમાં જ્યારે સ્વાર્થ ટાંગ અડાવવા આવે છે, ત્યારે તે પરિવાર સાથે વ્યક્તિનો સંબંધ તૂટી જાય છે. અને તે સ્વાર્થી વ્યક્તિની સ્મૃતિમાંથી તેમને પોતાના પરિવારમાંથી મળતો સાચો પ્રેમ લુપ્ત થાય છે. ત્યારે તે વ્યક્તિ તે માતાને ભૂલી જાય છે. જેમણે તેમને નવ-નવ મહિના પોતાની કૂખમાં રાખીને પોતાના જીવ કરતા પણ વધારે હતો. તે વ્યક્તિ પોતાના સ્વાર્થમાં એટલો આંધળો થઈ જાય છે કે, તે એ બાપને પણ ભૂલી જાય છે જેમણે રાત-દિવસ તેમની જાળવણી કરીને તેને મોટો કર્યો. તે વ્યક્તિએ પોતાના તે ભાઈને પણ ભૂલી જાય છે જેમણે એક સાચા મિત્ર તરીકે તથા અંગરક્ષક તરીકે ભૂમિકા અદા કરી હતી. આમ આજ પ્રકારે એ વ્યક્તિ પોતાના સ્વાર્થમાં એટલો ગાંડો બની જાય છે કે ગાંડપણમાં તેમને પોતાનો ભોળા પરિવાર ભગ્ન કુટુંબમાં ફેરવી નાખે છે અને આ દુઃખનું કારણ સ્વાર્થ જ બની જાય છે. જે કોઈપણ વ્યક્તિને પોતાના સંબંધોમાં માત્ર સ્વાર્થ જ જોયો છે તે વ્યક્તિ તે સ્વાર્થને આધારે કોઈ પણ પ્રકારનું સુખ પ્રાપ્ત નથી કરી શક્યા. તે સુખ અને બહુ વધારે કષ્ટો તેમના જીવનમાં સહ્યાં છે. તેમનો જાણીતો - માણીતો કિસ્સો આપણને રામાયણમાંથી મળી જાય

જ્યારે ભગવાન શ્રી રામનો રાજ્યાભિષેક થવાનો હતો, ત્યારે ભરતની માતા કૈકયેએ પોતાના બેટાના સ્વાર્થ ખાતર રામનો રાજ્યાભિષેક થવા દીધો ન હતો, અને માત્ર સ્વાર્થને કારણે જ આખા રઘુકુળને તોડી નાખ્યું હતું. આના આધારે સ્વાર્થ સંકુચન છે. હજું એક ઉદાહરણ આપું તો બધા દેશો સાથે સ્વાર્થ સાધનાર આપણો પાડોસી દેશ પાકિસ્તાન તે સંબંધ વિશ્વના કોઈ પણ દેશ સાથે પોતાના સ્વાર્થ માટે જ બાંધે છે, અને તેટલા જ માટે તે પોતાનો સંબંધ કોઈ પણ દેશ સાથે તોડતો નથી. તેમના આ સ્વાર્થને કારણે જ તેમનો ઓછો વિકાસ થાય છે. હાલમાં તો એક સરકારી કર્મચારી પણ પોતાનું કાર્ય સ્વાર્થ ખાતર જ કરે છે અને સ્વાર્થને કારણે એક સરકારી કર્મચારી એ પોતાના કાર્ય માટે સરકાર દ્વારા જે રકમ મોકલાવવામાં



આવે છે તેમાંથી અમુક પ્રતિશત તે પોતે પોતાના ખિસ્સામાં નાખે છે. આવા સરકારી કર્મચારી જ્યારે પોલિસના હાથમાં આવે છે ત્યારે તે પોતાનું આ સરકારી કર્મચારી તરીકેનું પોતાનું આ પદ પણ ખોઈ બેસે છે. આમ, આપણને આપણા સમાજમાંથી પણ એવા કેટલાક કિસ્સાઓ મળી જાય છે કે, જેમણે પોતાના સ્વાર્થ ખાતર ઘણું બધું ખોઈ બેઠા હોય છે.

આજે આપણા સામાજિક જગતમાં એવા પણ લોકો હોય છે, જે આપણી સાથે પ્રેમથી રહે છે અને પ્રેમથી જ આપણી સાથે વર્તવા કરે છે. તેવા લોકોનો સંબંધ આપણી સાથે બહુ લાંબા સમય સુધી ટકી રહે છે, પરંતુ આ સંબંધ વચ્ચે જ્યારે સ્વાર્થ આવે છે ત્યારે તે સ્વાર્થ વ્યક્તિને ખબર પડે છે ત્યારે આપણે તે વ્યક્તિ સાથે સંબંધ તોડી નાખીએ છીએ. આમ, આ પ્રમાણે કહી શકાય કે, “પ્રેમ વિસ્તરણ છે અને સ્વાર્થ સંકુચન છે.” ઉદાહરણ તરીકે એક મિત્રની સાથે આપણો સંબંધ આપણે પોતાની જરૂરિયાત સંતોષવાના શરૂઆતમાં તેમની સાથે પોતાનો સંબંધ જોડે છે. પરંતુ જ્યારે તે પોતાનો સ્વાર્થ તે સંબંધમાં જોવાનું શરૂ કરે છે, જેમકે તે મિત્ર પાસે પૈસા માગવાની શરૂઆત કરે છે, ત્યારે તે સંબંધ વધારે સમય સુધી ટકી શકતો નથી.

પ્રેમનો મતલબ જ એ છે કે, પોતાના સ્વાર્થ વિના જે સંબંધ બાંધવામાં આવે છે તે સંબંધ તે નાતો એ નિઃસ્વાર્થ પ્રેમનો હોય છે અને જે સંબંધમાં કંઈ પણ મેળવવાની કે ઝૂટવી લેવાની વૃત્તિ હોય છે તેનું નામ સ્વાર્થ છે. આ બંને શબ્દનો અર્થ એક બીજાથી વિપરીત છે.

સ્વાર્થને માટે શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતામાં પણ ભગવાન શ્રી કૃષ્ણએ પોતાના મિત્ર પાર્થને ઉપદેશ આપે છે અને તે ઉપદેશ આપણે આપણા જીવનમાં ઉતારવો જોઈએ તે ઉપદેશ છે કે “તમે કાર્ય કરતા જાવ ફળની ચિંતા ન કરો.” તમે કોઈ પણ કાર્ય પ્રેમથી લગનથી કોઈ પણ કાર્ય કયું હશે તો તે કાર્ય ૧૦૦% ટકા સફળ જ થશે. અને જે કાર્યમાં ફળ પ્રાપ્ત કરવા માટે કરીએ છીએ તે ક્યારેય પૂર્ણ થતું નથી. રહીમજીએ પણ સ્વાર્થી વ્યક્તિની ઓળખ તેમણે પોતાના એક દુહામાં આપી છે. આ દુહો નીચે પ્રમાણે છે.

धनि रहीम गति मीन की जल बिछुरत जिया श्राय

जियत फोज तजि अनंत वसि कहा और को भाय ॥

જેમનો મતલબ એ થાય છે કે, “માછલીનો પ્રેમ ધન્ય છે જે પાણી થી વિખૂટી પડતા જ મરી જાય છે.” ભમરાનો પ્રેમનો મતલબ એ છે, જે એક ફૂલનો રસ લઈને તરત બીજા પર જઈ બેસે છે. જે વ્યક્તિ કેવા પોતાના સ્વાર્થ ખાતર પ્રેમ કરે છે. તે વ્યક્તિ સ્વાર્થી જ્યારે વ્યક્તિને પોતાનો નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ વાળો સંબંધ સ્વાર્થી બનતો દેખાય પડે છે. ત્યારે તે સ્વાર્થ વ્યક્તિને લઈ ડૂબે છે.

આ પ્રમાણે આપણે આપણા સંબંધો ગાઢ બનાવવા માંગતા હો તો સ્વાર્થ ને તે સંબંધમાં પ્રવેશવા દેવો જ નહીં અને નિઃસ્વાર્થ સંબંધમાં જ મીઠાશ ભરેલી છે, જ્યારે આપણે પ્રેમથી સંબંધ બાંધીએ છીએ તે મીઠા દૂધ જેવો ગુણકારી છે અને દૂધ પી સફેદ રહેશે.

અંતમાં બસ એટલું કહેવા માંગુ છું કે, પ્રેમથી એક સંબંધ જોડાય છે અને સ્વાર્થથી તે સંબંધ તૂટતા જાય છે.

આમ, આ પ્રકારે સ્વામી વિવેકાનંદજીએ આ વાક્યથી આપણે આપણા જીવનમાં આપણે સર્વ સાથે પ્રેમથી રહેવું જોઈએ તેમના વિધાનમાંથી આપણને બોધ મળે છે.



# અનુક્રમણિકા

| ક્રમ | કૃતિ                                                                          | કર્તા                           | પૃષ્ઠ નં. |
|------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------|
| ૧    | સંપાદકિય - જળ-વાયુ પ્રદૂષણ                                                    | પ્રા. ડૉ. મહાવીરસિંહ ગોહિલ      | ૩         |
| ૨    | ઈન્ચાર્જ આચાર્યની કલમે                                                        | ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર          | ૫         |
| ૩    | જનરલ સેક્રેટરીનો અહેવાલ                                                       | સેન ચેતન પી.                    | ૭         |
| ૪    | ગાર્ડ કોલેજનું ગૌરવ                                                           | ---                             | ૮         |
| ૫    | પેરન્ટ બોડી ઓફ ગાર્ડ કોલેજ ટ્રસ્ટ                                             | ---                             | A1        |
| ૬    | ગવર્નીંગ બોડી મેમ્બર્સ                                                        | ---                             | A2        |
| ૭    | ઈન્ચાર્જ આચાર્યનો કોટો                                                        | ---                             | A3        |
| ૮    | સ્ટુડન્ટસ કાઉન્સિલના હોદ્દાદારો                                               | ---                             | A4        |
| ૯    | શૈક્ષણિક સ્ટાફ                                                                | ---                             | A5        |
| ૧૦   | વહિવટી સ્ટાફ                                                                  | ---                             | A7        |
| ૧૧   | સ્ટુડન્ટસ કાઉન્સિલ સમિતિ                                                      | ---                             | A8        |
| ૧૨   | સપ્તધારાની વિવિધ ધારાના અધ્યક્ષો અને તેના સહ અધ્યક્ષો                         | ---                             | ૯         |
| ૧૩   | વિદ્યાર્થી યુનિયનની વિવિધ સમિતિઓ અને તેના અધ્યક્ષો તેમજ સહ અધ્યક્ષો           | ---                             | ૧૦        |
| ૧૪   | મનની માનસિક કાબેલિયતને ઓળખો                                                   | પ્રા. ગામીત એન. એન.             | ૧૧        |
| ૧૫   | હકારાત્મક મનોવિજ્ઞાન                                                          | પ્રા. ડૉ. અશ્વિનકુમાર સી. શર્મા | ૧૪        |
| ૧૬   | શૈક્ષણિક સ્ટાફની સિધ્ધિ                                                       | ---                             | ૧૮        |
| ૧૭   | ગાર્ડ કોલેજના અધ્યાપકોની સિધ્ધિ                                               | ---                             | A9        |
| ૧૮   | Celebration Of 150th Birth Anniversary Of Mahatma Gandhi On 2nd October, 2018 | Prof. Mahesh C. Naik            | A10       |
| ૧૯   | A Report On Swachh Bharat Summer Internship Programme, June-July, 2018        | Prof. Mahesh C. Naik            | A11       |
| ૨૦   | Drawings                                                                      | ---                             | A13       |
| ૨૧   | કોટો ગેલેરી                                                                   | ---                             | A14       |
| ૨૨   | ફર્સ્ટ ક્લાસ વિદ્યાર્થીઓની તસ્વીર                                             | ---                             | ૨૧        |
| ૨૩   | ફર્સ્ટ ક્લાસ ફર્સ્ટ ઈન કોલેજ સ્ટુડન્ટની યાદી                                  | ---                             | ૨૯        |
| ૨૪   | કવિતા / લેખ                                                                   | ---                             | ૫૦        |
| ૨૫   | સાંસ્કૃતિક સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                           | પ્રા. નેહા અ. હરિયાણી           | ૮૩        |
| ૨૬   | ડિબેટ સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                                | પ્રા. આર. એફ. પાલ્યા            | ૮૫        |
| ૨૭   | જીમખાના વિભાગનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                              | ---                             | ૮૮        |
| ૨૮   | પ્લાનીંગ ફોરમ સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                        | પ્રા. ગામીત એન. એન.             | ૯૨        |
| ૨૯   | શૈક્ષણિક પ્રવાસ સમિતિનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                      | પ્રા. ડૉ. આશાબેન આર. પટેલ       | ૯૩        |
| ૩૦   | SCOPE                                                                         | પ્રા. કે. આર. દેસાઈ             | ૯૪        |
| ૩૧   | એન.એસ.એસ. નો વાર્ષિક અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                         | પ્રા. મહેશભાઈ નાયક              | ૯૫        |
| ૩૨   | એન.સી.સી. નો વાર્ષિક અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                         | લેફ્ટનન્ટ ઈશ્વર એ ચૌધરી         | ૧૦૦       |
| ૩૩   | સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિ ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                 | પ્રા. એન. એન. ગામીત             | ૧૦૨       |
| ૩૪   | જ્ઞાનધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                                  | પ્રા. મહાવીરસિંહ ગોહિલ          | ૧૦૩       |
| ૩૫   | ગીત-સંગીત-નૃત્ય ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                       | પ્રા. કે. આર. દેસાઈ             | ૧૦૫       |
| ૩૬   | રંગ કલા કૌશલ્ય ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                        | પ્રા. ડૉ. એ. આર. પટેલ           | ૧૦૬       |
| ૩૭   | નાટ્યધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                                  | પ્રા. આઈ. એ. ચૌધરી              | ૧૦૭       |
| ૩૮   | સામુદાયિક સેવાધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                         | પ્રા. એમ. સી. નાયક              | ૧૦૮       |
| ૩૯   | વ્યાયામ / યોગ / ખેલકૂદ ધારાનો અહેવાલ : ૨૦૧૮-૧૯                                | પ્રા. ડૉ. એચ. જે. પટેલ          | ૧૦૯       |
| ૪૦   | સ્કોલરશિપનું લિસ્ટ                                                            | ---                             | ૧૧૫       |

Co-ordinator  
IOAC

S.B. Garda College (Girls) &  
P.K. Patel College of Com.  
UNIVERSITY



## શિક્ષણ કેવું હોવું જોઈએ ?

પટેલ આરીફ ઈ.  
ટી.વાય.બી.કોમ

મિત્રો, આપણે સૌ શિક્ષણ શબ્દથી પરિચિત જ છીએ. કોઈ પણ પ્રકારનું જ્ઞાન મેળવવું એટલે શિક્ષણ. વર્તમાન સમયમાં કેવા શિક્ષણ હોવું જોઈએ ? આ વિષય પર હું મારા વિચારો રજૂ કરું છું.

મિત્રો, માછલી પાણીમાં જ જીવી શકે છે, પરંતુ જો તેને વૃક્ષ ઉપર ચઢાવવામાં આવે તો તે ટકી શકતી નથી. કંઈક આવું જ છે શિક્ષણ પ્રથામાં, જ્યાં વિદ્યાર્થીઓને માર્ક્સની રેસમાં ઉપર લઈ જવાની કોશિશ કરવામાં આવે છે. સર્જનાત્મકતા આમાં આવતી જ નથી. આજ એક એવી શિક્ષણ પ્રથાની જરૂર છે જ્યાં વિદ્યાર્થીઓને વિચારવાનો મોકો મળે. આજે એક એવી પ્રથાની જરૂર છે જ્યાં વિદ્યાર્થીઓને કોમ્પિટીશન કરતા વધારે મોટીવેશન મળી રહે.

ડોક્ટર એક જ દવા બધા દર્દીને આપે તો દર્દીની સંખ્યામાં વધારો થાય અને વધુ દર્દી બિમાર પડી જશે. બસ આ જ પરિસ્થિતિ છે શાળા-કોલેજોમાં જ્યાં એક શિક્ષકની સામે પચાસ વિદ્યાર્થીઓ હોય છે, જેમની જરૂરિયાત, સ્વપ્ન, શક્તિ વગેરે અલગ હોય તેમને એકસરખું શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. આમાં શિક્ષકોનો તો વાંક નથી જ, પરંતુ શિક્ષણ પ્રથાનો જ વાંક છે. તેમાં ફેરફાર હોવો જોઈએ.

આજે અફસોસ તો ત્યાં થાય છે કે, લગભગ ૩ કરોડ વિદ્યાર્થીઓ આપણા દેશમાં યુનિવર્સિટીમાંથી શિક્ષણ મેળવનારા ક્યાં જોગવાઈ છે ક્યાં તો પૂરતા કામ વિનાના છે. આજે ડિગ્રી મેળવનારા જેવા કે L.L.B., M.B.A., B.B.A. પાસ કરનારા ક્યાં તો કારખાનાં વેઈટર કે પછી ગાર્ડની નોકરી કરતા જોવા મળે છે.

આજની શિક્ષણપ્રથા પૈસા સાથે સંબંધ ચોક્કસ ધરાવે જ છે. ધીરે ધીરે ખાનગી શાળા-કોલેજો પ્રત્યેની લોકોની ઘેલછા વધતી જાય છે. ભારવિનાનું ભણતરની વાતો કરતી સરકાર ક્યાંક ને ક્યાંક તો અટવાય જ છે. હું જ્યારે પહેલા ધોરણના બાળકને મોટા દડા સાથે શાળામાં જતા જોઉં છું ત્યારે મને થાય છે કે, આ દેશ ડોક્ટર કે ઈન્જિનિયરો તૈયાર કરે છે કે પછી કુલી તૈયાર કરે છે. સરકાર અને સરળ શિક્ષણથી બાળકની કારકિર્દીની શરૂઆત થવી જોઈએ.

કેટલાક સરકારી ધારાધોરણોમાં પણ પરિવર્તન કરવાની ખૂબ જ જરૂર છે. આપણા ગુજરાત રાજ્યની જ વાત કરું તો ગુજરાત સરકારનો નિયમ છે કે ધોરણ ૧ થી ૮ સુધી બાળકોને નાપાસ કરી શકાય નહીં. આ નિયમ અનુસાર બાળકોનો પાયો કાયો રહી જાય અને એ જ બાળક આવા ખોખલા શિક્ષણ સાથે ધોરણ ૧૦ ની પરીક્ષા આપે છે અને તેમાં પણ OMR એટલે કે વિકલ્પોની મદદથી પરીક્ષા પાસ કરે છે. પરંતુ તકલીફ ત્યાં ઊભી થાય છે કે, જ્યારે ગામનો કોઈ વ્યક્તિ બેંકનું કે પોસ્ટનું કોઈ ફોર્મ ભરાવવા એ બાળકને જાણ છે ત્યારે એ બાળક આવા નજીવ ફોર્મ પણ ભરી શકતો નથી. ધોરણ ૧૦ પાસ બાળક આવા ફોર્મ ભરવામાં અટવાય છે, આપણું આજનું શિક્ષણ છે. આવું ને આવું ન ચાલે, તેમા પરિવર્તન લાવવાની ખૂબ જ જરૂર છે.

ધોરણ ૧૦ એટલે કે એસ. એસ. સી. ના વર્ષમાંથી આપણી રાષ્ટ્રીય ભાષા હિન્દીને ગૌણ વિષય કરી દેવામાં આવ્યો છે. તેથી રાષ્ટ્રીય ભાષાનું રાષ્ટ્રીય ભાષા તરીકેનું વર્ચસ્વ ટક્યું નથી. તેમાં પણ સુધારો કરવાની જરૂર છે.

આપણી શિક્ષણપ્રથા જ એવી થઈ ગઈ છે કે સર્જનાત્મકતા વિદ્યાર્થીઓમાં આવતી જ નથી તેથી તેઓ સ્વતંત્ર વિચાર તરફ વળી શકતા નથી.

ક્યાં સુધી આમ ને આમ રોબટો પેદા કરતા રહીશું ? રોબટો પેદા કરવાની જરૂર નથી, પરંતુ એક સારી શિક્ષણ પ્રથાની જરૂર છે શિક્ષણ પ્રથામાં સુધારો થશે તો રોબટો આપોઆપ પેદા થઈ જ જશે. મને આશા છે કે કોઈ તો આગળ આવશે જ અને ચોક્કસ આવી ખોખલી શિક્ષણ પ્રથાને બદલશે જ.

Co-ordinator  
IQAC

IC PRINCIPAL  
S.B. Gadia College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com  
NAVSARI



## Journey ઓફ જીંદગી (ભાગ - II)

નિલમ બાબુભાઈ પ્રજાપતિ  
ટી.વાય. બી.કોમ., સેમી. - ૬

ક્યારેક જીવનમાં અમુક માર્ગો એવા હોય છે, જે આપણે પરિસ્થિતિઓ પ્રમાણે પસંદ કરતાં હોઈએ છીએ. અમુક સમયે એવું થાય છે કે આપણને શંકા ઉદભવે કે, જે માર્ગ પસંદ કર્યો છે તે યોગ્ય તો છે ને ? જીવનમાં આ પસંદગી ત્યારે જ આવે જ્યારે જીવનમાં કંઈક બદલાય છે. તમે ક્યારે પણ કોઈ પણ સુખી વ્યક્તિને જોજો એ આપણને સુખી લાગશે પણ દુઃખ તો એને પણ હોય જ છે. જીવનમાં ફક્ત સુખ જ સુખ હોય ને તો પણ જીવન જીવવાનો આનંદ ના મળી શકે અને ફક્ત દુઃખ જ દુઃખ છે તો તે પણ નહીં. જીવનમાં તો સુખ-દુઃખ બંને હોવા જ જોઈએ. હવે પ્રશ્ન એમ થાય કે સુખ તો બધાને ગમે પણ દુઃખ તો કોઈને પણ ના ગમે અને કામ જીવનમાં ? વ્યક્તિ પરિશ્રમ જ દુઃખને દૂર કરવા માટે કરે છે. મિત્રો, દુઃખનાં ઘણાં ફાયદા હોય છે. જુઓ, દુઃખ હોય ને ત્યાં આપણને પારકાની સમજણ થઈ જાય. આપણને પોતાને અનુભવ થાય કે, આપણે કેટલી હદ સુધી દુઃખને સહન કરી શકીએ છીએ. આપણામાં કેટલી ત્રેવડ છે, દુઃખનો સામનો કરવાની ? તેને દૂર કરવા જે આધ્યાત્મ મહેનત અને પરિશ્રમ આપણે કરતાં છીએ તેટલી મહેનત સુખના વિષયમાં નથી કરતાં. સુખમાં તો ફક્ત ખાઈ-પીને મોજ કરવાની હોય, તેનો લહાવો ઉઠાવવાનો સ્વપ્ન છે. પડતું સુખ વ્યક્તિને લોભી, આળસુ અને નિર્બળ બનાવી દે છે.

તો હવે, તમે જ નિર્ણય કરો કે આપણાં માટે શું સારું છે ? એ કે જે આપણને બધાથી પાછળ ધકેલે છે કે પછી એ કે જે આપણી પાછળ રહેલી શક્તિઓને દુઃખનાં છંટકાવથી જાગ્રત કરે છે. કોમર્સનાં વિદ્યાર્થીઓને ખાસ કહેવાનું કે આ બાબતમાં તો આપણો Profit થતો હોય ને તે જ કરાય. દુઃખ Credit કરાય ને સુખને Debit. સુખ અને દુઃખ એક સિક્કાની બે બાજુ એટલે તેને Balance Sheet માં બતાવવાથી Total હંમેશાં સમાન અને સરખો જ આવવો જોઈએ. આનો અર્થ એમ નથી કે, આપણે હંમેશાં ખાસ પાસ જ ફર્યા કરીએ. પણ એક હકીકત એ પણ છે કે જે માનવીએ દુઃખ જોયું હોય તેને ખરેખર પોતાના જીવનની કદર થાય છે.

આ તો થઈ સુખ અને દુઃખના સારા-નરસાની વાત. તમે જેટલાં અંદર જશો તેટલી જ વધારે સુંદર વાતો તમને મળશે તમારા જીવનમાં.

અમુક વખત એવું બને કે, જે આપણે ધારીએ એવું બનતું ન હોય. એટલે કે કેટલીક વખત આપણી ધારણા ખોટી સાબિત થતી જાય અને એ હિસાબે આપણે ખોટા સાબિત થઈએ અને આપણે નિરાશ થઈ જઈએ છીએ, પરંતુ નિરાશ થવાને બદલે જે ધારણા ખોટી પડી તે શા માટે ખોટી પડી ? તેને કેવી રીતે દૂર કરી શકાય, તે અતિ મહત્વનું છે. જે વ્યક્તિ કોઈ ખરાબ પરિસ્થિતિઓ કે ખોટા માર્ગમાંથી શીખતો હોય ને તે વ્યક્તિ હંમેશાં પોતાનો નવો અને સાચો માર્ગ બનાવે છે.

મિત્રો, આપણાં સૌના જીવનમાં શું મહત્વનું છે ? જીવનમાં સૌથી વધારે મહત્વનું જો કંઈ હોય તો મારી દૃષ્ટિએ એ ‘વિશ્વાસ’ શબ્દ જોવામાં નાનો લાગે છે. પણ આપણું જીવન આ નાના શબ્દ પર જ ટકી રહ્યું છે. વિશ્વાસ આપણે આપણા સૌથી સ્વજન પર કરતા હોઈએ. વિશ્વાસમાં આપણે આપણી બધી જ વાતો પછી એ આપણાં ગુણો હોય અવગુણો કે પછી આપણાં આપણે આ બધું જ એ વ્યક્તિ સાથે વહેંચીએ છે. એ જેના પર આપણે વિશ્વાસ કરતા હોય. મિત્રો, પ્રેમની ઘણી પરિભાષાઓ છે. વ્યક્તિ તેને પોતાના મતવ્ય અને પોતાની દૃષ્ટિથી જુએ છે. બધાની પરિભાષા પણ એક બીજાથી ભિન્ન હોય છે. હું મારી વાત મારી દૃષ્ટિએ પ્રેમની પરિભાષા વિશ્વાસ છે.

‘વિશ્વાસ એના પર જ કરાય જેને આપણે પ્રેમ કરીએ છીએ અને પ્રેમ એને જ કરાય જેનાં પર આપણને વિશ્વાસ છે.’



આજની આ દુનિયામાં બધું જોવા મળે પછી એ ઈર્ષ્યા, અભિમાન, કપટપણું, લાલચ, લોભ, બીજાની મશ્કરી, અપ્રમાદિત્વ બધા જ પ્રકારની કુટેવો વગેરે આ બધું આપણે આપણા આજુ-બાજુ વાતાવરણમાં જોતા હોઈએ છીએ.

બસ, નથી જોવાં મળતું તો એ છે કે એકબીજા પર વિશ્વાસ. વિશ્વાસ આ દુનિયામાંથી પ્રાણીઓની માફક લુપ્ત થઈ રહ્યો છે. તો એને બચાવવાની જવાબદારી આપણાં સૌની છે. વિશ્વાસ એ જીવનની પગદંડીનો પાયો છે અને જો ના હોય તો જીવન જીવવું શક્ય નથી. અઘરું થઈ જતું હોય છે. વિશ્વાસ પર આખું વિશ્વ કાયમ છે. આ જે બધાં આપણી આજુ બાજુ અવિશ્વસનીય પ્રસંગો બને છે. તેના વિશ્વાસ ન હોવાનો સંકેત આપે છે.

વિશ્વાસ વિચાર્યા વગર કોઈના પર ન કરી શકાય. તેના માટે પૂરતા સમયની સમજણની આવશ્યકતા પડે છે.

મિત્રો, જીવનમાં સંબંધ અગત્યની ભૂમિકા ભજવે છે. સંબંધો બનાવવા જેટલા સરળ હોય છે તેના કરતાં કંઈ કેટલાંક સમજવા તેને સાચવવા મુશ્કેલ હોય છે. સંબંધો આપમેળે બની જતા હોય છે પણ તેને સાચવવાની પ્રક્રિયા આપમેળે નથી થતી.

ઘણા સંબંધો એવા હોય છે જે એક બાજુથી જ સચવાતા હોય એ સંબંધોની ટકી રહેવાની ક્ષમતા પેલા સાચવનાર વ્યક્તિની હોય છે. સંબંધો જીવનમાં આનંદ અને ઉલ્લાસ ભરી દેતા હોય છે, અને ક્યારેક એ જ સંબંધો આપણી મુશ્કેલીનું કારણ બને છે. ક્યારેક આપણને નબળા પાડી દેતા હોય છે. તો ક્યારેક એ જ સંબંધો આપણી તાકાત બની જતા હોય છે. આ કારણે જ જીવનમાં કળાઓ બદલાતી રહે છે. તેથી જ્યારે કોઈ સંબંધ બનાવો કોઈની પણ સાથે તેને પૂરેપૂરી નિષ્ઠા, સમજણ, વિશ્વાસ, હૃદયથી નિષ્ઠા કારણ આ જ એ કડી છે જે જીવનને આગળ લઈ જવામાં મદદરૂપ બને છે.

ક્યારેક આપણે સાચા હોઈએ તો યે આપણે શાંત રહેવું પડે છે. આપણી સામે આપણા વડીલ હોય ને ભૂલ આપણી નથી. છતાં આપણે ચૂપચાપ સાંભળવું પડે છે અને જો આપણે આપણા વડીલ વ્યક્તિને તેમની ભૂલનું ભાન કરાવીએ તો પછી તે સમજાય ગયો સમજો. શા માટે એવું બને છે ? શું હંમેશાં બાળકોની જ ભૂલ હોય ? ભૂલ તો બધાંથી જ થતી હોય છે ને ? તો પછી શા માટે જીવનમાં હોવાથી પણ સાંભળવું પડે છે ? આ વાત બાળકને અને વડીલો બંનેને લાગુ પડે છે. આમાં સૌથી મહત્વનું જોઈએ એકબીજાને સાંભળવું.

આજે કોઈ બરાબર સાંભળતું જ નથી કાન તો બધાંને જ છે, પણ તેનો કોઈ યોગ્ય રીતે ઉપયોગ જ નથી કરતું. સંબંધોમાં તિરાડ પડવાનું કારણ ન સાંભળવું છે. જો બધાં એકબીજાની વાત ધ્યાનથી અને શાંતિથી સાંભળે તો કોઈ પ્રસંગમાં કોઈ જ ન થાય. તમે જોયું હશે કેટલાંક તો ફક્ત પોતે જ બોલ્યા કરે બીજાને પોતાની વાત રજૂ કરવાનો મોકો મેળવી નથી આપણને પ્રકારના લોકો ભવિષ્યમાં ઘણા દુઃખી થતા હોય છે.

આ હકીકત છે જીવનની કે જીવનમાં આગળ જવું હોય તો સાંભળવાની પૂરેપૂરી તૈયારી કરી લેવી જોઈએ. આપણા સામાવાળા વ્યક્તિની વાત પૂરેપૂરી ધ્યાનથી સાંભળવી. જો સાંભળવામાં કોઈ ભૂલ થાય તો તેની સીધી ચોક્કસ સંબંધો પર પડે છે. અમુક સમયે આપણે કંઈક મેળવવા માટે કંઈક ગુમાવવું પડે છે. આ નિયમ એ છે અને આ બધું સાંભળવાની આપણી સૌથી મનગમતી વસ્તુનો આપણે ત્યાગ કરવો પડે છે. આપણા પરિવારજનો સાથે પણ આપણે આપણા સંબંધો પર પડે છે. આપણે કરતા હોઈએ છીએ.

આપણે મૂંઝવણમાં ક્યારે મૂકાતા હોઈએ ? જ્યારે આપણી પાસે ઘણા વિકલ્પો હોય છે. એ એક જ વિકલ્પ હોવાનો અર્થ જ ઊભો ના થાય. પણ ઘણા બધા વિકલ્પોની સામે આપણે કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ અને શું એ વિકલ્પ હોવાનો અર્થ મારા ભવિષ્ય પર કોઈ અસર તો નહીં થાય ને ? જો આવી પરિસ્થિતિ મારી સામે આવીને ઊભી હોય ને તો મારા ભવિષ્ય પસંદગી હોય તો હંમેશાં હું સિક્કાને ઉછાળીને નિર્ણય લેતી હોઉં છું. આ મારી જૂની ટેવ છે. આપણે મુક્ત થઈ જાય.



વિશ્વાસ આપણને જે જોઈએ તે આપણને સિક્કા દ્વારા મળી જાય છે. આ પધ્ધતિ હંમેશાં મને હમણાં સુધી તો હકારાત્મક રીતે જ મળી બની છે.

મિત્રો, આપણા સૌના જીવનમાં સૌથી વધારે અગત્યનું સ્થાન ધરાવતું હોય તો તે પ્રેમ છે. પ્રેમ એક એવું સાધન છે જેનાથી જીવન તો આખી દુનિયા આપણે જીતી જઈએ અને બીજા બાજુ આખી દુનિયા હારી પણ જઈએ. આજની દુનિયામાં લોકો ખરેખર શું છે? તે ભૂલતાં જઈ રહ્યાં છે. પ્રેમ છે પણ એ સ્વાર્થી પ્રેમ છે. પ્રેમ તો જીવનનો સાર છે. પ્રેમ એક દોર છે જે બે વ્યક્તિને હંમેશાં સાથે જોડી રાખે છે. પ્રેમ આપણા માટે નહીં, પણ બીજા માટે હોય છે. નિઃસ્વાર્થ ભાવથી કરેલ સ્નેહ એ હંમેશાં સુખદાયી છે. હું ઘણાંને જોઉં છું કે ફક્ત સમય પસાર કરવા માટે જ મીઠી - મીઠી વાતો કરે છે અને કોઈ બીજું મળી જાય તો તે પહેલી જાણે છોડી દે છે. “હું તારા વગર ન રહી શકું.” “તું ના મળે તો હું મરી જઈશ.” આ બધા વિધાનો આજે એટલા ચર્ચિત છે કે નવા જન્મ આવે. આવું બોલે એટલે સામેવાળી વ્યક્તિ ખુશ થાય જ પણ મારી દૃષ્ટિએ આમાં ખુશ થવા જેવું કંઈ જ નથી. આ ‘પ્રેમ’ નો અર્થ આને તો ‘મોહ’ કહેવાય તમે એકબીજા વગર ન રહી શકો એટલે એનો અર્થ એમ થાય કે તમે પેલા રોગી જેવા છો. જેને દવા નથી. દવા વગર તે ન જીવી શકે તો શું તેને દવા પ્રત્યે પ્રેમ કહેવાય? ના, પ્રેમ તો એ છે કે તમને પ્રેમ કરવા માટે કોઈની જરૂર નથી. એકલા જ ખુશીથી, આનંદિત થઈ તેની યાદમાં આખું જીવન પસાર કરી દો.

ટૂંકમાં, પ્રેમ કરવા આપણને કોઈ બીજાની જરૂર પડે તે તદ્દન ખોટી વાત છે. પ્રેમ માટે કોઈના સાથની જરૂર હોય તે કંઈ જરૂરી નથી. પ્રેમને સમજવો હોય ને તો કામ, ક્રોધ, મદ, મોહ, ભયથી મુક્ત થવું પડે, ત્યાર પછી સાચો પ્રેમ કરી શકાય. પ્રેમ અને મોહ એક સરખા જ લાગે, પણ જ્યારે તેમને સમજીએ ત્યારે જ તેમનો તફાવત ખ્યાલ આવે. પ્રેમ એ આપણા મનુષ્યના અંતરમાં જ આરામદાયક સગવડોથી પરે હોય છે. પ્રેમ એ ધારા છે. જે હંમેશાં ત્યાગ, સમર્પણ અને બીજા વ્યક્તિના આનંદને વહે છે.

અમુક સમયે આપણે કંઈક ગુમાવી દઈએ અને પછી આપણી હાલત બહુ ખરાબ થઈ જતી હોય છે. તો શું આમ કરવું તે શું છે કે નહીં? મને પૂછો તો હું કહું કે જ્યારે આપણે દૂર - દૂર સુધી હારી જવાની કલ્પના ન હોય ને છતાં આપણે હારી જઈએ તો મનની લેવું તે થોડુંક અઘરું હોય છે. પણ ત્યારબાદ ધીરે-ધીરે તેને ગ્રહણ કરી અને પછી શાંત મગજે વિચારવું કે જે મારી સાથે થયું હતું શું હતા? મારી ક્યાશ ક્યાં રહી ગઈ? મારા પ્રયત્નો, મારી મહેનત ક્યાં ઓછી પડી? આ બધાં પ્રશ્નોના જવાબ મળે ને તો સમજી જાઓ કે તમે હવે તમારી જીતને પામવા માટે એક ડગલું આગળ વધ્યા છો. ઘણીવાર એવું થતું હોય કે આપણને કંઈક હોય કે મારુ આ કામ થઈ જશે. પણ સંજોગોવસાત કામ ન થાય અને આપણે નિષ્ફળ જઈએ પણ મન ઉદાસ કરવાને બદલે જેમાં નિષ્ફળ ગયા છીએ તેને સફળ બનાવવાના આપણે પ્રયત્નો તો કરી શકીએ ને?

મારી સાથે પણ એવું બન્યું છે કે, જેમાં મને સંપૂર્ણ વિશ્વાસ હતો કે આ કાર્ય થઈ જશે અને હું સફળ થઈશ. પરંતુ મને ખાતરી મળી અને એ ઉદાસ મુખે બસ મારી હારને લઈને બેસી રહેતી. બસ હવે બધું પૂરું થઈ ગયું છે. હવે કંઈ બાકી નથી રહ્યું. દેવસો વિત્યા પછી મને લાગ્યું જો આમ નિષ્ફળ થઈને બેસીશ તો સફળ થવા માટે તો હું ક્યારે ઊભી જ ન થઈ શકું એટલે પાકડી ગાંઠડી મારી લીધી કે, હવે જે થશે તે જોઈ લઈશ પછી જો વિચાર્યું કે જેને નિષ્ફળતા મળે છે તે તેને એની સાથે એક પણ મળે છે, સફળ થવા માટે

જીવનમાં જ્યાં સુધી હાર ન મળે

ત્યાં સુધી જીવન શું છે ?

તે ન સમજાય



મારી દષ્ટિએ હારેલ મનુષ્ય કે, જે અમાન્ય એવી વર્તુણૂંક કરી બેસે છે. તેમને આ વાત સમજવી જોઈએ. તમે જોયું કે સંસ્કૃતિ હશે કે, મહાન, સફળ વ્યક્તિઓને જીવનમાં હારનો સામનો કરવો જ પડ્યો છે અને પછી એમણે હિંમત બતાવીને પરિશ્રમ કરીને આપણા ઇતિહાસના પુસ્તકોમાં સુવર્ણ અક્ષરે પોતાનું નામ લિખિત કરાવ્યું છે કે, જેની કોઈ કલ્પના પણ ન કરી શકે. એક વાત ધ્યાનમાં યાદ રાખજો મિત્રો,

“હાર જાળવીને પછી જે જીત મળી હોય ને,  
એનાથી આહલાદક અને સુખમય,  
અનુભવ જીવનમાં બીજો ન હોઈ શકે”

જીવનની આ મુસાફરીમાં હજું ઘણાં વળાંક આવવાનાં બાકી છે. મિત્રો, તો પ્રયત્ન અને પરિશ્રમ કરતાં રહો તમારા સપનાં સાકાર થાય. વિશ્વાસ આવશે.

*Jadav*  
**Co-ordinator  
IQAC**



**I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI**

**બેહતા ચલું**

નિલે નિલ, આસમાનો કે સંગ,  
કિસી બેહતી દુઆઓ કે રંગ,  
કહીં દૂર તક બેહતા ચલું,  
ઈસી જિંદગી કો મેં જીતા ચલું.

કહીં દૂર તક નિલા સમંદર કે,  
તો મિલોં તક ફેલી હૈ યે વાદિયા,  
પર્વતો કો ઊંચાઈઓ પર મે ચઢતા ચલું,  
ઈસી જિંદગી કો મે જીતા ચલું.

યાદ આતે હૈં વો બારિશોં કે દિન,  
જીસકે પાની મેં ભીગા કરતા થા,  
વહીં મૈઢકો કી આવાજ મે સુનતા ચલું,  
ઈસી જિંદગી કો એ જીતા ચલું.

કાગજ કા ટાઈટોનિક આજ કામ સા હૈ,  
બચ્ચોં કા બચપન તો આજ ફોન સા હૈ,  
ઉસી કાગજ કી નાવ મેં હંમેશાં તૈરતા ચલું,  
ઈસી જિંદગી કો મેં જીતા ચલું.

સૂરજ કી કિરણો કે સાથ દોડતા ચલું,  
ચાંદ કી રોશની મેં કભી ઢલતા ચલું,  
ઉન્હી પેંડો કી તરહ મેં ભી ઊગતા ચલું,  
ઈસી જિંદગી કો મે જીતા ચલું.

**Jadav Rushabh**  
T.Y. B.Com., Sem.-5  
Roll No 69



ચંદ્ર ધીમે ધીમે વધારે ને વધારે ઝગારા મારતો હતો. આકાશમાં તારાં ટમટમતાં હતાં. લોકો પોતાના ઘર ભેગા થઈ ગયા હતા. આખો દિવસ સતત ટમટમતો હોય એવો શાંત પડી ગયો હતો. ઓટલાના લીમડાય નમીને સૂઈ ગયા હતા. મોડી રાત સુધી પત્ની મહેફિલો પણ પૂરી થઈ ગઈ હતી. બારણાના ઓટલાય શાંત હતા. કોણ જાણે કેમ આજે એક ઘરની લાઈટ ચાલું હતી. આમ રોજ બંધ થઈ જાય પણ આજે તો ચાલુ હતી. આલીશાન ઘરનો ઓટલો ને ઓટલે બેસીને રાહ જોતી રીતા માથું આમતેમ હલાવતી અંધારામાં તેના વાળ વધુ ને વધુ કાળા લાગતા હતા. આંખોની ચમક અંધારામાં હીરા ચમકે એમ ચમકતી હતી. તે તેના ભાઈની રાહ જોતી હતી. રોજ તો ભાઈ આવી જાય પણ ખબર નહિ આજે ભાઈ ક્યાં ગયો હતો ?

મહેશ ક્યારે આવે છે... ભાઈ ક્યારે આવે છે... એવા મીઠા વાક્યો એના મો માંથી નીકળતા હતા. ઘોર અંધારામાં ગાડીની હેડલેટ દેખાતાં ખુશીથી ઝૂમી ઉઠી. બંને ભાઈ-બહેનનો રોજનો નિત્યક્રમ કે આવે એટલે સાથે જમે, વાત કરેને સૂઈ જાય.

તેના માતા-પિતા તેઓ કેટલાય નાના હતા ત્યારના પ્રભુને શરણે થઈ ગયા હતા. બંનેની ઉંમરમાં ફરક લગભગ જ ત્યારબાદ જ બહેનને લાડકોડથી મોટી કરી તેણે જીવનમાં ઘણું કર્યું, પણ બહેનને ન ભૂલ્યો તે ન જ ભૂલ્યો. તેની બહેન માનસિક રીતે થોડી નબળી હતી. તેની ભાઈ અને માતા-પિતાને ખૂબ જ ચિંતા હતી. વૈભવને માતાએ ક્યારેક કહેલું

તારી બેનને તારે હાથવવાનું સે... એ બો કમજોર સે... એ... એ... આટલું બોલતા તો જાણે આંસુના રેલા આંખમાંથી ઉતરી આવેલાને સાથે એમાં મહેશના આંસુ સાથે ભળી ગયેલાં ત્યારે એને ઘણાવ વિચારો આવેલા કે ઘણા સપના તોડવા પડશે. ક્યારેક તો એ લાલચોળ થઈ તેની મા ને કહી દીધેલું. એને શું કામ સાચવ્યા કરે. ગાંડાના ઘરમાં મૂકી આવ. મા શાંત થઈને સાંભળતી હતી તેને શું કામ થયેલું. જાણે એણે પાળેલી માનતા બધી પૂરી થઈ ગયેલી, જાણે જવાબ દેવાની શક્તિતો ન હતી તોય તૂટતા અવાજે કહેતી હતી... દીકરા તો મેં હું એને મારી લાખું ? ત્યારે તેને મગજમાં આવેલું ને માને ઘડાકાભેર વચન આપેલું મા તું ચિંતા નો કર ને હવે સું ને ? આ શબ્દ કાને પડેલા ત્યારે જ મા ને શાંતિથી સ્વર્ગની ઊંઘ મળેલી. ત્યારથી આજ સુધી તેણે બહેનને સાચવી હતી. આજ આજ તેને કહ્યા કરતી હતી ભાઈ... લગ્ન કરી લે... અવે તારી ઉંમર થયે ચાલી...

આ થોડી સમજતી બહેન હસતા હસતા આવું બોલ્યા કરતી. આ શબ્દો કાને પડતા તે જાણે નિરાશ થઈને કહેતો... ના મારી નની આડમાં હું તને ભૂલી જવા... માતાના અવસાન પછી મહેશ જ તેની બહેનને રાંધીને જમાડતો. તું છે ને બસ બેન મારે કોઈ જોઈતું. એવા શબ્દો દિવાલમાં વારંવાર પટકાઈને નીચે પડી જતા. આ બંનેની લડાઈમાં અંતે બેનનો વિજય થયો.

મહેશના લગ્ન લેવાયા. ઘણી ખુશી હતી. રીતા તો જાણે આજે એક અલગ અંદાજમાં જ ખુશ હતી. ભાઈના લગ્ન સે... ભાઈના લગ્ન સે... એમ જાણે આખા ગામને જણાવી બેઠી હોય એમ આખું ગામ જાણતું હતું. તે એની માયા હતી. ભાઈના લગ્ન થઈ ગયા વહુ ઘેર આવી. ચંદ્ર સમાન તેનું મો હતું. કોઈ પણ વસ્તુ ઊતરી આવે એવા લીસા વાળ હતા. તારાંની જેમ ઝગારા મારતી આંખો અને તે આંખો અંધારામાં વધુ ને વધુ ઝગારા મારતી હતી. આ આંખો જોઈને રીતા મલકાયા કરતી. આમ તો રીતાના લગ્નથી આજે ખુશ હતી, પણ ભાઈ ઝાઝો ખુશ ન હતો. તે સતત વિચારમાં રહ્યા કરતો. તેણે મા ને આપેલું વચન સતત યાદ આવ્યા કરતું તે ઘરો અંદર ખૂબ મૂઝાંતો હતો. રાતના સમયે તો કેટલાય ઘોર અંધારામાં પત્નીના ઊંઘા પડખે આ વાતની ચિંતા લઈને બેસી જતો. ન માનતું ન હતું, મનાવવું પડે એમ હતું. અંતે મનાવવું જ પડ્યું. થોડા દિવસતો બધું બરાબર ચાલ્યું. નવી ખૂલેલી દુકાન ચાલે એમ.



મહેશ અને ભાભી ક્યાંક ફરવા જતા હોય તો એકલા જતા નહિ. મહેશ રીતાને સાથે લેવાની બાળ હઠે ચઢતો. ભાભી ચાલતી કરતી તો ય કહેતો તું ભલે જા હું એના વગરના આવું. આવું કહેતા કોઈ સંકોચ તો એને ન જ આવતો કારણ કે બહેન સાચી જાણ આવા શબ્દોના પ્રહાર ચાલતાને મહેશ અંતમાં બાજી મારી જતો.

હવે તો હદ થઈ હતી, જાણે ઉગેલો સૂર્ય આથમી જાય એમ. સૂર્યતો આથમે તો ફરી ઊગે પરંતુ આ સૂર્ય ઘણો ખૂબી સૂર્ય જ્યારે જમવા બેસતા ત્યારે રીતાને ભાભી અલગ જમવાનું આપતી. શરૂઆતમાં સારી લાગેલી એની ભાભી હવે એને ઘણાં ઘણાં લાગતી હતી. લગભગ તો હતી નહિ પણ હોય. હવે ધીમે ધીમે મહેશનો હાથ તો ઘરમાંથી એવી રીતે કાઢી મૂક્યો કે બહાર જાય. હવે તો ભાભી રાણી ઘરમાં રાજ કરતાં હતાં. મહેશ નોકરીએ બેઠો દુઃખી થતો ને રીતા ઘરમાં દુઃખી હતી. બંનેના દુઃખો જાણે એક સરખા જ એક ને ભાઈનું દુઃખતો ભાઈને બહેનનું દુઃખ, જાણે ઈશ્વર પણ પરીક્ષા લેતો હોય એમ. મહેશ માટેલો સંસ્કાર તો નહોતો કેટલીક વાર વિચારતો પણ તેને લોકોની પરવાહ હતી. સમજાવીને પતાવટ કરવામાં કેટલીય વાર નિષ્ફળ ગયો હતો. એવો છે તો શું કરું એને મારી નાખું? એ તો ઈશ્વરની આપેલી લક્ષ્મી કહેવાય. આમ માના જ શબ્દોમાં તે ઘણી વાર સમજાવ્યો સજીવ પથ્થર હોય તેમ પ્રત્યુત્તરમાં તો મારી લાખ જ આવતું.

રાતનું અંધારું વધુને વધુ કુર થતું હતું. ઘરના દ્વાર તો જાણે બંધ થઈ ગયા હતા. તણખલું પડે ને તો ય અંધારું અંધારું શાંતિ ગામમાં, અંધારી રાત્રમાં કોણ જાણે કેમ આજેય એક ઘરમાં કકળાટ ચાલું હતો. નળીયાવાળા ઘરમાં કકળાટ વધુને વધુ પકડતો હતો. આમ તો રોજ મહેશ આવે પછી જ જમે, આજે પણ જમ્યા તો ન જ હતા. પણ રીતાને લાગી હતી ભૂખ રીતા એકલા કહ્યું ભાભી ! ખાવાનું આપી દેવ મને બો ભૂખ લાગલી સે. ભાભીને જાણે આ શબ્દ ન ગમ્યા એ તો સિંહણ જેમ ફટી નીચી ત્રાડ નાંખે એમ જવાબ આપ્યો... અરામની તારો ભાઈ પાહે માંગજે એ આવીને આપહે.. આ શબ્દ તો જાણે રીતાના સ્વપ્નમાં કરી મૂકે એવા હતા. માણસ પણ ગુસ્સે થાય પણ સહન કરવાની ય હદ હોય. હાથમાં ઘણું જોર આવી ચડ્યું હોય એમ લાગ્યું ઊંચકીને એવું તો માર્યું કે સીધું ભાભીના માથામાં. ભાભીને ગુસ્સો તો એવો આવ્યો કે તે એને મારવા લાગી. રીતા જેવેવે પાડવા લાગી. આટલી રાતે કોઈ હતું તો નહિ જ કે ચીસ સાંભળે. અંધારામાં ને અંધારામાં ચીસો વિલિન થતી હતી.

અચાનક વૈભવના પગલા દરવાજા પાસે પડ્યા. આ દ્રશ્યતો જાણે તેનાથી જોવાયું તો ન જ હતું અરે ! કોઈ આવ્યો જોવાય. તેણે એય કરીને એવી તો ભૂમ પાડી કે આખું ઘર ગાજી ગયું. ભાભી તો જાણે સ્તબ્ધ જેવી થઈ ગઈ. જાણે હાલિયા ભાઈનો પ્રેમ જોઈ આંસુ વહાવવા લાગી. ન વહાવે તોય વહી જાય એવો તો પ્રેમ. મારી મા ને મે વચન આપેલું તે ને મારી રાખા. ને તું મારી બેનને જ મારે. ભૂંડી નીકળ માર ઘરમાંથી, એક બાજુ શબ્દો પૂરા થાયને બીજી બાજુ ભાભી બહાર ચાલે જાય હતો. બહેનના તો આંસુ બંધ થયા ન જ હતા. ભાઈ-બહેન એકબીજાને ભેટીને જોરજોરથી રડવા લાગ્યા એક એક પાસેથી અંતરમાં મા નું વચન પાળવાનો ગર્વ છૂપાયેલો હતો. રાત્રિના અંધારામાં બંનેનો અવાજ ધીમે ધીમે વિલિન થતો ગયો.

*HJP*  
Co-ordinator  
IQAC



IC FRANCHISE  
B.B. Girls College, Gandhinagar  
P.K. Patel College of Education,  
Nadiad

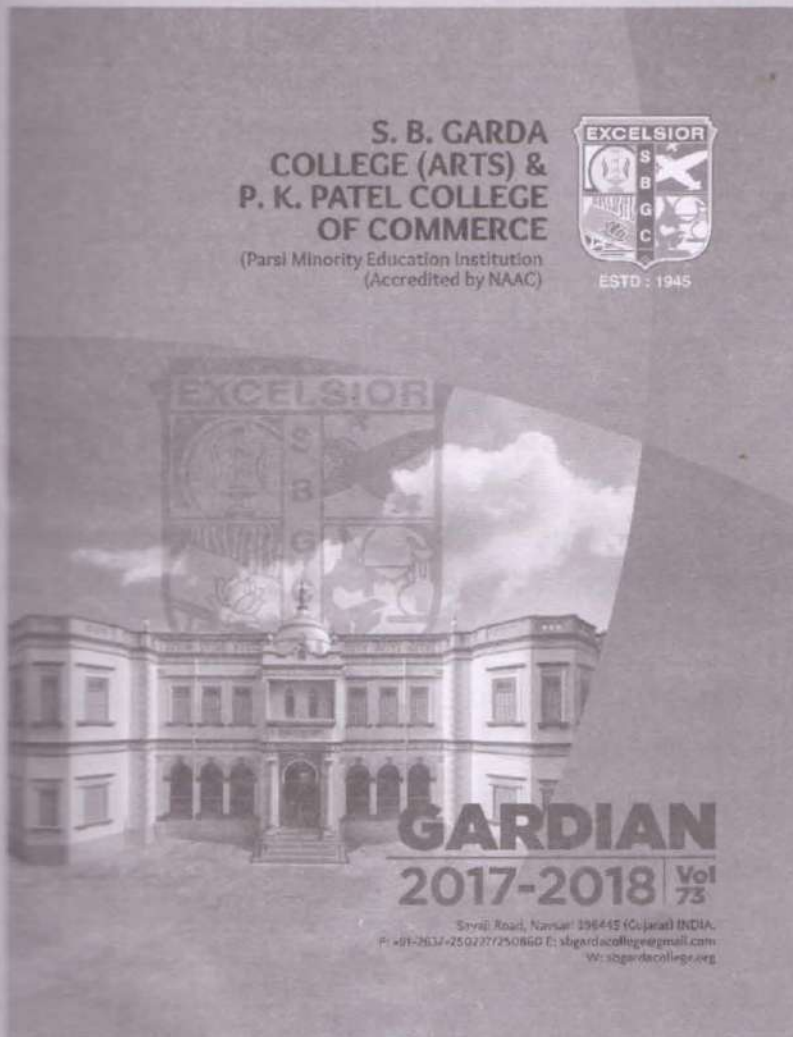




અંક-૭૩

વર્ષ-૨૦૧૭-૨૦૧૮

# ગાર્ડિયન



**S. B. GARDA  
COLLEGE (ARTS) &  
P. K. PATEL COLLEGE  
OF COMMERCE**

(Parsi Minority Education Institution  
(Accredited by NAAC)



ESTD : 1945

## સંપાદક મંડળ

ડૉ. મહાવીરસિંહ ગોહિલ, અધ્યક્ષ  
પ્રા. રેખાબેન ભટ્ટ, સહઅધ્યક્ષ  
પ્રા. રેખાબેન પટેલ, સહઅધ્યક્ષ

## પ્રકાશક

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર  
ઈન્ચાર્જ આચાર્ય  
એસ. બી. ગાર્ડા કોલેજ (આર્ટ્સ) અને  
પી. કે. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારી

## વિતરક નિયામક

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર  
ઈન્ચાર્જ આચાર્ય  
એસ. બી. ગાર્ડા કોલેજ (આર્ટ્સ) અને  
પી. કે. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારી

## મુદ્રક

## ઈલ્ક ગ્રાફીક્સ

૧૪, આવાં બાગ શોપીંગ સેન્ટર, એસ. ટી. ડેપો સામે,  
ભાગ્યલક્ષ્મી કોલેજીકસની ઉપર, નવસારી.  
મોબાઈલ : ૯૮૭૯૫ ૬૯૯૦૦

The views expressed or claims made in any articles and letters appearing in the GARDIAN the onus regarding the legality of the contents and claims rest with the writers and makers and not with the publishers / college authorities.

"ગાર્ડિયન" માં પ્રસિદ્ધ થયેલા લેખકોના તમામ લેખો સાથે સંપાદકો, પ્રકાશકો કે કોલેજ ઓથોરીટીઓ દરેક રીતે સંમત જ છે તેમ માનવું નહીં. લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો જે તે લેખ પ્રગટ કરનારના પોતાના અંગત છે.

Co-ordinator

બધી કલાઓમાં જીવન જીવવાની કલા શ્રેષ્ઠ છે. સારી રીતે જીવી જાણે તે જ સાચો કલાકાર છે. - થોરો



# અનુક્રમણિકા

| ક્રમ | કૃતિ                                                                | કર્તા                          | પૃષ્ઠ નં. |
|------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------|
| ૧    | સંપાદકીય - આર્ટિકિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ મનુષ્યનું મહત્વ ઘટાડશે?          | પ્રા. ડૉ. મહાવીરસિંહ ગોહિલ     | ૩         |
| ૨    | ઈન્ચાર્જ આચાર્યની કલમે                                              | ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર         | ૬         |
| ૩    | જનરલ સેક્રેટરીનો અહેવાલ                                             | સુબ્રતો દાસ                    | ૮         |
| ૪    | પેરન્ટ બોડી ઓફ ગાર્ડ કોલેજ ટ્રસ્ટ                                   | ---                            | A1        |
| ૫    | ગવર્નિંગ બોડી મેમ્બર્સ                                              | ---                            | A2        |
| ૬    | ઈન્ચાર્જ આચાર્યનો ફોટો                                              | ---                            | A3        |
| ૭    | સ્ટુડન્ટસ કાઉન્સિલના હોદ્દદારો                                      | ---                            | A4        |
| ૮    | શૈક્ષણિક સ્ટાફ                                                      | ---                            | A5        |
| ૯    | વહિવટી સ્ટાફ                                                        | ---                            | A7        |
| ૧૦   | સ્ટુડન્ટસ કાઉન્સિલ સમિતિ                                            | ---                            | A8        |
| ૧૧   | સપ્તધારાની વિવિધ ધારાના અધ્યક્ષો અને તેના સહ અધ્યક્ષો               | ---                            | ૯         |
| ૧૨   | વિદ્યાર્થી યુનિયનની વિવિધ સમિતિઓ અને તેના અધ્યક્ષો તેમજ સહ અધ્યક્ષો | ---                            | ૧૦        |
| ૧૩   | લાઈફ મેનેજમેન્ટના કેટલાક વિચારો                                     | પ્રા. ગામિત એન. એન.            | ૧૧        |
| ૧૪   | નર્મદા મૈયા તું અમારી                                               | પ્રા. તેજસ મિસ્ત્રી            | ૧૩        |
| ૧૫   | શૈક્ષણિક સ્ટાફની સિધ્ધિ                                             | ---                            | ૧૪        |
| ૧૬   | ફોટો ગેલેરી / Drawings                                              | ---                            | A9        |
| ૧૭   | ફર્સ્ટ ક્લાસ વિદ્યાર્થીઓની તસ્વીર                                   | ---                            | ૧૭        |
| ૧૮   | ફર્સ્ટ ક્લાસ ફર્સ્ટ ઈન કોલેજ સ્ટુડન્ટની યાદી                        | ---                            | ૨૫        |
| ૧૯   | મૂલ્યાંકન : વિદ્યાર્થીઓ, અધ્યાપકો તથા બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીનું       | શ્રી જાલ બી. ગાર્ડ             | ૪૫        |
| ૨૦   | વિદ્યાર્થીના કાવ્ય તથા લેખો                                         | ---                            | ૪૬        |
| ૨૧   | સાંસ્કૃતિક સમિતિનો અહેવાલ                                           | પ્રા. નેહા એ. હરિયાણી          | ૭૬        |
| ૨૨   | ડિબેટ સમિતિનો અહેવાલ                                                | પ્રા. આર. એફ. પાલ્યા           | ૭૮        |
| ૨૩   | જીમખાનાનો અહેવાલ                                                    | પ્રા. આર. પી. પટેલ             | ૮૦        |
| ૨૪   | પ્લાનિંગ ફોરમ સમિતિનો અહેવાલ                                        | પ્રા. એન. એન. ગામીત            | ૮૫        |
| ૨૫   | પ્રવાસ સમિતિનો અહેવાલ                                               | પ્રા. ડૉ. આશાબેન આર. પટેલ      | ૮૬        |
| ૨૬   | ઉદ્દેશનો અહેવાલ                                                     | પ્રા. ડૉ. એમ. ડી. ગોહિલ        | ૮૬        |
| ૨૭   | સર્જનાત્મક અભિવ્યક્તિ ધારાનો અહેવાલ                                 | પ્રા. એન. એન. ગામીત            | ૮૭        |
| ૨૮   | જ્ઞાનધારાનો અહેવાલ                                                  | પ્રા. ડૉ. એમ. ડી. ગોહિલ        | ૮૮        |
| ૨૯   | ગીત - સંગીત - નૃત્ય ધારાનો અહેવાલ                                   | પ્રા. કે. આર. દેસાઈ            | ૮૯        |
| ૩૦   | રંગકલા કૌશલ્યધારાનો અહેવાલ                                          | પ્રા. ડૉ. એ. આર. પટેલ          | ૯૦        |
| ૩૧   | નાટ્યધારાનો અહેવાલ                                                  | પ્રા. આર. કે. ભટ્ટ             | ૯૧        |
| ૩૨   | સામુદાયિક સેવાધારાનો અહેવાલ                                         | પ્રા. એમ. સી. નાયક             | ૯૧        |
| ૩૩   | વ્યાયામ - યોગ - ખેલકૂદ ધારાનો અહેવાલ                                | પ્રા. આર. કે. ભટ્ટ             | ૯૨        |
| ૩૪   | સ્કોપનો અહેવાલ                                                      | પ્રા. આર. પી. પટેલ             | ૯૨        |
| ૩૫   | એન.સી.સી. નો અહેવાલ                                                 | લેફ્ટનન્ટ પ્રા. ઈશ્વર એ. ચૌધરી | A29       |
| ૩૬   | ત્રીજા આંતરાષ્ટ્રીય યોગ દિવસની ગાર્ડ કોલેજમાં શાનદાર ઉજવણી          | ---                            | A31       |
| ૩૭   | Blood Donation Camp                                                 | Prof. Maheshbhai Naik          | A32       |
| ૩૮   | Swachhata Awareness Programme                                       | ---                            | A33       |
| ૩૯   | A Report on One Week NSS Special Annual Camp                        | Prof. Maheshbhai Naik          | A34       |
| ૪૦   | સ્કોલરશિપનું લિસ્ટ                                                  | ---                            | ૯૩        |

Co-ordinator

Principal  
G.B. Ganga College (Arts)  
P.K. Patel College of Com



## માનવી આ સૃષ્ટિ કોણે રે ?

માનવે એક પ્રશ્ન રે,  
માનવી આ સૃષ્ટિ કોણે રે ?  
માનવ રમતો અમારી સાથે રે,  
માનવ એકો આ જગસર્જક ક્યાં રે ?  
માનવ દુનિયામાં વિવિધ રંગો રે,  
માનવ રંગનિધિ કોની રે ?  
માનવ પંખીનાં મધુર કલરવ રે,  
માનવ હશે ફૂલોમાં ફોરમ કોને રે ?  
માનવ જળ વિશાળ સિન્ધુમાં રે,  
માનવ ગગનચુંબી પહાડો કોણે રે ?  
માનવ આ અનંત આકાશગંગા રે,  
માનવ પ્રભાત-રાત્રિ રંગ કોણે રે ?  
માનવ છે આ સૃષ્ટિ કેટલી સુંદર રે,  
માનવ એનો સર્જક કેટલો સુંદર રે ?

પટેલ પ્રિયંક  
એસ.વાય. બી.એ.

I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

પણ જડતો  
નથી પંથ હજી

પાંજરામાં બંધ એક જીંદગી,  
કરે રોજ છૂટે એવી બંદગી.  
વ્યાકુળ થયેલું પંખીડું એ,  
પંખ ફેલાવી સજજ ઉડવા ગગને.  
રાખે આકાંક્ષા એ એવી,  
એક'દિ ઉડી જશે અહીંથી.  
હાકલ પાડી જાય થાકી,  
નથી સાંભળતું કોઈ એની.  
પ્રશાંત થઈ બેસે ઘડીક,  
આવે પછી રવ એનો જરીક.  
દર્દ એવું છલકી આવે,  
આંખે કરુણારસ ઝરી આવે.  
તત્પર થયેલું જવા ઊડી,  
પણ જડતો નથી પંથ હજી!

પટેલ પ્રિયંક  
એસ.વાય. બી.એ.

## એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું...

એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું?  
તે તો માનવીને મોબાઈલ કરી દીધા.  
ને માનવોનો વિનાશ કરી દીધો,  
એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું?  
તે તો યુવાનોને તારામાં લઈ લીધા,  
ને કારકીદી નો વિનાશ કરી દીધો,  
એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું?  
તે તો છોકરાઓને ગેમમાં ફેરવી દીધા,  
ને ક્રિકેટ ફુટબોલનો વિનાશ કરી દીધો,  
એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું?  
તે તો લોકોને ફેસબુમાં ફસાવી દીધા,  
ને તેની મૈત્રી નો વિનાશ કરી દીધો,  
એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું?  
તે તો લોકોને વ્યસ્ત કરી દીધા  
ને તેના પરિવારનો વિનાશ કરી દીધો,  
એ મોબાઈલ તે શું કરી દીધું?

હાંસ અબુસુફિયાન મોહમદ  
એસ.વાય. બી.એ., સેમ. ૨



જિંદગી શબ્દ સાંભળીને આપણાં સૌના દિલમાંથી એક અજબ પ્રકારનો અવાજ સંભળાય. જિંદગી નામ જેટલું જાણીતું છે એટલા નાના નામમાં એટલો બધો રસ ભર્યો છે. આપણે તેનાં વિશે સમજવા જઈએ તો કદાચ થોડી ઘણી કચાશ રહી જાય. ભગવાને આપી છે. આપણને છતાં પણ તે ખરેખર છે શું આજ સુધી તેને કોઈ સમજી નથી શક્યું. જિંદગી ના હોય તો તે આપણા શરીરની વાત છે. જીવન જીવવું એટલે જિંદગી. પછી મનમાં એવો પ્રશ્ન ઉદભવે કે, તો પછી જિંદગાની એટલે શું? મિત્રો જિંદગાની બંને વસ્તુ અલગ છે. જિંદગી જેમ આગળ કહ્યું તેમ જીવન જીવવું એટલે જિંદગી. જ્યારે જિંદગાની એટલે આપણાં કેવી રીતે જીવીએ છીએ તેનાં પર નિર્ભર હોય છે. જિંદગી તો સામાન્ય વ્યક્તિ, પશુ, પક્ષી બધાં જ જીવે છે, પરંતુ જિંદગાની વ્યક્તિ જીવી ના શકે. આપણાં સમાજમાં જિંદગીની પરિભાષા શું છે? આપણો સમાજ માને છે કે બે ટાઈમનું ભોજન, આપણાં જરૂરિયાતની સગવડો પૂર્ણ થાય તેટલું મળે એટલે ઘણું તેને જિંદગાની કહેવાય. પરંતુ શું આ પરિભાષા સાચી છે? મારી પરિભાષા તદ્દન ખોટી છે. ખરેખર જિંદગાની એટલે કુદરતે જે ધરતી પર નિર્માણ કર્યું છે જે અકલ્પનીય, અલૌકિક, અસંખ્ય આપણે આપણાં સ્વપ્નમાં પણ વિચાર ના કર્યો હોય. પોતાનાં મનની વાતો આ કુદરતી સર્જકો સાથે કરવી, એમાં એક અલગ જ આહ્વાદક અનુભવ અને આનંદની અનુભૂતિ મળે છે. એક નાનું અને ખૂબ જ સુંદર વાક્ય ટાંકતા એક અલગ જ આનંદ અનુભવે છે કે,

જિંદગી હૈ તો દિલ સે જીઓ, લેકિન જિંદગાની અપને ખુદ કે, અહેસાસ સે જીઓ

આ નાનું વાક્ય સાંભળતા લાગે કે આપણી સાથે નથી એવું બન્યું કે નથી આપણે બનવાં દેતાં. લોકો પૈસાની પાછળ તો ભાગે છે કે ખરેખર શું જીવવું તે પણ ભૂલી ગયાં છે. એમ પણ બધાં લોકો એકબીજાને પાછળ ધકેલવાનું કાર્ય કરે છે. એકબીજાને સાથે લઈ ચાલવાનું કહેતાં જ નથી અને તેથી જ આપણો ભારત દેશ પાછળ છે. મુખ પર હંમેશા smile અને Help ful બનો અને કામની સાથે-સાથે કુદરતી સર્જકોને પણ માણતાં શીખો. લોકો કામતો ભરપૂર કરે છે અને મેળવે પણ શું તે really માં જીવન જીવ્યાં ગણાય. અહીં બે દૃષ્ટાંત ટાંકું છું :

એક વ્યક્તિ જે પોતાની મહેનતથી ભરપૂર કમાય છે અને તેનું ઘણું માન પણ છે. તે વ્યક્તિ સવારે વહેલો જાય પાછો આવે. તેની પત્નીને તે જરા પણ સમય નથી આપી શકતો. તેના બાળકોને સમય નથી આપી શકતો. જે દિવસે રજા હોય દિવસ તે વ્યક્તિ ભરપૂર આરામ કરે છે તેથી તેનાં કુટુંબને જરા પણ ટાઈમ નથી મળતો. તો તેણે કમાયેલા પૈસાની કોઈ કિંમત પાછો ફરે છે પણ તેની એક મુખ્ય ખાસિયત કે તે જ્યારે ઘરે પાછો ફરે છે ત્યારે પોતાની બધી સમસ્યાને દૂર કરી દે છે અને બાળકો સાથે પણ સમય પસાર કરે છે. જ્યારે રજા હોય ત્યારે તે આખો દિવસ પોતાનાં કુટુંબો પાસે હોય છે. કુદરતી સર્જકો સાથે છે. કુદરતી વાતાવરણમાં એવો તો મગ્ન થઈ જાય છે કે પોતાના પાછલાં છ દિવસોનો થાક તરત જ ઉતરી જાય છે.

બીજી બાજુ એક બીજો વ્યક્તિ છે તે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે કામ કરે છે અને ગુજરાન ચલાવે છે. તે પણ સવારે જાય પાછો ફરે છે પણ તેની એક મુખ્ય ખાસિયત કે તે જ્યારે ઘરે પાછો ફરે છે ત્યારે પોતાની બધી સમસ્યાને દૂર કરી દે છે અને બાળકો સાથે પણ સમય પસાર કરે છે. જ્યારે રજા હોય ત્યારે તે આખો દિવસ પોતાનાં કુટુંબો પાસે હોય છે. કુદરતી સર્જકો સાથે છે. કુદરતી વાતાવરણમાં એવો તો મગ્ન થઈ જાય છે કે પોતાના પાછલાં છ દિવસોનો થાક તરત જ ઉતરી જાય છે.

જિંદગાની કુદરતી સર્જકોને આભારી છે. મિત્રો, કુદરતે ધરતી પર આટલું બધું સરસ બનાવ્યું છે, તો આજનો માનવી નિહાળતો નથી. તેની તરફ કેમ આકર્ષાતો નથી. દુનિયામાં એવા અમુક જ લોકો હશે કે જે પોતાની જાતને સમય આપતા હોય વ્યક્તિ કોઈ પણ કામમાં પાછળ ના પડે. આ મારો પોતોનો અનુભવ છે. મારી પોતાની જ વાત કરું તો હું જ્યારે ૧૨ માં હતો ભણતી ત્યારે આખો દિવસ હું ઘરથી બહાર જ રહેતી. સવારે ૮ વાગે જઈ રાત્રે ૮ વાગે પાછી ફરતી. મને મારી જાત સાથે



માટે સમય જ નહી મળતો. તેથી મને એક અજીબ જ અનુભૂતિ થતી. જેમ તેમ કરી હું જાતે મારા માટે સમય પોતે કાઢતી થઈ મારી જિંદગી માં જે બદલાવ આવ્યો. તે ખરેખર માનવામાં આવે તેમ ન હતું. હું હંમેશાં ખુશ રહેતી, કોઈ પણ પ્રકારની tension પર ન લેતી, ખુશ રહેતી એટલે કોઈ પણ પ્રકારની બીમારીથી દૂર રહેતી. તેથી બને તેટલો સમય પોતાની ખુદની જાત સાથે જતા શીખો. તમારી જિંદગીની બધી જ સમસ્યાઓ દૂર ભાગી જશે. આપણે જ્યારે પ્રકૃતિનાં તત્વો સાથે હોઈએ છીએ તેમની યાત્રા કરતાં હોઈએ છીએ તો એ કુદરતી સર્જકોમાં એવાં તો તત્વો હોય કે બીમારીથી પીડિત વ્યક્તિ પણ ઠીક થઈ જાય.

જિંદગી કેમ જીવવી અને જિંદગાની કેવી રીતે જીવવી જે વ્યક્તિ આ બે પ્રશ્નો બરાબર સમજ લે ને તો જિંદગીભર આનંદિત જિંદગાની એટલે એ આપણાં જીવનની એવી ચાવી છે કે જેનું તાળું કદી પણ ખૂલતું ના હોય એવું હોય તો બને જ નહિ. તેથી જીવનની આ ચાવી હંમેશાં આપણી સાથે રહેશે. ક્યારે તો જ્યાર આપણે હંમેશા કુદરતી સર્જકો સાથે કે તેમની આસપાસ હોઈશું

વર્તમાન જીવન જીવવું હોય તો ભવિષ્યનું પહેલાંથી આયોજન કરીને જીવન જીવવું જોઈએ. ભવિષ્યમાં જેમ કરવાનું હોય તમે જીવન જીવી રહ્યા છો ? તે જ રીતે તમે ભવિષ્યમાં કેવું જીવન જીવશો એ પ્રમાણેનું આયોજન કરવું પડે.

એક ઘણી સારી સલાહ આપવાં માંગીશ તમને મારા મિત્રો,

જ્યારે કોઈ લીલા પર્ણ પર ઝાકળ પડ્યું હોય ત્યારે જે રીતે તે પર્ણ પરથી સરકી જાય તે જ રીતે આપણે આપણી જિંદગીમાં બધી સમસ્યાઓને ઝાકળની જેમ સરકાવી દેવી જોઈએ.

મને ઘણાં લોકો કહે છે કે જીવનમાં કોઈ પણ વ્યક્તિ એકલો ના જીવી શકે. પણ મારી દ્રષ્ટિ પ્રમાણે જો વ્યક્તિ કુદરતી સર્જકો સંબંધ ધરાવતા હોય તો તે આખું જીવન પણ એકલા વિતાવી શકે. પરંતુ તે વ્યક્તિને કુદરત સાથે હંમેશાં જીવવું પડે. કુદરતી સર્જક તેમજ કુદરતી વસ્તુઓનું એટલું પ્રભુત્વ હોય છે કે તે બધાને આકર્ષિત કરી શકે. તમે પોતે ક્યાંય જોવું હશે કે કોઈ બિમાર મરણ પથારીએ હોય, તેના શરીરને કોઈ દવા લાગુ થતી જ ન હોય અને જો તેની સામે આપણે પ્રકૃતિના તત્વો વિશે વાત કરીએ તો તેને કુદરતી વાતાવરણમાં લઈ જઈએ તે ચોક્કસપણે જે કામ દવા એ ના કર્યું તે કામ કુદરતી સર્જકો કરી દેતાં હોય છે.

જીવનમાં એવા ઘણાં લોકો મળશે કે જે આપણને પોતાનાં જેવાં બનાવવા માગતાં હોય પણ એ આપણાં પર નિર્ભર છે કે નહીં તેની સાથે સંમત છે કે નહીં. શું આપણને ખબર નથી પડતી કે આપણાં જીવનમાં આપણે શું કરવું છે ? શું આપણને ખબર નથી કે આપણે આપણું જીવન કેવી રીતે જીવવું છે ? શું આપણને ખબર નથી પડતી કે આપણે આપણાં જીવનમાં ક્યાં અને કેવી રીતે જીવવાં જોઈએ ? મિત્રો તમારી સાથે એવું બન્યું હશે કે તમે કોઈ જાતે નિર્ણય લીધો હોય અને તમે તમારા નિર્ણયથી એકદમ ઓછા પડ્યા. પણ અચાનક જ કોઈ વ્યક્તિ આવે છે અને તમારો નિર્ણય બરાબર નથી એવું તમને કહે છે. હવે, ચોક્કસપણે તમારા જીવનમાં તે સમયે બધું સંતાકૂકડીની જેમ ફરવા લાગશે. તમે મૂંઝવણમાં મૂકાઈ જશો કે હવે તમારે શું કરવું મિત્રો, આ સમય એટલો જીવન હોય છે કે આપણને ખરેખર કંઈ પણ સૂઝતું નથી. પણ જો આપણને આપણા પર અને આપણાં નિર્ણય પર વિશ્વાસ હોય તો ગમે તે વ્યક્તિથી ડરી જવાની જરૂરી નથી. ઘણી વખત એવો સમય આવે છે કે જ્યારે આપણને આપણાં જીવનની વિરુદ્ધમાં પણ ઊભું થઈ પડે તો આપણે એટલાં તો કટિબદ્ધ હોવા જોઈએ કે આપણાં જીવનની વિરુદ્ધ પણ ઊભા રહી શકીએ. જિંદગાની ઘણું બધું કાંઈ છે. મિત્રો જેમકે,

“વ્યક્તિ ત્યાં સુધી નથી હારતો જ્યાં સુધી તે પોતાની જાતને ન હરાવી દે...”

જીવનમાં સારી સફળતા એ જ વ્યક્તિ જાણી શકે કે જેને હાર મળી હોય કરાણ તેને જ ખબર હોય કે હાર મેળવ્યા પછી જીવન મળ્યાની કિંમત અને તેની લાલચ કેવી હોય છે. જીવનમાં એક વાત હંમેશાં યાદ રાખજો કે,



બે પળની જિંદગીની ક્યારે, જિંદગી નથી બદલતી પણ બે પળમાં લીધેલ નિર્ણય ચોક્કસથી જિંદગી બદલી શકે છે.  
વ્યક્તિનું જીવન ત્યારે જ કહેવાય જ્યારે તે સારા અને ખરાબ એમ બંને પાસામાંથી પસાર થયાં હોય.

એક વખત એક ભાઈ મારા ઘરે આવે છે અને મને એમ કહે છે કે બાળકો જ્યારે મોટાં થઈ જાય તો અમુક વાતો તેમને પોતાનાં માતા-પિતાને ન કહેવી જોઈએ. તેમનાથી વાત છૂપાવવી જોઈએ. મને આ વાત ન ગમી કારણ કે એ મને મારા માતા-પિતા જેમનાં થકી હું છુ તેમનાંથી વિરુદ્ધ થવા કહે છે. મિત્રો, એવાં ઘણાંય લોકો હશે કે જે પોતાનાં મા-બાપને નહિ માનતાં હોય એમનાં સાથે વાત ન કરતાં હોય પણ કુટુંબ ત્યારે જ શોભે જ્યારે તેમાં માતા-પિતા અને આપણું પરિવાર એક હોય. આ કડી પણ આપણું જીવન સાથે સંકળાયેલી છે.

પરિવાર, મિત્રો અને આપણે પોતે આ બધાનો સમન્વય હોય ને તે વ્યક્તિનું નસીબ જ ઘણું અમાન્ય જેવું હોય પણ અમે નસીબ ઘણાં એટલે ઘણાં ઓછાને પ્રાપ્ત થતાં હોય છે.

મિત્રો, આમ જિંદગીની મુસાફરીનો ક્યારેય અંત નથી આવતો. બસ જિંદગીનાં વળાંક આવે છે.

Co-ordinator  
IQAC

હે માનવ તે કેમનાં  
રોક્યા તારા પગલાં

શરીર ને પણ ના મળી શકે કેવી છે આ હવા,  
ઉદ્યોગ અને વિજ્ઞાન ના નામે, કેવો છે આ વિકાસ,  
હે માનવ તે કેમ ના રોક્યાં તારાં પગલા ?

રોજ નવા રોગથી લડવું તને સ્વીકાર,  
પણ ના રોકી શક્યો પ્રદુષણની આ હવા,  
હે માનવ તે કેમ ના રોક્યાં તારાં પગલા ?

ગંગા નદીનો કેવો છે આ સંગમ,  
પાપ ધોવા જતાં કેમ કરતો તું પ્રદુષણ,  
હે માનવ તે કેમ ના રોક્યાં તારાં પગલા ?

પ્રદુષણમાં ધરતી માતાને પણ ના વાણી,  
એટલો સ્વાર્થી બન્યો કે પાણીમાં કરતો મિલાવટ,  
હે માનવ તે કેમ ના રોક્યાં તારાં પગલા ?

એક નિર્ણય તું કર પ્રદુષણ તું દૂર કર.  
ગંદકી દૂર કરી વાતાવરણ તું સ્વસ્થ કર,  
હે માનવ તે કેમ ના રોક્યાં તારાં પગલા ?

પ્રજાપતિ સંદિપ કે.  
એફ.વાય. બી.કોમ., સેમ. ૨

I/O PRINCIPAL  
S.B.Garda College (Arts) &  
P.K.Patel College of Com.  
NAVABARI

મા તું ઘણી યાદ આવે છે

મા તું ઘણી યાદ આવે છે,  
જ્યારે કોઈ માથે હાથ ફેરવે છે.

મા તું ઘણી યાદ આવે છે,  
જ્યારે કોઈ બેટા કહે છે.

મા તું ઘણી યાદ આવે છે,  
જ્યારે કોઈ માતા હસે છે.

મા તું ઘણી યાદ આવે છે,  
જ્યારે કોઈ માતા જમાડે છે.

મા તું ઘણી યાદ આવે છે,  
જ્યારે કોઈ માતા જગાડે છે.

મા તું ઘણી યાદ આવે છે,  
જ્યારે કોઈ માતા ભેટે છે.

કહાર જીનલ એમ.  
એસ.વાય. બી.કોમ., રોલ નં. ૮૭



## પરિશ્રમ એજ પારસમણિ

શાહ એકતા પી.  
ટી.વાય. બી.કોમ., સેમ. ૬

“उधमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः ।

આ સંસ્કૃત સુભાષિત મહેનત, ઉદ્યમ અર્થાત પરિશ્રમ નું મહત્વ સ્પષ્ટ કરે છે બાઈબલ માં પણ લખ્યું છે કે,

“મનુષ્યે મહેનત કર્યા વિના ખાવું ન જોઈએ.”

શ્રમ એ સફળતાની ગુરુચાવી છે. જીવનમાં ડગલે ને પગલે શ્રમની મહત્તાના દર્શન થયા કરે છે. તમામ મહાપુરુષોએ શ્રમ ઉપદેશ આપ્યો છે. આથી જ તો બાઈબલમાં કહ્યું છે કે,

“તું તારો પરસેવો પાડીને તારી રોટી કમાઈ ખાજે”

પરિશ્રમ કર્યા વિના બીજાએ કરેલા પરિશ્રમનું ફળ પડાવી લેનાર મુનષ્યને ગીતામાં ‘ચોર’ કહ્યો છે.

પરિશ્રમનો અર્થ થાય છે - ‘જાતમહેનત’ એમાં મજૂરી અથવા વૈતરું અભિપ્રેત નથી. માણસે માત્ર એશઆરામ કરવાને બદલે કામો જાતે કરવાં જોઈએ. પોતાના કોઈ પણ કામ પ્રત્યે શરમ, ઉપેક્ષા કે ઘૃણા ન રાખીએ તો જ શ્રમનું યથાર્થ ગૌરવ સમજી કમનસીબે આપણાં શિક્ષિત સમાજ શ્રમથી વેગળા રહેવાનું વલણ ધરાવે છે. લોકો કડિયા, સુથાર, દરજી કે ખેડૂત જેવા વીઓ પ્રત્યે આદરની લાગણી ધરાવતા નથી. કારકુનો અને અન્ય અધિકારીઓ મોટા ભાગનાં કાર્યો બીજા પાસે કરાવવામાં જ મહત્તા સમજે છે. શ્રીમંત માણસો પોતાનું બધું કામ નોકરો પાસેથી કરાવવામાં ગૌરવ અને આનંદ અનુભવે છે. શારીરિક શ્રમ આવી ઉપેક્ષાવૃત્તિ આપણા સમાજમાં સર્વત્ર જોવા મળે છે.

ભગદગીતા એ પણ મુનષ્યને શ્રમયજ્ઞ કર્યા પછી જમવાનો અનુરોધ કર્યો છે. વર્તમાન યુગમાં મહાત્મા ગાંધીએ શ્રમનું ગૌરવ સ્થાપિત કરવામાં ખૂબ જ નોંધપાત્ર ફાળો આપ્યો છે. તેથી જ તો કહેવાય છે કે,

‘Man is archited of his own fortune’

મનુષ્ય પોતે જ પોતાનો ભાગ્યવિધાતા છે. યુગે યુગે પ્રેરકબળ બદલાતાં રહે છે. પ્રાચીન યુગને પ્રેરક બળ જ્ઞાન હતું.

‘જ્ઞાન એન શક્તિ અર્થાત knowledge is power’

એમ એ કાળે કહેવાયું હતું. પછી મુખ્યયુગમાં બળને પ્રાધાન્ય મળ્યું અને, ‘બળિયા નાં બે ભાગ’ તથા ‘મારે તેની તલવાર’

‘Might is Power’

જેવાં સૂત્રો પ્રચલિત બન્યાં. ત્યારબાદ ઔદ્યોગિક ક્રાંતિના પરિપાકરૂપે યંત્રવાદ, સંસ્થાનવાદ અને મૂડીવાદનો જન્મ થતાં એ સમાજ વ્યવહારનું પ્રેરકબળ બન્યું અને

જન્મ થતાં પૈસા એ સમાન વ્યવહારનું પ્રેરકબળ બન્યું અને

‘પૈસા એજ પરમેશ્વર’ અર્થાત ‘Money is Power’

જેવાં સૂત્રો વ્યવહારુ બન્યાં છે. વિશ્વવિગ્રહ પછી સર્જાયેલી શ્રમજીઓની ક્રાંતિએ એક નવા પ્રેરકબળને જન્મ આપ્યો અને તે ‘શ્રમ’ હવેતો વિશ્વભરમાં

‘શ્રમ એ જ શક્તિ અર્થાત Labour is Power’ નો મંત્ર ગાજતો થયો છે. અને

‘પરિશ્રમ એજ પારસમણિ’

જેવા સૂત્રો પ્રચલિત છે. શ્રમ તો માનવજીવનનો પ્રાણ છે.



શ્રમનું ગૌરવ કાંઈ શબ્દોથી, વાણીથી કે વાતોથી ન વધે. શાળા મહાશાળામાં ભણતાં વિદ્યાર્થીઓ “સિદ્ધિ તેને જઈ ને પરસેવે નહાય.” અને “પરિશ્રમ વિના પ્રારબ્ધ પાંગળું છે.” વગેરે ઉકિત, પંક્તિઓ ના અર્થ વિસ્તારતો બહુ મજાના લાગે છે. ઘરમાં કે શાળામાં શ્રમનું કોઈ કામ કરવાનું આવે, મહેનત કરવાની આવે ત્યારે તેઓ નાકનું ટેરવું ઊંચું ચડાવી ને શ્રમ પ્રત્યેની કુતૂહલ વરવું પ્રદર્શન કરે છે. એમાં વાંક એમનો નથી. સમાજમાં ને રાષ્ટ્રમાં ‘શ્રમ જીવીઓ’ અને ‘બુધ્ધિ જીવીઓ’ એવા બે મોટા વર્ગો ઊભા કરીને અંગ્રેજોએ જ આપણને સદાય ને માટે માનસિક ગુલામ બનાવી દીધા છે. હજી આપણે શ્રમ અને શ્રમજીવીઓ પ્રત્યેની પ્રેમનો આદર કેળવી શક્યા નથી. એ શરમ જનક છે.

વિદેશોમાં તો આપણાથી તદ્દન ઊલટી પરિસ્થિતિ છે. ત્યાં શ્રમનું એટલું બધું મહત્ત્વ છે કે બુધ્ધિજીવી કરતાં સ્વાવલંબી શ્રમજીવી અનેકગણું કમાય છે. ત્યાં જો વ્યક્તિ પોતાનું કામ જાતે ન કરે તો જીવી ન શકે. સ્ટેશન પર ફૂલી પાસે સામાન ઉપાડવા ઘરકામ કરવા માટે ઘાટી રાખવો કે બગીચામાં માળી રાખવો એ ત્યાંના લોકો માટે શક્ય નથી અને પોષાય એમ પણ નથી. આજે દેશના જે યુવાનો ઈંગ્લેન્ડ, અમેરિકા વગેરે દેશોમાં ભણવા કે કમાવા જાય છે. ત્યાં બધું કામ જાતે કરતા હોય છે. પરંતુ સ્વદેશની મુલાકાતે આવે છે, ત્યારે અહીં ઘરનું કોઈ કામ કરતાં ભારે શરમ અને સંકોચ અનુભવે છે ! શું ભારતની ધરતીમાં શ્રમ પ્રત્યેની નફરત પેદા થઈ ગઈ છે?

પરિશ્રમ એજ પારસમણિ કહેવા પાછળનો આશય એજ છે કે જો માણસ શ્રમ કરે, મહેનતનો રોટલો કમાય તો એની મનની તંદુરસ્તી ખૂબ સારી રીતે જળવાઈ રહે અને એ કોઈને ભારરૂપ ન થાય એટલે સમાજ જીવન પણ તંદુરસ્ત અને સ્વાવલંબી બને.

**Co-ordinator  
IQAC**

“પુરુષાર્થ લલાટે જે રીતે પ્રસ્વેદ પાડે છે,  
ઘણા પ્રારબ્ધને જળ છાંટીને એમ જગાડે છે.”

**H.C. PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI**

## જીતી જવાના...

જીવન જંગની આ દોડમાં દોડી જવાના,  
જીતી જવાના અમે જીતી જવાના.

વાટમાં નડે શત્રુ તોય ન ડરવાના,  
હર આફત અમે તરી જવાના.

જીતી જવાના.

અધ-વયમાં બેસી ન રડવાના,  
હર આફત સંગ અમે લડી જવાના,

જીતી જવાના.

સાગર જેવી વિશાળ આફતે ન તૂટવાના,  
હર આફત અમે તરી જવાના,

જીતી જવાના.

શિખરની જેમ અડીખમ ટકી રહેવાના,  
હર આફતનો સામનો અમે કરી જવાના,

જીતી જવાના.



પટેલ પ્રિયંક  
એસ.વાય. બી.એ.

## વર્ષાનો એક પ્રસંગ

શ્યામલ ઘનગોર મેઘો પડે નહીં,  
અરેરે! વર્ષા વાદળ વર્ષા વાદળ રે.  
સંઘ લઈ આવ્યા શીતળ અનિલ રે,  
મંદ-મંદ શીત વયરો વાવને,  
આભે મધ્યમાં વાયરો ચો,  
પછી શ્વેત જળબિંદુઓ ચો,  
ઝરમર ઝરમર મેઘ વરસે રે,  
ચારેય દિશાય ફેલાય ઉમંગ હરે રે,  
ટહુકા કરતા મોરલાના નાદ રણ,  
પછી વર્ષા વરસી જાય,  
નભ વાદળોની ચાદર ઉતારે,  
પછી કંચન વેરતો રવિ પ્રસેરે રે,  
તરુપત્રે ઝિલાયેલાં સલિલ પર પોરે,  
જાણે મુક્તાફળો ઝિલાયેલાં લાગે રે,  
કુદરતનું રચાય રૂપ આવું સૌંદર્ય,  
લોચન આગળ સર્જાય દ્રશ્ય સ્વરૂપ.





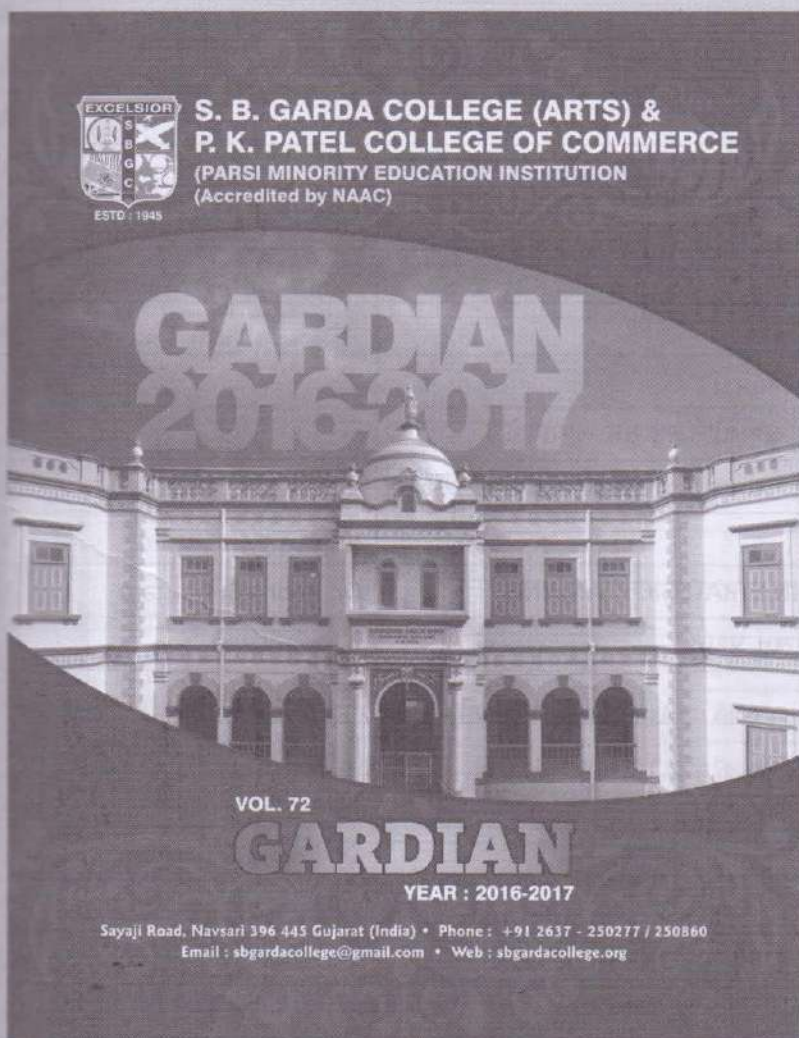
**S. B. GARDA COLLEGE (ARTS) &  
P. K. PATEL COLLEGE OF COMMERCE, NAVSARI**  
**GARDIAN-2016-2017**



અંક-૭૨

વર્ષ-૨૦૧૬-૨૦૧૭

# ગાર્ડિયન



## સંપાદક મંડળ

પ્રા. રેખાબેન ભટ્ટ, અધ્યક્ષ  
પ્રા. રેખાબેન પટેલ  
ડૉ. મહાવીરસિંહ ગોહિલ

## પ્રકાશક

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર  
ઈન્ચાર્જ આચાર્ય  
એસ. બી. ગાર્ડા કોલેજ (આર્ટ્સ) અને  
પી. કે. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારી

## વિતરક નિયામક

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર  
ઈન્ચાર્જ આચાર્ય  
એસ. બી. ગાર્ડા કોલેજ (આર્ટ્સ) અને  
પી. કે. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારી

## મુદ્રક

## ઈલ્ક ગ્રાફીક્સ

૧૪, આવાં બાગ શોપીંગ સેન્ટર, એસ. ટી. ડેપો સામે,  
ભાગ્યલક્ષ્મી કોલેજીકસની ઉપર, નવસારી.  
મોબાઈલ : ૯૮૭૯૫ ૬૯૯૦૦

The views expressed or claims made in any articles and letters appearing in the GARDIAN the onus regarding the legality of the contents and claims rest with the writers and makers and not with the publishers / college authorities.

‘ગાર્ડિયન’ માં પ્રસિદ્ધ થયેલા લેખકોના તમામ લેખો સાથે સંપાદકો, પ્રકાશકો કે કોલેજ ઓથોરીટીઓ દરેક રીતે સંમત જ છે તેમ માનવું નહીં. લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો જે તે લેખ પ્રગટ કરનારના પોતાના અંગત છે.

*W. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

વિદ્યા અમૂલ્ય અને અનન્યર ધન છે - કોલેન

INC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI





## ટાઈમ મેનેજમેન્ટ

દીપ્તિ રોશની સી.

બી.એ., સેમેસ્ટર-૪

વેલકમ, સમયના અવિરત ચાલતા ચક્રમાં, આપનું હાર્દિક સ્વાગત છે. સમય એટલે શું ? તમારું અને મારું જીવન જેનાથી કેટલે માપપટ્ટી ? સમય એટલે સવાર, બપોર અને સાંજ ? સમય એટલે સેકન્ડના કાંટાની ગતિ ? સમય એટલે બાળપણ, યુવાની અને વૃદ્ધાવસ્થા ? સમયને કેવી રીતે ઓળખવો ? સમયનાં પરિચય આપવો સહેલો નથી, કારણ સમય જ જીવન છે ને જીવનનો માણસે માણસે બદલાતો રહે છે, પણ... સમયને આપણે ઘડિયાળમાં કેદ કર્યો છે, કારણ આપણે સમયનો ઉપયોગ કરવા નથી શકતા. સમયને ઘડિયાળ દ્વારા ઓળખ્યો ના હોત તો આપણે એનો યોગ્ય ઉપયોગ કરી શક્યા ના હોત.

નિત્રો, ઈશ્વરે તો સમયને ગતિશીલ કર્યો, પણ માણસે સમયનાં ચોસલાં પાડ્યાં. સમયને ઘડિયાળમાં કેદ કરીને આપણે સમયને કબજામાં લીધો. સેકન્ડ, મિનિટ, કલાક, દિવસ, વાર, તિથિ, સપ્તાહ, મહિનો, વર્ષ વગેરે આ ચોસલાં શું સૂચવે છે ? માણસ સમયને નિયંત્રિત કરી શકે છે. સમયની વહેતી નદીમાં માણસ પોતાની નાવ ચલાવી શકે છે, પણ આ નાવ ચલાવવા માટે સૂઝ અને જોડણી. સમયની ગતિ સાથે આપણી ગતિ મેળવવાની છે. કેવી રીતે આ શક્ય બને ? માત્ર ચોવીસ સિદ્ધાંતો ને સમજવાની જરૂર છે. આ સિદ્ધાંતો અઘરા નથી, સરળ છે. એક દિવસના ચોવીસ કલાકમાં જ આપણે સમયને પારખી શકીએ છીએ. માત્ર જરૂરી કામો કરી કશું જાણવાની જિજ્ઞાસાની અને જીવનમાં ઉતારવાના ઉત્સાહની તો ઉત્સાહ સાથે ઝંપલાવો. સમયની વહેતી નદીમાં સ્વચ્છ જીવો છો.

જીવનમાં સફળતા મેળવવાની હોય તો બે વિભાગોની સમજ જરૂરી છે. (૧) વર્ક (૨) ટાઈમ કારણ કે વર્ક અને ટાઈમ એકબીજાના પૂરક છે. વર્ક માટે ટાઈમ એ મોટું પરિબળ છે. તેથી ટાઈમનું મેનેજમેન્ટ જરૂરી છે.

જો તમારું માણસથી લઈને મોટા માણસ સુધીના લોકો માટે સમયનું આયોજન એક સમસ્યા બનીને ઊભું છે. જે લોકો સમય ને સમજી શકે અને સમજીને એનો સાચો ઉપયોગ કરતા નથી તેઓ કદી સફળ થતા નથી, કારણ, સફળતા માટે ટાઈમ મેનેજમેન્ટ જરૂરી છે.

સમય સહજ રીતે, સરળ રીતે પારખી શકાય તેવો નથી. સમયને તો જાણવો પડે છે અને તેને સમજવો પડે છે, રસ લઈને જાણવો પડે છે. આથી જ કહેવાયું છે કે, સમય ભણે તે પંડિત. સમય જ બળવાન છે. એવું આપણે દાદા-દાદી જોડેથી સાંભળ્યું જ હશે. ‘સમય એ આજ કર’ ની ઊકિત તો આપણે જાણે જ રમે છે.

સમયને જાણવો હોય અને માણવો તો સૌ પ્રથમ ‘સત્યમ્’, ‘શિવમ્’ અને ‘સુંદરમ્’ ને જાણી લેવા જોઈએ, કારણ કે સમય જ સત્ય છે અને સમય જ શિવ છે અને સમય જ સુંદર છે.

સમય સત્ય છે, કારણ કે કોઈ પણ કાર્ય સમયથી છુપાવી શકાતું નથી. તેથી જ કહેવાયું છે કે, સમય આવે સત્ય પ્રગટ થઈ જાય છે. સમયનો આ પ્રભાવ છે. તેથી જ સમયનું પહેલું લક્ષણ સત્ય છે.





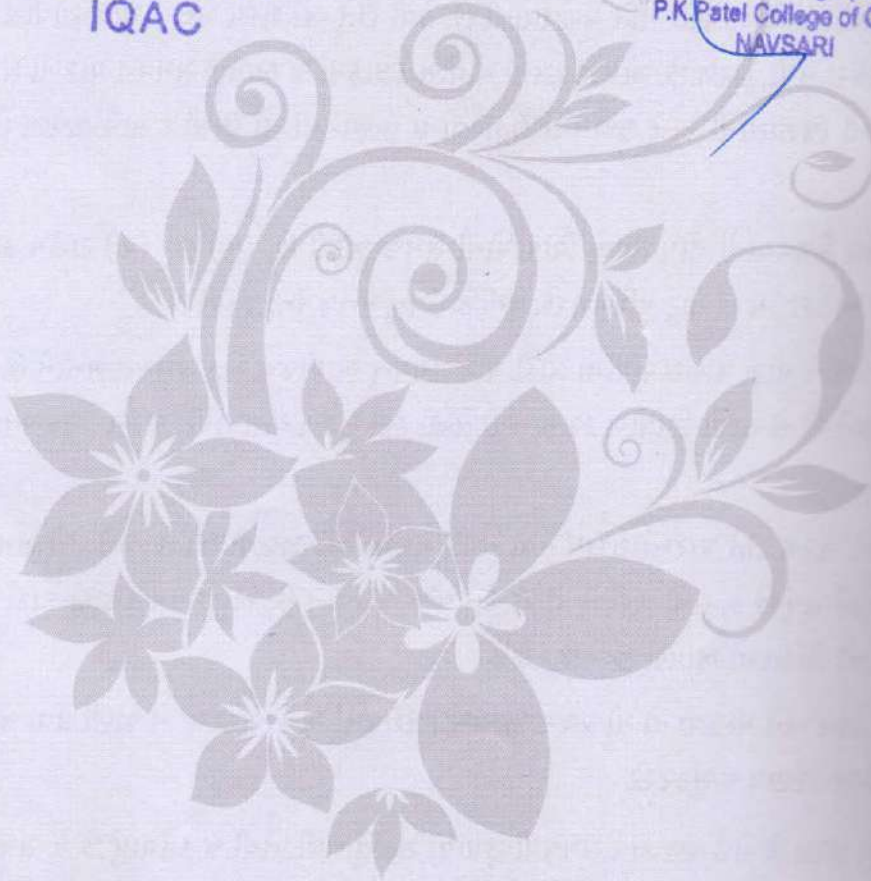
**શિવમ્ :** શિવમ્ એટલે શુભતત્ત્વ. સમય શિવ છે. શિવતત્ત્વ એટલે કલ્યાણકારી તત્ત્વ અને શિવનો અર્થ મંગલ થાય છે. સમય સાધના, સન્માન આપો, સમયને આદર આપો અને સમયની પૂજા કરો. તે તમને શિવતત્ત્વની ભેટ ધરશે. જે સમયને કંઈક કરે તેની જ સમય ફિકર કરે.

**સુંદરમ્ :** સમયનું ત્રીજું લક્ષણ સુંદરમ્ છે. સમય સૌંદર્ય છે, કારણ સમય ધારે તો તમારા જીવનમાં સુખ, શાંતિ, સન્માન, સંવાદિતા જેવા પિકનિક સ્થળો ઊભાં થાય છે. સમયને પ્રેમ કરવાની જરૂર છે. એનાથી જે ભાગે છે તેને એની સુંદરતા પ્યાલ આવતો નથી. સમય એ કંઈ નિર્જીવ નથી. જીવનની સુંદરતા સમયને અનુસર્યા વગર આવી શકતી નથી. સમય સારો ચાલે એના જીવનમાં સુંદરતા છે.

સમયને સમજો અને એનો યોગ્ય ઉપયોગ કરો. સમયને નહીં સમજો તો જિંદગી પણ નહીં સમજાય.

*M. J. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Gardia College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI







## શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા

ડૉલ સોનાલી અમિત  
ડી.વાય.શ્રી.ને. સોનાલી

આજથી લગભગ પાંચ હજાર વર્ષ પહેલાં માગસર સુદ એકાદશીના મંગલ પ્રભાતે કુરુક્ષેત્રની રણભૂમિ પર શ્રીકૃષ્ણના મુખારવિંદમાંથી ગીતાનો જ્ઞાનપ્રવાહ વહ્યો, ભારતને ગીતાનો અમૂલ્ય ગ્રંથ મળ્યો અને ત્યારથી તે દિવસ જવલંત સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસમાં એક સુવર્ણનું પાનું બની રહ્યો. કેવળ ભારતના જ નહીં કિન્તુ સકલ વિશ્વના સુદાનને આ અંતઃકરણથી ગીતા જયંતિનો ઉત્સવ દર વરસે ઉજવે છે. કોઈ પણ ગ્રંથનો જન્મદિવસ ઉજવાય એ કદાચ સમગ્ર વિશ્વમાં આગવી વિશેષતા ગણી શકાય !

ગીતા એટલે યોગેશ્વર શ્રીકૃષ્ણના સુખકમલમાંથી નીતરેલું માધુર્ય તેમજ સૌંદર્યનું વાડુંગમયિ સ્વરૂપ ગોપાલકૃષ્ણની પ્રેમ મુરલીએ ગોકુળમાં સૌને મુગ્ધ કર્યા હતા યોગેશ્વર કૃષ્ણની જ્ઞાન-મુરલી ગીતાએ કુરુક્ષેત્રની ભૂમિ પર યુદ્ધ માટે પ્રેર્યા અને ત્યારથી આજ સુધી અનેક નાની, લડત, કર્મયોગી, ઋષિ, સંત, સમાજ સેવક કે ચિંતક પછી તે કોઈ પણ અથવા કાળનો હોય, કર્મનો કે મોતનો હોય, તે સર્વને તેણે મુગ્ધ કર્યો છે. કૃષ્ણસ્તુ ભગવાન ના મુખમાંથી નીકળેલા આ જ્ઞાન માનવને જીવન જીવવાની હિંમત આપી છે.

જીવન એક સંગ્રામ છે અને તેથી કુરુક્ષેત્રની રણભૂમિમાં ગીતાનું ગાન એક સુયોગ્ય પૃષ્ઠભૂમિનું સર્જન છે. ભગવાને આ નિમિત્ત બનાવી વિશ્વના માનવ માત્રને ગીતાના જ્ઞાન દ્વારા જીવનાભિમુખ કરવાનો ચિરંતન પ્રયાસ કર્યો છે. જીવન રહસ્યનો ભાગી જવા માટે નથી; જીવન હસવા માટે છે; તેમજ અખંડ આશા અને અતૂટ શ્રદ્ધાના બળે વિકાસ કરવા માટે છે. તે માનવ જીવનમાં પ્રતિક્ષણે આવતા નાના મોટા સંગ્રામોની સામે હિંમતથી ઊભા રહેવાની શક્તિ બક્ષે છે.

વેદ, ઉપનિષદ્ના મહાન જ્ઞાન સાગરને ગીતાએ પોતાની નાનકડી ગાગરમાં સમાવી લીધો છે. 'સર્વ શાસ્ત્રો ગીતામાં સર્વ શાસ્ત્રનો સમન્વય જોવા મળે છે. કોઈ પણ વિશિષ્ટ ધર્મસંઘ કે સંપ્રદાયના નાદમાં ન પડતાં ગીતાકારે ચિરંતન મૂલ્યોને ગીતામાં ગૂંથ્યાં છે. આવો અમૂલ્ય ગ્રંથ માનવમાત્રને આપવા છતાં કૃષ્ણની નમ્રતા કેવી અદ્ભૂત છે ! સ્વમુખે કહે છે કે આમાં મારું કંઈ પણ મૌલિક નથી. 'ઋષિમિર્બહુધા ગીતમ્' ઋષિઓએ જે અનેકવાર અનેક પ્રકારે ગાયું છે તે ફરીથી કહ્યું છે. ભગવાનની આ નમ્રતા પર પ્રસન્ન થઈ ગયેલા શ્રીમદ્ આદ્ય શંકરાચાર્ય એક સ્તોત્રમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણને 'મહાકવી' કહીને બિરદાવ્યા છે. સમુદ્રમાંથી પાણી ખેંચીને નિર્માણ થતાં મેઘનું પાણી ભલે એનું પોતાનું ન હોય પણ મીઠાશ એની સેવા તેવી જ રીતે કદાચ જ્ઞાન કાં તો વિચાર મૌલિક ન હોય તો પણ ગીતાનું જે આગવું માધુર્ય છે તે કૃષ્ણનું પોતાનું છે. મુખારવિંદમાંથી નીકળેલું આ અમૃતગીતા અનેકોના જીવનમાં સંગીત નિર્માણ કરે છે; નિષ્પ્રાણ લોકોમાં પ્રાણ પૂરે છે અને મૃત્યુ કરતાં જીવત મૃત્યુ શ્રેષ્ઠ છે, તે વાતની માનવ માત્રને પ્રતીતિ કરાવે છે.

ગીતા એ વૈશ્વિક ગ્રંથ છે. વાસ્તવિક રીતે જોતાં તો એ તત્ત્વજ્ઞાનનો એક અમૂલ્ય ગ્રંથ છે. Gita is not the hinduism but it is the bible of humanity. છતાંયે તમારો ધર્મગ્રંથ કયો ? એમ કહીને આપણી મશ્કરી ઉડાવતા લોકોને આ





ગીતા કહી શકીએ કે ગીતાએ અમારી વિશ્વધર્મ ગ્રંથ છે. ગીતા ભગવાને સ્વમુખે ગાઈ એ જ એનું વૈશિષ્ટ્ય છે. વેદવ્યાસે તો ગીતાને મહાભારતમાં ગૂંથી લીધી છે.

વાઙ્મય રસિકોને ગીતામાં વાઙ્માયિન સૌંદર્ય દેખાય છે; સાહિત્યના શોખીનોનો શોખ ગીતા પૂરો પાડે છે; કર્મવીરોને ગીતા કરવાનો ઉત્સાહ આપે છે. ભક્તોને ગીતામાં ભક્તિનું રહસ્ય સમજાય છે. વ્યાકરણશાસ્ત્રીઓનાં દિલ ગીતામાં શબ્દ લાલિત્યને ઘેલી ઊઠે છે. આ બધું તો ગીતામાં છે, પરંતુ શું આટલાં જ કારણોથી ગીતાની લોકપ્રિયતા છે ?

ગીતા એ ‘મા’ છે બીજી ઘણી સ્ત્રીઓ જગતમાં સારી હોઈને પણ મા ની તુલનામાં આવી શકતી નથી. તેજ રીતે બીજા અનંત સારાં હશે, પરંતુ તે ગીતાની તુલનામાં ઊભા રહેશે નહીં. કારણ કે ગીતાએ મારી ‘મા’ છે. માનું સ્તનપાન કર્યા વગર માનવીનું જીવન પુષ્ટ થવું અશક્ય છે. પાપના ખોળામાં ડૂબેલા અધમમાં અધમ મનુષ્યથી લઈને લોકોત્તર ભક્તિ કરતા રહેલા ઉત્તમ પુરુષ સુધી માને માર્ગદર્શન કરવાનું બીડું ગીતાએ ઝડપ્યું છે કારણ કે મા પોતાના કોઈ દિકરાનો તિરસ્કાર કરી શકતી નથી.

પાપીમાં પાપી મનુષ્ય પણ જો ગીતામાતા પાસે આવે તો મા ગીતા તેનો તિરસ્કાર કે ઉપેક્ષા ન કરતાં તેને પોતાની પાસે લઈને આવે છે. એકાદ દુષ્ટ માનવને કુટુંબના લોકો ઘરમાંથી બહાર કાઢી શકે, સમાજના લોકો તેનો બહિષ્કાર કરી શકે કે એકાદ રાજા નિદેશનિકાલની સજા ફરમાવી શકે પણ ‘મા જગદંબા’ તેને જગતની બહાર કેમ કાઢી શકે ? ગીતા કોઈ પણ માનવમાંથી પોતાની ગુમાવતી નથી.

એક ભૂલ થવાથી જો જીવનનો આખો દાખલો ખોટો થતો હોય તો બધાનાં જીવન વ્યર્થ જ માનવાં પડે કારણ કે ‘માનવ માત્ર મૃત્યુને પાત્ર’ ગીતા તો કહે છે

आप चेत्सुदुहाचारो भजते मामनन्यभावा ।

साधुरेव स मन्तव्यः सम्यग्व्यावसितो हि सः ॥

ગમે તેવો પાપી માણસ પણ બદલાય શકે છે. સારો થઈ શકે છે. મહાન બની શકે છે. લૂંટારુ વાલિયો મહર્ષિ વાલ્મીકી એ એનું જવલંત ઉદાહરણ છે. આના માટે માનવે સાચા અંતઃકરણ પૂર્વક પ્રભુને પ્રાર્થના કરવાની હોય છે. પ્રાર્થનાનો હેતુ થયેલા ગમે કે ગુનાઓ માટે ક્ષમા માગવાનો હોય છે. ફરીથી એ ગુનાઓ ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા લેવાની અને જીવનના વિકાસ માટે અનુશીલ બનવાનું. આજસુ લોકોની પ્રાર્થના સાંભળવા ભગવાનને ફુરસદ નથી. પ્રાર્થનાની પાછળ તો હોવી જોઈએ પ્રયત્નોની અવિરત ધારા અને અખંડ સાધનાની તૈયારી ! સાચી પ્રાર્થનામાં પ્રાયશ્ચિત્ત, પ્રતિજ્ઞા અને પ્રયત્ન ત્રણ પવિત્ર પ્રવાહોનો ત્રિવેણી સંગમ જોઈએ. આવી સાચા હૃદયની પ્રાર્થના ગમે તેવા પાપી જીવનમાં પરિવર્તન સર્જે અને પાવિત્ર્ય નિર્માણ કરે તેમાં શું આશ્ચર્ય !

સ્ત્રીને માટે ગીતાકારનો વિશિષ્ટ સંદેશ છે. “કીર્તિઃ શ્રીર્વાક્ય નારી સ્મૃતિર્મેધા ધૃતિઃ ક્ષમા ।” સ્ત્રીએ કીર્તિનું પાલન કરવું જોઈએ. બારણે આવેલો કોઈ જ યાચક ખાલી હાથે પાછો ન જાય એવી રઘુકુળની કીર્તિ હતી. એ કીર્તિને જાળવવા સીતાએ જાત પર અમ વહોરીને લક્ષ્મણ-રેખા ઓળંગીને રાવણને ભિક્ષા આપી હતી. સ્ત્રીએ શ્રી એટલે કે લક્ષ્મી મેળવવી જોઈએ. સ્ત્રીની પાસે મા પૃથ્વી જેવી ક્ષમા હોવી જોઈએ. નૈસર્ગિક રીતે સ્ત્રી પુરુષ કરતા મહાન છે, કારણ કે તેમાં છે પુરુષ સમોવડી બનવાની સ્ત્રીની ઈચ્છા. જ્યારે તેને તેના તે મહત્ત્વ સ્થાન પરથી નીચે લઈ આવશે. સ્ત્રીએ ખરા અર્થમાં સ્ત્રી જ બની શકે એમાં જ એનું ગૌરવ છે એમ ગીતા માને





વિદ્યાર્થીને ગીતા કહે છે :

“તદ્વિદિદ્ધિ પ્રલિપાતેન પલ્લિપ્રાતેને ચ સેવયા ।” તારે જો વિદ્યા મેળવવી હશે તો તારી પાસે પ્રણિપાત એટલે પરિશ્રમ એટલે જિજ્ઞાસા અને સેવા. આ ત્રણ વાતો હોવી જોઈએ. નમ્રતા વગર જ્ઞાન મળતું નથી. મળે તો ટકતું નથી અને ટેકે શોભતું નથી. એક જ ગુરુ દ્રોણના બે શિષ્યો, દુર્યોધન અને અર્જુનમાં રહેલો તફાવત આ વાતને બહુ સારી રીતે સમજાવે છે. વિનયેન શોભતે । તે જ રીતે જિજ્ઞાસા એટલે કે જાણવાની ઈચ્છા જ જો શિષ્યમાં ન હોય તો ગમે તેવા મહાન ગુરુ પણ તેને જ્ઞાન આપી શકતા નથી. અંતે મળેલું જ્ઞાન પણ ગુરુસેવામાં વપરાય તો જ તેને સુગંધ આવે. વળી શ્રદ્ધાવાન તેમજ સંયમીને જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે પણ ગીતાનું માનવું છે.

વિદ્યા શ્રદ્ધાવાન્ભેજે જ્ઞાન તત્પરઃ સંયતેન્દ્રિયઃ । જ્ઞાન આપનાર ગુરુ કે શિક્ષકની યોગ્યતાનો ઉલ્લેખ કરતાં ગીતા કહે છે.

ઉપયાન્તિ તે જ્ઞાનં જ્ઞાનિનસ્તત્ત્વદર્શિનઃ । જ્ઞાનનો ઉપદેશ કરનાર મનુષ્ય જ્ઞાની તેમજ તત્ત્વદર્શી હોવો જોઈએ. જેની પાસે જે જ્ઞાન ન હોય તો તે બીજાને શી રીતે આપી શકે ? વળી ગુરુ તત્ત્વદર્શી પણ હોવો જોઈએ. તેના જીવનમાં તપશ્ચર્યાનું પાલન જ્ઞાનનું ઊંડાણ અને અનુભવનો નીચોડ હોવો જોઈએ. ટૂંકમાં શિક્ષક કા તો ગુરુ, વિચારનો વિદ્વાન અને આચારનો સચ્ચંદ્ર હોઈએ.

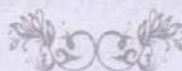
ગીતાની દ્રષ્ટિએ વિદ્યાર્થી શિક્ષક પરાયણ શિક્ષક વિદ્યાર્થી પરાયણ, બંને જ્ઞાનપરાયણ, જ્ઞાન સેવાપરાયણ અને પ્રભુપરાયણ હોવી જોઈએ. દેખાવમાં સામાન્ય લાગતા ગીતાના શિક્ષણ શાસ્ત્રના આ મહામંત્રોનું પ્રત્યેક શિક્ષણ સંસ્થામાં પાલન થાય તો પ્રત્યેક સંસ્થા યોગ્ય અર્થમાં સરસ્વતીનું પવિત્ર ધામ બની રહે.

‘મારે સુંદર બનવું છે’ એ પ્રત્યેક માનવના જીવનનું ધ્યેય હોવું જોઈએ. સંત તુકારામે કહ્યું છે કે, ‘સુદરમી હોજી’ માણસ ઘણું બધું બને છે પણ તે પોતાના જીવનની સુંદરતા ખોઈ બેસે છે. સો સો માળના મકાનો બાંધનાર નિપૂણ ઈજનેર, પેલો આસપાસ લોકો જોડે ભાવસંબંધો બાંધી શકતો નથી. પોતાના અસીલની વાતને સમજીને વાકપટુતાથી ન્યાયાધીશને સમજાવે રહેલો કુશળ વકીલ પોતાની પત્નીની વાત સમજવામાં કે પોતાની વાત એને સમજાવવામાં નિષ્ફળ નીવડે છે. અનેક લોકોના રોગ મટાડનાર નિષ્ણાંત ડોક્ટર પોતે સંકુચિતતા, સંશય, વહેમ વગેરે માનસિક રોગોથી પીડાતો હોય છે અને તેને દર્દીના આસપાસનું ભાવભીનું વાતાવરણ કલુષિત કરી મૂકે છે. Allopathy કે Homeopathy માં જ ડોક્ટરને કેટલીકવાર ક્રોનિકલ સ્યમથી રહેતી નથી. માણસ નવી નવી ઉપાધિઓ મેળવતા જાય છે અને ધીરે ધીરે માનવ મટતો જાય છે.

અંતમાં એટલું જ કહેવાનું કે ગીતા જયંતિ ઉજવી ત્યારે જ કહેવાય કે જયારે આપણું જીવન જ ગીતા ઉપરનું ચલે બની રહે. ગીતા માતાનો પવિત્ર સંદેશ આપણા જીવનમાં ઝીલીને આપણે પણ સાચા અર્થમાં ધનુર્ધર પાર્થ બનવાનો સંકલ્પ કરીએ.

અર્જુન આપણો આદર્શ હો અને કૃષ્ણ આપણો સહાયક હો ! એ બે મહાપુરુષોને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખીને આપણા જીવનને શી રીતે ઘડવાની શરૂઆત કરીએ એ જ ગીતાની ફલશ્રુતિ ! શ્રી યોગેશ્વર કૃષ્ણ આપણી વૃત્તિ અને બુદ્ધિ તેવી બન્નેને સચ્ચંદ્ર શકિતને વધારે સતેજ કરે એજ પ્રાર્થના !

**Co-ordinator  
IQAC**



**I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts)  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI**





## માર્ગની ઇચ્છા

મહીને બીત જાતે હૈં  
સાલ ગુજર જાતે હૈં  
વૃધ્ધાશ્રમની સિદ્ધિયો પર  
મેં તેરી રાહ દેખતી હૂં ।

આંચલ ભીગ જાતા હૈ,  
મન ખાલી ખાલી રહતા હૈ,  
તૂ કબી નહીં આતા હૈ,  
તેરા મનીઆર્ડર આતા હૈ ।

ઇસ બાર પૈસે ન ભેજ,  
તૂ ખૂદ આજા,  
બેટા મુઝે અપને સાથ  
અપને ઘર લેકર જા ।

તેરે પાપા થે જબ તક,  
સમય ઠીક રહા કરતે,  
ખુલી આંખો સે ચલે ગયે,  
તુઝે યાદ કરતે કરતે ।

અંત તક તુઝકો હર દિન,  
બઢિયા બેટા કહતે થે,  
તેરે સાહબપનકા,  
ગુમાન બહુત વો કરતે થે ।

મેરે હૃદય મેં અપની ફોટો,  
આકર તૂ દેખ જા,  
બેટા મુઝે અપને સાથ,  
અપને ઘર લેકર જા ।

અકાલ કે સમય  
જન્મ તેરા હુઆ થા,  
તેરે દૂધ કે લિયે,  
હમને ચાય પીના છોડા થા ।

વર્ષો તક એક કપડે કો,  
ધો ધો કર પહના હમને,  
પાપા ને ચિથડે પહને,  
પર તુઝે સ્કૂલ ભેજા હમને,

ચાહે તો યે સારી બાતે,  
આસાની સે તૂ ભૂલ જા,  
બેટા મુઝે અપને સાથ,  
અપને ઘર લેકર જા ।

ઘર કે બર્તન મેં માર્જુગી,  
ઝાડૂ પોછા મેં કરુંગી,  
ખાના દોનો વક્ત કા,  
સબકે લિયે બના દુંગી ।

નાતી નાતિનની કી દેખખા  
અચ્છી તરહ કરુગી મેં,  
ઘબરા મત, ડાકી દાદી  
એસા નહીં કરુંગી મેં ।

તેરે ઘરની નૌકરની  
હી સમજ મુઝે લે  
બેટા મુઝે અપને સાથ  
અપને ઘર લેકર જા ।

આંખે મેરી થક ગઈ  
પ્રાણ અધર મેં અટકા હૈ,  
તેરે બિના જીવન જીના  
અબ મુશ્કિલ લગતા હૈ ।

કૈસે મેં તુઝે ભૂલા દૂં,  
તુઝસે તો મેં માર્ગ હૂંઈ,  
બતા એ મેરે કુલભૂષણ,  
અનાથ મેં કેસે હૂંઈ ?

અબ આ જા તૂ મેરી કહ  
એક બાર તો માર્ગ કહ જા  
હો સકે તો જાતે જાતે  
વૃધ્ધાશ્રમ ગિરાતા જા ।

શાહ એકતા પીં  
એસ.વાય.બી.કોમ.

I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI

773 Patsy  
Co-ordinator  
IQAC



જ્ઞાનજ્યોતિર્પ્રકાશ:

અંક : ૭૧

૨૦૧૫-૨૦૧૬

# ગાર્ડિયન



સંપાદક મંડળ :-

પ્રા. રેખાબેન ભટ્ટ (અધ્યક્ષ)

પ્રા. રેખાબેન પટેલ

પ્રા. ડૉ. મહાવીરસિંહ ગોહિલ

- : પ્રકાશક :-

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર

ઈન્ચાર્જ આચાર્ય

એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજ (આર્ટ્સ) અને

પી. કે. પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારી.

- : વિતરક નિયામક :-

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જર

(ઈન્ચાર્જ પ્રિન્સિપાલ)

The views expressed or claims made in any articles and letters appearing in the Guardian the onus regarding the legality of the contents and claims rest with the writers and makers and not with the publishers / college authorities.

‘ગાર્ડિયન’ માં પ્રસિદ્ધ થયેલા લેખકોના તમામ લેખો સાથે સંપાદકો, પ્રકાશકો કે કોલેજ ઓથોરીટીઓ દરેક રીતે સંમત જ છે તેમ માનવું નહીં. લેખમાં પ્રગટ થયેલા વિચારો જે તે લેખ પ્રગટ કરનારના પોતાના અંગત છે.

- : મુદ્રક :-

આચુપ એન્ટરપ્રાઇઝ, નવસારી. મો : ૯૯૦૯૦૧૧૦૮૯

*M Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAV SARI



૧. જન્મ થયો છે, રણકાર થાય છે,  
ને રમકડાં ખૂટી પડે.  
યુવાની આવી છે, કારકિર્દી ઘડાય,  
સમય ખૂટી પડે.  
પ્રેમ થાય છે, ને શબ્દો ખૂટી પડે !  
લગ્ન થાય છે, ને વિશ્વાસ ખૂટી પડે,  
જિંદગીના મર્મ સમજાય, ને જિંદગી ખૂટી પડે છે.

ગૌસ્વામી હિનાબેન પ્રતાપનગર  
એમ. એ. સેમ-૪, ગુજરાતી  
રોલ નંબર - ૧૦



૨. સ્મિત હતું ઓજમાં હંમેશાં લપાઈ ગયું ક્યાં ?  
આજે પણ શોધીએ છીએ “એ સ્મિત ને”

### વિરહની વેદના

આમ તેમ ફર્યો કરું, મંજિલ મારી શોધ્યા કરું,  
વિરહની વેદના બસ હું એકલો જ સહ્યા કરું ?  
ઠંકાણું તારું શોધવા નિકળ્યો ગલીએથી હું,  
આવતા-જતા ને તારું સરનામું પૂછ્યા કરું.  
તું મળશે એની ખાતરી નથી સહેજ પણ,  
તોય સતત તારી રાહ હું અમસ્તો જ જોયા કરું.  
અસંખ્ય કાટાંઓ છે, તારા ઘરના મારગ પર,  
કાટાંઓને કાઢીને હું લોહીનો ઘૂંટડો પિયા કરું.  
પગરવ જો કોઈના સાંભળુ તો તારો જ વહેમ થાય,  
વહેમ જો દૂર થાય તો એકલામાં રડ્યા કરું.  
આંસુઓ લૂછ્યાં કરું, ને ઉપરથી હસ્યા કરું.....  
વિરહની વેદના બસ એકલોજ સહ્યા કરું.....

અંકિત ત્રિવેદી (નવસારી)  
એમ.એ., સેમ-૨



*Co-ordinator*  
**Co-ordinator**  
**IQAC**

VC PRINCIPAL  
S.B. Garda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI



## માતૃપ્રેમ ધરતી પરનું અમૃત

“રોમે રોમે હેત ભર્યુ,  
જેના વેણે વેણે વરદાન,  
ઘરે ઘરે એજ બિરાજે,  
મા રૂપી ભગવાન”.

પોતે સર્વેલી સૃષ્ટિ પર દરેક ઠેકાણે પહોંચી વળવું ઈશ્વર માટે અશક્ય છે. માટે તેણે ‘મા’નું સર્વન કર્યું છે.

“દેહમાંથી દેહ આપે, જીવન માંથી જીવ આપે;  
અપેક્ષા વિનાનો અપાર સ્નેહ આપે,  
તેનું નામ ‘મા’.

વેદમંત્રોમાં માતા પિતા, ગુરુ અને અતિથિને દેવ ગણવામાં આવ્યા છે. તેમાં પણ સૌથી વધારે ઉલ્લેખ માતાનો જ કરવામાં આવ્યો છે. તેને અનુસરીને આજે પણ ‘માતૃદેવો ભવ: 1’ ની ભાવનાને ભૂલી શકતાં નથી. આ સંસ્કારમાં આપણા સૌ સગાઓ હશે તેમાંથી એક પણ સગુ મા ની તોલે આવી શકે નહિ.

મા મમતાનું મહાન કાવ્ય છે; ત્યાગનો મહાન યજ્ઞ છે, સંસ્કારોની પાઠશાળા છે. માથી જ જીવનની શરૂઆત થાય છે. અને મા જ આપણા દુ:ખ-દર્દની દવા છે.

“મા હી મંદિર, મા તો મૂરત, મા હી પૂજા કી થાલી ।  
બિન મા કે જીવન એસા હૈ, જ્યો બગિયાં બિન માલી ।।

બધી જ જગ્યાએ માતાની પૂજા અને આરતી કરવામાં આવે છે. માતાના દૂધની સામે ગંગોત્રી પણ નાની થઈ જાય છે. આ સંસ્કારમાં ‘મા’ શબ્દ ખૂબ જ સુંદર છે. મા શબ્દ બોલતાની સાથે જ હૃદય ભરાય આવે છે. અને આંખમાંથી ગંગા-જમુના વહેવા માંડે છે.

માતા અનેક કષ્ટો વેઠીને બાળકને જન્મ આપે છે. એથીયે અનેક ઘણા કષ્ટો વેઠીને તેને ઉછેરે છે. આમ માતા-પિતા તેની સતત કાળજી રાખે છે. તેથી જ તો કહેવાયું છે કે,-

“બાલપણ માં ગોદ આપનાર ને,  
ઘડપણમાં દગો ન દેશે.”



ભગવાન ને ભજવાથી મા મળતી નથી. પરંતુ મા ને ભજવાથી ઈશ્વર અવશ્ય મળે છે.

બાળક પથારી ભીની કરે ત્યારે મા તેને સૂકામાં સુવડાવે છે. અને પોતે ભીનામાં સૂઈ જાય છે. મા પોતાના બાળકને એક નાની આંચ પણ આવવા દેતી નથી. બાળકના અભ્યાસમાં મા જ સૌથી વધારે ધ્યાન આપે છે.

‘મા’ નો ‘મા’ એ મહાવીર, મહાદેવ અને મોહમ્મદ સાહેબની મહાનતા માટે છે. અને ‘મા’ નો ‘અ’ એ આદિનાથ, આદિબ્રહ્મા અને અલ્લાહને પોતાના અંચળમાં સમેટે છે. આથી જે ધરતી પર પહેલો શ્વાસ તે લીધો ત્યારે તારી માતા તારી પાસે હતી પરંતુ જ્યારે તારા મા-બાપ છેલ્લો શ્વાસ લે ત્યારે તું પાસે રહેજે.

“જગમાં મા બનીને જોશો તો....

ક્યાંય દુર્ગુણ નહીં દેખાય.

દુશ્મન બનીને જોશો તો.....

ક્યાંય સદ્ગુણ નહીં દેખાય.”

મા બાળકને ફરવા લઈ જાય છે. મંદિરે દર્શન કરવા લઈ જાય છે. અને મા પોતાના પિયર જાય ત્યારે પણ પોતાના બાળકને સાથે જ લઈ જાય છે. અને બાળકને રામાયણ, મહાભારત વગેરે જેવી વાર્તાઓ પણ સંભળાવે છે. આમ, બાળકને માટે તેની મા માત્ર જન્મદાત્રી જ નથી, પરંતુ તેના સંસ્કારોનું સિંચન કરનાર શિક્ષક પણ છે. પરંતુ આજ-કાલના લોકો મા-બાપની કદર જ કરતા નથી અને માતાને રડાવે છે. જ્યારે મંદિરમાં જઈને મંદિરની મા ને ચૂંદડી ઓઢાડે છે !

ભલે કોઈ અવતાર હોય કે પૈગમ્બર, સમ્રાટ હોય કે સિકંદર પરંતુ આ દુનિયામાં એવું કોઈ નથી જે મા ના દૂધ નો ઋણી ન બન્યો હોય ! તેથી તો કવિ બોટાદકરે ગાયું છે :

‘ગંગાના નીર તો વધે-ઘટે રે લોલ,

સરખો એ પ્રેમનો પ્રવાહ રે, જનની જોડ સખી નહીં જડે રે લોલ

વરસે ઘડીક વ્યોમ વાદળી રે લોલ,

માડીના મેઘ બારે માસ રે, જનની જોડ સખી નહીં જડે રે લોલ

મા-બાપ વગરનું બાળક એટલે ઘબકારા વગરનું હૃદય. મા ને એક સંતાન હોય કે આઠ હોય પરંતુ મા નો પ્રેમ બધા માટે સરખો જ રહે છે. વળી, બાળક અંધ-અપંગ હોય, કે બહેરું-મૂંગુ હોય, મંદબુદ્ધિનું હોય કે, તેજસ્વી હોય પરંતુ માના પ્રેમમાં કોઈજ ફરક પડતો નથી. માતૃપ્રેમ માત્ર મનુષ્ય જાતિમાં જ જોવા મળે છે. એવું નથી પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓ પણ પોતાનાં બચ્ચાંને ચાહે છે. ગાય પોતાના વાછરડાને પોતાના જીવની જેમ જાળવે છે. વાંદરી પોતાના બચ્ચાને પેટે વળગાડીને જ ફરે છે.



અને પક્ષીઓ ચણ લાવીને પોતાનાં બચ્ચાંની ચાંચમાં મૂકીને ખવડાવે છે.

આંધળી મા ને દિકરો દેખાય પણ ! દેખતાં દિકરાને આંધળી મા ન દેખાય. જે ઘરમાં મા બને મહેમાન તે ઘરમાં રાજી નહીં ભગવાન. જો ઘરમાં મા ન હાય તો બાળકને પણ ઘરમાં રહેવું ગમતું નથી. જો બાપનું અવસાન થાય તો મા પોતાના પેટે પાટા બાંધીને પણ બાળકને ઉછેરે છે. અને સારી રીતે જીવન-ઘડતર કરે છે. પરંતુ જો મા નું અવસાન થાય તો બાળક સાવ નિરાધાર થઈ જાય છે. અને બાપ માની જેમ પ્રેમ કરીને તેનું જતન-ઘડતર કરી શકતો નથી. આથી જ કહેવાયું છેકે, “ઘોડે ચડનાર બાપ મરજો, પણ દળણાં દળનાર મા ન મરજો.” આથી પ્રેમાનંદે પણ કહ્યું છે કે, ગોળ વિના મોળો કંસાર મા વિના સુનો સંસાર.”

**‘મા તે મા બીજા બધા વગડાના વા.’**

ત્રણ જગતનો નાથ મા વિના અનાથ છે. મા નો ખોળો એટલે-દુનિયાની સૌથી સલામત જગ્યા. મા એક એવી ઋતુ છે જેને કદી પાનખર આવતી જ નથી.

**“મા હી મંદિર, મા હી તીરથ....”**

આજે જે મસ્તી આપણી આંખમાં છે તે મસ્તી સસુરાલય માં હોતી નથી. અમીરી કોઈ અંતરના મહાલયમાં હોતી નથી. શીતળતા પામવા માનવી તું કાંઈ દોટ મૂકે ? જે મા ના ગોદમાં છે તે હિમાલયમાં હોતી નથી. સો શિક્ષક કરતા એક માતા ચડે છે. સદ્ગુણ-સંસ્કાર આપી બાળકને ઘડે છે. અનેક કષ્ટો વેઠીને બાળકના જીવન ઘડતર કરનાર મા ને બાળકની કોઈ અપેક્ષા હોતી નથી.

**‘બાળપણમાં જેણે તમને પાળ્યા.**

**ઘડપણમાં જો એના હૈયા બાળ્યા,**

**તો યાદ રાખજો દીકરાઓ,**

**તમારા ભાગ્ય મરી પરવાર્યા.’**

મા-બાપ પોતાના બાળકને નાનપણથી જે બોલતા શીખવે છે. એજ બાળક ઘડપણમાં મા-બાપને ચૂપ રહેવા શીખવે છે. જે મા-બાપે બાળકના જન્મ વખતે પેંડા વહેચ્યા તે બાળક મોટા થઈને મા-બાપને વહેચી રહ્યા છે. સંસારની બે કરુણતા છે. ઘર વિનાની મા, અને મા વિનાનું ઘર.

**‘जिस प्रतिमा को हमने बनाया हम उसकी तो पूजा करते है ।**

**पर जिस मा ने हमें बनाया हम उसकी पूजा क्यों नहि करते ? ’**

મા બાળકને જન્મ આપવા માટે કેટલી પ્રસૂતિની વેદના નો અનુભવ કરે છે. અને આપણને ઘરતી પર આવવાનો અહેસાસ કરાવે છે. મા બાળકને જ્યારે જન્મ આપે ત્યારે પ્યારથી ચુંબનો કરી આઈલવ યુ ની ઝડીલગાવે છે. કોઈક વાર મા આપણા થી મુંઝાય જાય ત્યારે તેને મનાવી લેવી



કેટલી સહેલી છે ? મીણબત્તી ના મીણને પીગળવા માં આખિર સમય પણ કેટલો લાગે છે ? સ્માઈલ પ્લીઝ ! મા ની હંમેશાં એક જ ઈચ્છા હોય કે મારું બાળક સુખી થાય. મા વગરનું બાળક એટલે - કડી વગરનો દરવાજો. મા-બાપની આંખોમાં બે વાર આંસુ આવે છે. દીકરી સાસરે જાય ત્યારે અને દીકરો મો ફેરવી લે ત્યારે દીકરાને મા ના આશીર્વાદ તો હંમેશાં મળતા જ હોય છે, અને આજ્ઞાંકિત દિકરાને કાયમ સફળતા મળતી જ હોય છે. મા અને ક્ષમા બંને એક છે, કારણ કે માફી આપવામાં બંને નેક છે. સમુદ્ર રૂપી ખારા પાણીમાં મા એક મીઠી વીરડી સમાન છે. રેતીના કણ ને કદાચ ગણી શકાય પણ માતાની મમતાને કદાચ નગણી શકાય. મા એટલે વ્હાલ ભરેલો દીવડો. મા એટલે મંદિર કેરો દીવડો અને મા એટલે ધરતી પરનું અમૃત. મા બ્રહ્મા છે, વિષ્ણુ છે અને મહાદેવ છે. બ્રહ્મા જન્મ આપે છે, વિષ્ણુ તેનું પાલન કરે છે અને મહાદેવ તેનો ઉદ્ધાર કરે છે. જે ત્રણેય દેવોના દાયિત્વને એકલી જ પૂરા કરે છે, તેને જ ધરતી પર મા કહેવામાં આવે છે.

ભૂલોભલે બીજું બધું મા-બાપને ભૂલશો નહીં.

*T.T. Patel*  
Co-ordinator  
IQAC

*[Signature]*  
I/C PRINCIPAL  
S.B. Gerda College (Arts) &  
P.K. Patel College of Com.  
NAVSARI





## શિક્ષણનું ખાનગીકરણ કે વેપારીકરણ ?

શાહ એકતા પૂરનલાલ  
એફ.વાય.બી.કોમ, ડિવીઝન-૪  
રોલ નં. : ૧૬

વિશ્વ નકશે યહ નયા ભારત દિશાયા જા રહા હૈ  
દેખીયે હમારે દેશ કા શિર કૈસે ઉડાયા જા રહા હૈ,  
આધુનિક શિક્ષા પ્રણાલી કે તલે બચ્ચે દબે,  
પુસ્તકોં કે બોજ સે આજ બચપન દબા જા રહા હૈ.  
માતૃભાષા છોડ ઈંગ્લીશ કે દિવાને બન ગયે,  
આજ હિન્દમેં હિન્દી બિચારી કો ઝુકાયા જા રહા હૈ''

આજે ભારતમાં મોંઘવારી, ભ્રષ્ટાચાર, આતંકવાદ જેવા અનિષ્ટોએ ભારતને ભરડામાં લઈ લીધા છે. તેનું મુખ્ય કારણ એ છે કે, આજે બાળકને પાયામાંથી શિક્ષણમાં ભ્રષ્ટાચાર શીખવા મળે છે. આજની શિક્ષણ પદ્ધતિ વિદ્યાર્થીની બુદ્ધિ કક્ષાનું નહીં, પણ વિદ્યાર્થીની ગોખણપટ્ટીનું માપ કાઢે છે. આજની શિક્ષણ પદ્ધતિ એટલે માહિતીનો ઢગલો. માહિતીને ઠાંસી ઠાંસી ને મગજમાં ભરી દેવાની. એ શક્ય ન બને તો પરીક્ષામાં ચોરી કરવાની અને ચોરી કરવાથી પણ સફળતા ન મળે તો નિરીક્ષકો ના ઘરના સરનામા મેળવવાના અને આમ જિંદગીની શરૂઆત જ ભ્રષ્ટાચારથી કરવાની. આ રીતે શિક્ષણ મેળવેલા કેટલાક અસામાજિક તત્વો આજે જીવતા બોમ્બ બનીને સમાજ માં ધુમી રહ્યા છે. જેને કારણે આજે ભારતમાં “એક સાંધો ત્યાં તેર તૂટે!” તેવી પરિસ્થિતિ સર્જાઈ છે. જેનું મુખ્ય કારણ આજની શિક્ષણ પદ્ધતિના પાયામાં રહેલું છે.

શિક્ષણ એટલે .....

ભણતર : વર્ગખંડ નું શિક્ષણ

ગણતર : બાળકને જીવન જીવવા માટેના અનુભવો આપીએ તે.

ચણતર : બાળકોમાં સંસ્કારોનું સિંચન, સુટેવોનું ઘડતર, બીજા રોપણ.

મનુષ્યમાં રહેલા મનુષ્યત્વને ઉજાગર કરે એનું નામ શિક્ષણ.

વિદ્યા એટલે શું ? જે વિશેષ આપે છે તે. જે સમાજ ચીલાચાલુ નથી, સામાન્ય નથી વિશેષ છે તે વિકસે છે. જ્ઞાનથી સમજણ આવે છે. સમજણ થી વિવેક. વિવેક વ્યક્તિને કાબૂમાં રાખે છે, અને છકી જતો અટકાવે છે. પરિણામે એનું જીવન સંતુલિત રહે છે, જેનાથી રચાય છે એક સંતુલિત સમાજ.

ઉપરોક્ત વિષયને ધ્યાનમાં લેતાં મારા મનમાં એક પ્રશ્ન થાય છે.

વિત્તથી કે વિદ્યાથી ?

વિત્ત અને વિદ્યા એટલે લક્ષ્મી અને સરસ્વતી. આ કળિયુગ છે, એટલેકે કળાનો યુગ છે. તમે કોઈપણ કળા હસ્તગત કરી લ્યો તો જીવન જીવવું આસાન છે. આવી મનસ્વી વૃત્તિ ધરાવતા કુબેરપતિ બનવાના છીછરા વિચારો લઈને બની બેઠેલાઓનું કરતૂત છે. આપણા દેશમાં સૌથી મોટો ભ્રષ્ટાચાર



જો કોઈ હોય તો તે શિક્ષણમાં છે. એનું કારણ આજ હોય.

પગ - શક્તિ

આંખ - દષ્ટિ છે.

ખુરશી સુધી લાવે છે પગ. આપણને બંનેની જરૂર છે પણ પગ સ્ટીલના થઈ ગયા છે. આંખ આપી નથી. એટલે જાઉં ક્યાં ? એટલે ઝાડ સાથે, દિવાલ સાથે અથડાઉં છું.

પ્રાચીન સમયમાં વિદ્યાર્થીઓ આશ્રમમાં રહીને ભણતા ત્યારે વિદ્યાથીઓમાં શિસ્ત, વિનય, વિવેક જોવા મળતા. જ્યારથી દેશમાં ભ્રષ્ટાચાર વધ્યો છે. ત્યારથી શિક્ષકો તથા વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પહેલા જેવી આત્મીયતા જોવા મળતી નથી. આ માટે ભ્રષ્ટાચાર ઉપરાંત ખાનગી ટ્યૂશન પણ કારણભૂત છે.

શાળા-કોલેજોમાં શિસ્ત કથળવાના અનેક કારણો હોય શકે. કેટલીક શાળા-કોલેજોમાં પૂરતા પ્રમાણમાં અધ્યાપકો હોતા નથી. વળી તેઓ નિયમિત રહેતા નથી. તેઓ વિદ્યાર્થીઓમાં રસ લઈને પ્રેમપૂર્વક ભણાવતા નથી. પરીક્ષાઓમાં ચોરીઓ થતી હોય, પેપરો ફૂટતા હોય કે ક્યારેક અધ્યાપકો પક્ષપાતભર્યું વલણ દાખવતા હોય તો પણ વિદ્યાર્થીઓમાં ગેરશિસ્ત ફૂલે ફાલે છે. શાળા કોલેજોમાં ઈતર પ્રવૃત્તિઓને પૂરતા પ્રમાણમાં મહત્વ આપવામાં આવતું નથી. અવાર-નવાર સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો થતા રહે તો વિદ્યાર્થીઓ અને અધ્યાપકો વચ્ચે આત્મીયતા વધે.

ઘણીવાર શાળાના આચાર્ય અને અધ્યાપકો વચ્ચે તેમજ અધ્યાપકો અને સંચાલકો વચ્ચે સુમેળનો અભાવ હોય તેથી વિદ્યાર્થીઓની પ્રવૃત્તિ માટે યોગ્ય આયોજન થઈ શકતું નથી. પરિણામે વિદ્યાર્થીઓને હાથા બનાવી ગેરશિસ્ત વધે છે. ઘણીવાર રાજકારણીઓ પણ વિદ્યાર્થીઓને હાથા બનાવી ગેરશિસ્ત નું વાતાવરણ ઊભું કરાવે છે.

ગણતર વિનાનું આજનું ભણતર ગોખણિયું બની ગયું છે. વિદ્યાર્થીએ દિવસ રાત એક કરીને પાઠ ગોખવા પડે છે. આથી તે અન્ય પ્રવૃત્તિઓ માટે સમય ફાળવી શકતો નથી. પરિણામે તેનો વિકાસ રૂંધાય છે. આજકાલ વ્યક્તિત્વ અને કારકિર્દી ઘડવા માટે અનેક અભ્યાસક્રમો ઉપલબ્ધ છે. પરંતુ તેની ફી એટલી બધી ઊંચી હોય છે કે, સામાન્ય વિદ્યાર્થી તો તેનો લાભ લેવાની કલ્પના પણ કરી શકે નહીં. એટલું જ નહીં, પોતાની કારકિર્દીમાં કયો અભ્યાસક્રમ અને ઉપયોગી થઈ પડશે એનું યોગ્ય માર્ગદર્શન એને નથી મા-બાપ પાસેથી મળતું કે નથી શિક્ષકો પાસેથી. પરિણામે ગાડરિયા પ્રવાહમાં તણાઈને કે મા-બાપની મરજી મુજબનો ગમે તે અભ્યાસક્રમ એ પસંદ કરી લે છે, અને છેવટે સારું પરિણામ ન આવતા તે હતાશ થઈ જાય છે, દિશા શૂન્ય બની જાય છે.

આપણા શિક્ષણ જગતનું સૌથી ખરાબ કર્યું હોય તો તે પરીક્ષાએ કર્યું છે.

ગોખો અને પરીક્ષામાં ઓકો એવી પરીક્ષા

100% આવે એ ગોખણપટ્ટીનો માપદંડ છે. જે માહિતી મેળવો, એનો ઉપયોગ કરવો એને જીવનલક્ષી શિક્ષણ કહે છે.



“ક્ષણે ક્ષણે જે નવું શીખવે એનું નામ શિક્ષણ”.

જે માતૃહૃદય રાખીને શીખવે એનું નામ શિક્ષક અને જે સતત વિદ્યાનો જ રથિ તે વિદ્યાર્થી, અને માત્ર કમાવવાની જ કળા શીખવે તેને ભણતર કહેવાય ? તો અહીં કમાવવાની આગળ જીવન જીવવાની કળા માટે તો સ્પષ્ટ પણ ક્યાંથી આવે ? સંસ્કાર ના આધાર વિના શિક્ષણ શિક્ષણ નથી રહેતું અને શિક્ષણ વિના માણસનો વિકાસ થતો નથી. સંસ્કારોને આધાર બનાવ્યા વગર જે આપણે શિક્ષણ આપવાનો પ્રયત્ન કરીએ તો તેનું પરિણામ શું આવે ? આપણા ઋષિમુનિઓએ વર્ણન કરતાં કહ્યું છે.

“સાક્ષરઃ વિપરિતાઃ રાક્ષસાઃ ભવન્તિ ॥”

આજે શિક્ષણનો ઘણીબધી રીતે હાસ થયો છે.

ઘણી શાળા-કોલેજોમાં સંતોષકારક શિક્ષણકાર્ય થતું નથી. શિક્ષકોને ગમે તેમ કરીને અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવામાં જ રસ હોય છે. વિદ્યાર્થીઓને સમજાયું કે નહીં તેની દરકાર કરવામાં આવતી નથી. તેમને આડકતરી રીતે કોચિંગ ક્લાસમાં જોડાવા કે વ્યક્તિગત ટ્યૂશન લેવાની ફરજ પડે છે. આર્થિક રીતે નબળા લોકો કોચિંગ ક્લાસ કે ટ્યૂશનનો ખર્ચ વેઠી શકતા નથી, આથી તેમના બાળકો અભ્યાસમાં રચ્યા પચ્યા રહેનારા મા-બાપથી અને શાળામાં શિક્ષકો પાસેથી વિદ્યાર્થીને પૂરતી ફંફ મળતી નથી, આથી તે એકલતાનો અનુભવ કરે છે. તેવી જ રીતે આજનું શિક્ષણ મોટા ભાગે પરીક્ષાલક્ષી છે.

પરીક્ષામાં સારા માર્ક્સ લાવવા અથવા ઉત્તીર્ણ થવું એ જ જાણે આજના શિક્ષણનું એક માત્ર ધ્યેય થઈ ગયું છે. આને પરિણામે આજનું શિક્ષણ વિદ્યાર્થીના સર્વાંગી વિકાસમાં કે તેને આત્મનિર્ભર બનાવવામાં ઊંણું ઊતરે છે. પરીક્ષાઓમાં ખૂબ સારું પરિણામ લાવનાર વિદ્યાર્થીપણ આર્થિક બાબતે નબળો પુરવાર થતો દેખાય છે. આમ, આજનું શિક્ષણ મોટેભાગે સામાન્ય કારકુનો જ તૈયાર કરે છે.

આજે શિક્ષણ નિષ્ફળ ગયાની થોગમ બૂમરાણ મચી છે. ત્યારે એકવાત સ્પષ્ટ છે કે,

“શિક્ષણનું ખાનગીકરણ કે વ્યાપારીકરણ ?

ખાનગીકરણની વેધક અસર દેશના અર્થ તંત્ર પર થઈ છે, અને એ પણ સૌથી વધારે અસર શિક્ષણ પર પડી છે. લોકશાહી ને કારણે લોકોની મહત્વકાંક્ષા પર અને અર્થતંત્ર પર અસર થઈ અને એના લીધે ખાનગીકરણની અસર જાહેર જનતા પર પડી. આથી શિક્ષણમાં ખાનગીકરણ આવ્યું.

ભારતમાં ખાસ કરીને કોઈપણ જાતના પ્રતિકાર વગર શાળા કક્ષાએ ખાનગીકરણે સ્થાન લીધું છે. કેટલીક જગ્યાએ હજી તેનો ખાંચો પૂરાયો નથી તેમ છતાં ખાનગીકરણમાં કેટલીક ખામીઓ જોવા મળે છે. ખાનગીકરણમાં માત્ર પૈસા કમાવવાનો ઉદ્દેશ જોવા મળે છે. જેના કોઈ સામાજિક આદર્શો કે હેતુઓ નથી.

ખાનગીકરણનું મોજું આખી દુનિયામાં ફેલાય ગયું છે. જેનું ધ્યેય જાહેર અર્થતંત્રને તોડવાનું છે. ખાસ કરીને એવી જગ્યાએ અને વિસ્તારને જે અર્થતંત્ર સાથે જોડાયેલ છે.

શિક્ષક પહાડને પણ પીગળાવી ને સૂકી ધરતીને પણ કૂણી કરી એમાં બીજ ફણગાવે છે. એના સ્વર્ગમાં કેવા કેવા અધ્યેતા બેઠા હોય ! કોઈ વિધવા મા નો લાડકવાયો હોય તો, કોઈ પિતા સાથે મજૂરી કરવા જવાને બદલે શાળાએ દોડી આવ્યો હોય, કોઈ રોજ રાત્રે કપડાં ધોઈ નાખીને બીજા દિવસે પહેરી લાવતો



હોય, તો કોઈ રજાઓમાં મહેનત કરી પૈસા બચાવીને કપડાં, પુસ્તકો ખરીદીને લાવતો હોય, આવા અધ્યેતાની જોડા જોડ કોઈ વૈભવી મા-બાપનો દીકરો પણ બેઠો હોય કે જેને માટે શાળાએ આવવા મોટર હોય. ઘરે અલગ અલગ ખંડોની વ્યવસ્થા હોય. આ બાબતો આજના શિક્ષણમાં ખાનગી કરણ તરફની ગતિ દૂર થતી જોવા મળે છે. ગરીબ પિતાનો દીકરો સારું શિક્ષણ મેળવવા માટે વંચિત રહી જશે. આજના શિક્ષણચક્રી સમાજના નીતિ-મૂલ્યો, રીતરસમ, પ્રણાલિઓ સંસ્કાર બધાજ મૂલ્યોનો ધ્વંશ થતો ભાસે છે.

“પૈસો એજ પરમેશ્વર, હું પૈસાનો દાસ” ની નીતિ અપનાવનાર પોતાનો સ્વાર્થ પોષવાની આંધળી દોટ મૂકી, રાહમાં આવતા નિર્દોષ સામાન્ય માણસનો કચરઘાણ કરતો બેરહેમીથી આગળ વધતો દેખાય છે. શિક્ષણ વેચાતા તમામ મુશ્કેલીઓ જનતાના મસ્તિષ્કે લટકતી ખીણ બનીને જીવન મરણ ના ઝોલા ખાઈ રહી છે. આવા નરપિશાચો થકી સમાજ, રાષ્ટ્ર, દેશ અને પોતાના પરિવારોથી દૂર થઈ જાય છે, જે કલંકરૂપ છે.

આજે અનેક ખાનગી સંસ્થાઓ અસ્તિત્વ ધરાવે છે. જ્યાં માત્ર તવંગરોનો જ પ્રવેશ થઈ શકે છે. આજે જ્યાં ને ત્યાં ઉધઈના રાફડાની જેમ શાળાઓ અસ્તિત્વમાં આવી છે. પરિણામ સ્વરૂપ પરિસ્થિતિ વધુ વિકટ બની છે. ગળાકાપ સ્પર્ધાઓ સર્જાય છે. મૂલ્યોનો છડેચોક ભંગ થતો જોવા મળે છે, જે માનવ મટી પોતાની જાતને માત્ર સ્વાર્થના સમંદરની જેમ ઉભરાતા મલિન વિચારો ના કુચકમાં સૌનો ભરડો લેવાય રહ્યો છે.

આજની મોટાભાગની શાળા-મહાશાળાઓ જાણે વેપારના ધામો બની ગઈ છે. આજે ચાર વર્ષના બાળકોને સિનિયર-જુનિયર, કે.જી.માં પ્રવેશ મેળવવો હોય તો પ્રવેશ પરીક્ષા પાસ કરવી પડે છે. શું આ પરીક્ષા કોમળ ફૂલ જેવા બાળક માટે યોગ્ય છે ? પરીક્ષા તો તે બાળક માટે નહીં પણ શાળામાં રહેલા શિક્ષકોની આ વાલીસમાજે લેવી જોઈએ, જેથી તેમનું જીવનનું અમૂલ્ય ધન સાચવવા માટે તેઓ યોગ્ય છે કે નહિ તેનો ખ્યાલ આજના વાલીને આવે. આજના શિક્ષણનું વેપારીકરણ થઈ ગયું છે. શિક્ષણ આપવામાં નથી આવતું, પણ વેચવામાં આવે છે. તેથી જ તો કોઈ કવિએ કહ્યું છે કે,

“શિક્ષણ તો આજે વેચાઈ રહ્યું છે બજારમાં,

વિદ્યાર્થીઓ ઊભા છે તેની કતારમાં.

પરંતુ આ આજની શિક્ષણ પદ્ધતિથી

સિંહવૃત્તિ નિર્માણ થઈ હોઈ તેવો એક પણ કિસ્સો નથી આજે સમાજમાં”.

વ્યવસાયલક્ષી શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થીની વયમર્યાદા પ્રમાણે શીખવી શકાય તેવા વિષયોનો સમાવેશ થઈ શકે. ઢીંગલીઓ બનાવવી, ફૂલો ફળફળાદિ તથા શાકભાજી ઉત્પાદનના કામો, ખેતીવાડીને લગતા કામો, દૂધના ઉત્પાદનો, પાણીના પંપ રીપેરીંગ કરવા, વાયરમેન, સુધારીકામ, લુહારી કામ, સાઈકલોના રીપેરીંગનું કામ, સાબુ, તેલ, પાઉડર વગેરે પ્રસાધનોનાં સાધનો બનાવવા, ભરતકામ, મોતીકામ, સિવણકામ, મીણબત્તીઓ તૈયાર કરવી, ફોટો ફ્રેમો બનાવવી, શરબતો બનાવવા, કમ્પ્યુટરનું શિક્ષણ મેળવવું વગેરે એ માટેના અભ્યાસક્રમો તૈયાર કરી વિદ્યાર્થીઓની પાસેથી કામ કરાવી તેને કામ માટે પ્રેરી શકાય.



“પુસ્તકો સમયના વિશાળ સાગરમાં ઊભી કરવામા આવેલી દીવાદાંડી સમાન છે.

વિદ્યાર્થીની સમજ શક્તિનો વિકાસ થાય, તે પ્રમાણિક બને, તે જીવનલક્ષી શિક્ષણ મેળવી શકે અને સમાજને મદદરૂપ થઈ શકે એવા કેળવણીલક્ષી શિક્ષણની અને મૂલ્યાંકન પદ્ધતિની આજે તાતી જરૂર છે. એટલે પરીક્ષાઓ તો જરૂરી જ છે, પરંતુ પરીક્ષામાં કેટલાક સુધારા કરવાની જરૂર છે. વિદ્યાર્થીનું સાચું મૂલ્યાંકન થાય તેવી પરીક્ષા અમલમાં મુકવાથીજ પરીક્ષાનું મૂલ્ય અને ખરો હેતુ જાળવી શકાશે.

“ગમે તેટલું રૂપ હોય, યૌવન હોય, વિશાળ કુળમાં જન્મ થયો હોય,

પરંતુ વિદ્યા ન હોય તો એ સુવાસ વિનાના પુષ્પસમાન છે. !

અરે ! બાળક તો શિક્ષકની આંખમાંથી નિતરતો પ્રેમ અને એનું જ્ઞાન ઝંખે છે. શું આ ભાડૂતિયા અને ટયુશનિયા શિક્ષકો પાસેથી બાળક એ જ્ઞાન મેળવી શકે છે ખરાં ? શિક્ષક તો એક સભર્ગા સ્ત્રી જેવો હોવો જોઈએ. જેમ એક સગર્ભા સ્ત્રી તેના બાળકને સાચવવા પડખું ફેરવવામાં, બેસવામાં અને ઉઠવામાં જેટલી કાળજી લે છે, તેટલી કાળજી જ્યારે આ શિક્ષણ જગત આ બાળકોની લેશે ત્યારે વર્તમાન શિક્ષણ સંપૂર્ણ જીવનલક્ષી બની જશે અને આ શિક્ષણ ભારતની મોટાભાગની સમસ્યાઓ હલ કરવાનું એક માધ્યમ બની જશે તેમાં કોઈ બે મત નથી.

“ભણો ગણો ભાઈ ભણો ગણો, ભણણો તો થાશે લાભ થશે,

છાપા, ચોપડી વાચી જાણો, જીવન નો સાચો આનંદ માણો.

*717 Patel*  
Co-ordinator  
IQAC



I/C PRINCIPAL  
S.B.Gerda College (Arts) &  
P.K.Patel College of Com.  
NAVSARI



**PSYCHOLOGY  
DEPARTMENT  
FIELD  
WORK**



## ગાડા કોલેજ મનોવિજ્ઞાન વિભાગ દ્વારા લોક જાગૃતિ અભિયાન

નવસારી તેમજ દક્ષિણ ગુજરાતમાં લોકમુખે લોકપ્રિય એવી એસ.બી.ગાડા કોલેજ ઉમદા ઉચ્ચ શિક્ષણ, વિદ્યાર્થી વિકાસ સાથે સામાજિક ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવવામાં પણ સદા અગ્રેસર રહી છે. આ કોલેજનો મનોવિજ્ઞાન વિભાગ દ્વારા સતત માનસિક સ્વાસ્થ્ય, તનાવ નિયમન, હતાશા સમાયોજન જેવા જનહિતના વિષયો લઈને લોકોની વચ્ચે જઈ, જનજાગૃતિનું કાર્ય કરવામાં આવે છે આવા જ હેતુસર ગત તારીખ ૦૫/૦૧/૨૦૨૦ના રોજ વિજલપોર મુકામે શ્રી કચ્છ કડવા પાટીદાર સમાજની વાડીમાં મનોવિજ્ઞાન વિભાગ દ્વારા લોકજાગૃતિ કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો. જેમાં કૃપાલી તથા અંજના દ્વારા પ્રાર્થનાથી શરૂઆત કરી. મનોવિજ્ઞાન વિભાગના પ્રથમ વર્ષના વિદ્યાર્થીઓ પૈકી રાહુલે ટાઈમ મેનેજમેન્ટ, સંધ્યાએ હતાશા સમાયોજન તથા આકાંક્ષાએ તનાવના કારણો- પરિણામો વિષય પર ખૂબ જ ઉપયોગી વક્તવ્ય આપ્યું હતું. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પસંદ કરાયેલા વિષયો ખરેખર આજે સમાજ જીવનમાં દરેકને ઉપયોગી છે. આ રીતે મનોવિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો દ્વારા સમાજ સેવા તથા અંગત અનુકુલન માટે વિદ્યાર્થીઓની કામગીરીના સહુએ વખાણ કર્યા. આ પ્રસંગે કોલેજના ઈ.ચા.આચાર્ય અને મનોવિજ્ઞાન વિભાગના અધ્યક્ષ ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુજરે પણ વિદ્યાર્થીઓની કામગીરીને મુકત મને વખાણી તથા સતત લોક જાગૃતિના કાર્યક્રમો માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહન આપ્યું. મનોવિજ્ઞાન વિભાગના પ્રા.ડૉ.એ.સી.શર્માએ પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન કરી વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહન પૂરું પાડ્યું. આ સમારોહમાં જ વિજલપોર નગરપાલિકાના કર્મચારીશ્રી જગદીશભાઈ તથા તેમની ટીમે સ્વચ્છતા અભિયાન અંગે માર્ગદર્શન આપી, વિદ્યાર્થીઓને સ્વચ્છતા અભિમુખતા કેળવવા અપીલ કરી હતી. સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન આર્સબાન દ્વારા આભારવિધિ અંજના દ્વારા કરવામાં આવી હતી તથા સમગ્ર આયોજન વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવ્યું. કાર્યક્રમના અંતે રાષ્ટ્રગીતનું ગાન કરી, સહુએ રાષ્ટ્ર પરત્વેની કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરી હતી.



## એસ. બી. ગાર્ડ કોલેજમાં સાયકોલોજી વર્કશોપ સીરીઝ

ઉદ્ઘાટન : એક નવતર પ્રયોગ

એસ.બી.ગાર્ડ આર્ટસ એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ એ વિદ્યાર્થી ઉપયોગી નીતનવી પ્રવૃત્તિઓ થકી લોકમુખે લોકપ્રિય છે. આ કોલેજના આચાર્યશ્રી ડૉ.ધર્મવીર એમ. ગુર્જર તથા કસ્તુરબા સેવાશ્રમ માનસિક સ્વાસ્થ્ય કેન્દ્ર મરોલીના સાયકોલોજીસ્ટ ડૉ. ઉર્વેશભાઈ ચૌહાણના સધન પ્રયોસો થકી એક નવતર પ્રયોગનો એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજમાં આરંભ થયો. જેમાં મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થીઓને મનોવિજ્ઞાનના વ્યવહારુ ઉપયોગો, ઉભરતા નવીન ક્ષેત્રો અંગે પ્રેક્ટીકલ જ્ઞાન મળે તે હેતુથી એક સાયકોલોજી વર્કશોપ સીરીઝનું આજ રોજ તા.૧૫/૦૧/૨૦૨૦ના દિને ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું. સદર વર્કશોપના ઉદ્ઘાટનમાં કા.આચાર્યશ્રી ડૉ.ધર્મવીર ગુર્જરે સ્વાગત પ્રવચનની સાથે આ વર્કશોપના ઉદ્દેશ્યો તરફ ધ્યાન દોર્યું તેમજ વર્કશોપની સફળતા માટે શુભેચ્છાઓ આપી. ઉપાચાર્યશ્રી પ્રા. મહેશભાઈ નાયકે પણ હાજરી આપી, પ્રેરણા પૂરી પાડી. આ વર્કશોપમાં ડૉ. ઉર્વેશભાઈ ચૌહાણ (સાયકોલોજીસ્ટ- કસ્તુરબા સેવાશ્રમ - મરોલી)એ ખૂબ જ વ્યવહારુ ઉદાહરણો આપી તનાવ એટલે શું? તેના લક્ષણો, ઓળખ, ચિંતા એટલે શું? વગેરે બાબતોની વિશદ ચર્ચા કરી. સમગ્ર વર્કશોપ દરમિયાન સતત વિદ્યાર્થીઓનું પાર્ટીશીપેશન તેમજ ઈન્ટરએક્શન ધ્યાનાકર્ષક રહ્યા હતા. વર્કશોપના આરંભે પ્રાર્થના ઝંખનાબેને પ્રસ્તુત કરી હતી. વર્કશોપનું સંચાલન મનોવિજ્ઞાનના અધ્યાપક ડૉ. એ.સી.શર્માએ કર્યું હતું.



## એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજની મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા

### પથદર્શક પરિસંવાદ

કોલેજ શિક્ષણમાં અભ્યાસક્રમના શિક્ષણ સાથે માતા - પિતા પરત્વે આદરભાવ, સંસ્કાર સિંચન તથા માનવીય ગુણોના વિકાસના સદા આગ્રહી એવા એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજ આર્ટ્સ એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સના ઈન્યાર્જ પ્રિન્સીપાલ ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જરની પ્રેરણા તથા માર્ગદર્શન હેઠળ મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થીઓએ પરિસંવાદની પ્રવૃત્તિનો આરંભ કર્યો છે. જેના ભાગરૂપ તા.૧૯/૦૧/૨૦૨૦ના રવિવારે એસ.વાય.બી.એ.ના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ધી નવસારી ડિસ્ટ્રીક્ટ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ, ચેમ્બર ભવન ખાતે માર્ગદર્શન પરિસંવાદનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સદર કાર્યક્રમમાં ડૉ.ધર્મવીર એમ. ગુર્જર આગવી શૈલીમાં તમામ વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણા તથા પ્રોત્સાહન આપી પેરેન્ટશને મોટી સંખ્યામાં લાભ લેવા અપીલ કરી વિદ્યાર્થીઓ પૈકી કું શિવાંગીનીએ પ્રાર્થના રજુ કરી હતી. નરેશ રબારીએ માનવ જીવનમાં મનોવિજ્ઞાનનું મહત્વ દર્શન ડી. પરમારે વૃદ્ધાવસ્થા સમયોજન, રામાનંદ એમ. પંડ્યાએ જીવનમાં વિદ્યાયક મનોવલણ તેમજ અંજલી પાટીલ એ માનવજીવનમાં વ્યસનની અસરો અને વ્યસનમુક્તિ વિષય પર વિવિધ ઉદાહરણો દ્વારા ખૂબ જ ઉપયોગી માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. મનોવિજ્ઞાનના પ્રાધ્યાપક ડૉ.એ.સી.શર્માએ સામાજિક હિતની આ પ્રવૃત્તિ સહાય – સતત ચાલુ રાખવાની અપીલ કરી, તમામ વક્તા વિદ્યાર્થીઓનું અભિવાદન કર્યું હતું. સદર કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત શ્રીમાન દેવેનભાઈ તથા પ્રેસ રિપોર્ટર ઉત્તમભાઈનું પણ પુષ્પ દ્વારા સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. સમગ્ર કાર્યક્રમનો હેતુ સમાજમાં તનાવ દૂર કરી, વિદ્યાયક વલણ વિકસાવવાનો, વૃદ્ધો પરત્વે સંવેદના જગાવવાનો તથા વ્યસનોનો ત્યાગ કરાવવાનો હતો. સમગ્ર કાર્યક્રમમાં ખૂબ જ લાક્ષણિક શૈલીમાં એનાઉન્સ કરવાનું કાર્ય કું કાજલબેન તેમજ આભારવિધિ કું નેહલબેને સંભાળી હતી. કાર્યક્રમના અંતે રાષ્ટ્ર ગીતનું ગાન કરી, ભારત માતાનો જયનાદ કર્યો હતો.



## સ્વચેતનાથી સામાજિક ચેતના ના સંદેશ સાથે એરૂ ગામમાં ગાર્ડ

### કોલેજના વિદ્યાર્થીઓનો પરિસંવાદ

કોલેજમાં અધ્યાપન-અધ્યયનની પ્રવૃત્તિ સાથે સામાજિક જવાબદારી અદા કરવાનું તથા સમાજમાં જાગૃતિ લાવી, રાષ્ટ્રના વિકાસમાં યોગદાન આપવાનું લક્ષ્ય ધરાવતા એસ.બી.ગાર્ડ આર્ટસ એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ નવસારીના ઈન્ચાર્જ આચાર્ય પ્રા. ડૉ.ધર્મવીર એમ. ગુર્જરની પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન થી આ કોલેજનો મનોવિજ્ઞાન વિભાગ સામાજિક ચેતના જાગૃત કરવાની પ્રવૃત્તિ નિરંતર કરે છે. આવી જ પ્રવૃત્તિના ભાગરૂપે તા.૨૬-૦૧-૨૦૨૦ ના દિને નવસારી નજીકના એરૂ ગામે સ્વચેતના થી સામાજિક ચેતનાના લક્ષ્ય સાથે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કુંભારવાડ મુકામે કરસનભાઈ ડાહ્યાભાઈ મેમોરીયલ હોલમાં એક પરિસંવાદ યોજાયો હતો. સદર પરિસંવાદમાં મંજુબેન સોલંકીએ પ્રાર્થનાથી શરૂઆત કરી. ત્યારબાદ એરૂગામના ગ્રામજનો સર્વશ્રી મનુભાઈ લાડ, વિજયભાઈ લાડ, મગનભાઈ લાડ વગેરેને પુષ્પ દ્વારા આવકારવામાં આવ્યા. પરિસંવાદના વક્તા તરીકે સર્વ પ્રથમ મંજુબેન સોલંકીએ જીવનના ધ્યેય વિશે સુંદર વાર્તાઓ દ્વારા ઉપયોગી માર્ગદર્શન આપ્યું. કેળવણી અને વિચારશક્તિ અંગે ટંડેલ શિવાનીએ શ્રોતાઓને હાસ્યરસિક ઉદાહરણો સાથે વક્તવ્ય આપ્યું. એરૂગામના ટી.વાય.બી.એ. ના ઝંખનાબેન ટંડેલે મનનું પ્રોગ્રામીંગ વિષય પર ઉદાહરણો આપી સમજાવ્યું કે મનની શક્તિઓ દ્વારા અદ્ભૂત અને અશક્ય જણાતા કાર્યો શક્ય બને છે. નાયકા કિરણે સ્ટ્રેસમેનેજમેન્ટ અંગે વ્યવહારુ ઉદાહરણો આપી, તનાવ નિયમનની ઉપયોગી ટીપ્સ આપી હતી. આ પ્રસંગે પ્રા.ડૉ. અશ્વિન સી. શર્માએ માતા-પિતાને વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રોત્સાહક વાતાવરણ ઉભું કરવા પર ભાર મૂકી ઉપયોગી મુદ્દાઓ જણાવ્યા હતા. ગાર્ડ કોલેજના ઈન્ચાર્જ આચાર્ય પ્રા. ડૉ.ધર્મવીર એમ. ગુર્જરે આ પરિસંવાદના વખાણ કરતાં જણાવ્યું કે આ વિદ્યાર્થીઓ જો અત્યારથી આવા લોકજાગૃતિના વિષય પર આટલું સુંદર અને મૌલિક વક્તવ્ય આપી શકે છે તો તેમનું ભવિષ્ય ખૂબ જ ઉજ્જવળ હશે એમા શંકા નથી આ સાથે એરૂગામના મનુભાઈ લાડે મનોવિજ્ઞાન અને આધ્યાત્મિક ભારતીય પરંપરાનો સમન્વય કરી ખૂબ જ મનનીય પ્રેરક વાતો કરી. સમગ્ર પરિસંવાદ ઉદ્ઘોષક તરીકે પાયલબેન પટેલે આગવી શૈલીમાં કામગીરી કરી. કાર્યક્રમના અંતે આભાર વિધિ કાજલબેને કરી હતી. આ સમગ્ર પરિસંવાદમાં મનોવિજ્ઞાન વિભાગના



વિદ્યાર્થીઓ ગૌરવ, ચેતનસેન , રામાનંદ પંડ્યા, ક્રિજલ ઠાકોર, જ્યોત્સના, ચિત્રા, પાલવ, જીવણ વગેરે એ ખૂબ જ જહેમત કરી આયોજન પાર પાડ્યું હતું. આ પરિસંવાદમાં ગ્રામજનો તથા વિદ્યાર્થીઓએ સક્રિય ભાગ લીધો હતો.

એસ. બી. ગાર્ડ આર્ટ્સ એન્ડ પી.કે.પટેલ  
કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારી  
અનોપિજ્ઞાન વિભાગ  
દ્વારા આયોજીત

લોક જાગૃતિ અભિયાન અંતર્ગત  
પરિસંવાદ

:- મુખ્ય અતિથિ :-

ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુજર  
ઈન્ચાર્જ આચાર્ય, એસ. બી. ગાર્ડ કોલેજ  
ડૉ. અમ્બિક સી. શર્મા  
પ્રોફેસર, એસ. બી. ગાર્ડ કોલેજ

:- વક્તા :-

૧. મંજુલા સી. સોલંકી (જીવનનું ધ્યેય)  
૨. શીવાની એ. ટંકેલ (કેળવણી)  
૩. અંખના એ. ટંકેલ (મનનું પ્રોગ્રામિંગ)  
૪. કિરણ એ. નાયકા (સ્ટ્રેસ મેનેજમેન્ટ)

તારીખ : ૨૬-૦૧-૨૦૨૦ રવિવાર / સમય : ૦૩ : ૩૦ થી ૦૫ : ૩૦

એ૩ ગામ, ડુંભારવાડ, કરસનભાઈ ડાહ્યાભાઈ  
મેમોરીયલ હોલ, નવસારી.



## એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજ મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા બોરસી

### માછીવાડ મુકામે શૈક્ષણિક – સામાજિક માર્ગદર્શન

માત્ર ડીગ્રી મેળવવા જ નહીં પરંતુ સમાજ માટે કંઈક કરી છુટવાની ભાવનાથી પ્રેરાઈને એસ.બી.ગાર્ડ (આઈસ) એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ,નવસારીના મનોવિજ્ઞાન વિભાગના ટી.વાય.બી.એ.ના વિદ્યાર્થીઓ ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં ચેતના પ્રગટાવવા સતત નવા નવા કાર્યક્રમો કરી રહ્યા છે. તા.૩૧/૦૧/૨૦૨૦ના રોજ બોરસી માછીવાડની પ્રાથમિક શાળા (દિવાદાંડી ફળીયુ)માં શાળાના વિદ્યાર્થીઓ તથા ગ્રામજનો માટે શૈક્ષણિક અને સામાજિક માર્ગદર્શનનો કાર્યક્રમ સંપન્ન કર્યો હતો. આ કાર્યક્રમનો સમગ્ર વિચાર અને માર્ગદર્શન આપનાર ગાર્ડ કોલેજના ઈન્ચાર્જ આચાર્ય અને મનોવિજ્ઞાન વિભાગના અધ્યક્ષ પ્રા. ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુજરે તથા પ્રા. ડૉ. અશ્વિન સી.શર્માએ વિદ્યાર્થીઓને ખાસ તાલીમ આપી, ગ્રામજનોમાં જાગૃતિ આણવા અપીલ કરી હતી. કાર્યક્રમની શરૂઆત પ્રાર્થનાથી કરવામાં આવી. ત્યારબાદ શિવાની ટંડેલે સાચી કેળવણી અંગે વક્તવ્ય આપ્યું. ટાઈમ મેનેજમેન્ટ અંગે પ્રવચન આપતા જ્યોત્સનાબેને સમયનું મહત્વ સચોટ ઉદાહરણ દ્વારા પ્રસ્તુત કર્યું. અર્પણાએ તનાવ, તનાવના કારણો તથા તેનાથી બચવાના ઉપાયો અંગે આગવી શૈલીમાં વક્તવ્ય આપ્યું. ઝખંનાબેને સંસ્કારના દાતા – માતાપિતા વિષય પર પ્રવચન આપી જીવનમાં સંસ્કારનું મહત્વ સમજાવ્યું. ચારેય વક્તાઓએ ઉપસ્થિત બાળકોને સાચુ શિક્ષણ, મેમરી ટેકનિકસ તથા શિસ્ત, સેવા અને સંસ્કારના પાઠો નાની નાની વાર્તાઓ દ્વારા સમજાવ્યા – આ પ્રસંગે ગામના સરપંચશ્રી સુનિલભાઈ, પ્રા.શાળાના આચાર્યશ્રી મનિષભાઈ તથા અગ્રણી વિજયભાઈ, રાજેષભાઈ, અરવિંદભાઈ, રમણભાઈ, જયેશભાઈ, દલપતભાઈ ઉપસ્થિત, રહ્યા હતા. આ તકે મનોવિજ્ઞાન વિભાગના પ્રા. ડૉ. અશ્વિન સી. શર્માએ તમામ વક્તાઓને નવાજી તેમની કામગીરીની મુક્ત કંઠે પ્રશંસા કરી. બાળકો અને ગ્રામજનોને શિક્ષણ દ્વારા વિકાસનો મંત્ર આપ્યો. ગામના અગ્રણી વિજયભાઈએ પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન કરી ગાર્ડ કોલેજના મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થીઓની આવી ઉમદા પ્રવૃત્તિની ખૂબ જ પ્રશંસા કરી, એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજને આદર્શ કોલેજ ગણાવી હતી. કાર્યક્રમના અંતે પાયલબેને આભારવિધિ કરી હતી. સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન મંજુલાબેને કર્યું હતું. કાર્યક્રમની સમાપ્તિ રાષ્ટ્રગીત ના ગાન થકી કરવામાં આવી. સમગ્ર કાર્યક્રમમાં મનોવિજ્ઞાન વિભાગના તમામ વિદ્યાર્થીઓ તથા ગામના યુવાધનનો અવિસ્મરણીય સહકાર સાંપડ્યો હતો.



## એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજમાં ઓડીયો – વિઝ્યુલ પ્રવચન દ્વારા સફળ

### જીવનના પાઠોનું શિક્ષણ

‘ભણતર સાથે જીવન ધડતર’ના સિદ્ધાંતને ચરિતાર્થ કરવામાં અગ્રેસર નવસારીની એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજ (આઈસ) એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સમાં મનોવિજ્ઞાન, ગુજરાતી અને કોમર્સના વિદ્યાર્થીઓને જીવન ધડતરના પાઠો તેમજ સંસ્કારની વાતો શીખવવા તા.૦૧/૦૨/૨૦૨૦ તેમજ તા.૦૩/૦૨/૨૦૨૦ના રોજ લાયબ્રેરી હોલમાં ઓડીયો – વિઝ્યુલ કાર્યક્રમો રાખવામાં આવ્યા હતા. સદર બન્ને કાર્યક્રમોના આરંભમાં ગાર્ડ કોલેજના ઈન્ચાર્જ આચાર્યશ્રી પ્રા. ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુજરી સંબોધન કરતા જણાવ્યું કે આ પ્રવચનો કોઈપણ વ્યક્તિનું જીવન બદલી નાંખનારા તથા ચેતનાનું ઉધ્ધીકરણ કરનારા છે. પ્રથમ પ્રવચન વિશ્વ પ્રસિદ્ધ જૈનમુનિ આચાર્ય વિજયરત્નસુંદર સુરીનું ‘હેલો જીંદગી’ શિર્ષક હેઠળ હતું. જેમાં ૧૫ થી ૨૫ વર્ષના યુવાનોને જીવનમાં સંયમ, સાધના અને શિસ્તનું મહત્વ સમજાવી વિવેકયુક્ત સફળ જીવન કેડી કંડારવાની વાતો ઉદાહરણ તથા પ્રશ્નોત્તરી સાથે રજૂ કરવામાં આવી. કોલેજ કક્ષાએ અભ્યાસ કરતા યુવાનો લક્ષ્ય ચુકી જાય, ધ્યેય ભૂલી જાય તથા આત્મ નિયંત્રણ ગુમાવે તો જીવનને બરબાદ કરી નાંખે છે. આ બાબતે લાલ બત્તી ધરવામાં આવી. દ્વિતીય પ્રવચનમાં જીવનમાં ધ્યાનનું મહત્વ સમજાવી, ધ્યાનની અદ્ભૂત શક્તિઓ તથા ધ્યાનની રીતો દર્શાવવામાં આવી. ધ્યાન દ્વારા જીવનના અંતિમ લક્ષ્યને કેવી રીતે પામી શકાય તે શીખવવામાં આવ્યું. બંને પ્રવચનનો લાભ મોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓ તથા અધ્યાપકોએ લીધો હતો.



## એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજના મનોવિજ્ઞાન વિભાગ દ્વારા નવસારી સબ –

### જેલની મુલાકાત.....

એસ.બી. ગાર્ડ કોલેજ (આર્ટસ) એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સના મનોવિજ્ઞાન વિભાગ દ્વારા વિદ્યાર્થી વિકાસ તેમજ સામાજિક જાગૃતિના નીત – નવીન પ્રયોગો કરવામાં આવે છે. તેના ભાગરૂપે ગત તા.૦૧/૦૨/૨૦૨૦ના રોજ ઈન્યાર્જ આચાર્યશ્રી પ્રા.ડૉ.ધર્મવીર ગુર્જરના માર્ગદર્શન હેઠળ નવસારી જીલ્લાની સબજેલની મુલાકાત માટે મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થીઓ માટે કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો. ઈન્યાર્જ આચાર્યશ્રી પ્રા.ડૉ.ધર્મવીર ગુર્જરે આ મુલાકાતનો હેતુ જણાવતાં કહ્યું કે અપરાધનાં મનોવિજ્ઞાનની જાત માહિતી મળે, અપરાધી વ્યક્તિઓના જીવનની કેટલીક અજાણી બાબતો તથા ગુનાના કારણો જાણવા મળે તથા અપરાધી વ્યક્તિ પરત્વે માનવીય સંવેદનાઓ વ્યક્ત કરવા માટે આ મુલાકાત ખૂબ જ ઉપયોગી સાબિત થશે. આ પ્રસંગે વિદ્યાર્થીઓએ મનોવિજ્ઞાનની ગુનાશોધન શાખા અંગે પોલીસ અધિકારીઓ તથા મનોવિજ્ઞાન અધ્યાપકો સાથે ઉંડાણપૂર્વક ચર્ચા કરી, માહિતી મેળવી હતી. સદર કાર્યક્રમ માટે સ્નેહસેતુ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટના ચેતનાબેન બિરલા, તથા સબજેલ અધિકારીશ્રી દેસાઈ સાહેબ તેમજ સમગ્ર પોલીસ સ્ટાફ તરફથી સહકાર મળ્યો હતો. આ મુલાકાત દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓ સાથે ઈન્યાર્જ આચાર્યશ્રી પ્રા.ડૉ.ધર્મવીર ગુર્જર સર, બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફમાંથી મહેરનોસભાઈ મરોલીયા અને અતુલભાઈ રાણા, શૈક્ષણિક સ્ટાફમાંથી પ્રા.ડૉ.આશાબેન, પ્રા.ડૉ.રાધાબેન, પ્રા.હેતલબેન તથા પ્રા.ડૉ.અશ્વિન શર્મા ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.







## એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજમાં માધવીબેન શાહનું પ્રેરક પ્રવચન

એસ.બી.ગાર્ડ આટર્સ એન્ડ પી.કે.પટેલ કોલેજ ઓફ કોમર્સ, નવસારીમાં મનોવિજ્ઞાન વિભાગના વિદ્યાર્થી ભાઈ – બહેનોના સર્વાંગી વિકાસ માટે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ થતી રહે છે. તા.૨૨/૦૧/૨૦૨૦ના રોજ સયાજી વૈભવ લાયબ્રેરીમાં “બાળ વાર્તાલાપ” તેમજ ગાંધી ઓલોમ્પ્યાડ પ્રોજેક્ટના કન્વિનર એવા માધવીબેન શાહની મોટીવેશનલ સ્પિચનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સદર કાર્યક્રમમાં કોલેજની વિદ્યાર્થીની મંજુલાબેને પ્રાર્થના રજૂ કરી હતી. પ્રા.ડૉ.અશ્વિન સી. શર્માએ માધવીબેન શાહનો પરિચય આપતા તેમના પુસ્તક પરિચય, ડ્રામાં આર્ટીસ્ટ તેમ જ વિવિધ સંસ્થાઓમાં યોગદાન આપતાં એક બહુમુખી પ્રતિભાનો ખ્યાલ આપ્યો હતો. કોલેજના ઈન્ચાર્જ આચાર્ય ડૉ.ધર્મવીર એમ. ગુર્જરે મહેમાનનું પુષ્પગુચ્છ, સ્મૃતિભેટ તથા શાલ આપી સન્માન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે સ્વાગત પ્રવચન આપતા ઈન્ચાર્જ આચાર્ય પ્રા.ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુર્જરે વિદ્યાર્થીઓમાં સફળતા, લક્ષ્યગામી વર્તન તથા બહુ આયામી વ્યક્તિત્વના વિકાસ માટે યોજાયેલા ખાસ પ્રેરક પ્રવચનના ઉદ્દેશ્યો રજૂ કર્યા હતા. માધવીબેન શાહે વાર્તા, પ્રેરક પ્રસંગો તેમજ દુનિયામાં સફળતાને વરેલી વ્યક્તિ વિશેષની વાતો કરી, સખત પરીશ્રમ અને નિરંતર પ્રયાસો દ્વારા સફળતા પામવાની ટીપ્સ આપી હતી. કાર્યક્રમના અંતે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા રજૂ થયેલા પ્રશ્નો તથા મુંઝવણો માટે તેઓએ સચોટ માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. સમગ્ર કાર્યક્રમ મનોવિજ્ઞાનના વિદ્યાર્થીઓ માટે નવી દિશા ચિંધનારો બની રહ્યો સમગ્ર કાર્યક્રમનું સફળ સંચાલન પ્રા.ડૉ.અશ્વિનકુમાર સી. શર્માએ કર્યું હતું.







## એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજ સાયકોલોજી ડીપાર્ટમેન્ટ દ્વારા વિજલપોર

### મુકામે પેરેન્ટલ ગાઈડન્સ સેમીનાર

એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજના સાયકોલોજી વિભાગ દ્વારા મનોવિજ્ઞાનના વિવિધ સિદ્ધાંતોનો જન જાગૃતિના અભિયાનમાં ઉપયોગી બનાવવાનો યજ્ઞ આરંભ્યો છે. હાલમાં ધો.૧૦ અને ૧૨ની આગામી બોર્ડની પરીક્ષાને ધ્યાનમાં રાખી ખાસ વાલીઓ માટે તા.૦૯/૦૨/૨૦૨૦ના રોજ વિજલપોર રાજપુત સમાજની વાડીમાં એક પેરેન્ટલ ગાઈડન્સ સેમીનાર યોજવામાં આવ્યો. સદર સેમીનારમાં જીનલબેન દ્વારા પ્રાર્થના રજુ કરવામાં આવી. ત્યારબાદ ઉદ્બોધક તરીકે કામગીરી કરતા રામાનંદ પંડ્યાએ એક પછી એક વક્તા તેમજ વિજલપોર નગરપાલિકાના કોર્પોરેટરો, તથા વિવિધ સમાજના આગ્રણીઓનું પુષ્પ દ્વારા સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. આ સાથે ઉપસ્થિત વક્તાઓ પૈકી શુક્લા સૂચિએ વૃદ્ધાવસ્થાની સમસ્યા, કાજલબેને કેળવણી અને શિક્ષણ, નેહલ સોલંકીએ આત્મવિશ્વાસ અને વ્યક્તિત્વ, તેમજ રવિન્દ્ર પુરોહિતે માતા પિતા અને બાળકોના સંબંધ અંગે ખૂબ જ ઉપયોગી પ્રવચન આપ્યું. દરેક વક્તાઓએ પોતાની આગવી શૈલીમાં સચોટ ઉદાહરણો દ્વારા વક્તવ્ય આપી, સામાજિક ચેતના જાગૃત કરવાનું કાર્ય કર્યું. તેમના આ પ્રયાસોને ઉપસ્થિત વિદ્યાર્થીવૃંદ અને વાલીઓએ ખૂબ જ વખાણ્યું હતું. આ પ્રસંગે એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજના ઈન્ચાર્જ આચાર્યશ્રી પ્રા. ડૉ. ધર્મવીર એમ. ગુજરે વિદ્યાર્થીઓના આત્મવિશ્વાસની સરાહના કરી, સામાજિક જાગૃતિના આ પ્રયાસોને અવિરત આગળ વધારવાની હાંકલ કરી. આ ઉપરાંત મનોવિજ્ઞાન વિભાગના પ્રા.ડૉ.અશ્વિન સી. શર્માએ ગાર્ડ કોલેજમાં વિદ્યાર્થી ઘડતરની પ્રવૃત્તિઓની માહિતી આપતા જણાવ્યું કે અહીં યુવાનોનું એવું ઘડતર થાય છે કે તેઓ આગળ જતા સફળ વ્યક્તિ અને ઉમદા માનવી બને છે. આ સાથે વિજલપોર નગરપાલિકાના ગંગાધર શુક્લેએ એસ.બી.ગાર્ડ કોલેજની પ્રવૃત્તિઓ અને અધ્યાપકોની ફરજ નિષ્ઠાના ખૂબ જ વખાણ કર્યા. સેમીનારમાં વિજલપોર નગરપાલિકાના તથા સામાજિક આગ્રણીઓ સર્વશ્રી શ્રી સંતોષભાઈ પંડકર, શ્રી ઈન્દ્રિસિંગ રાજપૂત, શ્રી સતિષ બોરસે તેમજ સામાજિક પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિઓ તથા વાલીઓ મોતી સંખ્યામાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સેમીનારના અંતે આભારવિધિ રૂપાલીબેને કરી હતી. કાર્યક્રમના અંતે રાષ્ટ્રગીત ગાન દ્વારા દેશ પરત્વે આદરભાવ વ્યક્ત કર્યો હતો.